

LINDSEY DAVISOVÁ

MĚDĚNÁ VENUŠE

Císařský Řím ožívá...

MĚDĚNÁ VENUŠE

„Krysy jsou vždycky větší, než by člověk očekával.“ Markovi Didiovi Falconovi, smolařskému detektivovi ve starověkém Římě, se hnusí, že musí sdílet vězeňskou celu s hlodavcem, ale je mu téměř stejně proti srsti, když za něho zaplatí kauci stará máma. Jeho urozená milá se stále nemůže rozhodnout, zda o něho stojí nebo ne a Titus Caesar se mu za minulé služby pro Palác odmění obrovskou mokrou rybou. V naději, že si snad zajistí lepší život nebo aspoň pomůže k lepšímu bytu, přijme Falco novou zakázku. V elegantním sídle na svazích Pincijského pahorku ohrožuje tři zbohatlé propuštěnce s dvěma výstředními manželkami mazaná rusovláska Severina Zotica. Ta má hubatého papouška, podivné styky s hadí tanečnicí — a velmi pochybnou minulost. Při sledování této lovkyně bohatství se Falco střetne s bezohlednými majiteli domů, s travičstvím a s ženami bez svědomí, které mají na něho nebezpečně políčeno.

L I N D S E Y DAVISOVÁ

MĚDĚNÁ VENUŠE

Přeložila Alena Jindrová-Špilarová

Vydal Jiří Buchal – BB/art v roce 2003

Bořivojova 75, Praha 3

Copyright © 1991 Lindsey Davis

All rights reserved

Z anglického originálu *Venus in Copper*

(First published in Great Britain by Hutchinson, 1991)

přeložila © 2003 Alena Jindrová-Špilarová

Redakce textu: Zuzana Pokorná

Jazyková korektura: Mia Matysová

Grafická úprava obálky © 2003 Robin Brichta

Tisk: Centa, s.r.o., Vídeňská 113, Brno

První vydání v českém jazyce

ISBN 80-7341-020-6

*Mým rodičům.
Vítejte v Kentu!*

PODĚKOVÁNÍ

potravinářskému oddělení obchodního domu Selfridges
za dodání obří kambaly

ŘÍM

srpen – září r. 71

„... věz, že kambaly velké a mísy plodí i škodu i velikou hanbu.“

Horatius, *Satira* II, 2
(Přel. Otakar Jiráni)

„... Chci užívat, jistě, ne však propuštěnce snad kambalou vybranou hostit.“

Persius, *Satira* 6
(Přel. Julie Nováková)

„Času mi nezbývá dumat o kambalách, neboť mi papoušek pustoší dům...“

Falco, *Satira* I, 1

HLAVNÍ POSTAVY

PŘÁTELÉ, NEPŘÁTELÉ A PŘÍBUZNÍ

<i>M. Didius Falco</i>	Informátor, snažící se vydělat si poctivý peníz vyloženě podřadnou prací
<i>Helena Justina</i>	Jeho urozená přítelkyně
<i>Falconova matka</i>	(Není třeba to blíže rozvádět)
<i>Maia a Junia</i>	Dvě z Falconových sester (jedna ztřeštěná, druhá uhlazená)
<i>Famia a Gaius Baebius</i>	Jeho švagři, o nichž je lépe nemluvit (poněvadž se o nich nedá říct nic dobrého)
<i>D. Camillus Verus</i> <i>a Julia Justa</i>	Helenini patricijští rodiče, kteří jsou přesvědčeni, že Falco toho má mnoho na svědomí
<i>L. Petronius Longus</i>	Falconův věrný přítel; velitel aventinské hlídky vigilů
<i>Smaractus</i> <i>Lenia</i>	Pan domácí, kterého se Falco snaží ze sebe setřást Majitelka prádelny U Orla, která uhání Falconova domácího (nebo peníze Falconova domácího)
<i>Rodan a Asiacus</i>	Vymahači Falconova domácího; nejhnusnější gladiátoři v Římě
<i>Titus Caesar</i>	Starší syn a spoluvládce císaře Vespasiána; Falconův patron, pokud mu to dovolí
<i>Anacrites</i>	Vrchní špeh císařského paláce, ne zrovna přátelsky nakloněný Falconovi
<i>Noháč, Skrček</i> <i>a muž na sudu</i>	Členové Anacritovy družiny
<i>Vězeňská krysa</i>	Patrně také

PODEZŘELÍ A SVĚDKOVÉ

<i>Severina Zotica</i>	Profesionální nevěsta (domácká dívka)
<i>Severus Moscus</i>	(Navlékač korálek) Její první manžel (zesnulý)
<i>Eprius</i>	(Apatykář) Její druhý manžel (zesnulý)
<i>Grittius Fronto</i>	(Dovozce dravých šelem) Její třetí manžel (zesnulý)
<i>Chloe</i>	Její papoušice, feministka
<i>Hortensius Novus</i>	Propuštěnec, nyní bohatý podnikatel, Severinin snoubenec (vydrží?)
<i>Hortensius Felix</i>	Novovi obchodní společníci (všichni samozřejmě
<i>a Hortensius Crepito</i>	přátelé)
<i>Sabina Pollia</i>	Jejich manželky, jež mají za to, že by si Hortensius
<i>a Hortensia Atilia</i>	Novus měl dát pozor (kterýžto zájem by mohl leckomu připadat znepokojivý)
<i>Hyacinthus</i>	Otrok, poslíček Hortensiů
<i>Viridovix</i>	Gal, vrchní kuchař, prý zajatý náčelník
<i>Anthea</i>	Služtička
<i>Cossus</i>	Agent pronajímající byty, Hortensiův známý
<i>Minnius</i>	Dodavatel mimořádně chutných zákusků
<i>Lusius</i>	Prétorův tajemník, který každého podezřívá (ostrý hoch)
<i>Tyché</i>	Vyhýbavá jasnovidka
<i>Thalia</i>	Tanečnice, která provádí prapodivné kousky s hady
<i>Podivný had</i>	
<i>Scaurus</i>	Kameník (jenž zhotovuje pomníky na hroby a má spoustu práce)
<i>Appius Priscillus</i>	Magnát, podnikatel s realitami (prostě další krysa)
<i>Gaius Cerinthus</i>	Někdo, koho zná papoušice; na scéně se podezřele nevyskytuje

I

K rysy jsou vždycky větší, než by člověk čekal.

Nejdřív jsem ji uslyšel: podivné šramocení nějakého nezvaného tvora, až nepříjemně blízko v těsné vězeňské cele. Zvedl jsem hlavu.

Můj zrak si už zvykl na hluboké šero. Jakmile se opět pohnula, uviděl jsem ji. Byl to špinavě šedivý samec s růžovými tlapkami, které nepříjemně připomínaly dětské ručičky, velký jako králík. Mohl bych vyjmenovat několik laciných jídelen v Římě, kde by se kuchaři nezdráhali přihodit tohoto tučného žrouta odpadků do hrnců s polévkou. Potřeli by ho česnekem a kdo by co poznal? V některém zapadáku v ošuntělé čtvrti poblíž Cirk Maxima, kam se chodí najíst topiči, by byla každá kost s kusem opravdového masa na sobě vítaným doplňkem vývaru...

Z toho, jak jsem se cítil bídně, jsem dostal ukrutný hlad, ale přezvykovat jsem mohl nanejvýš hněv nad tím, že jsem tady.

Krysa nenuceně přecházela sem tam v jednom koutě mezi nějakým smetím, celé měsíce starými odpadky, zbylými tu po předcházejících věznicích. Sám jsem se tomu svinstvu zatím vyhýbal, připadalo mi na bližší zkoumání příliš hnusné. Zřejmě mě postřehla, když jsem zvedl hlavu, ale bez valného zájmu. Měl jsem dojem, že budu-li nehnutě ležet, snad dojde k názoru, že jsem jenom hromada starých hadrů, a nebude si mě všímat. Ale kdybych se pohnul, abych ji nakopl, mohl bych ji vylekat.

Tak či tak mi ta krysa určitě přeběhne přes nohy.

Ocitl jsem se v Lautumijském žaláři spolu s různými drobnými grázly, kteří si nemohli dovolit obhájce, a se všemi kapsáři z Fora, co si potřebovali odpočinout od manželek. Mohlo to dopadnout hůř. Mohl jsem skončit v Mamertinu s jeho dvanáct stop hlubokou kobkou pro krátkodobé žalářování politických vězňů, odkud člověk bez vlivných známých putuje rovnou do Hádu. Tady jsme měli aspoň neustále zábavu: pepné nadávání starých

kriminálníků a divoké řádění beznadějných opilců. To v Mamertinu nic nenaruší nudnou jednotvárnost, dokud vám nepříjde veřejný škrtič změřit krk.

V něm asi krysy nemají. Žádný žalářík nebude krmit odsouzence k smrti, takže odpadků pro populaci hlodavců zbývá pramálo. To krysy brzy zjistí. Kromě toho se tam všechno musí udržovat v čistotě pro případ, že by se chtěl ve vězení zastavit s posledními novinkami z Fora některý vysoce postavený senátor, jehož pošetilí přátelé urazili císaře. Jedině tady v Lautumiích může vězeň mezi společenskou spodinou prožívat vzrušující očekávání, kdy se vouskatý spoluobyvatel cely otočí a zakousne se mu do šín pajnu...

Lautumijský žalář byla rozlehlá budova, postavená pro celé šiky vězňů z neklidných provincií. Osazenstvo tu tvořili převážně cizinci. Ale mohl tu skončit — stejně jako já — každý, kdo se nějak nemile dotkl některého byrokrata, sledovat, jak mu odrůstají nehty na nohou, a užírat se drsnými myšlenkami o státním zřízení. Obvinění vznesené proti mně — pokud na mě ten syčák, co mě uvrhl do žaláře, vůbec podal žalobu — bylo typické: dopustil jsem se té zásadní chyby, že jsem odhalil císařova vrchního špeha. Byl to pomstychtivý pletichář jménem Anacrites. Počátkem léta ho poslali do Kampánie s určitým úkolem. Když všechno zpackal, vyzval císař Vespasián mě, abych tu práci dokončil, což jsem hbitě provedl. Anacrites reagoval běžným způsobem neschopného úředníka, jehož podřízený projeví větší talent: na veřejnosti mi popřál štěstí — a při první příležitosti mi šlápl na krk.

Podrazil mě pro jednu menší účetní chybu. Tvrdil, že jsem ukradl císařské olovo — ale já jsem si ho jenom vypůjčil, aby mi posloužilo jako kamufláž. Byl jsem ochoten ty peníze, co jsem za olovo stržil, splatit, jestli to na mně bude někdy někdo chtít. Anacrites mi nedal žádnou možnost. Uvrhl mě do žaláře a zatím se nikdo neobtěžoval zajistit mi magistráta, který by vyslechl mou obhajobu. Co nevidět nastane září, kdy si většina soudů udělá přestávku, a všechny nové případy budou muset čekat až do Nového roku...

Dobře mi tak. Dřív jsem měl víc rozumu a nepletl jsem se do politiky. Býval jsem soukromým informátorem. Pět let jsem se nezabýval ničím ne-

bezpečnějším než odhalováním cizoložství a obchodních podvodů. Šťastná doba. Procházel jsem se na sluníčku a pomáhal obchodníkům řešit domácí hádky. Obracely se na mě i klientky (a některé z nich docela pěkné). A pak také soukromí klienti platili účty. (Na rozdíl od Paláce, který se handrkoval o každý nevinný výdaj.) Jestli se ještě někdy dostanu na svobodu, budu rozhodně mnohem raději pracovat zase sám pro sebe.

Tři dny v žaláři stačily zdeptat mou bezstarostnou povahu. Nudil jsem se. Byl jsem mrzutý. A trpěl jsem i fyzicky: měl jsem v boku sečnou ránu — spíš jenom povrchovou, zato pěkně zhnisanou. Máma mi na povzbuzení posílala teplé obědy, jenže žalárník si z nich vyzobal všechno maso. Dva lidé se mě pokoušeli dostat ven, ale oba marně. Jeden byl přátelsky mi nakloněný senátor, který chtěl o mém strádání podat zprávu Vespasiánovi; díky Anacritovu zlovolnému vlivu mu byla audience odepřena. Jako druhý za mnou přišel můj přítel Petronius Longus, velitel aventinské hlídky vigilů. V náručí přinesl džbán vína a zkoušel na žalárníka fintu, že se k němu choval jako ke starému kumpánovi — ten ho ale i s jeho amforou vyhodil rovnou na ulici. Anacrites otrávil dokonce i naše normální místní vztahy. Takže díky žárlivosti vrchního špeha to vypadalo, že se už nikdy nedostanu na svobodu...

Rozletěly se dveře. „Didie Falcone," ozvalo se skřípavě, „někdo tě má přece jenom rád! Zvedni zadek a přines si ven boty —"

Když jsem se pokoušel vstát, krysa mi přeběhla přes nohu.

II

Mé potíže skončily — do jisté míry.

Když jsem vyklopýtal do jakéhosi přijímacího oddělení, žalářík právě zatahoval šňůru těžkého váčku a šklebil se, jako by měl narozeniny. I jeho poskokové vypadali ohromení tím mastným úplatkem. Napůl oslepený denním světlem jsem rozeznal drobnou upjatou vzpřímenou postavku, která mě uvítala odfrknutím.

Římská společnost je slušná. Najde se spousta provinčních Zapadákův, kde drží prefekti zločince v řetězech, připraveni dát je při nedostatku jiné zábavy na mučení, avšak v Římě má každý podezřelý — pokud nespáchá nějakou příšernou hanebnost nebo se pitomě nepřizná — právo opatřit si ručitele, který ho vyplatí.

„Zdravíčko, mami!“ Málem jsem zatoužil být zpátky v cele s krysou.

Z tváře se jí dalo vyčíst, že mě považuje za stejného lumpa, jako byl táta — ačkoli ani ten (kdysi utekl s jednou zrzkou a opustil mámu se sedmi dětmi na krku) nikdy neskončil v lapáku... Máma naštěstí vždycky dbala o čest rodiny a před cizími by na mě takové srovnání nevytáhla, a tak raději žaláříkovi poděkovala za to, že se o mě staral.

„Anacrites na tebe nejspíš zapomněl, Falcone,“ rýpl do mě.

„To měl patrně v úmyslu.“

„Vo tom, že bysme tě mohli pustit ven na kauci před soudem, nepadlo ani slovo.“

„O soudu taky nic neříkal,“ odsekl jsem. „Držet mě tu bez soudu je zrovna takový bezpráví jako odpírat mi propuštění na kauci!“

„No a co když se rozhodne prosadit žalobu —“

„Stačí zapískat,“ ujistil jsem ho. „Budu zpátky ve své cele a tvářit se jakoby nic, než by bakchantka dvakrát třepla tamburínou.“

„Fakt, Falcone?“

„No namouduši?“ lhal jsem a ani nemrkl.

Venku jsem se zhluboka nadechl svobody, čehož jsem okamžitě litoval. Byl totiž srpen. Stáli jsme před Forem a atmosféra kolem řečniště byla skoro stejně dusná jako v útrokách žaláře. Většina šlechty práskla do bot a uchýlila se do svých vzdušných letních dvorců, zato nám, co jsme tvořili rub společnosti, se život v Římě zpomalil, že se sotva vlekl. Každý pohyb v tomhle pařáku vyžadoval obrovskou námahu.

Máma si zkoumavě prohlížela toho svého kriminálního a nejevila valné pochopení.

„Jenom nějaké nedorozumění, mami..." Snažil jsem se nedat na sobě znát, jak mě hněte, že mě, informátora s pověstí ostrého hochy, musela nedůstojně zachránit máma. „Od koho byly peníze na to tučné výkupné? Od Heleny?" zeptal jsem se. Měl jsem na mysli svou urozenou a mimořádně báječnou dívku, kterou jsem si pořídil před půl rokem po řadě zavšivených cirkusaček a květinářek.

„Ne, tu kauci jsem zaplatila sama. Helena se zase postarala o tvou činži —" Dost mě otrávil, že mě musí takhle podporovat moje ženské. Věděl jsem, že za to zaplatím, i když ne penězi. „Nu což, jsou to jenom peníze." Matčin tón naznačoval, že když už má na krku takového syna, musí si celoživotní úspory držet stále po ruce. „Pojď se mnou domů na pořádný oběd —"

Asi se mě chystá vzít pevně do ruky; já jsem se chystal užívat si zase volnosti jako dřív.

„Musím jít za Helenou, mami —"

Normálně by nebylo moudré, aby svobodný mládenec, kterého stará matička právě vykoupila z vězení, prohlásil, že poběží za ženskými. Ale moje máma přikývla. Hlavně proto, že Helena Justina byla dcerou senátora, takže návštěva u tak vznešené dámy se považovala pro někoho jako já za výsadu, nikoli za prostopášnost, na jakou matky žehrají. A pak také po úrazu na schodech Helena právě potratila naše první dítě. Všechny ženské příslušnice naší rodiny mě stále ještě považovaly za lehkomyšlného buďžkničemu, ale kvůli Heleně by byly nejspíš zajedno, že je mou povinností ji co nejčastěji navštěvovat.

„Pojď se mnou," zval jsem ji.

„Nebud' blázen," odbyla mě máma. „Helena chce vidět tebe."

Moc sebedůvěry mi ta zpráva nedodala.

Máma bydlela blízko řeky za Emporiem. Pomalu jsme přešli přes Forum (máma okázale shrbená starostmi, které jí působím), a pak mě zanechala u mých oblíbených lázní za Kastorovým chrámem. Tam jsem ze sebe spláchl pach žaláře, převlékl jsem se do čisté tuniky, kterou jsem si tam nechal pro případnou potřebu, a našel jsem holiče, jenž ze mě udělal úctyhodnějšího člověka (přestože mě poněkud zkrvavil).

Když jsem vyšel ven, ještě stále jsem měl pocit, že jsem v obličejí celý popelavý poté, co jsem trčel v žaláři, ale už se mi značně ulevilo. Kráčel jsem směrem k Aventinu a prsty jsem si pročesával vlhké kudrny v marné snaze vypadat jako šarmantní mladý muž, který by mohl rozechvět ženské srdéčko. Vzápětí udeřila pohroma. Příliš pozdě jsem upozoroval dvojici sprostých rváčů, opírajících se v podloubí, aby mohli předvádět své svaly každému, kdo musel projít po jejich straně ulice. Měli na sobě bederní roušky a kolena, zápěstí a kotníky ovázané řemeny, aby vypadali silácky. Tu jejich zpupnost jsem znal až moc dobře.

„No ne — hele, to je Falco!"

„No nazdar — Rodan a Asiacus!"

Hned nato skočil jeden z nich za mě a lokty mi sevřel paže pod rameny, zatímco druhý mi ne zrovna srdečně potřásal rukou — to znamená, že mi ji rval ze zápěstí, až se mi klouby napínaly jako příďová lana na galérie za vichřice, snažící se je vyrvat z úvazů. Ze smradu starého potu a nedávného česneku se mi rozslzely oči. „Nech toho, Rodane, už takhle dosáhnu dost daleko..."

Nazývat tyhle dva „gladiátory" byla urážka i pro ty omlácené hromotluky, kteří se tím řemeslem zabývají. Rodan a Asiacus prodělávali výcvik v gladiátorské škole, kterou vedl můj domácí Smaractus, a když se zrovna netloukli do zblbnutí cvičnými meči, posílal je ven, aby byly ulice ještě nebezpečnější než obvykle. V aréně se moc často nevyskytovali. Ve veřejném životě měli za úkol zastrašovat nešťastné nájemníky, kteří si od něho pronajali byt. Mé uvěznění mi přineslo aspoň jednu velkou výhodu: mohl jsem se vyhnout panu domácímu a těmhle jeho milovaným vozembouchům.

Asiacus mě vyzvedl nad zem a zatřásl mnou. Musel jsem ho nechat, aby mi chvíli přeskupoval střeva. Počkal jsem, až ho to omrzelo a postavil mě zpátky na dláždění — já jsem se pak svezl dolů, podtrhl mu nohy a přehodil jsem si ho přes hlavu k Rodanovým nohám.

„Bohové! Copak jste se vy dva u Smaracta nic nenaučili?" Hbitě jsem jim uskočil z dosahu. „Jste sto let za opicema. Činži mám zaplacenou!"

„Takže je to pravda!" posmíval se Rodan. „Slyšeli jsme, že se teď necháváš vydržovat."

„Když žárlíš, tak ošklivě šilháš, Rodane! Máma tě měla upozornit, že si takhle odpudíš děvčata!" Slyšeli jste možná, že se za gladiátory táhnou procesí zamilovaných žen; Rodan a Asiacus museli být v celém Římě jediní natolik odporní, že o ně nestála žádná. Asiacus vstal a utíral si nos. Zavrtěl jsem hlavou. „Promiň. Zapomněl jsem, že žádný z vás by nemohl vzbudit zájem ani obstarožní trhovkyně, poloslepé a nestydaté —"

Vtom po mně Asiacus skočil. A oba se do mě pustili, abych nezapomněl, proč Smaracta tak urputně nenávidím.

„To máš za *minule*, kdy ses s činží opozdil!" zavrčel Rodan. Měl dlouhou paměť.

„A tohle je foršus *pro příště*." dodal Asiacus — realistický věštec.

Tenhle bolestivý taneček jsme prováděli už tolikrát, že jsem se jim brzy vykroutil z rukou. Mrštil jsem po nich ještě jednu nebo dvě nadávky a uháněl jsem vzhůru ulicí. Ve své lenosti se za mnou nerozběhli.

Teprve před hodinou jsem se dostal na svobodu, a už jsem byl celý zmlácený a sklíčený. V Římě, městě pánů domácích, nepřináší s sebou svoboda jenom radovánky.

III

Otec Heleny Justiny, senátor Camillus Verus, bydlel nedaleko Capenské brány. Výhodné místo, kousek od Appiovy cesty tam, kde se vynořuje z republikánských hradeb města. Cestou se mi podařilo najít další lázně, abych si tam ošetřil novou várku zhmožděnin. Rodan a Asiacus bijí oběť našťestí vždycky do hrudníku, takže obličej jsem neměl poznamenaný. Když si dám pozor a nebudu sebou škubat bolestí, nemusí Helena nic poznat. Neduživý syrský apatykář mi prodal hojivou mast na sečnou ránu v boku, kterou jsem si už předtím jakžtakž ošetřil, ale ta mi brzy prosákla tunikou a vytvořila na ní mastnou skvrnu, namodralou jako plíseň na zdi, a ta asi neudělá na elegantní obyvatele domu u Capenské brány valný dojem.

Vrátný Camillů mě už znal, ale ani tentokrát mě nechtěl pustit dovnitř. Nenechal jsem si zbraňovat od toho všiváka ve vstupu dlouho. Zašel jsem za roh, od jednoho cestáře si vypůjčil klobouk, otočen zády jsem zaklepal znovu, a když pak vrátný pošetile otevřel domnělému podomnímu kramáři, vpadl jsem dovnitř a tam, kde se naše cesty zkřížily, jsem ho pečlivě a tvrdě kopl do kotníku.

„Nejradši bych tě vystrčil ven a před nosem ti zamknul! Já jsem přece *Falco*, ty palice dubová. Ohlas mě Heleně Justině, jinak se budou tvoji dědici, než bys řekl švec, hádat, komu případnou tvý nedělní sandály!"

Jakmile jsem vstoupil do domu, choval se ke mně se zarputilou vážností. To znamená, že si šel do vrátnice dochroupat nakousané jablko, a já jsem po své princezně pátral sám.

Helena seděla v salonku, bledá a zamyšlená, s rákosovým perem v ruce. Bylo jí třiadvacet — nebo možná už čtyřicet, neměl jsem totiž ponětí, kdy má narozeniny. Ani když už jsem se s jejich vzácnou dceruškou vyspal, nikdy mě její rodiče nepozvali, abych se v senátorském domě účastnil rodinných oslav. Návštěvy u ní mi povolili jenom proto, že museli ustoupit

Helenině tvrdohlavosti. Ještě než jsme se poznali, byla vdaná, ale rozhodla se, že se rozvede (a to z toho výstředního důvodu, že s ní manžel vůbec nemluvil), takže si už rodiče uvědomili, že si s nejstarší ratolestí ještě užijí.

Helena Justina byla urostlá, impozantní žena. Rovné tmavé vlasy jí služebné mučily horkými žehlíky, ale ty zdatně vzdorovaly. Měla hezké hnědé oči, jež už žádná kosmetika nemohla vylepšit, ale služky jí je přesto ze zásady líčily. Doma nenosila skoro žádné šperky, což jí neubíralo na kráse. Ve společnosti se chovala ostýchavě. Dokonce i tak blízký přítel jako já by ji mohl považovat za skromnou, dokud se nevytasila se svým názorem — a v tu chvíli se i toulaví psi na ulici uháněli někam schovat. Byl jsem přesvědčen, že bych ji uměl zvládnout — ale radši jsem to nikdy nezkoušel.

Zaujal jsem elegantní pózu ve dveřích a normálně neuctivě jsem se zazubil. Helenin milý, nenucený úsměv na uvítanou byl to nejlepší, co jsem za celý týden viděl. „Proč tu takové krásné děvče sedí samo a škrábe recepty?”

„Náhodou překládám dějiny Řecka,” prohlásila upjatě. Nakoukl jsem jí přes rameno. Byl to recept na plněné fíky.

Sklonil jsem se a políbil ji na tvář. Po ztrátě našeho dítěte, kterou jsme oba dosud těžce nesli, jsme se k sobě chovali s bolestnou formálností. Pak se našly naše pravice a uchopily se s takovou naléhavostí, že by nás za to nafoukaní staří právníci v soudní budově Basilica Julia mohli udat.

„Mám ohromnou radost, že tě zase vidím,” šeptala mi Helena vášnivě.

„Mě od tebe neoddělí ani žalářní mříže.” Uvolnil jsem její ruku a položil si ji na tvář. Její ušlechtilé prsty byly parfémované zvláštní směsí vzácných indických masť a duběnkového inkoustu — naprosto jinou vůní než ty sprosté závaný vznášející se kolem flunder, které jsem znával. „Ach, paní, já tě miluju,” přiznal jsem (dosud rozjařený znovu nabytou svobodou). „A nejenom proto, že jsi za mě zaplatila činži, jak jsem zjistil.”

Sklouzla ze sedadla, klekla si ke mně a schovala si hlavu na mých kolech. Senátorská dcera by asi neměla riskovat, že ji uvidí některý z domácích otroků plakat do klína zločinci — tak jsem ji pro jistotu konejšivě hladil po šíji. Kromě toho se Helenina šíje vábivě nabízela nečinné ruce.

„Nechápu, proč o mě vůbec stojíš,” prohodil jsem za chvíli. „Vždyť jsem

troska. Žiju v díře. Nemám prachy. I ta krysa v cele se nade mnou ušklíbala, když se na mě podívala. A pokaždé, když mě potřebuješ, nechám tě na ho-ličkách —"

„Přestaň brblat, Falcone!" napomenula mě Helena a zvedla ke mně hlavu. Na tváři jí zůstal otisk po přezce na mém opasku, ale jinak už to byla zase ona.

„Dělám práci, které by se jiní ani nedotkli," vedl jsem si sklesle dál svou. „Můj vlastní zaměstnavatel mě hodil do žaláře, a pak klidně zapomněl, že existuju —"

„Vždyť tě pustili —"

„Ne tak docela," přiznal jsem.

Helena se nikdy dlouho nezdržovala věcmi, které jsem měl podle jejího názoru řešit sám. „A co teď hodláš dělat?"

„Pracovat zase na vlastní pěst." Neřekla na to nic; nemusela se ptát, proč jsem nešťastný. Jako samostatný pátrač budu vydělávat mnohem méně, než kolik teoreticky činil můj plat v císařských službách, až na to, že Vespasiánovi úředníci mi ho vypláceli s mnohaměsíčním zpožděním. „Myslíš, že je to pitomost?"

„To ne, rozhodně máš pravdu." Helena bez váhání souhlasila, třebaže si jistě uvědomovala, že budu-li na volné noze, ztratím veškerou naději, že bych si mohl dovolit přiznít se do patricijského stavu. „Ty jsi ve státním zájmu nasazoval vlastní život. Vespasián tě zaměstnal, protože věděl, jakou máš pro něho cenu. Jenomže, Marku, ty jsi příliš dobrý, aby sis od skrblic-kého zaměstnavatele a malicherných pletichářů v Paláci musel nechat líbit mizernou odměnu —"

„Miláčku, víš ale, co to znamená —"

„Už jsem ti řekla, že budu čekat."

„A já jsem řekl, že tě čekat nenechám."

„Didie Falcone, to, co říkáš, nikdy neberu vážně."

Maličko jsem se usmál a pak jsme spolu ještě chvíli mlčky poseděli.

Po žaláři byl tenhle pokoj v domě jejího otce přístavem poklidu. Měli jsme tu měkké koberce a pohodlné polštáře s třásněmi. Tlusté zdi tlumily zvuky z ulice a světlo proudící vysokými okny na zahradní straně ozařovalo stěny, vymalované vzorem napodobujícím mramor v barvě zralé pře-

nice. Vyvolávalo to elegantní dojem, byť trochu vybledlý. Helenin otec byl milionář (to jsem nemusel vypátrat, věděl jsem, že je to minimální kvalifikace pro senát), ale i on měl co dělat, aby si udržel své postavení ve městě, kde na sebe strhávali hlasy voličů jenom multimilionáři.

Má vlastní situace byla mnohem horší. Neměl jsem žádné peníze a žádné společenské postavení. Abych se mohl počestně ucházet o Helenu, musel bych si sehnat čtyři sta tisíc sesterciů a potom přemluvit císaře, aby mě zařadil do seznamu ubohých nul tvořících střední stav. A i kdyby se mi to někdy podařilo, zůstal bych pro ni nadále nevhodnou partií.

Četla mi myšlenky. „Marku, slyšela jsem, že tvůj kůň vyhrál na dostizích v Cirku Maximu.”

Život mívá přece jenom i světlejší stránky: ten kůň — jmenoval se Miláček a zdědil jsem ho — mi přinesl štěstí. Nemohl jsem si dovolit ho ustájit, ale než šel na prodej, přihlásil jsem ho do jediného dostihu, a ten proti všekerému očekávání překvapivě vyhrál. „Máš pravdu, Heleno. Něco jsem vydělal. Za ty peníze bych si mohl pořídit slušnější byt, který by přilákal lepší vrstvu klientů.”

Hlavou na mých kolenou souhlasně přikyvovala. Vlasy měla vyčesané nahoru a upevněné spoustou slonovinových jehlic s hlavičkami vyřezanými do podob přísně se tvářících bohyň. Zatímco jsem dumal, jak málo mám peněz, jednu jsem jí vytáhl a zastrčil si ji za pás jako lovecký nůž. Potom jsem se škádlivě pustil do dalších. Helena se mi naoko rozzlobeně vykroutila a popadla mě za zápěstí. Nakonec mi hrst jehlic vyrazila z ruky, takže spadly na podlahu. Snažila se je posbírat a já jsem ji nechal a přitom pokračoval metodicky se svým plánem.

Než jsem jí vlasy docela rozpustil, Helena už měla opět všechny jehlice — až na tu jedinou, co jsem si strčil za pás, tu mi nechala. Ještě stále ji mám: bohyni Floru s věncem růží, z kterých musí mít sennou rýmu. Tu a tam ji znovu objevím, když se hrabu ve skříňce s psacími potřebami a hledám ztracená pera.

Heleniny lesklé vlasy jsem rozestřel tak, jak jsem si přál. „To je lepší. Teď vypadáš spíš jako děvče, které by nic nenamítalo proti hubičce — vlastně jako děvče, které by mě dokonce samo od sebe políbilo...” Sklonil jsem se k ní a přitáhl jsem si její ruce kolem krku.

Byl to dlouhý, blažený polibek. A jenom proto, že jsem Helenu znal tak dobře, pozoroval jsem, že na mou vášeň reaguje s neobvyklou zdrženlivostí.

„Co je, holčičko? Ty už mě nechceš?“

„Marku, já nemůžu —“

Pochopil jsem. Potrat pro ni znamenal hluboký otřes. Bála se riskovat další. A patrně se zároveň bála, že mě ztratí. Oba jsme znali nejeden případ, kdy úctyhodný Říman v podobné situaci pustil nešťastnou dívku automaticky k vodě.

„Promiň mi to —“ Tonula v rozpacích a úporně se snažila vyváznout. Ale byla to pořád ještě moje Helena. Chtěla, abych ji držel v náručí, skoro stejně naléhavě, jako jsem ji chtěl objímat já. Potřebovala, abych ji konejšil — třebaže tentokrát mě nepovzbuzovala.

„Holčičko moje, to je přirozené.“ Uvolnil jsem objetí. „Všechno bude zase v pořádku...“ Věděl jsem, že jí musím dodávat jistotu, a tak jsem se k ní choval něžně, i když jsem se těžko vyrovnával se zklamáním, tak naléhavě fyzickým. V duchu jsem klel a Helena si to jistě uvědomovala.

Seděli jsme tiše a rozprávěli o rodinných záležitostech (špatný nápad jako obvykle) a zanedlouho jsem řekl, že už musím jít.

Helena mě doprovodila ke dveřím. Vrátný se nadobro někam vypařil, a tak jsem závory otevřel sám. Vrhla se mi kolem krku a zabořila mi obličej pod bradu. „Teď asi budeš běhat za jinými!“

„Samozřejmě!“ Taky jsem si zažertoval.

Její velké utrápené oči se mi zabodávaly do duše. Políbil jsem ji na víčka a pak se zase mučil, když jsem si ji těsně přivinul, až jsem ji nadzvedl nad zem. „Pojď se mnou žít,“ vyhrkl jsem najednou. „Jenom bohové vědí, jak dlouho mi to bude trvat, než si vydělám tolik, kolik potřebujeme pro uzavření úctyhodného sňatku. Děsně se bojím, že tě ztratím. Chci tě mít na blízku. Jestli si najmu větší byt —“

„Marku, já myslím —“

„Důvěřuj mi.“

Helena se usmála a zatahala mě za ucho, jako by můj nápad považovala za nejrychlejší způsob, jak se dostat do trvalých neshod. Ale slíbila, že

o tom bude uvažovat.

Lehčím krokem jsem zamířil domů k Aventinu.

I když se má paní váhala ke mně nastěhovat, stejně jsem si hodlal za peníze, co mi vyhrál Miláček, stůj co stůj pořídit slušnější bydlení... Při představě, co mě teď doma čeká, muselo mě pomyšlení na to, že budu bydlet někde jinde, nutně rozveselit.

Pak jsem si vzpomněl, že dřív než mě odvěkli do žaláře, spolykala mě dosud neproplacené sázecí známky má tříletá neter.

IV

Prádelna U Orla, Fontánový dvůr.

Ze všech ubohých činžáků ve všech špinavých zastrčených uličkách města nejsešlejší musí být Fontánový dvůr. Byl pět minut od významné silnice vedoucí z Ostie, jedné z nejživějších v celé říši, ale tenhle vřed v podpaždí Aventinu jako by patřil do docela jiného světa. Nahoře, na dvojitém vrcholu pahorku, stály vznešené chrámy Diany a Venuše, ale my jsme žili příliš blízko, takže jsme z našeho hlubokého, temného doupěte ve spleti bezejmenných slepých uliček, jejich vznosnou architekturu nemohli dost dobře vidět. Činže nebyla moc vysoká (na Řím). Leckdo z nás by domácinu ještě rád připlatil, jen aby na nás poslal dva schopné dráby, kteří by nás vystěhovali na čerstvější povětrí do lepší ulice.

Byt jsem měl vysoko ve velkém chatrném baráku. Celé přízemí zabírala prádelna. Vlněné tuniky, čekající, až si je někdo přijde vyzvednout, byly v našem okolí jediné čisté věci. Jakmile si je majitel oblékl, mohla jejich neposkvrněnost rychle vzít za své, sotva ušel pár kroků tou jedinou blátivou cestou, která současně sloužila málem jako stoka, mezi sazemi z umouněné černé pece, kde jednooký dodavatel psacích potřeb vařil podomácku smrdutý inkoust, a kouřem z pekárny, kde Cassius, náš místní pekař, dovedl v pecích ve tvaru úlů totálně spálit bochník jako žádný druhý v celém Římě.

Byly to nebezpečné cesty. Jen jsem na chvílku přestal dávat pozor, už jsem zapadl až po kotník do mazlavého hnědého hnoje. Zatímco jsem si s reptáním čistil botu o okraj chodníku, vystrčila hlavu mezi rozvěšenými tunikami Lenia, majitelka prádelny. Jen co mě spatřila, vyhrnula se ven, aby mi jako obvykle vynadala. Byla to neupravená, rozkydlá ženština a k člověku se blížila s neohrabaností kachny přistávající na vodu. Rozčepýřené prameny barvených, ohnivě zrzavých vlasů, vodnaté oči a hlas ochraptělý z příliš mnoha džbánek špatně vykvašeného vína.

„Falcone! Kde ses celej tejden flákal?”

„Mimo město.”

Netušil jsem, jestli ví, že tím myslím Lautumijskou věznicí. Ne že by jí na tom nějak záleželo. Při své lenosti nebyla ani zvědavá, leda když šlo o přesně vymezený okruh podnikání. Z toho vyplýval i zájem, jestli můj odporný domácí Smaractus dostává řádně zaplacen — a o to se začala doopravdy zajímat, až když se rozhodla, že si ho vezme. K tomu rozhodnutí dospěla z čistě finančních důvodů (Smaractus byl totiž po letech ždímání peněz z aventinské chudiny zazobaný jako Crassus) a teď se Lenia chystala na svatbu s klinickou přesností chirurga. (Věděla, že jí pacient za její služby tvrdě zaplatí, až ho rozřeže...)

„Pokud vím, mám předplaceno,” zakřenil jsem se.

„Konečně sis uměl vybrat kloudnou ženskou.”

„Pravda. Spoléhám přitom na svůj klasicky dokonalý obličej —”

Lenia, která neměla žádný smysl pro výtvarné umění, se ironicky zachetla. „Falcone, ty jseš jenom lacinej padělek!”

„Ale kdepak — mám potvrzení o pravosti od vážené dámy. Ta si mě hýčká. Však si to taky zasloužím... Kolik zaplatila?”

Viděl jsem, jak Lenia otvírá pusku, aby mi něco nalhala, ale pak jí došlo, že mi to Helena Justina určitě prozradí, jestli budu někdy tak slušný, abych s ní probral svůj dluh. „Na tři měsíce, Falcone.”

„U Jupitera!” To byl pro mě šok. Nejvyšší částka, jakou jsem se kdy rozhoupal přispět na důchodový fond pana domácího, pokrývala tři týdny (zřejmě). „Smaractus musí mít dojem, že vyjel na duze rovnou na Olymp!”

Z Leniina poněkud nejistého výrazu jsem si vyvodil, že Smaractus ještě o svém štěstí neví. Rychle obrátila list: „Furt sem někdo chodí a ptá se po tobě.”

„Klient?” Zneklidněně jsem uvažoval, jestli už vrchní špeh odhalil mou nepřítomnost. „Nenechal mi vzkaz?”

„Já mám lepší věci na práci, Falcone. Leze sem každej den a já mu každej den říkám, že tu nejseš —” Oddychl jsem si. Anacrites by až do dnešního odpoledne neměl žádný důvod mě hledat.

„No tak jsem se vrátil.” Cítil jsem se tak utahaný, že jsem neměl chuť zabývat se záhadami.

Pustil jsem se po schodech nahoru. Bydlel jsem v šestém patře, tom nejlevnějším. To mi poskytlo dost času, abych si znovu vybavil známý pach moče a hniјících košťálů od zelí; suchý holubí trus na každém schodě; čmáranice na zdech, ne všechny ve výšce dítěte, o banditech vozatájích; ná dávky sázkařům a pornografické nabídky. Skoro nikoho z nájemníků jsem neznal, ale když jsem míjel jednodivé byty, doléhaly ke mně jejich hádavé hlasy. Některé dveře zůstávaly tajněstkářsky zavřené, až to zaráželo. Jiné rodiny se spokojovaly s pouhým závěsem ve vchodu, takže sousedé museli vědět všechno o jejich bídném životě. Z jednoho vchodu vyběhlo nahé batole, a jakmile mě uvidělo, uhánělo s řevem zpátky dovnitř. Ve třetím patře vždycky seděla přede dveřmi bláznivá stará paní a breptala si něco o každém, kdo prošel kolem. Rozmáchlým gestem jsem ji pozdravil, což v ní spustilo přívál jedovatých nadávek.

Vyšel jsem ze cviku. Do nejvyššího patra jsem už jenom doklopýtal. Chvilku jsem naslouchal — profesionální návyk. Pak jsem pomocí jednoduchého nástroje zvedl závoru a strčil do dveří.

Domov. Byt, kam se vracíte; převléknete se do čisté tuniky; přečtete si vzkazy od přátel; a pak si vymyslíte záminku, abyste se mohli rovnou pustit zpátky. Ale dnes jsem už neměl odvalu zvládat ty schody podruhé, a tak jsem zůstal doma.

Stačily mi čtyři kroky, abych přehlédl své obydlí: kancelář s lacinou lavicí a stolem a pak ložničku s křivou konstrukcí, která mi sloužila jako postel. Obě místnosti byly vzorně uklizené, což mě znepokojilo, neboť to svědčilo o tom, že mi tam po tři dny nerušeně smýčila máma. Podezírávě jsem se rozhlédl, ale zdálo se, že se tam nedostal nikdo jiný. Pak jsem se začal opět zabydlovat po svém. Brzy se mi podařilo pošoupnout veškerý skrovný nábytek šejdrem, zdrchat lůžkoviny, rozbryndat všude vodu, když jsem znovu oživoval kytky na balkoně, a veškeré šatstvo, co jsem měl na sobě, jsem roztrousil po zemi.

Pak už jsem se cítil lépe. Konečně to byl *můj domov*.

Na stole, kde jsem ji ani já nemohl přehlédnout, trůnila řecká keramická mísa, kterou jsem kdysi koupil v krámku se starožitnostmi za dva měďáky

a drzý úsměv. Do poloviny byla plná podrápaných kostěných výherních známek, některých z nich s krajně podezřelými šmouhami. Radostně jsem se zachechtal. Naposled jsem je viděl na hrozně rodinné sešlosti, kdy se jich zmocnila má malá neteř Marcia a hrála si s nimi, ale většinu jich spolykala.

Když dítě sní něco, o co byste neradi přišli, můžete to získat zpátky jenom jediným způsobem — máte-li to dítě rádi. Ten nechutný proces jsem znal od té doby, co můj bratr Festus spolkl matčin snubní prsten a pak mě nutil, abych mu ho pomohl najít. (Než padl v Judeji, a mé bratrské povinnosti tím skončily, tradovalo se v naší rodině, že se Festus pořád dostává do malérů, kdežto já jsem byl ten pitomý dobrák, který se vždycky nechal přemluvit, aby ho z nich tahal.) Polykání rodinných cenností musí být asi dědičný rys. Já jsem teď trčel tři dni v lapáku a úporně jsem si přál, aby bratrovo roztomilé, ale neposedné dítě dostalo zácpu...

Zbytečně jsem si dělal starosti. Někdo praktický z naší rodiny — nejspíš má sestra Maia, jediná se smyslem pro organizování — mi ty kotoučky statečně zachránil. Na oslavu jsem nadzvedl prkno v podlaze, kde jsem si před návštěvami uschoval půl džbánu vína, a sedl jsem si na balkon. Nohy jsem si opřel o zábradlí a veškerou pozornost věnoval životodárnému moku.

Sotva jsem se začal cítit pohodlně, přišla návštěva.

Slyšel jsem, jak vchází dovnitř a po dlouhém výstupu lapá po dechu. Zůstal jsem zticha, ale příchozí mě přesto našel. Prošel křídlovými dveřmi a zašvitořil: „Ty jsi Falco?“

„Může být.“

Paže měl tenké jako hůlčičky. Trojúhelníkový obličej se sbíhal k mrňavé špičaté bradě. Nad ním se táhl úzký černý knír skoro od ucha k uchu. Toho kníru si musel člověk hned všimnout. Rozděloval mu obličej na dvě části, obličej příliš starý k jeho chlapeckému tělu, jako kdyby uprchl z nějaké provincie sužované dvacetiletým hladu a kmenových válek. Pravá příčina neznamenal ovšem nic tak dramatického. Byl to pouhý otrok.

„Kdo to chce vědět?“ napověděl jsem mu. To už jsem se dostatečně zahrával na pozdně odpoledním sluníčku, a tak mi bylo všechno fuk.

„Posel z domu Hortensia Nova.“

Měl nepatrně cizí přízvuk, ale zřejmě z dávné minulosti, takže se nepodobal té běžné zpěvavé řeči, jakou si osvojí všichni zotročení váleční zajatci. Soudil jsem, že latinsky mluví už od dětství a svůj rodný jazyk si teď už možná ani nepamatuje. Oči měl modré a připadal mi jako Kelt.

„Jakpak ti říkají?“

„Hyacinthus.“

Vyslovil to s upřeným pohledem, kterým jako by mě varoval, abych se mu neposmíval. Jako otrok měl jistě dost problémů i bez toho, aby musel od každého nového známého snášet posměch jenom proto, že mu nějaký dozorce dal v těžké kocovině jméno řecké květiny.

„Těší mě, Hyacinthe.“ Nehodlal jsem se stát cílem hrubého odseknutí, které měl připravené. „O Hortensiovi, tvém pánovi, jsem nikdy neslyšel. Jaké má těžkosti?“

„Kdyby ses ho na to zeptal, tak by ti nic neřekl.“

Lidé často mluví v hádankách, když si najímají detektiva. Snad jen hrstka klientů se dovede rovnou zeptat: *Kolik by sis počítal, kdybys měl dokázat, že má žena spí s mým kočím?*

„Proč tě tedy za mnou poslal?“ zeptal jsem se kurýra trpělivě.

„Poslaly mě jeho *příbuzné*,“ opravil mě Hyacinthus. „Hortensius Novus nemá tušení, že jsem tu.“

To mě přesvědčilo, že z toho koukají slušné peníze, a tak jsem Hyacinthovi pokynul, aby se posadil. Náznak platby, kterou stojí za to držet v tajnosti, mě vždycky povzbudí.

„Děkuju, Falcone, ty jsi doopravdy formát.“ Hyacinthus si vyvodil, že mé pozvání, aby si sedl, zahrnuje i ten džbán vína. K mé zlosti proklouzl zpátky do světnice a našel si pohár pro sebe. Když se usadil pod mou pergolou s popínavými růžemi, otázel se: „Tímhle půvabným zátiším chceš ohromovat klienty, když je zpovídáš?“

„Udělat dojem na mé klienty není těžké.“

„Smrdí to tu. Nebo je to jenom jeden ze zapadáků, co máš roztroušené po městě?“

„Něco takového.“

„Tohle byla jediná adresa, co jsme sehnali.“ Byla to jediná adresa, kterou

jsem měl. Okusil vína a prskl. „Brr!”

„Dar od vděčného klienta.” Ne dost vděčného.

Nalil jsem si znovu, abych měl možnost přesunout džbán z jeho dosahu. Důkladně si mě omrkával. Mé neformální chování v něm budilo podezřívavost. Svět je plný bláznů s rovnými vlasy, co si myslí, že usměvaví kudrnáči nemohou asi být dobrými obchodníky.

„Tenhle byt mi úplně vyhovuje,” řekl jsem a naznačil tím, že muž, který bydlí v tak ubohém prostředí, musí být tvrdší, než se zdá. „Ten, s kým se chci setkat, ví, kde mě najde — a ty, kterým se radši vyhýbám, odradí ty schody... Dobrá, Hyacinthe, nemám sice prospekt o poskytovaných službách, ale můžu nabídnout tohle: Zabývám se sháněním informací převážně rodinného typu —”

„Rozvody?” vyložil si to a zazubil se.

„Správně! V zájmu opatrných otců prověřuju taky budoucí zetě, nebo zjišťuju čerstvým dědicům, jestli na jejich odkazu nevázne nějaký dluh. Pracuju v terénu pro právníky, kteří potřebujou další důkazy — a je-li to nutné, chodím svědčit k soudu. Mám styky s dražebníky a specializuju se na vyhledávání ukradených vzácných uměleckých děl. *Zásadně nepomáhám* těm, co se vyhýbají vojně, a nevymáhám dluhy. A nikdy se nepletu do rvaček mezi gladiátory.”

„Háklivej?”

„Rozumnej.”

„Budeme potřebovat doporučení.”

„Já taky! Veškeré moje podnikání je legální.”

„Kolik si počítáš, Falcone?”

„To záleží na obtížnosti případu. Poplatek za práci plus denní výlohy. A nedávám žádnou záruku než slib, že udělám, co je v mých silách.”

„Jakou práci děláš pro Palác?” vybafl na mě Hyacinthus najednou.

„V současné době pro Palác nepracuju.” Vyznělo to jako úřední tajemství. Příznivý dojem. „Proto jsi přišel?”

„Moji páni se domnívají, že kdo pracuje pro Palác, má už dostatečné doporučení.”

„Jejich chyba. Jestli si mě najmou, odvedu slušnou práci a zachovám diskrétnost. Takže, Hyacinthe, pustíme se do obchodního jednání?”

„Mám tě pozvat do našeho domu. Tam se dovíš, o co jde.“

Stejně jsem se tam chtěl podívat. Rád si prohlídnou lidi, co mi budou platit. „Kam se mám tedy vypravit?“

„Do sektoru Široké cesty. Na Pincijský pahorek.“

Hvízdl jsem. „Nóbl čtvrt. Jsou Hortensius a jeho příbuzní urození?“

„Propuštěnci.“

Bývalí otroci! To bylo pro mě něco nového. Ale uvítal jsem to jako změnu oproti pomstychtivým hodnostářům a pokrytcům, na které jsem narazil v senátorském stavu.

„Máš něco proti tomu?“ zeptal se Hyacinthus zvědavě.

„Proč bych měl? Jejich peníze jsou snad stejně dobré.“

„No... já jen tak,“ řekl otrok.

Dopil a čekal, že mu ještě naliju, ale to jsem neměl v úmyslu. „Bydlíme poblíž Flaminiovy cesty, Falcone. Náš dům ti ukáže každý.“

„Jestli se o tom nemá Hortensius dovědět, kdy mám teda přijít?“

„Ve dne. Je to obchodník. Z domu odchází obyčejně po snídani.“

„A s čím obchoduje?“ Byla to běžná otázka, ale Hyacinthus jenom pokrčil rameny a neodpověděl, což mi připadalo divné. „Po kom se mám ptát?“

„Přijme tě Sabina Pollia — nebo kdyby náhodou nemohla, je tam druhá, jmenuje se Hortensia Atilia —, ale hlavní slovo v tom má paní Sabina Pollia.“

„Manželka?“

Poťouchle se na mě zazubil. „Novus není ženatý.“

„Už mi nic neříkej. Takže ženy z jeho domácnosti mě zvou, abych zastráhl nějakou zlatokopku, co má na něj políčeno.“ Na Hyacintha jsem udělal dojem. „Když má svobodný muž barák plný energických žen — a neříkej mi, že Hortensius Novus ne,“ zavrčel jsem, „protože ty jsi tady za jeho zády a poslaly tě ony —, proč dojde vždycky k názoru, že všechny potíže vyřeší, když se ožení s další takovou?“

„Ne abys mi teď tvrdil, že se vdavekchtivými a penězchtivými nevěstami nezabýváš!“ varoval mě posel.

„Ale jo, pořád,“ ujistil jsem ho truchlivě. Jsou to úžasné ženy, základ mého podnikání.“

Na odchodu prohodil: „Kdybys měl někdy v úmyslu najmout si lepší

byt —"

„To je docela možné." Doprovodil jsem ho k balkónovým dveřím.

„Obrať se na Cossa," poradil mi Hyacinthus ochotně. „Zprostředkovává pronájmy bytů. Našel bys ho ve čtvrti Vicus Longus. Je trochu pomalejší, ale spolehlivý. Pro významnější lidi má spoustu slušných bytů. Řekni mu, že tě posílám, a on se o tebe určitě postará —"

„Díky. Možná že to udělám." Hyacinthus se patrně domníval, že by si za ten tip zasloužil spropitné. V lemu tuniky nosím zašitý půlaureus, ale rozhodně jsem se s ním nemínil rozloučit kvůli otrokovi. Našel jsem jenom jediný ohmataný měděný *as*, za který by vás ani žádná hajzlbába se špetkou sebeúcty nepustila na latrínu.

„Děkuju, Falcone. To bude báječný příspěvek do mého fondu svobody."

„Promiň, ale poslední dobou jsem nebyl v kontaktu se svým bankéřem."

Snažil jsem se, aby můj pobyt v Lautumijském žaláři vyzněl jako tajná mise do Dolní Parthie, takže se bude moci vrátit domů k mým budoucím klientkám s dobrými referencemi.

V

Propuštěnec Hortensius Novus žil v severní části města, na vonných stránkách Pincijského pahorku. Jeho dům obepínala dokonale holá zeď, dostatečně vysoká, aby se přes ni nedalo nakukovat dovnitř, kdyby některý ze zámožných sousedů bydlel hodně blízko. Tam ovšem nebydlel žádný z nich. V té oblasti byly zahrady soukromých vil ještě rozlehlejší než veřejné parky, které s laskavým dovolením vyplňovaly menší plochy mezi nimi. Řeknu-li, že jednou z nich bývala zahrada Lucullova, která se natolik zalíbila císařovně Messalině, že dala jejího vlastníka popravit, když ji odmítl prodat, poskytnete vám to přibližnou představu o velikosti soukromých sídel na Pinci.

Hortensiova vrátného jsem umluvil, aby mě pustil dovnitř, a pak jsem se vydal širokou šterkovou cestou vzhůru strání. Bylo na co se dívat. Předtím jsem se naštěstí zastavil u stánku s jemným sladkým pečivem a trochu jsem se vyptával, takže jsem se do jisté míry připravil na bohatství vyčuhující ze všeho v propuštěncově sídle. Buxusové keře, sestříhané do podob fantastických zvířat, bledé sochy širokočelých bohů, rafinované pergoly, obrostlé růžemi a jinými popínavými rostlinami, mohutné alabastrové vázy, protkávané jasně růžovými žilkami, holubníky, jezírka s rybkami, mramorová sedátka v krytých zátiších s vyhlídkou přes úhledně posekané trávníky, to všechno byla pastva pro oči.

Kolem bronzových sfing, střežících bílé mramorové schodiště v průčelí, jsem prošel do důstojné vstupní haly s masivními černými sloupy. Tam jsem lehce podupával na šedobílé geometrické mozaikové podlaze, až se objevil otrávený sluha. Zeptal se mě na jméno a pak mě vedl mezi jemnými kapradinami a fontánami na elegantní vnitřní nádvoří, kde si dal jeden ze tří Hortensiů nedávno postavit novou sochu, svou podobiznu, v nejlepším toze, s důležitým výrazem a papyrusovým svitkem v ruce. Přesně to by se mi hodilo do haly falconovské rezidence, usnesl jsem se: socha mé malič-

kosti z kararského mramoru jako tahle, co si pořídil ten prachatý fouňá, který neví, co s penězi, a je se svým světem náramně spokojený. Musím si zapamatovat, že si mám objednat taky takovou — jednou.

Skončil jsem v přijímacím salonu, sám. Cestou jsem si tu a tam všiml vypálených svíček a pochodní. V chodbách tkvěl pach uvadlých věnců, a když se čas od času otevřely nějaké dveře, zaslechl jsem rachocení nádobí od včerejší večeře. Sabina Pollia mi vzkázala, že mám počkat. Došlo mi, že dáma ještě nevstala a není oblečená. Rozhodl jsem se, že ten případ odmítnu, jestliže se ukáže, že je to jenom bohatá flundra, která s oblibou pořádá večírky.

Po půlhodině už mě čekání otráвило a zatoulal jsem se do chodby, abych se porozhlédl. Všude visely závěsy v sytých barvách, poněkud zmačkané. Nábytek byl přepychový, ale nastrkaný do místností páté přes deváté. I výzdoba stěn představovala divnou směsici: stropy s bílými štukami, půvabnými a jemnými, nad nástěnnými malbami vulgárních erotických scén. Působilo to dojmem, že kupovali všechno možné, k čemu je přemluvil každý podomní kramář, který se tam zjevil, bez nějakého uceleného plánu, natož vkusu. Všem uměleckým předmětům bylo společné jediné: musely stát tisíce.

Právě jsem jen tak z legrace stanovil v duchu vyvolávací cenu pro dražbu Feidiovy „Venuše zapínající si sandál“ (která vypadala podle všeho na originál na rozdíl od všech ostatních Feidiů, kterými se to v Římě hemží), když vtom se za mnou rozletěly dveře a ženský hlas zvolal: „Tak tady jsi!“

Provinile jsem se otočil. Když jsem uviděl, jak vypadá, neomluvil jsem se.

Byl to kus. Čtyřicítka už jí jistě minula, ale kdyby někdy šla do divadla, upoutala by větší pozornost než celá hra. Měkké tmavohnědé oči zdůrazňovalo černidlo, ale i kdyby zůstaly nenalíčené, způsobily by morální újmu každému muži s tak citlivým nervovým systémem jako ten můj. Ty oči vyhlížely z téměř dokonalého obličeje a ten obličej patřil k tělu, vedle něhož Feidiova Venuše vypadala jako utahaná trhovkyně, která byla celý den na nohou. Byla si přesně vědoma, jaký dojem vyvolává. Zůstal jsem stát jako

zkoprnělý, rázem celý zpocený.

Poněvadž jsem se ptal po Sabině Pollii, předpokládal jsem, že to je ona. Zpoza ní proti mně vyrazili dva statní chlapi v jasně modrých služebních oděvech.

„Odvolej ty hafany," vyzval jsem ji. „Mám pozvání od paní domu."

„Ty jsi ten informátor?" Přímost její řeči naznačovala, že by se třeba za určitých okolností nemusela chovat jako dáma.

Přikývl jsem. Chlapům pokynula, aby ustoupili. Vzdálili se natolik, aby-
chom mohli nerušeně hovořit, ale zase dostatečně blízko, aby po mně
mohli skočit, kdybych si počínal nepřístojně. To jsem neměl v úmyslu —
ledaže by napřed někdo urazil mě. „Podle mého," řekl jsem otevřeně, „ve
svém vlastním domově snad dáma nepotřebuje osobní strážce."

Tvářil jsem se neutrálně, zatímco v ní vzklíčilo podezření, že v mých
očích není možná pravá dáma. Já jsem Didius Falco. Sabina Pollia, jak
předpokládám?" Schválně neobřadně jsem jí podal ruku. Tvářila se nejistě,
ale ruku mi stiskla. Měla drobné tlapky s mnoha prsteny zdobenými dra-
hokamy, krátké prstíky s bledými oválnými nehty jako děvčátko.

Sabina Pollia se odhodlala oba hochy v uniformách propustit. Dáma by
měla poslat pro gardedámu. Na to zřejmě nevzpomněla. Plácla sebou na
lehátko, ne příliš elegantně. Půvabná Venuše teď nad ní měla vrch.

„Pověz mi něco o sobě, Falcone." Riziko mého povolání: chtěla se bavit
tím, že mě bude vyslýchat. Jsi soukromý detektiv — jak dlouho to děláš?"

„Pět let. Od té doby, co mě jako invalidu propustili z legií."

„Doufám, že nic vážného."

Střízlivě, pomalu jsem se na ni usmál. „Nic, co by mi bránilo, abych děl-
lal, co chci."

Naše oči se váhavě střetly. Projednávat s touto krasavicí mé poslání
bude perná práce.

Byla jedním z těch klasických koťátek s rovným nosíkem uprostřed
dobře vyváženého obličeje s čistou pletí a nádherně pravidelnými zuby —
s dokonalým profilem, ačkoli poněkud postrádal výraz, jenže velmi krásné
obličeje nikdy nepotřebují vyjadřovat charakter, aby dostaly, co si zama-
nou. Kromě toho živější výraz by mohl narušit líčidlo, které nikdy nepotře-
bují, ale vždycky používají. Byla útlá a uměla to zdůraznit — nápadně

náramky s hadími hlavičkami podtrhávaly jemnost jejich paží a dívčí, trochu trucovité našpulení rtů. To všechno mělo mužského rozechřát. Já se nikdy nezdráhám, když vidím, že se žena snaží, a tak jsem poslušně roztál.

„Slyšela jsem, že pracuješ pro Palác, Falcone. Ovšem sluha mi řekl, že o tom nesmíš mluvit...”

„Správně.”

„Dělat soukromého detektiva musí být úžasné.” Zřejmě doufala, že jí svěřím nějaké skandální historky o bývalých klientech.

„Někdy,” odpověděl jsem neochotně. Mezi mé bývalé klienty patřili většinou lidé, na něž je lepší zapomenout.

„Tvůj bratr prý byl válečný hrdina.”

„Didius Festus. V Judeji dostal vyznamenání za zdolání hradeb jako první.” Bratr by se potřhal smíchy, že jsem získal věhlas jako jeho příbuzný.

„Tys ho znala?”

„Ne — měla jsem?”

„Znalo ho mnoho žen.” Usmál jsem se. „Sabino Pollio, mám za to, že bych ti mohl s něčím pomoci.”

Tyhle loutkovité ženy se trefují do černého jako zkušení střelci. „S čímpak, Falcone? Co umíš dělat dobře?”

Usoudil jsem, že je načase vzít situaci pevně do ruky. „Paní, umím dělat dobře svou práci. Snad abychom se pohnuli z místa.”

„Všechno má svůj čas,” odsekla Sabina Pollia.

Proč si to vždycky odnesu já?

„Jestli jsem rozuměl Hyacinthovi dobře, jde o nějakou rodinnou záležitost?” zeptal jsem se poněkud kysele.

„Ne tak docela.” Pollia se zasmála. Znovu dotčeně našpulila pusku, ale to na mě neplatilo. Dáma byla tvrdý oříšek. „Chtěli bychom, aby se celý problém udržel *mimo* rodinu.”

„Nejdřív potřebuju vědět, koho počítat do ‚rodiny‘. Tady bydlí Hortensius Novus. A kdo ještě?”

„My všichni tu bydlíme. Já jsem provdaná za Hortensia Felika; Hortensia Atilia je manželkou Hortensia Crepitona —” Vzájemné sňatky mezi otroky, běžný jev.

„A Novus trčí v tomto bratrském triumvirátu dosud jako šťastný svobodný mládenec?"

„Zatím," odpověděla s napětím v hlase. „Ale oni to nejsou bratři, Falcone. Co tě to napadlo?"

Trochu mě to zmátlo. „To společné bydlení. Stejná jména. A říkáte si rodina —"

„Náhodou nejsme vůbec příbuzní. Ovšem jedna rodina ano. Náš pán se jmenoval Hortensius Paulus."

Jako by nestačila ta nepraktická zvyklost, že každý Říman dostává k uctění otce jeho jméno stejně jako jeho bratři a synové, teď jsem měl co do činění s celou bandou bývalých otroků, z nichž každý nesl po propuštění jméno svého bývalého pána. Ženy také. „Hortensia Atilia patřila tedy do stejné domácnosti?"

„Ano."

„A ty ne?"

„Ale taky."

„Vždyť se jmenuješ jinak —" Sabina Pollia zvedla pŕlměsíčky vytrhaného obočí a bavila se na můj účet. „Nevyznám se v tom," přiznal jsem bez mučení.

„Pracovala jsem pro paní domu," prohlásila. Slova „patřila" a „propustila mě" zůstala nevyřčena. „Dostala jsem jméno po ní... Falcone, záleží na tom?"

„Pomohlo by mi to." Hlavně mi to pomáhalo zadržovat případné urážky; strašně nerad urážím soukromé klienty v případě, že mi zaplatí méně. „Abych to tedy shrnul: Pět z vás propustili za dobré služby —" Propustil je nepochybně z vlastního rozhodnutí Paulus. „A od té doby bydlíte pohromadě, uzavřeli jste mezi sebou sňatky, pracujete společně." Aby mohl být otrok propuštěn, musí mu být nejméně třicet, a tak mi zkušený pohled na Polliu prozradil, že žije jako svobodná občanka alespoň deset let. Snad déle, napadlo mě. Zapomněl jsem, že není taktní pídít se po věku dámy. „Máte dobře zavedenou domácnost a očividně se vám daří výborně. Ostatní si můžu domyslet: vloudí se k vám vetřelkyně — možná děvka, ale k tomu se dostaneme za chvíli — a polapí jeden váš volný konec. Vy chcete, abych ji vystrnadil?"

„Myslí ti to bystře, Falcone.“

„Rád jím... Jak daleko už to došlo?“

„Hortensius Novus se formálně zasnoubil.“

„Taková ukvapenost! Než ten případ převezmu,“ uvažoval jsem nahlas, „pověz mi, proč bych měl věřit, že tebe a Atiliu prostě nenaštvalo, že vám tahle mazaná pletichářka nejspíš naruší zavedený pořádek?“

Pollia zřejmě uznala oprávněnost mé otázky. „Nám jde pochopitelně o štěstí našeho starého druha.“

„Pochopitelně!“ zvolal jsem. „Kromě toho soudím, že jsou ve hře taky slušné peníze.“

„Jestli si Hortensius Novus přivede domů nevěstu, která nemá postranní úmysly, uvítáme ji s otevřenou náručí.“ Připadalo mi jako zázrak, že se v jedné domácnosti snesou *dvě ženy*, natož tři. Vyslovil jsem to. Vysvětlila mi, jaké harmonické uspořádání si zavedli: „My s Felikem bydlíme v tomhle křídle, Crepito a Atilia v tom na druhé straně. Když máme nějaké jednání nebo společnost, scházíme se v oficiálních místnostech uprostřed —“

„A kam se vmáčkne Novus?“

„Ten má být v hořejším patře — a místa ažaž, Falcone.“

„My, svobodní mládenci, jsme celkem skromní. Ale jestli se ožení, bude tu moct bydlet i třetí manželská dvojice?“ zeptal jsem se. Třeba tu nakonec budu muset řešit jenom normální bytový problém, jaké v Římě otravují rodinný život.

„Docela snadno.“ Sabina Pollia pokrčila rameny. „Náš architekt by přistavěl nové křídlo.“

„Dostáváme se tedy ke klíčové otázce: jestliže Novova ženitba nezpůsobí žádný bytový problém, co vám s Atiliou na jeho snoubence tak vadí?“

„Jsme přesvědčené, že ho chce zabít,“ pravila Sabina Pollia.

VI

Informátoři jsou prosté duše. Když se najde nějaká mrtvola, hned bychom se nejradši pídili po vrahovi — ale nejdřív bychom rádi viděli tu mrtvolu; zdá se to logičtější.

„Vzácná paní, hovořit o vraždě, než k ní vůbec došlo, se v lepší římské společnosti považuje za neslušné.”

„Ty si myslíš, že si vymýšlím?” Pollia zakoulela těma nádhernýma očima.

„Zní to natolik absurdně, že mi to připadá prostě směšné. Já tě beru vážně. Když si lidi vymýšlejí, tak se aspoň snaží udržet příběh v mezích pravděpodobnosti.”

„Tohle je pravda, Falcone.”

„Tak mě o tom přesvědč.”

„Ta ženská už byla vdaná — třikrát.”

„Žijeme v uvolněné době. Uzavřít pět manželství je dnes docela běžné...”

„Žádný z jejích bývalých manželů nezůstal dlouho naživu —” pokračovala Pollia důrazně. Já jsem se stále ještě křečovitě šklebil. „A z pohřbu po každé odkráčela o moc bohatší!”

Úsměv mi zmrzl na rtech. „No jo. Peníze té tvé historce propůjčují zdání věrohodnosti... Mimochodem, jak se jmenuje?”

Pollia pokrčila rameny (a mezi třpytivými sponami na rukávech nedbale odhalila jejich krásnou bělostnou pokožku. „Severina. Ta druhá jména jsem zapomněla.”

Poznamenal jsem si to rydlem do zápisníku, který nosím stále při sobě. „*Jméno osobní: Severina; příjmení neznámé...* Je hezká?”

„Jak to mám, u Junony, vědět? Něco na ní být musí, když dokázala přimět čtyři různé muže — zámožné muže —, aby si ji vzali.”

Udělal jsem si další poznámku, tentokrát jenom v duchu: *výrazná osob-*

nost. (Z toho by mohly vyplývat potíže.) *A možná inteligentní.* (Ještě horší!)

„Tají svou minulost?“

„Ne.“

„Vychloubá se jí?“

„Ani to ne. Chová se prostě tak, jako by mít tři manžely, kteří žili tak krátce a všechno jí odkázali, bylo docela běžné.“

„Mazané.“

„Upozornila jsem tě, Falcone, že je nebezpečná.“ *Začalo* mě to zajímat. (Byl jsem muž. Byl jsem normální. Nebezpečné ženy mě vždycky přitahovaly.)

„Pollio, musíme si ujasnit, co ode mě vlastně chcete. Můžu se podívat Severině na zoubek a snad na ni vytáhnou něco z její minulosti —“

„Žádné důkazy nenajdeš. Když umřel její třetí manžel, vyšetřoval případ prétor,“ vykládala Pollia. „Nic se nezjistilo.“

„Prétoři můžou něco přehlédnout. Přece jenom by nám to mohlo pomoci. I zlatokopové jsou jenom lidi, a tak dělají chyby. Když se to takovým lidem podaří třikrát, začnou se pokládat za polobohy. A právě potom je můžou lidi jako já chytit do pastí. Pověz mi, je Hortensius Novus obeznámen s její minulostí?“

„Donutili jsme ho, aby se jí na ni zeptal. Na všechno měla odpověď.“

„Dá se čekat, že profesionální nevěsta bude počítat se vším. Ale já se stejně pokusím ji odradit. Někdy postačí, když zjistí, že jsou bedlivě sledovány — a odtáhnou se poohlédnout po snadnější kořisti. Neuvažovali jste o tom, že byste jí nabídli peníze?“

„Jestli to bude něco platné. Máme jich dost.“

Usmál jsem se a v duchu jsem si maloval svůj účet. Znával jsem boháče, kteří své bohatství celkem úspěšně tajili, a zase jiné, co vlastnili ohromný majetek a docela věcně se k němu hlásili. Vyložená vulgárnost, s níž se Sabina Pollia vychloubala, mi ukázala, že jsem vstoupil do neomaleného nového světa. „Zjistím tedy, jakou má cenu —“

„Jestli vůbec nějakou má.“

„Určitě bude mít. Rozhodně však menší, než si představuje Hortensius Novus. Nejednomu zamilovanému nápadníkovi otevřelo oči, když poznal, jak malou cenu mu jeho milovaná přičítá.“

„Ty jsi ale cynik, Falcone!“

„Často jsem pracoval pro muže, co si mysleli, že jsou zamilovaní.“

Lstivě mě pozorovala přimhouřenýma očima. Opět se mě snažila zkoumat. „Falcone, ty nemáš rád ženy?“

„Já je miluju!“

„Už sis vybral některou určitou?“

„Já jsem mimořádně vybíravý,“ odbyl jsem ji.

„Dostali jsme jiné informace.“ Jejich informace byly zastaralé. „Ptám se proto,“ vysvětlovala Pollia svou otázku a tvářila se přitom neodolatelně nevinně, „protože mám obavy, abys taky nepodlehł Severininým svodům...“

„Severina mi zaručí absolutní imunitu — v tu ránu, až se doví, že ve Falconově bankovní schránce je jenom jeho rodný list, propouštěcí dekret z legií a několik chcíplých mūr.“

Stočil jsem hovor zpátky k původnímu jednání, zjistil jsem si ještě několik faktů, které jsem potřeboval (adresu a jméno prétora, a co bylo nejdůležitější, dohodli jsme se na mém honoráři). Nato jsem se odporoučel.

Když jsem sbíhal po širokém bílém mramorovém vstupním schodišti a mračil se, protože bylo kluzké (stejně jako obyvatelé domu), spatřil jsem nosítka, která tam právě dorazila.

Neslo je šest statných ramenatých, leskle černých Numidánů v jasné modrých stejnokrojích, kteří se jistě dovedli prodrat přes Forum Romanum od tabularia, státního archivu, až k chrámu bohyně Vesty, a stále v těch davech držet krok. Nosítka zdobily lesklé dřevořezby vykládané perletí, měla nachové záclonky, na dveřích lakovanou Gorgonu a držadla zdobená stříbrným kováním. Předstíral jsem, že jsem si podvrtl kotník, abych tam mohl ještě chvíli otálet a zjistit, kdo z nich vystoupí.

Byl jsem rád, že jsem si počkal.

Domyslel jsem si, že je to Atilia.

Tvář si zakrývala závojíčkem, aby vypadala ještě přitažlivěji. Nad vyšším lemlem závoje zářily temné vážné oči orientálního původu. Ona i Pollia mohly volně disponovat spoustou peněz a zřejmě jich co nejvíc utrácely na sebe. Drahé filigránské šperky na ní jen cinkaly. Měla na sobě tolik

zlata, že snad taková váha na jedné ženě byla určitě nezákonná. Šaty sytého ametystového odstínu vypadaly jako obarvené v rozemletých drahokamech. Když vystupovala po schodech, zdvořile jsem ji pozdravil a ustoupil stranou.

Sundala si závoj.

„Dobré jitro," vymáčkl jsem ze sebe. Na víc mi nestačil dech.

Tahle byla studená jako zasněžený vrchol hory Idy. Sabina Pollia připomínala rozkošný květ a toto nové zjevení šfavnatý temný tajuplný plod z nějaké exotické provincie, kde jsem ještě nebyl.

„Ty jsi jistě ten detektiv." Její výraz byl upřímný a velice inteligentní. Nedělal jsem si iluze. V původní hortensiovské domácnosti pracovala pravděpodobně jako služka v kuchyni — a přece působila dojmem vzdělané orientální princezny. Jestliže se Kleopatra dovedla podívat takhle, dalo se tím vysvětlit, proč na ni stáli úctyhodní římsí vojevůdcové ve frontě, aby mohli zahodit svou dobrou pověst na bahnitých březích Nilu.

„Jsem Didius Falco... Hortensia Atilia?" Přikývla. Jsem rád, že mám příležitost složit ti poklonu —

Její nádherný obličej se zachmuřil. Vážná nálada jí slušela. Jí by slušela každá. „Odpusť, že jsem se nezúčastnila vašeho pohovoru. Doprovázela jsem synka do školy." Oddaná matka — úžasné. „Myslíš, že nám můžeš pomoci, Falcone?"

„Těžko říct, na to je ještě brzy. Doufám že ano."

„Děkuji ti," vydechla. „Ale nesmím tě zdržovat..." Hortensia Atilia mi podala ruku tak formálně, až jsem si připadal neohrabaný. „Ale přijď mě navštívit a povíš mi, jak se svým pátráním pokračuješ."

Usmál jsem se. Taková žena očekává, že se muž usměje. Myslím, že ve většině případů se muži snaží ženy v tomto ohledu nezklamat. Ona se taky usmála, protože věděla, že si dřív nebo později najdu k návštěvě záminku. Jak to kvůli takovým ženám muži vždycky dělají.

V polovině cesty dolů z kopce jsem se zastavil, abych se pokochal jejich hezkým výhledem na Řím. Při pohledu z Pincijského pahorku se město koupalo ve zlatém dopoledním světle. Povolil jsem si opasek, pod kterým mi tunika v pase zvlhla, a zklidnil jsem splašený dech, abych si pokojně

promyslel výsledky jednání. Ze setkání s Polliou a Atiliou jsem si odnesl pocit — docela příjemný, musím přiznat —, že mám štěstí, když jsem z jejich domu vyvázl živý.

Znamení věštící budoucnost vypadala příznivě: dvě nádherné klientky, jejich vulgární životní styl, to mě bude zaručeně bavit; lovkyně bohatého manžela, jejíž pestrá minulost mi určitě poskytne možnost ji odhalit, kde na to nestačil prétor při oficiálním vyšetřování (hrozně rád poukazují na chyby, jichž se dopustil nějaký magistrát), plus slušný honorář — a při troše štěstí to všechno za práci, při níž se nepřetrhnu...

Bezvadný případ.

VII

Než začnu sledovat tu vdavekchtivou vdovičku, chtěl jsem blíž prozkoumat hortensiovskou domácnost. Lidé vám prozradí o sobě víc, než si myslí, tím, kde bydlí a na co se vás ptají. Jejich sousedé bývají ještě sdílnější. Když jsem si už udělal hrubý obrázek, cítil jsem, že nazrál čas znovu navštívit ten cukrářský krámeček. Když jsem tam došel, zobala drobečky nějaká slepice, která si potrpěla na nóbl život. Krámeček sám byl obyčejná bouda s pinií přes ulici. Měl sklopný pult a vepředu vytahovací plachtu, vzadu pak zastrčenou malou pec. Mezi nimi zůstalo tak málo místa, že cukrář většinou posedával na stoličce ve stínu pinie naproti a hrál sám se sebou „vojáčky“. Když se tam ukázal zákazník, ponechal mu dost času, aby dostal na jeho výrobky chuť, a pak pomalu přešel na druhou stranu.

Majitelé domů na Pinci si nepřáli mít v blízkém okolí obchody. Na druhou stranu si však rádi dopřávali drobné požitky. Chápal jsem, proč strpěli na svém kopci tohoto cukráře. Čeho se jeho emporiu nedostávalo pokud jde o výstavnost, bohatě nahrazovala znamenitá chuť jeho zboží.

Uprostřed trůnila velikánská mísa s celými obrovskými fíky ponořenými po ramena do lepkavé medové lázně. Kolem této okrouhlé mísy byly vystaveny neodolatelné pochoutky uspořádané do kotoučů a spirál, kde tu a tam některý kousek chyběl (aby se zákazník nebál vzory narušit). Nabízely se tam datle nadívané celými mandlemi teplé slonovinové barvy a jiné se zvláštními náplněmi pastelových odstínů; křehké pečivo tvarované do rolíčků nebo čtverců, prokládaných vrstvami šťavnatého ovoce a sypaných skořicí; čerstvé slívy, kdoule a loupané hrušky s kandovanou polevou; bledé pudinky poprášené muškátovým oříškem, některé jen tak, jiné rozkrojené, aby bylo vidět, že spočívají na lůžku z bezinkové nebo šípkové merendy. Na polici na jedné straně krámku stály hrnky s medem, podle etiket proslulým hymétským či jiným z hory Hybly, nebo celé plástve,

kdybyste někomu chtěli přinést na večírek originálnější dárek. Na druhé straně tmavé řezy afrického koláče ležely vedle jiného jemného pečiva, které majitel stánku vytvořil sám z pšeničné mouky nasáklé mlékem, propíchal jehlicí, zalil medem a navrch ozdobil sekanými lískovými oříšky.

Sbíhaly se mi sliny nad jeho specialitou, holubičkami z jemného těsta, které naplnil rozinkami s oříšky, než je upekl a zalil želatinou, a vtom se zčistajasna zjevil vedle mě.

„Tak už ses vrátil! Našel jsi ten dům, cos hledal?“

„Ano, díky. Znáš ty lidi z vily Hortensiů?“

„To bych řekl!“ Cukrář byl seschlý jako hůlka a pohyboval se opatrně jako člověk, jehož řemeslo vyžaduje jemnost. Jedno prkýnko přidržující plachtu neslo nápis DULCIA, druhé mi prozrazovalo, že se jmenuje MINNIUS.

Vytasil jsem se s přímou otázkou: „Jací jsou?“

„Nejsou špatný.“

„Znáte se už dlouho?“

„Přes dvacet let. Když jsem těch pár nafoukanejch kohoutků poznal, tak jeden zametal kuchyně, druhé kočíroval muly a třetí zastříhoval v domácnosti knoty v lampách.“

„To se teda od té doby vyšíhli! Teď si mě najaly ženy. Znáš taky Sabinu Polliu?“

Minnius se zasmál. „Tu si pamatuju z dob, kdy dělala jako kadeřnice a jmenovala se Iris.“

„Vida! A co Atilia?“

„Jo ta vzdělankyně! Nejspíš bude tvrdit, že bejvala sekretářkou, ale nesmíš si myslet, že čerpala moudrost z řeckých knih. Atilia sepisovala seznamy špinavýho prádla.“ Zachechtal se vlastnímu vtipu. „Tenkrát jsem ještě v Emporiu prodával pistáciový oříšky z podnosu jako kočébr. A i teď furt prodávám sladkosti — z krámků, kterej patří tomu lampáři Hortensiovi. Když něco, tak pro mě je to krok dolů. Zákazníci jsou hrubší, tomu mi-zerovi platím nestydatý nájemný a chybí mi pohyb...“ *

Ukrojil kousek piškotu máčeného v alkoholu a medu a dal mi ochutnat. Mnoha lidem stačí podívat se na můj přátelský ksicht a okamžitě ke mně pojmu odpor. Naštěstí ta druhá půlka společnosti dovede srdečný úsměv

ocenit.

„Můžeš se mě zeptat, jak to dokázali." Zeptal bych se rád, jenomže jsem měl pusou plnou báječného sousta. „Ti podnikali, už když patřili starýmu Paulovi. Každý z nich měl pod postelí schovanou sklenici, co se mu plnila měďákama, vydělanejma bokem. Za nějaký peníz navíc všichni ochotně vyřizovali zvláštní pochůzky. Když tvoje Pollia —"

„Iris!" zazubil jsem se lepkavou pusou.

„Když Iris dostala něco pro sebe — jehlici do vlasů nebo lem od šatů —, hned to zpeněžila."

„A Paulus to podporoval?"

„Jo to nevím. Ale strpěl to. Byl docela hodnej. Dobrej pán dovoluje slu-
hům, aby si něco naspořili, když to jde."

„Vyplatili se z otroctví sami?"

„Paulus jim ušetřil námahu."

„On umřel?"

Minnius přikývl. „Jeho řemeslem bylo leštění mramoru. Měl spoustu práce, i když si tím nikdy moc nevydělal. Když odešel, zachoval se k svým lidem štedře." Paulus mohl testamentem propustit na svobodu určité procento svých otroků. Moji klienti měli jistě dost smělosti, aby si získali jeho přízeň a aby si je vybral pro poskytnutí té výsady.

„Brzy dovedli své úspory náramně šikovně využít," rozváděl dál Min-
nius. „Platí pro nákladní loď nějaký zvláštní ustanovení?"

Přikývl jsem. „Prémie za vypravení transportu s obilím." Náhodou jsem se krátce předtím zabýval dovozem obilí a byl jsem dobře obeznámený s různými podvody. „Ten projekt zavedl císař Claudius, aby povzbudil zimní plavbu. Nabízel vysoké odměny podle tonáže tomu, kdo postavil nové loď. Taký pojištění. Poskytoval náhradu za každou loď, která se potopila. Ty zákony nikdo nezrušil. Každý, kdo to ví, na tom může pěkně vydělat."

„Pollia měla loď, co se potopila," řekl mi Minnius poněkud trpce. „A než bys řekl švec, opatřila si novou..."

Zřejmě tím naznačoval, že šlo o původní loď se změněným jménem — výmluvný náznak, že se ta hortensiovská parta dobře vyzná v tlačenci. „Tu loď vystrojila sama?" zeptal jsem se. Podle Claudiových předpisů žena,

kteřá to dokázala, získávala stejné pocty jako matka čtyř dětí. Moje rodička tomu říkala právo rvát si vlasy na veřejnosti a nevycházet ze starostí.

„Kdo ví? Ale brzy se nosila s ušima plnýma rubínů a v sandálech se stříbrnejma podrážkami.“

„A co dělali ti muži, aby si pomohli k takovému bohatství? V čem teď podnikají?“

„Chvíli v tom, chvíli zase v něčem jiném. Dělají zkrátka všechno možný, na co si jen vzpomeneš...“

U svého informátora jsem pozoroval, že začíná být nějak zdráhavý. Nejvyšší čas, abych vypadl. Koupil jsem dvě plněné pečené holubičky pro Helenu a pár řezů afrického koláče pro sestru Maiu — jako odměnu za to nesobecké gesto, že mi zachránila mé spolknuté sázecí známky.

Cena byla přemrštěná, jak se dalo na Pinciu čekat. Ale na druhou stranu jsem dostal úhledný košíček měkce vystlaný révovými listy, abych pečivo donesl domů s čistýma rukama. To bylo něco jiného než ty inkoustem pokecané papyrasy utržené ze starých svitků s filozofickými traktáty, do kterých se balily zákusky na Aventinu, kde jsem žil.

Jenomže když olížete révový list, není na něm nic ke čtení.

VIII

Potom jsem se odhodlal navštívit prétora, i když jsem věděl, že mi pořádně hne žlučí.

V dobách republiky se každý rok volili dva magistráti (nebo spíš vybírali, protože byli jmenováni z řad senátorů, takže tak docela nepodléhali svobodné volbě), ale v současné době se právní záležitosti natolik rozrostly, že jich mělo plné ruce práce osmnáct a dva z nich řešili výhradně podvody. Ten, který vyšetřoval naši dobrodružku, se jmenoval Corvinus. V *Úředním listě* z Fora jsem se často dočítal o směšných výrocích dnešních právníků, a tak jsem věděl, že Corvinus je sebevědomý, hloupý náfuca. To jsou všichni prétori. Na žebříčku veřejných funkcí je to nejvyšší státní úřad, za nímž už následuje jenom konzulát, a jestliže chce někdo předvádět svou omezenost ve věcech morálky, prétorský úřad mu poskytuje nebezpečně široké pole působnosti. Corvina ještě nezasáhla císařova kampaň za očistu soudnictví a měl jsem za to, že teď, za Vespasiánovy vlády, bude prétorství Corvina poslední funkce.

Moje klientky měly smůlu, že než se Corvinus odebere na odpočinek na svůj statek v Latii, stihl ještě vynést výrok, že chudinka Severina ztratila tři bohaté manžely rychle po sobě *čistě nešťastnou náhodou*. No prosím. Z toho je vidět, proč si o prétorech myslím své.

Nikdy jsem se s ním nesetkal a ani jsem to neměl v úmyslu, ale když jsem sešel z Pincijského pahorku, vypravil jsem se rovnou do jeho domu. Bylo to klidné sídlo na Eskvilinu. Nade dveřmi visel zvětšely kus ukořistěné zbroje jako upomínka na nějaké dávné vojenské tažení, při němž dostal jeden předek vyznamenání za to, že neutekl. Uvnitř stály sochy dvou upjatých republikánských řečníků, bronzová Augustova bysta nevalné umělecké hodnoty a mohutný řetěz na hlídacího psa (ale žádný pes); běžné omšelé parádičky rodiny, která nikdy nebyla tak významná, jak si myslela, a nyní

upadala v zapomnění.

Doufal jsem, že Corvinus bude přes léto v Kumách, jenže byl to takový svědomitý hlupák, co sedí u soudu pravděpodobně i o svých narozeninách; reptal, co má práce — ale přesto si zvedal vlastní důležitost tím, že přes celý horký srpen packal jeden soudní případ za druhým. Otrávený vrátný mě pustil dovnitř. V atriu se povalovaly obřadní svazky prutů se sekýrami a z vedlejší místnosti, kde liktoři Jeho Ctihodnosti hltali polední přesnídávku, se ke mně nesl bzukot hlasů. Do boční chodby nastěhovali řadu lavic pro chudáky klienty a stěžovatele, aby měli kde čekat, zatímco si bude prétor dávat po obědě dvacet. Z vysokých hranatých oken tam šikmo dopadaly sluneční paprsky, a jakmile si oči přivykly na ostré kontrasty světla a stínů, uviděl jsem známý dav žadatelů, jaký vždycky zahlcuje kanceláře proslulých lidí. Všichni se po očku pozorovali, ačkoli se tvářili jakoby nic; všichni se snažili vyhnout hovoru s rozumbrady, kteří se jim vnucovali; a všichni byli připraveni na dlouhé a patrně promarněné dopoledne.

Nerad posedávám mezi lidmi, abych nechytil jejich nemoci, a tak jsem prošel rázně kolem. Někteří z toho zdeptaného houfu se vsedě napřímili, ale ostatní nechávali odevzdaně každého, kdo vypadal, že ví, co dělá, nevšímavě na pokoji. Nijak jsem si nevyčítal, že jsem předběhl frontu. Přišli přece za prétozem, kdežto já jsem o zbytečné tlachání s nějakým právnickým ňoumou ani v nejmenším nestál. Každý prétor má svého tajemníka. A poněvadž jednání se stranami bývá tak choulostivé, tajemník je obvykle v pohotovosti. A já jsem přišel právě za ním.

Našel jsem ho v hlubokém stínu na vnitřní zahrádce. Byl teplý den, takže si přestěhoval skládací židli ven na vzduch. Tvář měl obdivuhodně opálenou, skoro jako naličenou — jako by celý týden dřel někde na vinici. Na prstě mu seděl velký pečetní prsten, na sobě měl zářivě bílou tuniku a na nohou špičaté červené boty. Vypadal vyšvihnutý jako topič, když má o svátku volno.

Jak jsem očekával, po dlouhém dopoledni, kdy se musel zabývat stížnostmi na senátorské synky, kteří v lázních nakukovali do dámských šaten, a povídkami popletených babek, jež mu chtěly vyličit rodinnou historii

přes tři generace, aby vysvětlily, proč ukradly čtyři kachní vejce, tajemník celkem rád odsunul stranou haldu svitků s peticemi a uvítal možnost popovídat si se mnou. Rovnou jsem se mu představil a on odpověděl, že se jmenuje Lusius.

„Lusie, jistým mým klientkám dělá starost jedna profesionální nevěsta. Jmenuje se Severina. Její příjmení neznám —”

„Zotica,” doplnil Lusius rázně. Měl možná dojem, že ho zdržuji.

„Ty se na ni pamatuješ! Díky bohům za takovou pohotovost —”

„Pamatuju,” zahučel tajemník, postupně stále sdílnější, rád, že má možnost vyjádřit své roztrpčení. „Předtím měla tři manžely, kteří žili v různých částech města, takže jsem musel jednat s trojicí neschopných édilů — všichni mi poslali neúplné zprávy z místa bydliště těch mužů čtyři týdny poté, co jsem je potřeboval — a dostal jsem taky dopis z úřadu cenzora, kde byla všechna jména zkomolená. Nakonec jsem musel veškeré doklady koordinovat pro Corvina sám.”

„Tak to chodí,” poznamenal jsem soucitně. „Co mi tedy můžeš říct?”

„Co chceš vědět?”

„Hlavně jestli to udělala.”

„Nepochybně.”

„Jenže takhle to tvůj pán neformuloval.”

Lusius svého pána charakterizoval dvěma pepnými slůvky. Běžný názor na prétora, jestliže ho vysloví jeho tajemník. „Ctihodný Corvinus,” pokračoval Lusius důvěrně, „by nepoznal ani vřed na vlastní prdeli.” Rázem jsem měl pro Lusia moře času. Působil na mě dojmem muže znalého světa — stejného pochybného světa, v jakém jsem žil sám.

„Tak to chodí, nic jiného se nedá říct. Pověš mi tedy, jak to všechno bylo?”

„Proč ne?” Nohy natáhl před sebe, založil si ruce a dal se do vyprávění, jako by si v duchu řekl, že si takový pilný dřič jako on zaslouží někdy vysadit a narušit zavedený pořádek. „Bodejť, proč ne? Severina Zotica...”

„Jaká je?”

„Nijak zvláštní. Ovšem ženské, co způsobují nejhorší maléry, nepripadají tomu, kdo s nimi nemá nic společného, nijak zvláštní.” Přikývl jsem. „A je zrzavá,” dodal.

„To jsem si mohl myslet!"

„Dovezli ji jako mladou holku z velkého trhu na otroky na Delu, ale tam se dostala oklikou. Narodila se v Trácii — proto ty vlasy —, potom putovala s různými vlastníky. Kypr, Egypt a před Delem ještě myslím Mauretanie."

„Jak to všechno víš?"

„Musel jsem ji taky vyzpovídat. To byl teda zážitek!" vzpomínal, avšak všiml jsem si, že to dál nerozváděl. Zatvářil se obezřele, jako by si chtěl nechat něco pro sebe o ženě, na niž nehodlá zapomenout. Jakmile se dostala do Itálie, koupil si ji navlékač korálků; měl krám v Subuře a ten je tam dodnes. Jmenoval se Severus Moscus. Zdá se, že to byl celkem slušný chlap, a nakonec se s ní oženil."

„Manžel číslo jedna. Umřel brzy?"

„Ne, manželství trvalo rok nebo dva."

„Harmonické?"

„Pokud vím, tak jo." .

„Co se mu stalo?"

„Umřel na úžeh, když se díval na zápasy gladiátorů. Myslím si, že seděl na místě, které nebylo kryté plachtou, a prostě mu vypovědělo srdce." Lusius si zřejmě počínal spravedlivě (nebo aspoň chtěl, když hodnotil tu zrzku).

„Snad byl tak hloupý nebo tak paličatý, že si nešel přesednout do stínu." Já jsem uměl být taky spravedlivý. „Tu vstupenku mu koupila Severina?"

„Ne, jeden z jeho otroků."

„A co Severina? Plakala a naříkala, když ho ztratila?"

„To ne..." uvažoval Lusius zamyšleně. „Ostatně to odpovídalo její povaze. Není z těch, co vyvádějí."

„Uhlazené způsoby, co? A Moscus ji měl tak rád, že jí všechno odkázal?"

„Starý chlap si musí rusovlásku — v době sňatku šestnáctiletou — rozhodně zamilovat."

„No dobrá, zatím vypadá čistá. Ale nenasadilo jí to náhlé zbohatnutí do hlavy nápad, že by si mohla v životě polepšit?"

„Může být. Nikdy se mi nepodařilo zjistit, jestli se za svého pána prodala ze zoufalství, nebo z poctivé vděčnosti. Možná že ho měla opravdu

ráda — anebo si mohla počínat mazaně. Ten korálkář ji třeba k sňatku donutil — nebo možná donutila ona jeho. Na druhou stranu," přemítal Lusius a snažil se poctivě vyvažovat pro a proti jako pravý tajemník, „když Severina viděla, jaké pohodlné živobytí jí Severus Moscus zajistil, okamžitě se pustila do osnování plánů, jak zbohatnout ještě víc."

„Jak přesně byl Moscus bohatý?"

„Dovážel acháty, leštil je a navlékal. Pěkné věci. No aspoň tak pěkné, aby je synáčkové senátorů kupovali pro nevěstky."

„Výnosný trh!"

„Zvláště když se ještě pustil do kamejí. Víš — hlavičky císařské rodiny pod vlasteneckými hesly. *Mír, Štěstěna* a překypující roh hojnosti —"

„Všechno, co člověku doma chybí." Zazubil jsem se. „Císařské podobizny jsou vždycky v kurzu u pochlebníků u dvora. Jeho práce byla tedy v módě, takže bývalá otrokyně zdělila prosperující podnik. Co dál?"

„Apatykář. Jménem Eprius."

„Jak umřel?"

„Uvízla mu v krku jedna z jeho vlastních pastilek proti kašli."

„Jak dlouho vydržel?"

„Trvalo mu skoro rok, než ji dotáhl ke knězi. Hrála zdráhavou a dala si na tom hodně záležet. Potom žil ještě deset měsíců. Možná že se potřebovala napřed uklidnit a soustředit."

„Třeba se ten apatykář držel tak dlouho naživu proto, že se Severina potřebovala dobře obeznámit s drogami... Byla při tom, když se dusil? Snažila se ho oživit?"

„Zoufale!" Oba jsme se zasmáli, dovedli jsme si představit, jak moc se namáhala. „Za odměnu za svou oddanost dostala tři apatyky a jeho rodný statek."

„A co dál?"

„Grittius Fronto. Dovážel dravá zvířata pro zápasy v Neronově aréně. Tentokrát už si počínala směleji. Musela si Frontona předbíhat, už když vykonavatelé přestříhovali pásku na Epriově testamentu. Ten cirkusák zůstal naživu už jenom čtyři týdny —"

„Sežral ho lev?"

„Levhart," opravil mě bez zaváhání Lusius. Byl zrovna tak cynický jako

já. Ten člověk se mi ohromně líbil. „Šelma se vyloudala z otevřené klece v podzemí Neronova cirkusu a zahнала chudáka Grittia k nějakému výstupu. Krve prý tam bylo hrozně. Ta bestie rozsápala ještě jednoho provazochodce, což bylo trochu zbytečné, ale aspoň ta ‚nehoda‘ vypadala věrohodněji. Grittius si přišel na pěkné peníze — jeho impérium zahrnovalo i vedlejší podnikání: pro pochybné večírky obstarával neobvyklá vystoupení. Víš — třeba nahé ženské, co prováděly divné kousky s krajty... Od Frontonovy pohřební hranice odhropkala Severina bohatší — podle mého odhadu — o půl milionů poctivých zlatáků. Jo a s papouškem, co mluví tak sprostě, že by se přitom červenal i dozorce na galejích.“

„Napsal někdo o kterémkoli z těch zemřelých lékařskou zprávu?“

„Že tomu starému prodáváči korálků vysadilo srdce, nikoho neudivilo a nemělo cenu volat doktora, aby se podíval na pozůstatky po díle toho pantera — nezbylo toho dost.“ Lusius se s odporem oťrásl. „Ale apatykáře felčar prohlídl.“ Zvedl jsem obočí a on mi prozradil jeho jméno a adresu, ani je nemusel hledat. „Nezjistil nic podezřelého.“

„Jak se tedy Severina dostala před soud?“

„Grittius měl v Egyptě prasynovce, který mu zajišťoval přepravu šelem; očekával tedy, že to, co na nich příbuzný vydělal, zdědí. Rychle odplul domů a pokusil se domoci práva. Vedli jsme obvyklé vyšetřování, ale před soud se to nikdy nedostalo. Corvinus případ po počátečních dotazech odložil.“

„Jak to odůvodnil, Lusie?“

Z očí mu sršela zlost. „Nedostatkem důkazů.“

„A získali jste nějaké?“

„Vůbec žádné.“

„Takže se asi nedá nic dělat, ne?“

Lusius se ironicky zachechtal. „Kdypak se nějaký proces zastavil pro nedostatek důkazů?“ vybuchl. Uměl jsem si představit, co se stalo. Lusius zřejmě vykonal veškerou práci za édily (mladé místní úředníky odpovědné za zjišťování faktů, ale zajímající se čistě o svou politickou kariéru). Ten případ ho plně zaujal, a když pak veškeré jeho úsilí přišlo pro prétorovu omezenost vníveč, vzal to osobně. „Byla mazaná,“ vykládal. „Dávala si pozor, aby nic nepřehnala. Vybírala si takové muže, co měli hodně prachů, ale

ve společnosti nic neznamenali — byli takové ušmudlané nuly, že nikoho vůbec nevzrušilo, jestli natáhli bačkory za podivných okolností. Totiž nikoho kromě toho prasynovce, který šilhal po jednom z těch pokladů. Gritius se o něm třeba zapomněl zmínit; možná že zapomněl úmyslně. Až tedy na tenhle zádrhel byla určitě ohromně opatrná, Falcone. Nezůstaly nám opravdu žádné důkazy."

„Jenom domněnky." Usmál jsem se.

„Nebo, jak to tak pádně vyjádřil Corvinus: *tragická oběť vskutku nepředvídaného sřetězení náhod...*"

Skutečný mistr právnictví.

Mocné říhnutí odněkud z domu nás varovalo, že se co nevidět vynoří prétor. Otevřely se dveře. Přiloudal se mladý otrok s línými očima, zřejmě chutný zákusek, kterým si Corvinus sladil po obědě patro, a jako na vysvětlenou, co tam pohledává, nesl karafu. Lusius na mě mrkl a posbíral své svítky beze spěchu a s půvabem pravého úředníka, který se už dávno naučil dávat najevo, jak moc je zaneprázdněný.

Neměl jsem v úmyslu pozorovat prétora, jak se baví zamítáním žádostí. Zdvořile jsem Lusiovi pokynul a vypadl.

IX

Namluvil jsem si, že už jsem se pro ten den dost napracoval a teď je načase věnovat se svému osobnímu životu.

Helena, která nesla s nelibostí můj nedbalý vztah k vydělávání peněz, se zatvářila překvapeně, že mě vidí tak brzy, ale zákusky z Pincia ji poněkud obměkčily. Snad k tomu přispělo i to, že byla prostě ráda se mnou — ale pokud ano, dobře to skrývala.

Seděli jsme na zahradě v domě jejích rodičů, pochutnávali si na holubičkách a já jsem jí vyprávěl o svém novém případu. Poznamenala, že celé tohle pátrání je nabitě ženskými zájmy.

Poněvadž na mně vždycky poznala, když jsem jí něco tajil, vylíčil jsem jí celý svůj den krok za krokem i veškerý přepych. Když jsem dospěl k Hortensii Atilii a přirovnal ji k nějakému tmavému orientálnímu ovoci, doplnila Helena zamračeně: „Jako bithynská švestka.“

„Není tak scvrklá.“

„To ona s tebou všechno projednávala?“

„Ne, to byla Pollia, první lákové sousto.“

„Jak se v nich můžeš vyznat?“

„Žádný problém — pro znalce.“ Když se zasmušila, slitoval jsem se. „Víš přece, že se na mě můžeš spolehnout,“ ujistil jsem ji a neupřímně jsem se zazubil. Rád jsem nechával ženy v nejistotě, zvláště když jsem před nimi neměl co tajit.

„Já vím, můžu se spolehnout, že budeš běhat za kdečím, co má na nohou bláznivé sandálky a kolem krku šňůru křiklavých korálů!“

Jedním prstem jsem jí sáhl na tvář. „Sněz si ten lepkavý kousek, zlatíčko.“

Helena nedůvěřovala lichotkám. Sjela mě pohledem jako nějakého flákače na Foru na schodech Kastorova chrámu, který se jí pokouší nadzvednout sukni. A najednou jsem jí připomněl jisté téma, ačkoli jsem se rozhodl

o něm mlčet: „Přemýšlela jsi ještě o tom, co jsem ti včera navrhl?”

„Ano, přemýšlela.”

„K čemu jsi došla? Přijdeš za mnou?”

„Možná.”

„To zní jako *Možná že ne*’.”

„Znamená to přesně to, co jsem řekla.”

„A nevíš jistě, jestli to i já myslím vážně, víd?”

Najednou se na mě láskyplně usmála. „Ba ne, Marku.” Cítil jsem, jak můj výraz jihne. Kdykoli se na mě Helena Justina takhle usmála, hrozilo vážné nebezpečí, že se přestanu ovládat...

Naštěstí za námi v tu chvíli vyšel ven její otec. Ostýchavý člověk s křtící rovných, nepoddajných vlasů. Působil tak trochu jako prošťáček — ale já jsem ze zkušenosti dobře věděl, že nic takového rozhodně není. Bezděčně jsem se napřímil. Camillus ze sebe s úlevou shodil tógu a otrok ji odnesl. Byly právě nóny toho měsíce, a tak se konalo zasedání senátu. Zmínil se o dnešním jednání, obvyklých tahanicích o malichernosti. Choval se zdvořile, ale pokukoval po našem otevřeném košíčku s pečivem. Rozlámal jsem africký koláč, který jsem koupil jako dárek pro sestru, a podávali jsme ho kolem. Nijak mi nevadilo, že budu muset zase časem zajít do Minniova krámku a koupit pro Maiu něco jiného.

Jakmile jsme košíček vyprázdnili, uvažovala Helena, co teď s ním. Rozhodla se, že ho použije na dárek pro mou matku, naplní ho kampánskými fialkami.

„To by se jí mělo líbit,” řekl jsem. „Všechno, co se povaluje po domě, neslouží žádnému účelu a jenom to chytá prach, jí připomíná mého otce...”

„A ještě někoho jiného!”

Obrátil jsem se na senátora. „Líbí se mi děvče co na srdci, to na jazyku. Byla vaše dcera vždycky tak hubatá?”

„Vychovávali jsme ji tak,” odpověděl mezi jednotlivými sousty, „aby z ní byla jemná domácká putička. Jak vidíš.” Byl to sympatický člověk se smyslem pro ironii. Měl dva syny (oba sloužili v zahraničí), ale kdyby Helena nebyla tak tvrdohlavá, mohla se pravděpodobně stát jeho miláčkem. Teď na ni pohlížel rezervovaně, ale přitom si byli tak blízcí, že se snad právě proto nemohl Camillus Verus nikdy odhodlat ukázat mi dveře. Ten, kdo

měl jeho dceru tak rád jako já, pro něho představoval břemeno, které musel snášet. „Na čem teď pracuješ, Falcone?”

Popsal jsem mu svůj případ a hortensiovské propuštěnce. „Je to běžný příběh, kdy se bohatí a sebejistí snaží odehnat vypočítavého přivandrovalce. Pikantní na tom je, že i oni sami jsou zbohatlíci. Tu zakázku vezmu, pane, ale musím říct, že mi ta jejich nadutost připadá nesnesitelná.”

„To je Řím, Marku.” Camillus se usmál. „Nezapomeň, že otroci z významných rodin se považují dokonce za něco lepšího i než svobodní chudí.”

„Jako jsi třeba ty.” Helena se zasmála. Chtěla tím podle všeho naznačit, že Sabina Pollia a Hortensia Atilia budou nade mnou ohrožovat nos. Upřeně jsem se na ni přivřenýma očima zadíval, abych ji znepokojil. Jako obvykle se mi to nepovedlo.

„Jedno mi připadá zajímavé,” poznamenal jsem k senátorovi, „že totiž tihle lidé bez mučení přiznávají, že začínali téměř od nuly, než se vyšvihli. Jejich původní vlastník leštil mramor. Je to náročná práce — a to znamená, že by platba od kusu sotva udržela naživu třeba šneka. Přesto okázala nádhera sídla jeho propuštěnců ukazuje, že se museli domoci většího bohatství, než kolik obnáší dědické právo konzula. I to je Řím!”

„Jak vůbec překonali svůj neblahý původ?”

„To je mi zatím záhadou...”

Zatímco jsme si povídali, olízal jsem med z révových listů v tom košíčku. Najednou mi došlo, že třeba senátorská dcera nebude chtít mít nic společného s aventinským šupákem, který na veřejnosti vesele čistí jazykem obal. Nebo že se k němu aspoň nebude chtít hlásit na zahradě otcova městského domu mezi drahými bronzovými nymfami a půvabnými cibulovinami z Kavkazu, zvláště když tam sedí její urozený otec...

Zbytečně jsem si dělal starosti. Helena pečlivě vybírala hrozinky z afrického koláče, aby v košíčku nezůstala ani jediná. Prodrala se dokonce až do rohů, aby odtamtud vylovila do posledního všechny drobečky, které mohly uvíznout v proplétaných pramíncích rákosu.

Senátor zachytil můj pohled. Oba jsme věděli, že Helena dosud truchlí pro dítě, o které přišla, ale oba jsme měli dojem, že už začíná vypadat zdravěji.

Náhle vzhlédla. Její otec rychle odvrátil pohled. Já jsem se odmítl tvářit jako přistižený školák, a tak jsem na ni zamyšleně pohlížel dál. Helena se mi také dívala do očí v němém pokojném dialogu.

Pak se na mě Camillus Verus zamračil. Trochu mě to udivilo.

X

I když já už jsem to pro ten den zabalil, jiní lidé se ještě dřeli, a tak jsem to vzal přes Vicus Longus, Dlouhou čtvrt, abych zjistil, jestli nemá ten bytový agent, o kterém se mi zmiňoval Hyacinthus, náhodou ještě otevřeno. Měl.

Cossus byl bledý, nosatý typ a rád se na židli opíral dozadu s koleny od sebe. Naštěstí mu to ve vší slušnosti umožňovala dostatečně volná tunika s hnědými a zelenými pruhy. Většinu dne trávil zřejmě tím, že se řehtal s blízkými přáteli, z nichž dva tam při mém příchodu ještě byli. Poněvadž jsem od něho potřeboval laskavost, postával jsem stranou a tvářil se nasměle, zatímco chlapi se hlučně bavili, cupovali různé nemožné kandidáty pro příští volby, debatovali o vyhlídkách jednoho koně a pak se vzrušeně dohadovali, jestli je jedna jejich známá (další favoritka) opravdu v jiném stavu, anebo to jenom hraje. Když mi vlasy při čekání poodrostly o půl palce, zakašlal jsem. Bez nejmenší snahy se omluvit se parta pomalu rozešla.

Když jsem s agentem osaměl, při vhodné příležitosti jsem utrousil Hyacinthovo jméno, jako bych ho znal od malička, a pak jsem mu vysvětlil, že toužím po slušnějším bydlení. Cossus se bolestně nadechl. „Srpen, Falcone, teď se trh s bytama nehýbá. Kdekdo je z města pryč...”

„Dost lidí umírá, rozvádí se, dluží činži!” Otec byl dražebníkem, takže jsem věděl, že reality jsou v pohybu po celý rok. Kdybych chtěl něco rovnou koupit, táta by mi jistě přihrál nějakou zchátralou barabiznu. Ale i on se držel od nájemních bytů dál. „Co se dá dělat, jestli pro mě nic nemáš, Cosse —”

Nejlepší způsob, jak rozhybat agenta s realitami, je naznačit mu, že se obrátíte na někoho jiného. „O jakou čtvrt bys měl zájem?” zeptal se.

Potřeboval jsem jenom dostatečný prostor za nízké nájemné, kdekoli

v centru. První, co mi Cossus nabídl, byl přístěnek na boty za hraničním kamenem města až na Flaminiově cestě, hodinu pěšky.

„Tohle ani náhodou. Musím být blízko Fora.“

„Co takhle slušný byt v nájemním domě na Janikulu, v bezvadném stavu, poměrně klidné místo, překrásný výhled?“

„Za řekou se mi to nehodí.“

„K dispozici je i společná terasa na střeše.“

„Nerozumíš latinsky? I kdyby byly k dispozici třeba poříční zahrady Julia Caesara, Cosse, to není můj rajon. Já nejsem nějaký mizerný podomní prodavač zápalek. Co mi můžeš ještě nabídnout?“

„Výhled do dvora stíněného pinií, naproti prétoriánskému táboru —“

„Blbost. Najdi si nájemníka, co je hluchý!“

„Přízemí, u Probova mostu?“

„Najdi si někoho, kdo by uměl při jarních záplavách plavat...“

Probrali jsme všechna pustá doupata, která musel mít Cossus na skladě už kdovíjak dlouho, ale nakonec uznal, že je bude muset vnutit vyjeveným přistěhovalcům z provincií. „Tak, a tady mám něco pro tebe jako dělané — krátkodobý pronájem v okrese Piscina Publica. Mám už sice zájemce, ale že jseš to ty, Falcone —“

„Nedělej z toho drama. Pověz mi, jak to vypadá.“

„Čtyři pěkné místnosti, vhodně uspořádané, v třetím patře —“

„Do dvora?“

„Do ulice — ale je to tichá ulice. Okolí je moc pěkné, dost daleko od aventinských skladišť, a vyhledávají ho samí lepší lidi.“ Který autor komedií jim asi píše takové projevy? Chtěl tím říct, že je odtamtud hodně daleko na nákup a že tam bydlí snobští inženýři vodních staveb. „Byt se pronajímá na půl roku. Domáci ještě neví, co s tím domem podnikne pak.“ To mi vyhovovalo, protože sám jsem neměl žádnou jistotu, že zůstanu solventní i později.

„Za kolik?“

„Pět tisíc.“

„Za rok?“

„Za půl roku!“ Cossus mě sjel mrazivým pohledem. „Tohle je trh pro zámožné zájemce, Falcone.“

„Takže je to trh pro pitomce.“

„Ber, nebo nech bejt. To odpovídá běžným současným cenám.“ Podíval jsem se na něho tak, aby pochopil, že v tom případě odcházím. „No, snad bych mohl slevit na tři tácy, že jseš přítel.“ Polovinu té ceny si jistě nechával jako provizi, jestli jsem to dobře pochopil — takže nemohl být můj přítel. „Vzhledem k tomu, že jde o krátkodobý pronájem,“ vysvětloval nepřesvědčivě.

Zůstal jsem mlčky zamračeně sedět a doufal, že ho tak pohnu k další slevě. Marně. Pravda, XII. okres je opravdu přijatelný. Leží východně od Aventinu za Ostijskou cestou — tam jsem skoro jako doma. Veřejné rybníky, které mu daly jméno, už před léty vyschly, a tak jsem věděl, že moskyti se přestěhovali jinam... S Cossem jsem si na zítra domluvil schůzku, že se spolu půjdeme na byt podívat.

Než jsem ten večer došel k Fontánovému dvoru, byl jsem rozhodnut, že ten byt v Pisciňě Publice vezmu, ať bude jakýkoliv. Už mě nebavilo zvyšovat si krevní tlak lezením do nekonečných schodů, hnusila se mi špína a randál, otravovalo mě, že musím vyslechnout nechutné tahanice druhých lidí. Když jsem ten večer procházel klikatou spleť aventinských uliček, navzájem propojených jako podzemní vlákna nějaké odporné houby, říkal jsem si, že čtyři místnosti vhodně uspořádané musejí být, ať jsou kde jsou, lepší než tohle.

Ještě stále zasněný jsem zahrnul za roh na dohled od Leniiny prádelny. Zítra podepíšu nájemní smlouvu, která mi umožní, abych se už nemusel stydět, kdykoliv mám někomu neznámému prozradit, kde bydlím...

Mé blažené plány přerušila dvojice nohou.

Ty obrovské tlapy přešlapovaly v portiku před košíkářským krámem asi deset kroků ode mě. Všiml jsem si jich nejen pro jejich velikost, ale taky proto, že právě tady se sám zastavuju, když mám pádný důvod nenápadně pohlédnout nahoru k svému bytu, než se tam ukáží.

Ty nohy se tam vyloženě flákaly. Člověk, k němuž patřily, si vůbec nevšímal výrobků košíkáře, třebaže za zády měl vysokánskou hromadu víceúčelových proutěných přepravek, které by se náramně hodily do každé domácnosti, a u nohou mu ležel báječný výletní koš na potraviny, po němž

by skočil kdekterý opravdový pátrač po výhodné koupi... Přitiskl jsem se za sloup, abych si chlapa mohl lépe prohlédnout. Věděl jsem, že to není zloděj. Zloději mají zájem o místa, kde se dá něco ukrást. I ti docela nezkušenší se od Fontánového dvora drží na sto honů.

Klient nebo věřitel by zašel dovnitř a popovídal si s Lení. Tyhle tlapy sem musel poslat vrchní špeh Anacrites.

Opatrně jsem vycouval a proklouzl postranním průchodem do zadní uličky. Zdálo se, že v prostoru za prádelnou je klid jako jindy. Za tohoto dusného letního večera ostře dráždil nozdry zápach z otevřené kalové stoky. Ve stínu spali na boku dva vyhublí černí psi. Z okna za prasklou okenicí nad mou hlavou doléhal ke mně hašteřivý manželský rozhovor. U kurníku se strakatými kapouny se hádaly nebo jenom klevetily dvě oškubávačky peří. A na sudu seděl muž, kterého jsem ještě nikdy neviděl, a dohromady nic nedělal.

Musel to být druhý špeh. Slunce do něho naplno pražilo. Bylo to poslední místo, jež byste si vybrali, kdybyste chtěli spočinout zadnicí na sudu čistě proto, abyste ulevili unaveným nohám. Jedině tam se ovšem dalo sedět, pokud byste chtěli mít přehled, kdo přichází na Leniin dvůr plný sušícího se prádla, nebo odtud odchází. Jestliže není náhodou zamilovaný do jedné z počesávaček, nekouká z něho nic dobrého.

Rozhodl jsem se pro strategický ústup.

Početná rodina může být užitečná. Měl jsem mnoho příbuzných a všichni si na mě dělali vlastnické právo. Většina by se jich taky uvolila poskytnout mi nocleh na oplátku za možnost vyčinit mi za mé způsoby. Sestry by mi určitě vynadaly, že mě matka musela vyplatit z věznice, a tak jsem šel raději rovnou k ní. Věděl jsem, že za to budu muset projevovat vděčnost, ale myslel jsem, že to zvládnu a budu se chovat zdvořile. Opravdu jsem dokázal hrát uznaného, než jsem stihl zhltnout miskou jejich garnátových knedlíčků, ale když už mě povinnost tvářit se neustále pokorně zmáhala, sebral jsem se a šel jsem přece jen domů.

Hlídač v zadní uličce musel být dobrý organizátor: zajistil si vystřídání. Na sudu teď hřadoval jeho náhradník a snažil se vypadat nenápadně, což

se mu vůbec nedařilo, protože to byl plešatý skrček se skobovitým nosem a pokleslým levým víčkem.

Z průčelní strany stále ještě postávaly před košíkářstvím ty obří nohy — teď ještě nápadnější, poněvadž kramář odnesl všechno své zboží dovnitř, krám ubednil a zavřel na závoru. Proklouzl jsem k nedalekému holiči a zaplatil jednomu z jeho kluků, aby těm nohám vyřídil, že s nimi chce mluvit nějaký človíček v uličce. Než to tam noháč zbytečně obejde, aby si pohovořil se skrčkem, sám jsem si chtěl nalít o šest pater výš na svém balkoně sklenku na dobrou noc.

A to se mi splnilo. Občas něco přece jenom vyjde.

XI

Druhý den ráno jsem si přivstal. Než se vrátí ti Anacritovi šupáci hlídat mé doupe, vyrazil jsem ven, zaběhl do jídelny o dvě čtvrti dál a sedl si ke stolu venku. Vychutnával jsem pomalou snídani (chléb, datle s medem a svažené víno — nic příliš dráždivého pro muže, který je pod dozorem), a pak jsem šel sám hlídat dům profesionální nevěsty.

Severina Zotica bydlela v II. okrese, to jest v Caelimontiu. Její ulice byla kus za sloupořadím Claudia (tehdy zcela zpustlým, ale podle Vespasiánova programu výstavby veřejných objektů určeným k restaurování). Dům té dobrodružky stál v klidném trojúhelníku ležícím mezi akvadukty a dvěma významnými silnicemi, které se sbíhají u Asinarské městské brány. Cossus si musel uvědomit, že oblast Caelijského pahorku je pro mě příliš vznešená. Už proto, že ulice měly jména. Nejspíš si myslel, že by mi to mohlo dělat potíže. Ten mizera měl asi za to, že neumím číst.

Severina se usadila v Abakové ulici. Tato elegantní tepna v šíři jednoho vozu měla na křižovatce na jednom konci dobře udržovanou veřejnou kašnu, na druhém malou pouliční tržnici, kde se ve stáncích prodávalo hlavně kuchyňské nádobí a zelenina. Před krámy mezi nimi kupci drhli a zametali, a když jsem tam přišel, zastihl jsem je v pilné práci. Ten ruch se mi líbil. Ulici po obou stranách lemovaly dílny řemeslníků, nožířů, sýrařů, zámečníků a obchody s nakládanou zeleninou a látkami. Mezi každou dvojicí domů vedly schody nahoru do bytů a průchod k obytným místnostem za krámem. Domy byly většinou dvoupatrové s cihlovým průčelím bez balkonů, zato mnohé měly v oknech hezké květinové truhlíky na podpěrách a jinde se zase větraly koberce a lůžkoviny přehozené přes parapety.

Obyvatelé vycházeli ven a vcházeli dovnitř. Vzpřímená stará paní, mlčící obchodníci, otrok věnčící pejska, děti s psacími tabulkami. Lidé spolu skoro

nemluvili, jenom si vyměňovali kývnutí hlavou. Celá atmosféra naznačovala, že většina jich tu žije už hodně dlouho. Znali se, ale udržovali si odstup.

O čtvery dveře dál od místa, kde jsem seděl, byl nevěstinec, sice bez označení, ale po nějaké chvíli se to dalo poznat. Zákazník vklouzl dovnitř (s napjatým výrazem) a za půl hodiny vykročil ven (a vypadal sám se sebou náramně spokojený).

Loudal jsem se se snídání. Vzpomínal jsem na rána, kdy jsem se probouzel rozechřátý po noci v družném spánku a vychutnával si další hodinku v posteli s nějakou děvou, kterou jsem si večer přivedl domů... Brzy se mi začalo stýskat zvláště po jedné. Tu by mi nemohla nahradit ani jedna v žádném bordelu.

A žádná by za mě dozajista nezaplatila činži.

Ještě bylo dost brzy, když se z průchodu mezi sýraštvím a krámem se stolním prádlem vynořila mírně otlučená nosítka. Věděl jsem, že právě tam bydlí Severina Zotica. Přes spuštěné záclonky jsem neviděl, kdo je uvnitř. Nosiči byli dva malí statní otroci, vybraní spíš pro široká ramena než proto, že by se dobře vyjíмали na Svaté cestě. Měli ruce jako lopaty a ošklivé brady a vypadali, že snad dělají všechno možné od nošení vody až po ševcovinu.

Za jídlo už jsem zaplatil. Vstal jsem a smetl drobečky. Prošli kolem mě a mířili k městu. Pomalu jsem se loudal za nimi.

U prvního akvaduktu zahrnuli doleva, vzali to zkratkami několika zadními uličkami a vyšli na Appiově cestě, pustili se silnicí obcházející Circus Maximus a zamířili k Aventinu. Polekal jsem se: tu zlatokopku snad nesou rovnou do Falconovy rezidence...

Naštěstí směřovala k civilizovanějšímu cíli. Nosiči ji vysadili před Atriem Svobody. Z nosítek vystoupila středně vysoká žena, tak cudně zahalená do hnědočerveného závoje, že z ní nebylo vidět nic víc než štíhlá postava, vzpřímené držení těla a ladná chůze. Vešla do knihovny Asinia Polliona, odevzdala tam nějaké svitky, vyměnila si několik zdvořilůstek s knihovníkem a převzala další várku, kterou jí už připravil. Ať jsem očekával cokoli, rozhodně ne to, že se žena vypraví z domu čistě proto, aby si ve veřejné knihovně vyměnila četbu.

Na odchodu prošla těsně kolem mě. Předstíral jsem, že se zajímám o police s filosofickými spisy, ale přece jenom jsem zahlédl bílou ruku držící nové svitky a na prsteníčku prsten s nějakým červeným kamenem. Oděv měla v tlumeném tmavohnědém odstínu, ale jemný lesk na záhybech svědčil o nákladnosti látky. Lem závoje, jenž jí dosud kryl obličej, byl vyšíván a posázen drobnými perličkami.

Kdybych se tam zdržel, abych vyzpovídal knihovníka, nosítka by se mi ztratila. Raději jsem ji tedy následoval do Emporia, kde si koupila hispánskou šunku a pár syrských hrušek. Další zastávkou bylo Marcellovo divadlo. Tam poslala jednoho z nosičů k pokladně, aby jí na ten večer koupil vstupenku na ženskou galerii.

Potom se dáma v hnědém dala zanést zpátky na Caelimontium. Cestou domů koupila jednu kapustu (ta mi připadala poněkud tvrdá), na hodinku zmizela v ženských lázních, potom vycupitala ven a pokračovala rovnou domů. Já jsem se najedl ve veřejné jídelně (masové kuličky) a seděl jsem tam dál celé odpoledne. Jeden z jejích otroků vyklusal ven, aby si dal naostřit nůž, ale Severina se už neukázala. V podvečer ji odnesli rovnou do divadla. Sám jsem si návštěvu odpustil. Byla to pantomima, fraška o tom, jak cizoložnice strkají manžely paroháče do příhodně otevřených truhel na lůžkoviny. Tu už jsem viděl. Taneční výkony mi připadaly ubohé. V každém případě sledování podezřelé ženy v divadle má svou ošemetnou stránku. Jestliže nějaký pohledný chlap jako já zírá příliš často na ženskou galerii, začnou mu poběhlíci z nižší společenské vrstvy posílat vyzývavá psaníčka.

Vydal jsem se za Helenou. Nebyla doma, šla s matkou navštívit tetu.

Na Piscině Publice jsem se v jedné vinárně sešel s Cossem, koupil jsem mu pití (malou sklenku) a on mě pak vzal na prohlídku bytu. Ten k mému překvapení nevypadal špatně. Vedla k němu poměrně úzká ulička. Schody v prostém činžovním domě byly zaprášené, ale jinak se tam nepovalovaly žádné odpadky. Tu a tam stála u schodiště kovová lampa, ale chyběl v ní olej.

„Můžeš si ho tam nalít, kdyby sis chtěl posvítit na cestu,“ řekl Cossus.

„O to by se měl starat domácí.“

„Pravda,“ přitakal a zašklebil se. „Já mu to připomenu...“

Měl jsem podezření, že dům nedávno změnil vlastníka. V jedné chodbě jsem zahlédl nějaké zednické nářadí, obchody v přízemí byly prázdné, a i když si hlavní nájemník (to bude můj bytný) ponechával velký byt za nimi pro sebe, zatím zůstával taky prázdný. Cossus mě upozornil, že tohoto hlavního nájemníka možná ani neuvidím; všechny podnájemy zařizuje sám. Byl jsem zvyklý ztrácet spoustu času a vynakládat mnoho důmyslu na to, abych se vyhnul Smaractovi, a tak se mi nové uspořádání zdálo přímo báječné.

Nabízený byt vypadal právě tak dobře jako všechno ostatní v tomto domě. Byly tu přesně stejné bytové jednotky naskládané jedna na druhou. V každé se dveře otvíraly do chodby s dvěma místnostmi po obou stranách. Nebyly o moc větší než ty, jež jsem obýval ve Fontánovém dvoře, ale čtyři mi umožní slušnější existenci. Budu mít zvláštní obývací pokoj, ložnici, čítárnu a kancelář... Poznal jsem, že dřevěné podlahy jsou zdravé, a sympaticky to tam vonělo novou omítkou. Jestliže střechou zatéká, vyplaví to nejprve hořejší nájemníky, než začne kapat na hlavu mně. Nepozoroval jsem ani žádné stopy po obtížném hmyzu. A sousedy (jestliže žijí) není vůbec slyšet.

S Cossem jsme si plácli.

„Za kolik týdnů budeš chtít zaplatit?“

„Za celý půlrok!“ zvolal pohoršeně.

„Půlroční lhůta ovšem začíná v červenci, takže už jsem ztratil dva měsíce.“

„No dobrá — tak tedy za čtyři měsíce dopředu.“ Slíbil jsem mu, že si půjdu hned vyměnit sázecí známky a peníze mu přinesu co nejdřív.

„A ještě zálohu na možné soudní výlohy,“ dodal.

„Jaké soudní výlohy?“ Snad tím myslel, že bych mohl upustit z okna květináč a rozrazit nějakému kolemjdoucímu hlavu. Za to by měl nést odpovědnost bytný, já jsem byl jenom podnájemník. Můj nynější domácí Smaractus na nás nikdy nic takového nežádal — jenomže na Aventinu si lidé většinou vyřizují účty sami a nemusí to hnát k soudu. (Doběhnou si za vámi po schodech a jednu vám vrazí.) Je taková pojistka u vás běžná?“

„U nových pronájmů jde o tradiční poplatek, Falcone.“ Chtěl jsem vypadat jako muž světa znalý, a tak jsem raději bez protestů ustoupil.

Když teď můj starý byt hlídá Anacrites, čím dřív se přestěhuji na adresu, kterou nezná, tím lehčeji se mi bude žít. V každém případě už jsem se nemohl dočkat toho potěšení, až Smaractovi povím, že si může najmout pomalou mulu a odtáhnout s ní do Lusitánie; a na cestu ať si přibalí ten svůj sprostý podkrovní pajzl. Ovšem než se nastěhuju do nového, budu si muset opatřit nějaký nábytek.

Můj domov stále ještě pozorovali špehové. Šel jsem rovnou k tomu s velkýma nohama. „Promiň, nevíš, jestli tady bydlí Didius Falco?“ Než se vzpamatoval, bezděčně přikývl. Je teď doma?“ Špeh znejistěl a snažil se nedat najevo svůj zájem.

Ještě stále v roli cizince jsem se vydal nahoru podívat, jestli je Falco doma. A to on byl, jakmile za mnou zapadly dveře.

Každý, kdo pozoruje nějaký dům, by si měl všímat, kdo jde dovnitř, a přesvědčit se, jestli zase vyšel. Nastražil jsem provaz, o který by musel každý příchozí zakopnout, a k němu připojil těžkou železnou pánev, která by probudila celý barák, kdyby ji potmě srazil někdo ze schodů, ale nikdo mě nahoru nesledoval. Umět si poradit s málem, to je dovednost, za kterou platí Palác. To jsem věděl. Kdysi jsem tam pracoval sám.

XII

Druhý den sledování zůstala Severina Zotica doma, asi aby si četla ve svých sviticích z knihovny. Jinak pokračovaly dodávky zboží do domu — amfory olivového oleje a nakládaných ryb — a pak tam jedna žena přitáhla rozvrzanou káru plnou přaden vlny. Měla špatně nasazená kolečka, a tak jsem k ní přešel a špičkou boty káru nadzvedl, když se s tím krámem pachtila na chodník.

„A jéje, někdo bude pilný," poznamenal jsem zvědavě.

„Ona toho vždycky nakupuje hodně najednou." Bába vlnařka couvala do vchodu k Severininu domu mohutnou zadnicí napřed a s hekáním táhla náklad za sebou. „Tká to sama," svěřila mi, jako by se chtěla svou zákaznicí pochlubit. Docela jsem jí věřil.

Jinak to byl mizerný den, kdyby měl můj deník aspirovat na nějakou literární cenu: snídaně; k obědu lukánská klobása (potom těžko od žaludku); vedro; odpoledne psí rvačka (žádné zajímavé kousance)...

Kvečeru se konečně vynořila z průchodu nosítka a za nimi šla hubená služka s kosmetickou skříňkou v jedné ruce a škrabkou a lahvičkou oleje zavěšenými na druhém zápěstí. Severina zmizela ve stejných lázních jako předtím a služku táhla s sebou. Hodinu nato se opět snesla dolů ze schodů. Měla zlaté sandály, každý lem na šatech bohatě vyšívaný zlatem a pod nezbytnou stolou jakousi špičatou čelenku. Služka, která ji takto ustrojila, se vydala pěšky domů s odloženým oděvem a kosmetikou, kdežto nosiči zamířili se Severinou na sever k Pincijskému pahorku na společenskou návštěvu v domě Hortensiů.

Zastavila se u Minniova cukrářského krámků a odnesla si odtamtud jeden z jeho košíčků vyložených listy. Sledoval jsem ji až k vrátnici, mrkl jsem na vrátného a ten mi potvrdil, že dáma vskutku večerí se svým vyvoleným. Usoudil jsem, že nemá smysl čekat celý večer venku, až si budou dávat do nosu a vyměňovat roztomilé bezvýznamné řečičky. Vrátil jsem se

k Minniovi.

„Zastavuje se tu Severina často?"

„Pokaždý, když jde navštívit Nova. Ten by se po sladkém utlouk. Do domu jim sice pravidelně dodávám, ale ona mu obyčejně taky vezme něco na zub."

Sestře jsem koupil další koláč, ale cestou k Heleně jsem ho snědl.

„Marku! Jak pokračuješ s vyšetřováním?"

„Z toho, co jsem zjistil, vyplývá, že ta zlatokopka je prostá domácká dívka, která se ráda vzdělává a přeje si klasický náhrobek. Až na to, že tam nebude stát *Žila s jedním manželem*, což vymění za *Nevinná, ctnostná a zasloužilá dívčina ... pilná přadlena a tkadlena* —"

„Třeba je opravdu zasloužilá."

„A třeba bude v Tripolitánii sněžit. Nejvyšší čas, abych se na ni podíval blíž —"

„V těch ženských lázních?" Helena se zatvářila pohoršeně.

„Moje milá, uměl bych se přestrojit za všechno možné — ale nahý bych mohl těžko předstírat, že jsem ženská..." Na chvíli mě napadlo, jestli bych se tam nemohl nějak vloudit jako metař, a chlípně jsem se na Helenu usmál.

„Neblyskej po mně těmi zuby, Didie Falcone! A nezapomeň, že tě z Lautumií pustili na kauci..." Za chvíli dodala bez jakékoliv souvislosti: „Včera jsem tě postrádala." Její hlas byl tichý. Zazníval v něm opravdový stesk po muži, který rád dělá drahoty.

„Já za to nemůžu. Nebyla jsi doma, když jsem přišel."

Zadávala se na špičky stěvíců (z pravé kůže v nenápadném tónu, ale s výraznými nachovými tkanicemi). Prohodil jsem, rovněž bez souvislosti, že jsem si pronajal nový byt. Byl jsem zvědav, co na to řekne. Zvedla hlavu. „Můžu se na něj podívat?"

„Jen co seženu nějaký nábytek." Žádný svobodný muž se špetkou sebeúcty si nepozve do bytu hezkou dívku, dokud tam pro ni nebude mít zrcadlo a cokoliv jiného, co by se mohlo potřebovat. Například postel. „Neboj se — jakmile se po rodině roznese, že se stěhuju, určitě mě zahrnou vším

možným, čeho se už dávno chtěli zbavit — zvláště zpackanými truhlářskými výtvary mých švagrů..."

„Tatínek má jedno starší čtenářské lehátko, které ti chtěl nabídnout, ale třeba teď o ně nebudeš stát, když ses tak vyšvihl?"

„Ale ano, rád si ho vezmu," ujistil jsem ji. Její pohled znejistěl. Helena Justina mi vždycky viděla až do žaludku.

Četba není jediná činnost, jíž se lze na lehátku věnovat.

Odešel jsem brzy. Došla nám řeč.

Vlastně jsem svou drahou skoro ani kloudně nepolíbil. Když jsme se loučili, tvářila se poněkud chladně, takže jsem i já zachoval odstup a na odchodu jsem jenom kývl hlavou.

Ještě jsem nedošel ani na konec jejich ulice, a už jsem pocítil bolestné bodnutí a litoval jsem, že jsem se nechoval něžněji. Málem jsem se vrátil. Ale nechtěl jsem se před senátorskou dcerou shodit a počínat si jako idiot, který neví, co chce.

XIII

Později večer jsem si vyměnil sázecí známky za peníze. Pak jsem vyhledal agenta, naši dohodu jsme zpečetili a on mi odevzdal klíč. S Cossem jsme si dali pár skleniček — na závěr obchodního jednání — a později jsem popil pár dalších se svým nejlepším přítelem Petroniem Longem (totiž o několik víc, než jsme původně chtěli, ale rozjařilo nás, že máme na oslavování něco pořádného). Nakonec jsem se cítil tak šťastný, že bych tentokrát špehy na Fontánovém dvoře nenapálil, a tak jsem klopýtl do nového bytu, vpadl dovnitř, natáhl se na zem a zpěvem jsem se uspal.

Někdo mi zabušil na dveře a za nimi jsem uslyšel hlas dotazující se, jestli nic nepotřebuju. Příjemné pomyšlení, že moji sousedé jsou tak starostliví.

Probudil jsem se brzy. Ani ta nejlepší dřevěná podlaha vás nenechá vyspávat dlouho.

Bolela mě hlava, ale cítil jsem ohromnou radost ze života. Vyšel jsem si ven sehnat snídani. Zdálo se, že jídelny s celonočním provozem jsou tu vzácností, což by se při mém nepravidelném životním stylu mohlo projevit jako nevýhoda. Ale nakonec jsem přece našel výčep plný vzteklých much, a tam mi číšník s rozespálýma očima přinesl krajíc staršího chleba s kyselou okurkou a vyzval mě, abych si to šel sníst ven.

Na hlídání Severinina domu bylo ještě příliš brzy, ale i tak mi ta hrabivá panička nešla z hlavy. Klienti mají ve zvyku nerozumně očekávat rychlé výsledky, a jistě jim budu muset brzy hlásit, jak pokračuji.

Nohy mě nesly k východu. Přivedly mě pod Eskvilin do staré části města, kterou lidé dosud nazývají Subura, třebaže už vystřídala různá jiná jména od doby, kdy Augustus město rozšířil a nově rozčlenil na správné okresy. Leckdo reptá, že právě tehdy Řím ztratil svůj typický ráz. Jsem přesvědčen, že už v době, kdy Romulus vyorával první brázdu stanovující ob-

vod města, reptali někteří šfouraví rolníci, postávající po sedmi pahorcích, a bručeli do svých usmolených vousů, že život v takovéhle fungl nové obci toho nenažrance bude stát za starou belu...

Subura si stále ještě zachovávala svůj republikánský ráz. Značná část jí lehla popelem při velkém požáru za Nerona. Císař pak zabral velkou porci zčernalé půdy na svůj Zlatý dům s rozsáhlými parky a zahradami. Potom vydal rozkaz, aby byl Řím přestavěn na klasickém mřížkovém půdorysu, a zavedl přísná protipožární opatření. (Sám Nero uznal, že Zlatý dům je pro jednoho člověka dost velký, takže už nechystal žádné další zábory půdy.) Bez ohledu na jeho výzvy bylo pak mnoho ulic přebudováno bez ladu a skladu přes ty původní. Mně se to líbilo. Říše má až příliš mnoho poslušných pravoúhlých měst, která vypadají všechna na jedno brdo.

Tahle oblast patřivala k nejzaostalejším v celém městě. Teď o tuto čest soupeřilo mnoho rivalů. Subura mi připadala jako stará děvka. Dosud se těšila pochybné pověsti, třebaže ta už dávno neodpovídala skutečnosti. Jenže pořád vás tam ještě mohli okrást. Jako všude jinde se kroky v těchto těsných uličkách, kde neprojdou dva vedle sebe, neloudaly. Kvapily rovnou k cíli. Zaháknout paži kolem krku, přiložit dýku na žebra, chmátnout po váčku, strhnout prsteny, potom nabrat kolenem a srazit obličejem do bláta, a po raubíři se slehla zem. Měl jsem oči na stopkách. Suburu jsem znal, ale ne tak dobře, abych poznával jednotlivé tváře, a ne tak dobře, aby mě tamější chmatáci nechali na pokoji.

Přišel jsem tam ovšem úmyslně: chtěl jsem vyhrabat něco ze Severininy minulosti. Prétorův tajemník Lusius se zmínil, že tu její první manžel, korálkář Moscus, míval krám, který někde dosud existuje. Začal jsem se rozhlížet po klenotnictvích. Tam obyčejně vědí, kde se vyskytují jejich konkurenti. A opravdu, na třetí pokus jsem dostal patřičné pokyny a dorazil jsem ke krámku, právě když se otvíral.

Nynější držitel byl pravděpodobně další bývalý otrok z domu Severa Moska, nyní svobodný a samostatný. Prodával nejrůznější klenoty, od rytých kamenů až po kameje s plasticky vystouplým vzorem. Používal všechny polodrahokamy, ale nejvíc acháty — bleděmodré s mléčným proužkováním; bílé jako vybělená kost s výrazně zelenými nebo rudými a okrovými nitkami jako lišejník; uhlově černé s průhlednými proužky;

hezke směsi matové žlutohnědé a bronzové. Už seděl u pracovního stolu a třídil droboučké zlaté korálky, které bude vkládat mezi větší. Pravděpodobně dělal všechnu práci sám.

„Buď zdrav!“ zvolal jsem. „Bydlí tady Severus Moscus? Mám ho vyhledat. Má matka se znala s jeho matkou —“

Bystře na mě pohlédl. „To jako v Tusculu?“ Měl zvláštní vysoký hlas na člověka tak očividně sebejistého.

Napadlo mě, že by to mohla být léčka, a tak jsem ledabyle pokrčil rameny. „Možná. Máma žila na víc místech. Nejspíš mi to řekla, ale přiznávám, že jsem asi moc neposlouchal —“

„Moscus je po smrti.“

„Ne!“ Hvízdl jsem. „Tak se sem harcuju zbytečně. Podívej — máma se mě bude určitě vyptávat. Nemůžeš mi říct, co se vlastně stalo?“ Opřel se o desku před sebou a opakoval mi tu povídačku o srdečním záchvatu za horka v amfiteátru. „To je ale smůla. Byl hodně starej?“

„Kolem šedesátky.“

„To není žádný stáří.“ Nic na to neřekl. „Měl rodinu? Máma by jistě chtěla, abych tam šel za ni vyjádřit soustrast —“

Obličej muže nic neprozrazoval. „Ne,“ odpověděl. To bylo divné; a taky nepřesné.

„A co ty?“ naléhal jsem na něj vesele jako přihlouplý balík. „Máš jeho krám — jak jsi k němu přišel?“

„Dělal jsem u něho. Vyučil jsem se tu. Vedl jsem podnik sám, když už na to nestačil, a po jeho smrti jsem ho převzal.“

Obdivoval jsem zboží. Bylo tam všechno od laciných korálů až po nádherné přívěsky ze sardonxy, velké jako polovina mé pěsti. „Krásný! Jedna moje známá by byla celá šťastná, kdybych jí přinesl něco z tvých věcí...“ Ne že bych to měl opravdu v úmyslu, když mě čekalo zařizování bytu. Helena vlastnila šperků víc než dost. Většinou dražších, než bych si mohl dovolit. Nemá cenu pokoušet se s tím soupeřit. „Podívej, ne aby sis to vykládal špatně, ale máma mi tvrdila, že je Moscus ženatý, to vím jistě.“

„Vdala se znovu.“ Znělo to úsečně, ale nijak zlostně. „Ten krám mi pronajala. Chceš vědět o Moskovu ještě něco, synku? Jaký měl mateřský známka a jak velké nohy?“

Na jeho stále útočnější tón jsem ustoupil a tvářil se zahanbeně, nevinně. „U Jupitera, nechtěl jsem vyzvídat — jenže mámě se hned tak nezavděčím. Bude chtít, abych jí všechno dopodrobna zopakoval.“

„Však jo. Už jsi to slyšel,“ prohlásil rytec a vyřezávač kamejí stroze.

„Tak dobře. Díky.“ Dovolil jsem si poslední drzost: „Neštvte tě trochu, že jsi starýmu Moskovu vedl celej krám a nakonec jsi zase jenom nájemníkem, zatímco jeho vdova vesele laškuje s někým jiným?“

„Ne.“ Klenotník se na mě upřeně zadíval, jako by mě vyzýval, abych se vyjádřil ještě otevřeněji — a přitom mě varoval, jen ať to zkusím, on že se mnou zatočí. „Proč by mělo?“ pokračoval pisklavým hlasem, zřejmě nevyvedený z míry mým dotíráním. „Počítá mi rozumný nájemný. Má slušný smysl pro obchod. Moscus umřel. Jak ona naloží se svým životem, je její věc.“

Tady jsem neměl nejmenší naději, že uslyším nějaké skandální historky. Přitrouble jsem se zazubil a odklátil se ven.

Vrátil jsem se do Abakové ulice a znovu jsem hlídal dům naší zlatokopky. Deníkové záznamy mohly vypadat jako obvykle: Snídaně. Vedro. Dodávka vína. Pes prohnal kočku. Zlatokopka do lázní...

Dospěl jsem tak daleko, že bych mohl popsat Severinin den, dřív než si ráno zívne a rozmyslí, co bude dělat. Byla to snadná práce, ale tak neproduktivní, až jsem propadal depresi. A potom, právě když jsem uvažoval, jak podniknout nějakou akci, získal jsem rychle po sobě několik nových informací.

Hned po obědě se objevila nosítka. Sledoval jsem je přes pět ulic a pak jsem viděl, jak s nimi zahrnuli do průchodu přes hrnčířský krám. Já jsem zůstal na vnější ulici. Čekal jsem víc než hodinu, a pak se mě zmocnily pochybnosti. Prošel jsem krámem přesvědčen, že na druhém konci tmavého průchodu uvidím čekat Severinina nosítka.

Nosítka zmizela. Zatímco jsem jako pitomec postával venku, otloukaný podnosy s koláči a s nohama podupanýma kopyty mul, zlatokopka se dala zanést dovnitř — a potom pravděpodobně ven zahradní brankou. To se ti povedlo, Falcone!

Přešel jsem k domu. Přízemní byt byl zcela nenápadný. Žádná okna, žádné květináče s popínavkami, žádná kořata na schodech. Jenom tmavě natřené dveře se zavřeným zamřížovaným okýnkem. Vedle něho na zdi připevněná keramická tabulka. Temně modrá s černým nápisem, zarámovaným dekorativním lemem drobných zlatých hvězdiček. Stálo tam řeckými písmeny jediné jméno:

TUXH

Hned jsem poznal, kde jsem se to ocitl. Dovedl jsem si představit, jaká bláznivá, scvrklá čarodějnice musí být tahle Tyché.

Obrnil jsem se. Pak jsem zvedl pěst a silně zabušil na dveře.

„Nemohl bych si sjednat schůzku?“

„Nechceš jít za ní hned?“

„Jestli tam nikoho nemá —“

„Ale ne. Její poslední návštěvnice odešla už před hodnou chvílí...“

Polkl jsem. Pak jsem šel dál na okamžitou schůzku s astroložkou.

XIV

Z takových míst mám hrůzu.

Připravoval jsem se na nějakou ušmudlanou Babyloňanku mumlající nesmysly. S úlevou jsem usoudil, že ta zakouřená věštírna musí být v domě někde jinde. Pohledný mladý otrok mě uvedl do překvapivě hezké přijímací místnosti. Měla lesklou černobílou mozaikovou podlahu, horní část stěn natřenou černě a spodní s jednoduchým vzorem. Jednotlivé panely rozdělovaly stylizované svícny a zdobily drobné zlaté medailonky s lasturkami a rozkvetlými snítkami. Proti sobě u nízkého bílého mramorového stolku, který musel vážit půl tuny, stály dvě židle s vysokými opěradly, na jakých sedávají ženy. Na jednom konci stolu byl vystavený (podle mého snad až příliš okatě) astroláb a na druhém rozvinutý svitek znázorňující dráhy planet. Proti dveřím na soustavě polic stála sbírka starožitných řeckých váz, nad nimiž by jeden můj známý dražebník slintal blahem — dokonalých, poměrně velikých, ve starobylém geometrickém stylu s opakujícími se řadami spirál, kroužků a stylizovaných antilop, zřejmě odpovídajících střízlivému vkusu sběratele.

Ty starožitnosti na mě zapůsobily víc než celková atmosféra. Kromě přetrvávající vůně dámského parfému, jako by odtud někdo odešel teprve před chvílí, jsem nepozoroval žádné závaný kadidla ani hořících bylin, které mají nic netušícího návštěvníka obloudit. Neozýval se tam žádný cinkot zvonků, žádná tichá opojná hudba, ze skrytých přístěnků nevyskakovali žádní znetvoření trpaslíci.

„Vítej. Čeho si žádáš?“ Žena, jež tam proklouzla závěsem ve dveřích, byla dokonale čistá, klidná a její hlas zněl příjemně, kultivovaně. Latinsky hovořila s pečlivější výslovností než já.

Vypadala asi na šedesát. Rovná tmavá říza jí splývala ze dvou malých černých smaltovaných spon na ramenou, takže paže měla holé, avšak zakrývaly je volné záhyby látky. Její vlasy byly poněkud řídké, většinou

černé, ale s širokými šedivými prameny. V obličejí jí neseděl profesionálně mystický výraz, až na těžká víčka zastiňující oči. Ty neměly žádnou zvláštní barvu. Byla to tvář typické podnikatelky v mužském římském světě, uhlazená, ale skrývající v sobě zarputilou sílu a nepatrnou stopu, slabounkou jako šnečí pěšinka, osobní trpkosti.

„Ty jsi astroložka?“

Ústa měla pevně sevřená, jako bych v ní vzbudil nelibost. Jsem Tyché.“

„To je řecky *osud* — moc hezké!“

„Chceš mě urážet?“

„Znám několik horších jmen označujících lidi, kteří nepodloženě zvyšují naděje těch, co se ocitli v nouzi.“

„Budu tedy mít na paměti,“ poznamenala Tyché, „že nemám zvyšovat ty tvé.“

Očekával jsem, že se mě začne mazaně vyptávat. Proto jsem se na ni upřeně zadíval. „Vidím, že jsi nepřišel jako zákazník,“ prohodila, třebaže sám jsem nic neřekl. Ovšem předstírání, že člověku čte myšlenky, patří k jejímu řemeslu.

„Jmenuju se Falco —“

„Tvoje jméno mě nezajímá.“

„Ušetři mě prázdných tlachů. Jakmile zaslechnu nějaké tajuplné žvásty, skřípu zuby.“

„Chápu.“ Zatvářila se zarmouceně. „Zdejší praktiky jsou pro tebe zklamáním. Chtěl jsi, abych tě k smrti vystrašila. Očekával jsi kvákavou babiznu, která by házela sušené vnitřnosti za sebe do brčálově zeleného ohně? — Já už kouzla nedělám. Kouř poškozují výzdobu pokoje... Radši mi pověz, kdy ses narodil.“

„Proč?“

„Každý, kdo sem přijde za nějakým jiným účelem, očekává, že mu zadarmo předpovím budoucnost.“

„Já ne! V březnu, když to musíš vědět.“

„Ryby, nebo Beran?“

„Nikdy jsem to nevěděl přesně. Na rozhraní mezi nimi.“

„To jsem si mohla myslet.“

„Hned jsem to poznal. Něco ti na mně vadí,“ zabručel jsem.

„Snad jako každému, ne? Tvé oči viděly příliš mnoho zlého, o čem nemůžeš mezi přáteli hovořit.“

„Mé nohy šlapaly po příliš mnoha nerovných chodnících za příliš chamtivými ženami, které se neštítí ani smrti. Tahle se mimochodem jmenuje Severina.“

„To já vím,“ pravila Tyché potichu.

„Cože?“

„Severina byla má zákaznice,“ vysvětlovala astroložka s lehkou výčitkou. „Potřebovala jsem znát její jméno a adresu, abych věděla, kam mám poslat účet.“

To mě opravdu překvapilo. „Teď už neplatí, že je napřed nutno vtisknout věštkyni do dlaně stříbrný denár? Měl jsem za to, že vy poskytujete služby výhradně za hotové.“

„Vůbec ne. Já se s penězi nikdy nešpiním. O mé finanční záležitosti se starají tři dokonale zkušené účetní.“ Tahle jasnovidka je už tedy na hony vzdálená od vykládání polopravd děvčatům ovčáků v dusné malé plátěné boudě. Teď za Tyché putují zákazníci ve zlacených nosítkách. Však si za to jistě počítá mastnou odměnu. „O co ti vlastně jde, Falcone?“

„To by měla jasnovidka vědět. Co chtěla Severina?“ Žena se na mě dlouze zadívala, což mi mělo vyvolat mrazení mezi lopatkami. A taky že vyvolalo. Jenže má práce spočívala do značné míry na blufování právě tak jako její. „Přišla si koupit horoskopy?“ Mlčky přisvědčila. „Potřebuju vědět, cos jí řekla.“

„Profesní tajemství!“

„Samozřejmě že za to zaplatím požadovanou cenu —“

„Takové informace nejsou na prodej.“

„Všechno je na prodej! Pověz mi, čím budoucnost jí ležela na srdci.“

„To nemohu.“

„No dobrá. Tak ti to povím sám. Její příběh pokračuje tak, že se chystá vdát a chce se ujistit o svých vyhlídkách. Jeden horoskop byl její vlastní. To proto, aby to vypadalo věrohodně. A ten druhý —“

„Jejího nastávajícího.“

Tyché se ušklíbla, jako by si uvědomila, že by se to dalo vykládat nesprávně. Někteří lidé věří, že vlastnit horoskop někoho jiného dává člověku

moc nad jeho duší.

XV

První jasný signál o Severininých záměrech. Cítil jsem, jak se mi zatínají prsty v botách a paty se přitom zarývají do mozaikových vzorů nepoddajné podlahy. Hrubá vlákna obnošené vlněné tuniky mě kousala do klíčních kostí. Do této pozoruhodně civilizované místnosti s její vážnou obyvatelkou se vplížila hrůza.

Než jsem stačil něco poznamenat, ujala se slova astroložka. „Předpokládám, že nejsi pověřivý.“

„Jde o to,“ zvolal jsem, „jestli věří Severina, že jí to dává moc nad jejím snoubencem.“ Řím nemá nic proti nikomu, kdo se horlivě zajímá o vlastní osud — ale jestliže někdo nakukuje do osudu někoho jiného, jistě to svědčí o zlých úmyslech. Ba v politickém životě se získání horoskopu opozičníka chápe jako vyložení nepřátelský čin. „Ať už jde o jejího nastávajícího nebo ne, Severina porušila vážné tabu soukromí. Tyché, časem by tě mohli obvinít ze spoluúčasti na nepřirozené smrti. Jestli ten propuštěnec umře, já sám budu ochotně svědčit, že jsi vražedkyni napomáhala — pokud se mnou nebudeš spolupracovat. Co jsi jí řekla?“

„Řekla jsem jí pravdu, Falcone.“

„Přestaň uhýbat. Jestli má Novus v několika příštích týdnech umřít, radši mi to hned pověz —“

„Jestli někdo má umřít, tak umře!“

„Teď mě nejspíš poučíš, že tam musíme všichni —“

„Mé schopnosti jsou pasivní. Osud mohu vykládat. Není v mé moci ho změnit.“

„Nikdy ses o to nepokoušela?“

„Ty ano?“ odsekla.

„Mě vychovala počestná matka. Do mého pracovního života vždycky proniká soucit —“

„To tě musí hodně skličovat.“

„Byl bych ještě sklíčenější, kdyby se lidem se zlými úmysly nechávaly volné ruce, aby si dělali, co chtějí —“

„Každé násilí má svou protiváhu,“ ujistila mě Tyché. „Zlé vlivy se musí vyvažovat dobrými.“ Dosud stála docela nepohnutě a najednou se na mě usmála tak zářivě, div mi to nevyrazilo dech. „Třeba jsi poslem hvězd.“

„To pusť z hlavy,“ zabručel jsem a snažil se neusmát. „Já nepatřím žádnému nezemskému výboru. Jsem nespoutaný duch.“

„Myslím, že ne tak docela.“ Chvilí jako by měla chuť se zasmát. Pak to přešlo a ustoupila ode dveří.

Předpověděl jsem si (v duchu), že se jistý hezký tmavovlasý muž s inteligentními očima chystá rázně z jejího domu odejít. „Tyché, když už mi nechceš prozradit, jestli je Novus v bezpečí, pověz mi aspoň tohle: bude Severina Zotica za své zločiny popravena?“

„Ale kdež. Možná že nikdy nebude šťastná, ale dožije se vysokého věku a umře ve své posteli.“

„To jsi jí řekla?“

Jasnovidčin obličej se opět zachmuřil. „Hovořily jsme jenom o tom, jestli má naději na štěstí.“

„No jistě, moc málo lidí se tě asi ptá, *dají mě sežrat lvům jako sprostého zločince?*“

„Pravda.“

„A cos jí pověděla o tom sňatku?“

„Tomu bys nevěřil.“

„Jen mě vyzkoušej.“

„Příští manžel se Severinou zestárne a přežije ji.“

Řekl jsem, že to je pro manžela dobrá zpráva.

Bylo načase odejít. Zamyšleně jsem věštce pozdravil, s úctou, jakou chovám ke každému, kdo umí zaměstnat tři účetní. Tihle lidé vás ovšem jen tak lehce nepustí. „Nemám ti taky vyložit budoucnost, Falcone?“

„Můžu proti tomu něco dělat?“

„Někdo, kdo tě miluje, může být předurčen k lepšímu osudu.“

„Každá, co mě miluje, by mohla mít lepší život.“ Jakmile jsme se zmínili o Heleně, musela si jasnovidka všimnout změny v mé tváři. „Ta dotyčná by mě teď nemilovala, kdyby měla dost rozumu a rozhodla se pro bezpečnější

osud."

„Srdce ti napoví, jestli je to pravda."

Neměl jsem nejmenší důvod, proč bych měl ospravedlňovat Helenu před nějakou vlezlou, hnidopišskou babylonskou šarlatánkou. „Mé srdce jí leží u nohou," odsekl jsem., „Nebudu jí mít za zlé, jestli do něj šťouchne střevíčkem a párkrát do něho kopne. Ale nepodceňuj její věrnost. Mě jsi viděla a udělala sis několik přesných závěrů, ale mou paní nemůžeš posuzovat —"

„Můžu posuzovat každého," odpověděla klidně, „když vidím člověka, kterého miluje."

Což by mohlo, jako všechny výroky astrologů, znamenat cokoliv, co budete chtít — anebo vůbec nic.

XVI

Vrátil jsem se do Abakové ulice. Vzápětí nato se vynořila z domu Severina nosítka. Ještě jsem ani nedošel na své obvyklé místo u stolu v jídelně, protože jsem se zastavil na druhém konci ulice, abych si koupil jablko od staříka, který tam měl stánek s ovocem. Vyprávěl mi o svém sadu – měl ho za městem, jenom několik mil od zahrady matčiny rodiny, kde pěstovali zeleninu pro trh. Byli jsme tak zabraní do rozhovoru o venkově a tamějších zajímavostech i lidech, že jsem se dost dobře nemohl utrhnout a vydat se za nosítky.

A potom, zatímco jsem se marně bránil, když mi stařík vnucoval zadarmo ovoce, kdo to nevystrčil opatrně hlavu z průchodu vedle sýrařství jako žena důkladně zahalená závojem, s postavou stejné výšky i tvarů jako Severina! Služka, jež ji doprovázela, byla zaručeně její...

Při stopování jsem si asi nedával dost pozor. Teď jsem měl jasný důkaz, že si mé přítomnosti všimly; že mi u Tyché zmizela záměrně; a že nosítka poslala ven napřed jako vějičku.

Obě ženy se zadívaly směrem k jídelně. Čekal jsem u stánku s ovocem, dokud je neuspokojila má prázdná lavice. Nakonec vykročily pěšky a tentokrát jsem je sledoval s co největší opatrností, abych byl neviditelný.

Návštěva u věstkyně mi leccos napověděla, ale nebylo to nic proti tomu, co následovalo: Severina Zodca se odebrala do kamenické dílny.

Objednávala si náhrobní kámen.

Snadno jsem si domyslel, pro koho.

Vybrala si kus mramoru a odešla. Jakmile jsem se přesvědčil, že se vrací domů, zaběhl jsem zpátky za kameníkem.

Jmenoval se Scaurus. Našel jsem ho v úzké chodbě mezi jeho materiálem. Na jedné straně byly naskládány vysoké, hrubě tesané desky travertinu pro běžné stavební účely, na druhé palety chránící menší kusy

jemnějšího mramoru, který budou zdobit oslavné epitafy druhořadých úředníků, nebo bude zpracován v památníky pro staré vojáky a dojemné destičky na památku roztomilých zemřelých dětí.

Scaurus byl nevelký silný uprášený chlap s plešatou lebkou, širokým obličejem a malýma ušima, které mu trčely po stranách hlavy jako zákolníky. Jeho domluvy se zákazníci probíhaly samozřejmě důvěrně. A tučný úplatek, který si mé klientky mohly dovolit, nám samozřejmě brzy umožnil se přes tu překážku přenést.

„Zajímám se o Severinu Zotiku. Musí to být asi stálá zákaznice, jaké máš rád — tolik rodinných tragédií!“

„Jo, dělal jsem pro ni jednu nebo dvě zakázky,“ připustil Scaurus a nic nenamítal proti mému vtipkování.

„Tři manželé po smrti — a teď je na obzoru další. Jestli se nemýlím, tak si právě přišla objednat nový náhrobek, že?“ Přikývl. „Můžu vidět, jaký nápis si vybrala?“

„Severina přišla jenom kvůli přibližnému odhadu a taky složit na ten kámen zálohu.“

„Prozradila ti jméno nebožtíka?“

„To ne.“

„O co teda šlo?“

„Jsou v tom ještě jiný lidi — platí to společně. Musí se prej s nima poradit ohledně nápisu.“

„To bych řekl. Příbuzní toho chudáka budou mít aspoň tu slušnost, že si počkají, až doopravdy natáhne bačkory, než se do toho zapletou.“ Zmocňoval se mě stále větší vztek. „Ona si i jindy dává vytesat kámen předem?“

Scaurus začal být opatrnější. Dobrý obchod je dobrý obchod, ale nerad by se už předem zapletl do něčeho nekalého. Upozornil jsem ho, že se přijdu podívat znovu, až to bude hotové, a s tím jsem odešel.

Dozvěděl jsem se, co jsem potřeboval. Ten horoskop a náhrobní kámen hovořily samy za sebe. Jestliže se do toho někdo nevloží a Severinu nezastaví, má to Hortensius Novus spočítané.

XVII

Někteří pátrači se okamžitě ženou podat hlášení o každé významnější informaci, kterou se jim podařilo získat. Od té doby, co jsem se seznámil s Helenou Justinou, se mi nejlépe spekulovalo spolu s ní. Měla bystrý úsudek a výhodou bylo také to, že na mou práci pohlížela nezaufatě. Její souhlas mě vždycky uklidnil — a někdy také přispěla nápadem, který jsem pak mohl rozpracovat v důmyslný trik, a tak případ rozlousknout.

(Někdy mi Helena vyčítala, že si počínám jako blahosklonný špicl, což jenom potvrzuje můj názor, že má mimořádný postřeh.)

K senátorovým dveřím jsem dorazil kolem deváté, těsně před večeří. Vrátnému jsem byl odjakživa trnem v oku. Ihned mi radostně hlásil, že Helena není doma.

Zeptal jsem se, kam šla. Prý do lázní. Do kterých? To nevěděl. Stejně jsem mu nevěřil. Senátorská dcera málokdy odchází z domova, aniž oznámí, kam má namířeno. Nemusí to být pravda, ale prostě jenom povídačka na obalamucení urozeného tatíčka, že jeho kvítek je počestný, a na vyvolání nových starostí v matince (která jí nevěří).

S vrátným jsme si vyměnili pár duchaplností, i když, upřímně řečeno, jeho intelekt nikdy neodpovídal mé úrovni. Už jsem se obracel k odchodu, když vtom se naše ztracená holubička rozhodla zaletět domů.

„Kdepak jsi byla?“ obrátil jsem se na ni, snad poněkud příkřeji, než jsem měl v úmyslu.

Zatvářila se polekaně. „Vykoupat se...”

Byla opravdu čišťounká. Vypadala k nakousnutí. Vlasy se jí leskly. Pleť měla hebkou a celá voněla nějakým květinovým olejem, jenž ve mně vzbudil chuť prozkoumat to docela zblízka... Už jsem zase začínal hořet. Věděl jsem, že to na mně pozná, a taky mi bylo jasné, že se mi bude smát, a tak jsem se uchýlil k prázdnému tlachání. „Zrovna jsem se seznámil s jednou

věštkyní budoucnosti, a ta mě ujistila, že jsem osudově propadlý lásce. A tak samozřejmě letím rovnou sem —"

„Pro další porci osudu?"

„Zázračně to pomáhá trávení. A mimochodem, tebe prý čeká ,vyšší poslání'."

„To bude asi pěkná dřina. Je to něco jako dědictví? Nemůžu ho honem předat někomu jinému?"

„Kdepak, paní, stojí to ve hvězdách — ačkoliv naštěstí mám podle té věštkyně jejich konstelaci v rukou já. Za malý úplatek se můžu pokusit osudem pohnout a rozmotat úradek..."

„Připomeň mi, že si tě nesmím nikdy připustit k tělu, když sprádám vlnu... Půjdeš dál, abys mě rozesmál, anebo mi dopřeješ jenom tenhle kratičký pohled, abych se tráčila touhou po tobě?"

Protože vrátný jí otevřel dveře, už jsem byl vevnitř.

„To ty děláš?"

„Co?"

„Trápíš se touhou po mně?"

Helena Justina se na mě nevyzpytatelně usmála.

Hbitě mě vedla dál a usadila pod pergolou ve sloupovádi v ústraní. Helena vklouzla na sedátko vedle mě a do spony na rameni mi zatkla růži. Začala prohánět domácí otroky, aby mi přinesli víno, pěkně ohřáté, aby došli pro mističky mandlí, pak pro polštáře a novou číši pro mě, protože ta má měla maličko odprýsknutý smalt... Já jsem se rozvaloval v jejím křesle a kochal se veškerou pozorností (přitom si okusoval palec). Chovala se úžasně láskyplně. Něco viselo ve vzduchu. Usoudil jsem, že si ji pozval domů nějaký nafintěný panák se senátorským rodokmenem, aby si prohlédla jeho sbírku nádob s černě malovanými postavami.

„Pověz mi, Marku, co jsi celý den dělal." Sklesle jsem jí všechno vylíčil. „Hlavu vzhůru. Potřebuješ nějaké vzrušení. Proč si nepustíš k tělu některou flundru? Jen jdi navštívit ty své klientky. Mám dojem, že ten korálkář byl úplná ztráta času, ale pověz jim o té astroložce a kameníkovi a uvidíš, jak se budou tvářit."

„Ty mě posíláš do čarodějnického doupěte?"

„Dvě přesycené rozhazovačné ženské, co nemají žádný vkus a ani nejmenší skrupule a co se nemůžou vejít do vlastní kůže... ty si s nimi myslím poradiš."

„Jak to všechno víš?"

„Šla jsem se na ně podívat." Zapálila se v obličeji, ale vydržela můj pohled, když jsem se v křesle, úplně zděšený, natočil.

„Heleno Justino! Jak to?"

„Zašla jsem tam dnes odpoledne. Řekla jsem jim, že se pokouším založit dívčí školu pro nalezence a jestli bych je nemohla jako citlivé ženy — a v jednom případě matku — přemluvit, aby také přispěly."

„U Marta Mstitele! A přispěly?"

„Nejdřív jenom Atilia. Ta Pollia je tvrdý oříšek — ale nakonec jsem ji přece jen zahanbila. Nato mi dala obrovský příspěvek ve snaze ukázat mi, jací jsou to boháči."

„Doufám, že jsi jim neprozradila, kdo jsi."

„Ale ano, prozradila. Vždyť neměly žádný důvod, proč by mě spojovaly s tebou." Kruté, ale byla to pravda. Sám jsem nás dva jen těžko spojoval dohromady. „Obyvatelé Pincia jsou strašní snobové. Určitě jim dělalo dobře, že u nich mezi tím příšerným uměleckým haraburdím popíjí svařené víno senátorská dcera a naléhá na ně, aby ji podpořili v její skrovné veřejně prospěšné práci."

„Neopily tě?"

„Ne docela. Co jiného se od nich dalo čekat, než že se budou považovat za dokonalé hostitelky a vnutí hostu velikánské číše vařícího alkoholu v naprosto nevhodnou denní dobu? Já bych vzala zavděk náprstkem dobrého bylinkového čaje. A co ty? Neopily tě?"

„Kdepak."

„Smůla. Chtěly, abych obdivovala jejich poháry z pravého stříbra — tak těžké, že se nedaly pohodlně zvedat, a na čištění příliš zdobné. Na tom mém byl zasazený největší topaz, jaký jsem kdy viděla." Na chvíli se zamyslela, a pak poznamenala: „Poměřují všechno penězi. Nad tím, co není přehnaně drahé, ohrnují nos... Ty si držíš honorář moc při zemi. Divím se, že tě vůbec zaměstnaly."

„Pěkně děkuju!" utrl jsem se na svou milovanou, i když jsem měl tís-

nivý pocit, že má možná pravdu. Složil jsem si obličej do dlaní a pak jsem se zasmál. „Co uděláš s těmi penězi?“

„Založím školu. Já nejsem pokrytec, Marku.“

Byla úžasná. Ovšem považoval jsem za rozumné nedat svůj obdiv na jevo. Helena nepotřebovala povzbuzování. Na veřejnosti bývala roztomile plachá - ale jakmile dostala nějaký takový nesmyslný nápad, okamžitě ji to přešlo. „Mám starosti, když se z ničeho nic takhle sebereš a někam letíš. Proč jsi tam chodila?“ Nechtělo se jí odpovídat. „Ze zvědavosti!“ Ovinul jsem ji jednou paží, přitáhl si ji na hrud' a zadíval se do jejích velkých tmavých očí, v nichž se znepokojivě mísila láska a vzdor. „Co si tedy o mých klientkách myslíš?“

„Až moc okázalé — jestli se tam vypravím znovu, musím jim přinést jako dárek nějaké jehlice do šatů...“ S radostí jsem pozoroval, že v ní opět hraje její starý smysl pro pořádek. „Sabina Pollia se vydrápala nahoru z ničeho - možná že má pořád ještě špínu za nehty. Ta mamina vypadá jako křehká květinka, která potřebuje chránit — a přitom s každým kolem sebe nemilosrdně zametá... mimochodem, viděl jsi jejího hošíka? Mám takový dojem, že to skvrně je celá maminka. Atilia s ním má velké plány. Jejím životním snem bude prosadit ho za kandidáta do senátu, jakmile na to bude mít věk —“

Dovedl jsem si představit, že by rodina, která má dost energie a peněz, aby dítěti zajistila úspěšný život, mohla mít vyšší cíle. Bylo by však netaktní říct to dceři senátora. „Je to ale báječná matka,“ škádlil jsem ji bez rozmyslu. To bylo ovšem stejně netaktní.

„Mnohé z nás by uměly být báječnými matkami!“

Než se na mě stačila zlostně obořit, sevřel jsem ji pevně do náručí. „Ty budeš!“ Nikdy jsme o tom nemluvili, nebyla příležitost. Měl jsem pocit, že se tomu vyhýbám naschvál, zato teď jsem ze sebe naléhavě chrlil připravenou řeč: „Lásko moje, my jsme k tomu ještě nedozráli. Že jsme o to děťátko přišli, bylo možná pro toho ubohého drobečka to nejlepší —“ Helena se zlostně zavrtěla. Zahlédl jsem blížící se bouřku, o kterou jsem nestál, ale rozhodně jsem neměl v úmyslu se na Helenu vykašlat a zmizet jenom proto, že to očekávala. „Ne, poslouvej. Potřebuju o tom mluvit — Heleno, já nikdy na nic nespolehám, ale podle mého názoru musíme přijít

na nějaký způsob, jak být spolu. Bude nám to klapat — a až se přesvědčíme, že to byl opravdu dobrý nápad, začneme pracovat na nové generaci takových zvláštních podivínů, jako jsme my —"

„A co když nebudu chtít —"

„Já tě přesvědčím —"

„Marku, já na to ještě nechci myslet. Napřed se musím vyrovnat s tím, co se stalo."

„Já vím —" Měl jsem obavy, že ji úplně ztratím, jestli mi teď zabouchne dveře před nosem. Kromě toho jsem pocítil zlost. „Mě z toho nesmíš vynechat — nemysli si, že to se mnou nic neudělalo."

„Ach, ty s těmi svými republikánskými zásadami!" mumlala Helena, když se jí nálada opět jako na obrtlíku změnila, a políbila mě na tvář. „Přestaň být tak rozumný —" Neodpovídal jsem. „Didie Falcone, někdo by ti měl vysvětlit, že informátoři něco vydrží. Jsou to tvrdí chlapi, kteří vedou nebezpečný život, a jen co vyvážnou z nějaké bryndy, hned se zase vracejí do toho svého ohavného světa —"

„Omyl. Informátoři jsou měkkýši. Nás může zašlápnout každá žena ve slušných střevíčkách." To mi něco připomnělo. „Nemám ovšem v úmyslu nechat se zašlápnout na zahradní pěšince těmi hortensiovskými ženskými. Nemusela ses tam vydávat na výzvědy, holčičko, já se o sebe dovedu postarat..." To jsem opravdu dovedl. Horší bylo postarat se o Helenu. „Nepleť se do toho."

„Nebudu, Marku," slíbila s pokorným výrazem, na němž jsem hned poznal, že je falešný.

„Abych se to nedozvěděl dodatečně." Ještě stále mě pozorovala. „Nemusíš si se mnou dělat starosti. Ty dvě ženské v domě Hortensiů jsou póvl. Tobě se nemůže žádná rovnat. Kromě toho dodržuju pravidlo: nikdy nespi s klientkou."

„Porušil jsi ho někdy?"

„Jednou."

Rozpačitě jsem se na ni zazubil. Ona se na mě nejistě usmála. Přitáhl jsem si její hlavu na rameno a pevně jsem si ji přivinul.

Sloupořadí, kam jsme se uchýlili, bylo zcela soukromé zákoutí. Zůstal jsem

sedět a dál jsem Helenu objímal. Cítil jsem poklid a takový příval lásky, jaký jsem si zpravidla nedovoloval. Ona se dosud tvářila ustaraně. Hladil jsem ji po vlasech, což ji uklidňovalo. To mě povzbudilo, abych se vydal na další výzkumy pro případ, že by ještě nějaká zbývající místečka napětí potřebovala ošetřit...

„Marku!“ Pokračoval jsem dál. Měl jsem dojem, že jí v lázních naolejovali hladkou, jemnou pokožku speciálně na to, aby přitahovala ruku, jež to umí ocenit. „Marku, přestaň, tohle je pro nás oba nemožné...” Chtěl jsem jí dokázat, že jsem opravdu tvrdý chlap, jak to předtím říkala, a tak jsem toho nechal.

Zanedlouho jsem se jí raději omluvil. Cinkot stříbra oznamoval, že její rodiče začínají večeřet, a uvedlo mě to do rozpaků. Helena mě sice zvala, ale nechtěl jsem, aby si ona nebo její rodiče (zvláště matka) mysleli, že jsem nějaký vyžírka, který umí přijít těsně před jídlem a doufá, že ho tam nakrmí.

Když jsem z domu odešel, pustil jsem se zamyšleně k severu. Někteří informátoři vzbuzují dojem, že kamkoli se vrátí, shazují před nimi bez nejmenšího povzbuzování úchvatné ženy těch pár hadříků, co mají na sobě, a chtějí padnout do postele. Říkal jsem si, že mně se to stává tak málokdy proto, že o mě jeví zájem spíš dívky z lepších kruhů.

No, aspoň jedna ho o mě kdysi projevila.

XVIII

Dámy byly doma. Jejich muži někam odešli. Dámy se nudily. Zjevil jsem se tam jako na zavalanou, abych je po večeři rozptýlil. Mít s sebou flétnu a pár fryžských tanečníků provozujících mečové tance, posloužil bych jim líp.

Při žádné návštěvě v domě Hortensiů jsem nikdy nebyl přijat k pohovoru dvakrát v téže místnosti. Tentokrát mě uvedli do dramaticky azurového apartmá výrazně ženského rázu. Všechna lehátka pokrývaly záměrně ledabyly pohozené drahé přehozy. Na nich se vršily baňaté polštáře s lesklými povlaky s třásněmi a s tlustými střapci. Pokoj byl přecpaný nábytkem: bronzovými příručními stolky podpíranými nestydatými satyry; stříbrnými lůžky se lvími tlapami; skříňkami vykládanými želvovinou. Ve vitrínách se vystavovalo levně nakoupené syrské sklo s kroucenými nožkami (mezi ním i nejméně jedna váza nedávno poslepovaná v Kampánii), kousky ze slonoviny, sbírka docela hezkých etruských ručních zrcadel a jedna velikánská nádoba z čistého zlata k nejasnému účelu, patrně nazývaná „obětní mísa“, ale mně připadala spíš jako osobní nočník mimořádně mohutného makedonského krále.

S nalíčenou pletí a načerněnými očima vypadaly obě stejně luxusně jako ty přehozy a polštáře. Pollia se na svém lehátku rozvalila s podobnou sebejistotou jako pelyněk zaplevelující celou bylinářskou zahrádku. Atilia ulehla poněkud úhledněji, ale s jednou nohou posunutou dozadu, takže se jí celá odhalila a nemohl jsem si nevšimnout její hladké pokožky. Když tak čelem proti sobě ozobávaly z obrovské mísy hrozny, vybavily se mi Heleniny pohrdavé poznámky (zřejmě měla v úmyslu obě ženy přede mnou shodit). Oblékly si bohatě řasené řízy, určené spíš k sklouznutí z těla než k zahalování lepých postav. Byl jsem zvědav, jestli se po Polliině půvabné paži sveze spona nejdřív na levém či pravém rameni níž, než se slušelo. Pollia si zvolila smaragdy. Atilia se ověsila indickými perlami.

Měly u sebe Atiliina synka, obyčejné dítě. Klečel na mramorové podlaze a hrál si s oslíkem z pálené hlíny. Mohlo mu být tak osm. Mrkl jsem na něj a on po mně šlehl vyloženě nepřátelským pohledem neopeřeného ptáče, jemuž se v hnízdě objeví cizí zobák.

„Tak copak jsi nám přinesl, Falcone?“ zeptala se Pollia.

„Jenom zprávy,“ odpověděl jsem omluvně.

Levé ramínko Polliiných večerních nachových šatů sklouzlo tak hluboko, až ji to rozčilovalo. Vytáhla si ho tedy nahoru. Tím získala pravá strana větší volnost, takže se jí vábivě svezla přes ňadro.

„Tak povídej,“ naléhala Hortensia Atilia a zavrtěla prsty na nohou. Atilia si spony na krásných ramenou raději udržovala v přesné vzdálenosti od středu. To ovšem znamenalo, že když spočívala na lůžku, živůtek šatů (tmavomodrých, téměř vkusných, ale ne docela) povisl do hlubokého oblouku, takže každý, kdo nad ní stál, jí viděl rovnou do výstřihu, kde měla dva palce pod žlábkem velké hnědé mateřské znamínko: dar štědré bohyně Plodnosti, využívající té části těla, kterou matky rády předvádějí. (Se mnou to samozřejmě nehnulo, nejsem zrovna nábožensky založený.)

Bez dalšího úvodu jsem oběma klientkám vylíčil, co jsem zatím zjistil. „Pokud jde o tu astroložku, nechci se zabývat pověřčivou stránkou věci, ale raději se o ní ani nezmiňujte, aby Hortensius Novus nepropadl zbytečné úzkosti. Bázliví muži přijdou snadno k úrazu —“

„To nic nedokazuje,“ zpražila mě Pollia. Při večeři si zřejmě hodně přihýbala. Nastal čas vytáhnout louskáček, a já jsem byl ořech, na který měla spadeno, to jsem poznal.

Zůstal jsem chladný. „To přiznávám bez mučení. Ale objednat si náhrobek už je snad něco jiného. Severina Zotica si na svatbu chystá praktický šutr. Kdybych já byl její vyvolený, honem bych někam zalezl.“

„To ano.“

Chlapeček křachl oslíkem do nohy příručního stolku. Jeho matka se zamračila a vykázala ho ven. „Abychom k té dívce byli spravedliví,“ mínila Atilia, „snad bychom jí neměli zazlívát, jestliže se chce pojistit, aby ji ta dřívější smůla nepostihla znovu. Ty horoskopy jsou možná docela nevinné.“ Hortensia Atilia byla z obou žen rozhodně velkomyslnější. A ráda to každému předváděla, stejně jako tu spoustu všeho ostatního, co vlastnila.

„Jako další krok," navrhl jsem, „bych si teď rád se Severinou osobně promluvil —"

Atilia a Pollia se na sebe podívaly. Kdovíproč jsem si v tu chvíli vzpomněl na Heleniny obavy, že cosi v té záhadě nějak nehraje.

„To se mi zdá poněkud nebezpečné." Atiliin bázlivý výraz měl naznačovat, že je prostou květinou čekající na pravého muže, který by jí na louce života odehnal všechny strasti. Snažil jsem se dělat ramena jako velkoměstský ostrý hoch, který z legrace rád usekává kopretinám hlavičky.

„Snad abychom radši počkali," dodala Pollia a zářivě se na mě usmála. „Finančně na tom neproděláš —"

To povzbudilo můj zájem. „Sabino Pollio, my dva jsme se dohodli, že zjistím, za kolik by se ta zlatokopka dala podplatit."

Pollia na mě pohlédla s našpulenou pusou, což mě ujistilo, že bychom se mohli dohodnout i o lecčems jiném. „Já jsem navrhovala, že bychom se napřed měli pokusit sehnat víc důkazů. Ale ty jsi odborník, Falcone. Ty musíš rozhodnout, kdy nastane vhodná chvíle. Ty umíš jistě všechno bezvadně načasovat..."

Uvolnil jsem si okraj tuniky na šíji, kde jsem se potil horkem. „Záleží na vás. Můžu ji sledovat dál. Jestli jste ochotné platit mi výdaje, můžu ji pozorovat tak dlouho, jak si budete přát —" Nikdy jsem se necítil docela ve své kůži, když se se mnou zacházelo, jako bych byl hračka boháčů.

Normálně se snažím, aby moji klienti nemuseli platit zbytečně mnoho. Ale když mě doma čekalo zařizování čtyř prázdných místností a tyhle dvě ženské si mohly klidně dovolit koupit své hračky nový stůl, moje morální zásady se poněkud uvolnily.

Okamžitě jsem se odporoučel. Chlapec seděl na schodech jejich vznešeného portiku. Když mě pozoroval, jak sbíhám z leštěných mramorových schodů, měl v očích temné pohrdání za to, že odcházím vyložené brzy, takže jsem si asi neužil.

V bojovné náladě jsem kráčel domů. Každý v Římě si už pochutnal na večeři; každý kromě mě. V tuto denní dobu byly veřejné jídelny v Piscině Publice viditelnější, ale stejně nevábne. Rozhodl jsem se, že navštívím mámu. Našel jsem tam několik sester, a tak jsem hned rozhlásil, že má-li někdo

nějaký zbytečný nábytek, mohl by se mi hodit. Junia se vytasila s postelí. Junii, která se považovala za něco lepšího, se podařilo ulovit manžela s pevným platem, celního kontrolora. Nikdy si nenechávali nic déle než dva roky. Jindy jsem nestál o to, co vyhazovali, protože nesnáším pocit, že se chovám jako mizerný parazit, ale pro slušnou postel jsem spolkl svou hrdost. Tahle výhodná koupě mezi zánovními věcmi stála sestřina manžela dvě stě sesterciů, což jsem rád slyšel. Proč bych si nevyhloužil něco kvalitního?

Hodina, kdy končí zákaz vjezdu vozů do města, už minula. Můj švagr Mico si mohl vždycky pomoci k nějaké káře, a tak jsme spolu postel ještě ten večer honem odvezli, než si to Junia rozmyslí, a potom jsme obcházeli ostatní členy rodiny a sbírali jejich dary pánví s pokřivenými držadly a židlí bez nějaké té nohy. Jakmile jsem se Mika zbavil, s chutí jsem své poklady v bytě rovnal a představoval jako holčička, co si hraje s nábytečkem pro panenky. Bylo už pozdě, ale máma mi dala několik lamp a Maia navrch půl džbánu oleje, sice prskavého, ale stačil. Jak jsem věcmi šoupal sem tam, čas od času mi někteří sousedé zabušili na zeď. Já jsem na oplátku taky zabouchal. Rád se seznamuji s neznámými lidmi.

Moje nová postel byla dobrá, ale matrace u Junie asi nezažila mnoho dovádění. Připadal jsem si, jako bych nocoval na žulové římse v polovině horského úbočí. Ale noční dobrodružství, která jsem si maloval, se jistě postarají o vytvoření příjemných prohlubinek.

XIX

Poněvadž na mně klientky chtěly další důkazy, vypravil jsem se hned po rozednění na adresu, kterou mi dal Lusius v prétorově domě. Chtěl jsem si pohovořit s lékařem, jehož zavolali k Severinině druhému manželovi, tomu apatykáři, když se udusil.

Ten felčar se silně naštvál, že ho burcuju tak brzy, ale ne tak jako já, když jsem zjistil, že z něho nic kloudného nevymáčknu. Mé zklamání ho nepřekvapilo. Pochopil jsem, že Lusius s ním při jejich dřívějším rozhovoru jednal taky tak stroze.

„Řekl jsem mu fakta, a fakta se nemění.“ To by ovšem předpokládalo, že by je ten nafoukaný pitomec uvedl v první řadě správně — a o tom jsem brzy pochyboval. „Apatykář dostal křeče —“

„Byl jsi u toho?“

„Řekli mi to. Nato sluhové utekli a manželka dělala, co mohla, aby ho udržela naživu.“

„Marně?“

„Nemohla se dostat až k němu. Divoce se bránil —“

„Chceš říct —“

„Nepřipomínej mi mé profesionální povinnosti!“ přerušil mě vztekle, třebaže má nevyslovená otázka byla docela krotká. „To všechno jsem slyšel už od prétorova tajemníka. Chtěl mě přesvědčit, že toho muže patrně udušila manželka —“ Takže můj přítel Lusius při dřívějším vyšetřování nelenil. „Je to nesmysl. Ta ubohá žena utrpěla těžký otřes a pohmožděnin, ale dělala, co mohla. Eprius prý tak rozhazoval rukama, že ji téměř srazil do bezvědomí —“

„Nepřipadá ti to pochybné, jestliže mu pomáhala?“

„Rozhodně ne. On nevěděl, co dělá. Dostal smrtelný záchvat.“

„Zkus to třeba takto,“ přemlouval jsem ho. „Severina se pokusila ho otrávit. Jed nebyl dost účinný, a tak ho přidržela vleže. Eprius pochopil,

o co jí jde, a bránil se jí —"

„Zbytečná spekulace. Našel jsem ten lék, který mu zaskočil."

„Schoval jsi ho?"

„Ovšem," odpověděl chladně. „Předal jsem tu věc prétorovu tajemníkovi."

„Prý to byla pastilka proti kašli. Apatykář by měl vědět, jak takový bonbónek cucat. Ty jsi mu to předešal?"

„Já jsem nebyl jeho lékařem. Pochybuju, že nějakého měl. Jako odborník si přece mohl léky připravovat sám. K té nehodě mě zavolali, protože bydlím blízko. Když jsem tam dorazil, Eprius už byl mrtvý. Nedalo se vůbec nic dělat, leda utěšovat vdovu. Náhodou tam zavítal jeden její známý, propuštěnec, takže jsem ji mohl opustit s vědomím, že se o ni postará přítel —"

„Zotavila se rychle," ujistil jsem ho. „Do měsíce se vdala znovu."

Nepodařilo se mi z toho nadutého mamlasa vydolovat žádný negativní postřeh.

Z toho příběhu, co mi vyprávěl, mi běhal mráz po zádech, ale stejně jsem se nedostal ani o krok dál. Odešel jsem otrávený. Přesto jsem chtěl stůj co stůj Pollii a Atilii dokázat, že si svůj plat plně zasloužím. Poněvadž jsem s korálkářem a apatykářem nepochodil, zbývalo mi jako poslední útočiště obrátit se na dovozce dravých šelem.

Najal jsem si mulu a vydal se do severovýchodního cípu města. Věděl jsem, že zvířata pro arénu se přechovávají mimo hranice Říma, až za hlavním prétoriánským táborem. Ještě než jsem k zvěřinci dorazil, slyšel jsem řev a troubení, podivně cize se vyjímající v tom prostředí. V císařském zvěřinci se chovali nejružnější cizokrajní tvorové, o jakých jsem kdy slyšel, a kromě toho mnoho dalších. Nejdřív jsem se přeptával u krokodýlů, kteří po mně v klecích chňapali, a pak jsem viděl pštrosy, vykukující nad rameny každého, ke komu jsem přistoupil. Všude kolem byli polomrtví nosorožci, smutné opice a zvadlí levharti, obsluhovaní dlouhovlasými chlapy, kteří se tvářili stejně nevrle a nevypočitatelně jako ta zvířata. Ve vzduchu visel kyselý, znepokojivý zápach. Mezi klecemi čvachtala pod nohama tenká vrstva odporného bláta.

Poptával jsem se po synovci Grittia Frontona. Dověděl jsem se,

že odcestoval znovu do Egypta, ale jestli si chci objednat nějaké zvláštní vystoupení na večírek, mám si prý promluvit s Thalií. A protože já nikdy nevím, kdy je vhodná chvíle skončit a vzít nohy na ramena, šel jsem podle pokynů k pruhovanému stanu; tam jsem směle odhrnul vstupní plachtu a bezstarostně se hrnul dál.

„Óó!“ zaječel hlas, který by mohl naostřit radlice pluhu. „To mám ale štěstí!“

Bylo to mohutné děvče. Tím myslím... vlastně nic. Vyšší než já. Bytel-ných proporcí. Poměrně mladé, takže je bylo možno označit výrazem „děvče“ a neurazit je. A pozoroval jsem, že ženské tvary harmonicky odpovídaly urostlé postavě. Oblečená byla podle poslední módy artistek: Měla na sobě několik hvězd, pár pštrosích per (tím se mi vysvětlilo, proč někteří z ptáků, které jsem viděl venku, vyhlíželi tak schlíple), lehký průhledný hadřík — a náhrdelník.

Ten náhrdelník vypadal jako korále — dokud jste si nevšimli, že se jeho smyčky, posázené drahokamy, chvílemi líně, vábivě zachvějí. Čas od času jí jeden jeho konec sklouzl z krku a ona si ho znovu lhostejně ovinula. Byl to živý had.

„Neobvyklé, co?“ Na tváři měla pokojný výraz, který mluvil sám za sebe. Při každém kousku s nebezpečným plazem mi bylo líto hada.

„S takovýmhle šperkem kolem hrtanu asi nemáš s muži moc potíží.“

„S muži jsou vždycky potíže, drahoušku.“

Omluvně jsem se usmál. „Já potřebuju jenom pár vlídných slov.“

Bujaře se zachechtala. „To říkají všichni.“ Potom na mě pohlédla, jako by mě chtěla zahrnout mateřskou péčí. Vyděsilo mě to. „Já jsem Thalia.“

„Jedna z Grácií!“ Celý případ sklouzával do bláznovství.

„Na mou duši, ty jsi ale drzoun — jakpak se jmenuješ?“ Navzdory zdravému rozumu jsem jí prozradil své jméno. „Tak co, Falcone? Utekl jsi z domova a chceš se stát krotitelem lvů?“

„To ne, maminka by mi to nedovolila. Ty jsi hadí žena?“

„Z každýho by se stal hadí muž nebo žena, kdyby se mu krajta dívala do —“

„Přesně tak!“ přerušil jsem ji honem.

„Já jsem hadí tanečnice," sdělila mi chladně.

„Aha. To tančíš s tímhle hadem?"

„Cože, s tímhle? Toho nosím jenom ve všední den. Ten, co s ním vystupuju, je dvacetkrát větší."

„Promiň. Já myslel, že jsi s ním zrovna zkoušela."

Hadí tanečnice se ušklíbla. „To, co dělám při vystoupení, je už tak dost nebezpečný, i když mi za to platěj. Kdo by ještě zkoušel?"

Zakřenil jsem se. „Někdy bych to tvoje vystoupení rád viděl."

Thalia se na mě zadívala mazaným, klidným pohledem lidí, kteří žijí s jedovatými zvířaty. Stále byla ve střehu, i když se zdálo, že je zaujatá něčím jiným. „Co vlastně chceš, Falcone?"

Řekl jsem jí pravdu. Jsem detektiv. Snažím se dopadnout vraha. Přišel jsem se zeptat, jestli jsi znala muže jménem Grittius Fronto."

Thalia si znovu urovnala hada. „Frontona jsem znala."

Poklepala na lavičku vedle sebe. Nechovala se nijak nevlídně (a had zřejmě usnul), a tak jsem se odvážil přisednout. „Mluvil jsem s jedním člověkem, který pomáhal prétorovi vyšetřovat Frontonovu smrt. Hovořil s tebou někdy Lusius?"

„Kdo by důvěřoval ženský, která dělá nezvyklý kousky s hadama?"

„To by lidi měli!" (Zdálo se mi, že je vhodná chvíle na lichotku.)

Přikývla. Pozoroval jsem, že je sklíčená. „Některý muže přitahuje nebezpečí - v době, kdy Fronto umřel, jsem se bohužel zapletla s jedním nemotorným provazochodcem. Ten byl tak krátkozrakej, že si neviděl ani na koule."

Zatvářil jsem se soucitně. „Nesápalo se to zvíře při té nehodě i na něho?"

„Náhodou jo. Těžko by to přežil — ale já jsem ho celou dobu ošetřovala, takže se z toho vylízal."

„Ještě pořád jste spolu?"

„Ne. Nastydl se a na to umřel — takoví mizerové jsou chlapi!"

Had se najednou rozvinul a projevil zlověstný zájem o můj obličej. Ani jsem se nepohnul. Thalia si ho zastrčila zpátky kolem krku, dvě smyčky a potom hlavu a ocas úhledně pod masitou bradu. Udělalo se mi mdlo, takže jsem nemohl promluvit; pokračovala tedy sama: „Fronto se zabýval dovozem, dělal to léta. V jistým smyslu mu to šlo dobře, ale tu hrubou dřinu měl

na krku jeho synovec. Ten sháněl zvířata v Africe a Indii a potom je dopravoval domů. Zápasy v aréně prodělávaly zlatý čas za Nerona, ale i během nepokoju byl pořád zájem o takovou vedlejší činnost, jako je třeba ta moje – a spousta soukromých zákazníků se chtěla na svém panství pochlubit cizokrajnými zvířatama."

Přikývl jsem. Řím se postaral o vyhlazování nebezpečných druhů ze vzdálenějších provincií. Tygři mizeli z Indie a Kavkazu. V Mauretánii vyhladili Římané celá stáda pustošících slonů. Patrně i hady.

„Co chceš vědět?" zeptala se Thalia, najednou opatrnější.

„Všechno, co k tomu může mít nějaký vztah. Mimochodem, neznala jsi Frontonovu ženu?"

„Nikdy jsem ji neviděla. Ani jsem o to nestála. Byly s ní zřejmě potíže. Dalo se poznat, že Fronto si to taky myslí. Držel ji stranou. Nikdy jí neprozradil, že má toho synovce, věděl jsi to?"

„To jsem si domyslel. Co se tedy stalo? Slyšel jsem, že levhart zahnal Frontona a toho provazochodce k nějakému výtahu. Je to pravda?"

„To je lež jako věž!" zvolala Thalia rozhněvaně.

„Jak to myslíš?"

„Stalo se to přece v Neronovým cirku."

Najednou jsem pochopil. Na rozdíl od amfiteátru má dostihový cirkus prostě plochou dráhu. „Dole nejsou žádný prostory? Vůbec žádný podzemí - takže není ani zapotřebí vytahovat klece nahoru?" Thalia přikývla. Neměla to dělat, vyrušila zase hada. Pokaždé, když se pohnula, ten neřád zpozorněl a začal zkoumat, jestli jsem řádně oholený a jestli nemám za ušima hnidy. „Takže nějaký moula édil napsal o neštěstí hlášení a ani se nepřišel podívat?"

„Zřejmě jo."

To byla dobrá zpráva. Otvírala se tu možnost, že se objeví nové důkazy. „Tys tam byla?" Thalia přikývla. Její zvědavý mazlíček se zase rozmotal. Obtočila si ho znovu. „Tak jak to bylo doopravdy?"

„Stalo se to u startovních bran. Fronto opatřil zvířata na dopolední přestávku před závodem vozatajů – že se uspořádá hon, víš? Lukostřelci na koních se poženou za čímkoli se skvrnitou nebo pruhovanou srstí, co náhodou měli zrovna ve zvěřinci. Pokud byl po ruce utahanej starej bezzubej

lev, tak tam někdy pustili i pár synáčků ze šlechtických rodin, aby si to zkusili..."

„Byl ten levhart utahanej a bezzubej?"

„Ale kdepak!" vyvrátila mi to Thalía. „Ten levhart byl opravdickej. Je to krásný zvíře. Můžeš se na něj podívat, jestli chceš. Frontonův synovec ho potom nechal — jako z úcty. Čistě pro případ, že by v sobě ještě měl kousek jeho strýčka. S pohřbem to bylo moc těžký, víš, Falcone?"

„Snad se na něj ani nemusím podívat. To zvíře by mi toho asi moc neřeklo, ale i kdyby, žádný soud by jeho svědectví nepřijal. Tak co se stalo?"

„Někdo ho pustil ven."

„Ty myslíš, že schválně?"

„Koukej, Falcone, do Neronova cirku přivázejí klece přes celý město. Dělají to v noci, ale stejně by vzbudilo poprask, kdyby i docela malej lev utekl." Já jsem viděl ty zvláštní klece používané pro přepravu divokých zvířat — jen tak velké, aby se do nich dalo zvíře zavřít a aby se vešly na plošiny výtahů v amfiteátru. Hořejší část byla opatřená panty. „Fronto si dával na zvířata velké pozor. Však ho stála dost peněz. Před cestou sám zkontroloval zámky a pak znovu, když klece dovezli na místo. Je vyloučený, že by ten levhart mohl utýct náhodou."

„Ale někdy se ty klece musely přece odemknout."

„Těsně před začátkem. A Fronto na to vždycky osobně dohlížel. V aréně pokaždý počkal a klece odemknul, až když stály na zvedacích plošinách. Potom už stačilo, aby nahoře otrok odsunul petlici —"

„Ale v cirku byl postup jiný, že?"

„Ano. Klece na předstíranej lov čekaly v boxech pro závodní vozy. Zvířata se tam měla vpustit startovními bránami. Po tom nocování v těsný kleci se potřebujou proběhnout, a tak rychle vyrazí na dráhu — tam postavili makety stromů, aby to vypadalo jako les — moc pěkněj pohled. Potom za nimi vyjedou lovci..."

„To je jedno, jak to zalesnili. Co se stalo u branek?"

„Někdo otevřel klec s levhartem moc brzy. Fronto a ten můj provazochodec stáli zrovna v jedný dráze pro vozy. Chtěli utýct startovníma bránama — ale ty byly ještě zajištěný provazem. Zůstali v pasti. Rozběhla jsem se dozadu s několika chlapama. Uviděli jsme, jak zvíře zrovna doráží první

chod a chystá se na dezert. Provazochodec skočil do otevřený klece a zaklopil ji víkem jako milenec v bedně se špinavým prádlem. Tak vyvázl."

"U Jupitera!"

"To zvíře za to nemohlo," řekla Thalia dobrosrdečně. „Mělo hlad a podle všeho ho někdo vydráždil."

"Tak tohle je klíčová otázka," prohlásil jsem klidněji, než jak jsem se cítil. „Kdo ho vydráždil — a byl to stejný člověk jako ten, co ho pustil?"

Thalia si vzdychla. U děvčete tak úctyhodných proporcí vyšel povzdech jako citelný poryv větru. Had vysoukal notný kus krku a vyčítavě se na paničku podíval. Zastrčila si jeho hlavu do záňadří, nejbezpečnější skryše (možná nejpříjemnější). „Dělal u nás jeden ošetřovatel zvěře," řekla Thalia. „Mně se nikdy nelíbil."

XX

O přen o kolena naklonil jsem se dopředu. Zapomněl jsem i na Thaliin náhrdelník. „Budu mít nějakou možnost toho ošetřovatele najít?”

„Myslíš si, že se o to Frontonův synovec nepokoušel? Nenapadlo tě, proč jsme asi neřekli nic právníkům? Proč Frontonův synovec s případem skončil?”

„Pověz mi to ty.”

„Ten ošetřovatel je mrtvej. Nešťastnou náhodou.”

„Co se stalo?”

„Jednou šel kolem zchátralýho domu. Spadla na něj zeď.”

„Víš jistě, že to byla nešťastná náhoda?”

„Frontonův synovec tomu věřil. Lidi z okolí spustili povyk, že ten barák nechali tak zpustnout, ale když se nikdo nepřihlásil jako příbuznej toho našeho ošetřovatele, nebyl vlastně nikdo, kdo by majitele toho domu žaloval. Frontonův synovec se moh zbláznit, protože jestli měl ve Frontonovy smrti prsty někdo, kdo jinak neměl s celým případem nic společnýho, nedalo se proti vdově nic podniknout. Vigilové identifikovali ošetřovatelovo tělo podle klíče v jeho kabele. Stálo na něm Frontonovo jméno a byl to klíč od levhartovy klece, kterej nemohli najít.”

„Co teda mohl mít proti Frontonovi?”

„To nikdo neví. Dělal u nás teprve několik týdnů a nepřišlo se na žádný spojení. Míváme dost takových dočasných zaměstnanců.”

„Jak se jmenoval?”

„Gaius.”

„To mi ohromně pomůže!” Přes padesát procent obyvatel má jméno Gaius. Většina těch ostatních jsou samí Markové nebo Luciové. To detektivovi silně komplikuje život. Jak dál, nevíš?”

„Asi měl další jméno. Lámala jsem si hlavu, ale prostě si nemůžu vzpomenout. To znal jenom Fronto.”

Položil jsem hadí ženě ještě několik otázek, ale už k tomu neměla celkem co dodat. Slíbila, že se pokusí vybavit si další podrobnosti o tom ošetřovateli. Ze zvěřince jsem odcházel jako omámený.

Má ranní práce mi přinesla málo konkrétních výsledků, ale obrázky o tom, jak zahynuli Eprius a Fronto, mi připadaly tak živé, že jsem na svou obvyklou pozorovatelnu na Caelimontiu kráčet v mimořádně skleslé náladě.

V Abakové ulici bylo jako v peci. Čekal nás další příšerně horký den. Chodníky usychaly, sotva na ně někdo chrstl kbelík vody, a zámečník už přehodil přes klec pěnkvky šátek, aby jí slunce nepražilo na opeřenou hlavičku. Když jsem přišel na své místo, zvednutím paže jsem pozdravil majitele jídelny. Teď už věděl, co si dám, a protože jsem u pultu viděl někoho jiného, zůstal jsem venku a zabral si jediný stůl ve stínu.

Čekal jsem, než mi hostinský ohřeje víno. Bylo příjemné ráno (pokud měl člověk to štěstí, že si sedl do stínu) a věděl jsem, že se Severina ještě aspoň dvě hodiny neukáže. Spokojen s vyhlídkou, že za takovou lehkou práci dostanu slušně zapláceno, založil jsem si ruce za hlavu a pořádně jsem se protáhl.

Z krámu za mnou někdo vyšel. Domníval jsem se, že je to číšník, ale brzy jsem poznal svůj omyl. Jakmile jsem paže spustil, připoutal mi je k bokům silný konopný provaz. Ten se škubnutím utáhl. Přes hlavu mi kdosi hbitě přetáhl velký pytel, který utlumil můj polekaný výkřik.

S řevem jsem se vymrštil. Cítil jsem, že se lavice za mnou překotila, ale nechápal jsem, co se děje. Oslepený, zalykaje se smíšenými pachy v pytli a dokonale překvapený, jsem se marně snažil vymanit. Útočníci mě surově srazili obličejem na stůl. Na poslední chvíli jsem se natočil, aby mi nepřerazili nos, ale dostal jsem tvrdou ránu, až mi zvonilo v uchu. Vykopl jsem dozadu, zasáhl něco měkkého, ale při opakovaném manévru jsem kopl jenom do vzduchu. Stále ještě rozplácly na stole jsem najednou uskočil stranou. Popadly mě něčí ruce. Prudce jsem se vrhl na druhou stranu — příliš daleko, přepadl jsem přes okraj.

Neměl jsem čas, abych se zorientoval. Někdo jiný měl jasno, kam se mnou: povalili mě na záda a rychle mě táhli někam za nohy. Věděl jsem, že

z kolemjdoucích mi nikdo nepomůže. Byl jsem bezmocný. Ti ničemové mě vlekli každý za jednu nohu — mohlo to být nebezpečné, kdyby chtěli obejít nějaký sloup každý z jedné strany. Už mě bolelo skoro celé tělo. Kdybych se se svými únosci hádal z této pozice, mohla by být bolest ještě horší. Poddal jsem se, ať se stane, co se stane.

Obrubník při sjezdu na vozovku nebyl velký problém. V očekávání druhého schodu vedoucího nahoru jsem se prohnul v zádech. Ten pytel mě do jisté míry chránil, ale šíji jsem si odřel tak, až jsem měl pocit jako vykosťované kuře. Vyhekl jsem. Drncání přes lávové bloky nebylo pro mou hlavu taky žádný med.

Poznal jsem, že jsme zahrnuli, protože jsem si narazil bok o roh zdi a i skrze pytel si pěkně sedřel kůži. Prošli jsme do chladnějšího prostředí, pryč z ulice.

Přes práh jsem předrkotal všemi hrboly páteře a nakonec lebkou. Další zatáčky, další nárazy. Konečně mé paty dopadly na zem. Pohodili mě. Zůstal jsem nehnutě ležet a užíval jsem si klidu, dokud to šlo.

Pytel páchl po lanolinu, usoudil jsem. Vrazili mě do pytle, kam cpali dřív nespředenou vlnu. Tak nepříjemná představa, že jsem ji rychle zapudil.

Zaposlouchal jsem se. Byl jsem někde v domě, a ne sám. Zaslechl jsem pohyb. Nepoznal jsem, co to mohlo být. Potom nějaké cvakání, jako když o sebe klepají velké kameny.

„Dobrá.“ Ženský hlas. Rozmrzelý, ale ne právě rozrušený. „Pusťte ho, ať se na něj podíváme.“ Vztekla jsem sebou zmítal. „Opatrně! Ten pytel je ještě dobrý, ať nám ho nezničí —“

Toho statného otroka s velkými tlapami, který mě vytáhl ven, jsem poznal. Pak jsem pochopil, co způsobovalo to cvakání: kulatá hliněná těžítka na tkalcovském stavu, narážející o sebe, když někdo potahoval zatížená vlákna osnovy. Právě je navedla do snovací desky, niťový kříž navlékla na další kolíky a znovu vyrovnávala látku. Nikdy jsem ji neviděl prostovlasou, ale taky jsem ji poznal.

Takhle tedy dopadl zkušený profesionál: za bílého dne mě unesla Severina Zotica.

XXI

Měla kudrnaté ryšavé vlasy, nápadné tak, že poutaly pozornost, ale přece jenom ne zrovna ohnivé. Určitě by nepoplašily lekavý dobytek – a ani mně nenahnaly strach. Jim odpovídala bledá pleť, neviditelné řasy a oči barvy hlubokých vod. Vlasy nosila stažené dozadu, takže jí zdůrazňovaly čelo. Jejímu obličejí měly dodávat dětský výraz, ale místo toho se z něho dalo vyčíst, že Severina Zotica prošla dětstvím příliš rychle, což jí uškodilo. Vypadala stejně stará jako Helena, ačkoliv jsem věděl, že musí být o několik let mladší. Měla staré oči čarodějnice.

„Ještě si něco uženeš,“ prskala jedovatě, „když vysedáváš celý den venku ve stínu.“

Pohyboval jsem údy, abych zjistil, jestli jsem si něco nepolámal. „Příště mi pošli obyčejné pozvání, abych šel dovnitř.“

„Přišel bys?“

„Vždycky se rád seznámím s dívkou, která si dokázala pomoci ke štěstí.“

Profesionální nevěsta měla na sobě stříbřitě zelenkavou vrchní tuniku s rukávy, jejíž jednoduchost svědčila o vybraném vkusu. Všude se tu projevoval její smysl pro barvy. Rozpracovaná tkanina na stavu byla v příjemných odstínech jantaru, ječné mouky a rzi. Stěny pokoje dala vymalovat šafránově a od nich se odrážely polštáře na židlích a závěsy ve dveřích, zhotovené v jasnějších tónech. Přede mnou se prostíral velký koberec s hustým vlasem v ohnivé, hnědé a černé barvě. Kdeco mě bolelo, a když jsem se na něj zadíval, pomyslel jsem si, jak by bylo příjemné natáhnout se rovnou na podlahu.

Ohmatal jsem si týl a zjistil, že mám ve vlasech krev. Pod tunikou mi k mému leknutí něco vytékalo z nezahojené rány z mé minulé akce. „Ti tvoji svalovci mě pěkně domlátili. Jestli se tenhle rozhovor protáhne, nemohl by mi jeden z nich přinést něco na sezení?“

„Přines si to sám!“ Otrokům pokynula, aby zmizeli. Založil jsem si ruce,

rozkročil jsem se a zůstal stát. „Ty něco vydržíš, co?“ posmívala se mi.

Opět se pustila do práce na stavu. Seděla bokem a předstírala, že si mě moc nevšímá, ale věděl jsem, že mi věnuje veškerou pozornost. Monotónní pohyb člunku mi drásal rozjitřené nervy. „Paní, nemohla bys s tím přestat, když se mnou mluvíš?“

„Mluvit můžeš sám.“ Zlostně sevřela rty, ale její hlas zůstal klidný. „Máš toho hodně na vysvětlování. Celý týden pozoruješ můj dům a sleduješ mě všude, kam se hnu. Od jednoho ze svých nájemců jsem se dozvěděla, že ses v Subuře drze vyptával na můj soukromý život —“

„Na to snad už musíš být zvyklá,“ přerušil jsem ji. „Ostatně všude za tebou nechodím. Nešel jsem se podívat na tu pantomimu, už jsem ji viděl. Orchester hrál falešně, děj byl trapný a herec sám plešatý starý břicháč s vyvalenýma očima, kterému praskalo ve všech kloubech, takže se nemohl ani pořádně rozhánět dýkou.“

„Mně se to líbilo.“

„Byl to nekňuba.“

„Já si dělám závěry sama — máš nějaké jméno?“

„Didius Falco.“

„Informátor?“

„Správně.“

„A máš tu drzost, že mnou pohrdáš?“ Nebyl jsem z těch ubohých poskoků, co poslouchají za dveřmi senátorů a prodávají špinavé drby Anacritovi v Paláci nebo je donášejí svým vlastním nespokojeným manželkám, ale na tu urážku jsem nereagoval. „Kdopak si tě tedy, Falcone, najal, abys mě špehoval?“

„Příbuzní tvého snoubence. Nemůžeš se jim divit.“

„Já se jim nedivím,“ odsekla Severina. „Však časem najdeme společnou řeč. Leží jim na srdci jeho zájmy. Mně náhodou taky.“

„Zamilovaná?“ zeptal jsem se jízlivě.

„Co si myslíš ty?“

„Ani náhodou. A on?“

„Pochybuj.“

„To je upřímné.“

„Novus a já jsme praktičtí lidé. Romantická láska nemívá dlouhé trvání.“

Rád bych věděl, jestli je Hortensius Novus zamilovaný víc než ona. Muž, který žil tak dlouho jako starý mládenec, si zpravidla namlouvá, že má zvláštní důvod, proč se zříká svobody. Se mnou mluvila dívka s chladnou rozvahou, jakou před ním asi nedávala najevo. Chudák starý Novus se možná klamně domníval, že jeho milovaná je prostě ostýchavá.

Severina sáhla do košíku pro nové přadeno vlny a zvedla hlavu. Pozorovala mě. Já jsem si zatím ještě stále lámal hlavu, proč se dnes ujala iniciativy. Možná prostě z netrpělivosti, že ji všude sleduju. Ale na druhou stranu jsem měl dojem, že si ráda zahrává s ohněm.

Posadila se zpříma a opřela si špičatou bradu o štíhlé bílé prsty. „Měl bys mi radši rovnou prozradit, z čeho má rodina takové obavy," vyzvala mě. Já nemám co skrývat."

„Takové obavy jako mé klientky by měl každý, paninko — když se vezme v úvahu tvá pochybná minulost, tvé nynější motivy a tvé plány pro budoucnost."

„Jistě dobře víš," vložila se do toho Severina, ještě stále klidná, ale se zábleskem v očích, který se mi líbil, „že má minulost byla důkladně prošetřena."

„Starým prétoriánským tluchubou, kterého ani nenapadlo věnovat pozornost tomu, co zjistil jeho mimořádně schopný tajemník." Vrhla po mně pohled, v němž jsem mohl číst jakýsi respekt — nebo vzrůstající odpor. „Počítám, že jsi tomu tajemníkovi padla do oka — a ani to moc neskrýval," dodal jsem, když jsem si vzpomněl, že Lusius je přímočarý chlapík, který rád nazývá věci pravým jménem. „Co sis myslela?"

Severinu ta otázka pobavila, ale odpověděla mi upjatě. „Nemám ponětí."

„Lžeš, Zotiko! No, já jsem v tomhle případě nováček, zatím přísně neutrální. Co kdybys mi do ouška laskavě našeptala, jak to doopravdy bylo? Začneme s tvým prvním manévrem. Jako dítě tě odvedli z trhu s otroky na Delu a dostala ses do Říma. Provдалa ses za svého pána. Jak sis to zaonačila?"

„Bez podfuků, ujišťuju tě. Moscus mě koupil, protože jsem mu připadala bystrá. Potřeboval si vycvičit někoho jako účetního —"

„Schopnost zacházet s číslicemi ti jistě přišla vhod jako dědiče."

Viděl jsem, že se prudce nadechla, ale ještě jsem ji dostatečně nevypro-

vokoval, jak jsem doufal. Jako většina rusovlásek i ona byla uzavřená tajnůstkářka — takového typu, co dumá a truchlí nad troskami říší. Dovedl jsem si ji představit, jak ještě po letech kuje pomstu za domnělé urážky. „Severus Moscus se mě nikdy ani prstem nedotkl, ale když mi bylo šestnáct, požádal mě, abych si ho vzala. Snad právě proto, že si na mě nikdy nedovolil — na rozdíl od jiných —, řekla jsem mu ano. Proč ne? Jakživa jsem nebydlela v tak pěkném domě, jako byl jeho krám, a cítila jsem se tam jako doma. Dal mi svobodu. Většina manželství se uzavírá na základě dohody, nikdo mi tedy nemůže vyčítat, že jsem se chopila příležitosti." Uměla zajímavě předjímat obě strany rozhovoru. V soukromí asi mluvila nahlas sama se sebou.

„A co vyženil on?"

„Mládí. Společnost."

„Nevinnost?" popíchl jsem ji.

Nato pokračovala přece jen podrážděnějším tónem: „Věrnou ženu a klidný domov, kam si mohl vodit přátele. Kolik mužů se může pochlubit něčím takovým? Ty to máš? Anebo nějakou dračici, co na tebe ječí?" Neodpovídal jsem. Severina mluvila dál tichým, zlostným hlasem: „Přece jen měl už svoje léta. Síly ho opouštěly. Byla jsem mu dobrou ženou, dokud to šlo, ale oba jsme věděli, že to asi nepotrvá dlouho."

„Tys o něho pečovala, že?"

Její přímý pohled odpálil mou pořouchlost. „Žádný z mých manželů, Didie Falcone, neměl důvod si stěžovat."

„Pravá profesionálka!" Moje rýpání přijímala chladnokrevně. Upřene jsem se na ni zadíval. Bylo nemožné si představit, jaká je asi v posteli s tou bledou pletí, téměř křehkou postavou a při tom zdrženlivém chování. Ale muži, kteří hledají bezpečí, si mohou snadno namluvit, že je jistě dobrá. „To ty jsi tehdy poslala Moska do amfiteátru?"

„Věděla jsem, že tam šel."

„Uvědomila sis, jaké je vedro? Tušila jsi, že má slabé srdce? Pokusila ses mu to rozmluvit?"

„Já nejsem z těch, co sekýrujou."

„Takže Moscus prostě překypěl. Ty jsi jenom z kuchyňské desky setřela pěnu a postavila na ni čistý hrnec. Kde jsi našla apatykáře Epria?"

„On si našel mě." Její trpělivý tón vycházel příliš strojeně. Nevinný člověk by mi už od plic nadával. „Když se Moscus v divadle zhroutil, někdo doběhl do apatyky pro lektvar, který by ho mohl oživit — ale marně. Moscus už se odebral k bohům. Život bývá někdy krutý. A zatímco jsem truchlila pro manžela, přišel za mnou Eprius a žádal, abych mu ten lék zaplatila."

„A ty sis věřitele brzy otočila kolem prstu." Severinina drobná ústa se pousmála a poznal jsem, že si všimla, jak mi to kolem rtů taky zacukalo. „A co dál — on se zalkl, že?" Přikývla. Pilné ručky pracovaly zručně na stavu a mě rázem přešlo pokušení s ní cítit. Představoval jsem si, jak se ty ručky perou a násilím přidržují na zemi manžela zmítajícího se v osudných křečích. „Byla jsi v domě?"

„V jiné místnosti." Pozoroval jsem, jak se duševně přizpůsobuje novému stylu vyšetřování. Vyprávěla ten příběh už tolikrát, že ji mé otázky nemohly vyvést z míry. „Když mě zavolali, byl už v bezvědomí. Děkala jsem, co jsem mohla, aby začal zase dýchat. Většina lidí by propadla panice. Ta pastilka vězela hluboko. Lékař ji později objevil, ale mně se to tehdy nepodařilo, přiznávám, jak jsem byla vyděšená a zmatená. Vyčítala jsem si to — ale to, co se stalo, byla prostě jenom nešťastná náhoda."

„On měl kašel?" zeptal jsem se s úšklebkem.

„Ano."

„Už dlouho?"

„Bydleli jsme na Eskvilinu." Znamé nezdravé oblasti. Postarala se, aby její vražedné metody přesvědčivě odpovídaly situaci.

„Kdopak mu dal to mentolové cukrátko?"

„Asi si ho předepsal sám. Vždycky jich měl u sebe krabičku. Nikdy jsem neviděla, že by si nějaké vzal, ale říkal, že je má proti kašli."

„Byla jsi zvyklá starat se o jeho podnik? Taková bystrá a schopná pomocnice — sázím se, že sotva si tě přivedl domů se svatebním věnečkem na hlavě, hned ses mu nabídla, že mu povedeš přehled o receptech a překontroluješ seznamy jedů... A co se stalo Grittiu Frontonovi?"

Tentokrát se otrásla. „Ty to jistě víš. Sežralo ho zvíře. A abych ti ušetřila další otázky, s jeho podnikem jsem neměla nic společného. Nikdy jsem nezašla do arény, kde se to stalo, a nebyla jsem tam — ani nikde poblíž —,

když Fronto umřel."

Zavrtěl jsem hlavou. „Slyšel jsem, že tam byla spousta krve."

Severina mlčela. Obličej měla normálně tak bledý, že se nedalo poznat, jestli je teď opravdu rozrušená. Ale já jsem věděl své.

Všechny odpovědi měla dobře nacvičené. Pokusil jsem se ji zaskočit jednou hloupou otázkou: „Mimochodem, znala jsi toho levharta?"

Naše pohledy se střetly. Pocítil jsem zajímavý třesk.

Asi jsem otrásl její sebedůvěrou. Hleděla na mě mnohem zvědavěji. „Musíš být velmi statečná," poznamenal jsem, „když uvažuješ o tom, že si svůj závoj barvy plamene protáhneš do další svatby."

„Je to dobrá látka. Utkala jsem si ji sama." Zrzka se znovu vzchopila. Za téma chladnými modrými očima se probudila docela sympatická sebeironie. „Společenský život svobodných žen bez ochránce je velmi omezený," poznamenala vážněji.

„Pravda — a dělat hospodyni, když není koho doma uvítat, je bída..."

Neslyšet tolik hnusných podrobností o tom, jak odpravila své manžely, už si mě tou dobou mohla získat. Původně jsem čekal, že to bude nějaká protřelá démonická svůdnice. Protivilo se mi pomyšlení, že Severininy skromné domácí způsoby jsou jenom přetvářka, kterou maskuje vypočítavou bezohlednost. Dívky tkadlenky a návštěvnice knihoven by měly být mírné jako ovečky. Jistě tě potěšilo, když ti astroložka, kterou jsi objevila, předpověděla, že tě manžel přežije, co?"

„Tyché ti to pověděla?"

„Však jsi věděla, že mi to prozradí. Upozornila jsi ji, že se tam po tobě objevím? Měl jsem dojem, že se na to skvěle připravila."

„My profesionálky držíme spolu," odpověděla Severina suchým tónem, jímž mi připomněla opět Tyché. „Už jsi skončil, Falcone? Mám ještě nějakou práci." Pocítil jsem zklamání, když naši rozmluvu tak rázně usekla. Pak jsem viděl, že se zarazila. Udělala chybu, když se mě snažila zbavit; otázkami na tělo jsem na ni asi udělal dojem. Poněkud zkrátka dodala: „Le-da-že bys měl ještě nějaké dotazy."

Lehce jsem se usmál, abych jí dal najevo, že jsem prohlédl její slabiny. „Už žádné nemám."

Mé pohmožděniny ztuhly. Bolest se ozývala ostřeji. Potrvá pěkných pár dní, než přejde. „Díky, žes mi věnovala svůj čas. Jestli si budu potřebovat ještě něco upřesnit, přijdu sem a rovnou se tě zeptám.”

„Jak ohleduplné!” Očima se vrátila opět k přádenům barevné vlny ve vysokém košíku u nohou.

„Přiznej se,” řekl jsem vemlouvavě, „že tu hrubou práci necháváš služce, když hosté odejdou, víd?”

Severina zvedla oči. „Omyl, Falcone.” Po obličejí, jindy chladném, jí přelétl lehký smutek. Dojemný efekt. „Vlastně se mylíš ve všem.”

„No dobrá. Ta tvoje povídačka se mi moc líbila. Vtipnou komedii mám rád.”

„Vypadni mi z domu!” nařídila mi zlatokopka nevzrušeně.

Byla tvrdá a do jisté míry poctivá; to se mi líbilo. „Už jdu. Ještě poslední otázka: klan Hortensiů tvoří zřejmě pevnou malou kliku. Nemáš dojem, že tam nezapadneš?”

„Jsem připravena se o to pokusit.”

„Chytrá holka.”

„Je to to nejmenší, co mohu pro Nova udělat.”

Byla mazaná, ale když jsem odcházel, doprovázela mě pohledem dychtivěji, než měla.

Dobelhal jsem se do prvních otevřených lázní, prošel rovnou místnostmi s párou a ponořil své potlučené a odřené tělo do nádrže s horkou vodou. Ta řezná rána po seknutí mečem, kterou jsem si během věznění v Lautumiích ošetřoval, se mi zase částečně otevřela, když mě otroci té dobrodružky vlekli do jejího domu. Ležel jsem v horké koupeli a oddával se náladě blízké zapomnění; přitom jsem si onipoval povolený šrám, jak by se to nemělo nikdy dělat, ale když ono to člověka vždycky svádí.

Nakonec jsem si uvědomil, že jsem se zapomněl pokusit Severinu podplatit. To nevadí. Ještě stále jí můžu udělat nabídku. Budu se tam muset vrátit, abychom spolu projednali cenu — někdy jindy. Někdy jindy, až budu na to setkání duševně připraven a budu schopen opět volně hýbat končetinami.

Ta žena je nesporně tvrdý protivník. A vůbec mě nenapadlo, že jsem

možná tvrdým protivníkem pro ni já.

XXII

V zrušení jsem pro ten den zažil víc než dost. Už bych neměl energii vyhrabat se na Pincius, abych podal zprávu klientkám, i kdybych stál o další střetnutí s ženskou proradností. Nechtěl jsem ani jít na oči Heleně a předvádět u Capenské brány podlitiny, které mi uštedřila jiná. Zbývala mi tedy jediná příjemná vyhlídka: vrátit se domů do nové postele.

Když jsem opatrně zdolával tři patra k svému bytu, celý šťastný, že mě nečeká šestero namáhavých schodišť u Fontánového dvora, srazil jsem se s Cossem.

„Falcone, vypadáš nějak zdrchaně —“

„Příliš temperamentní děvče. Co tě sem přivádí? Přišel jsi vybrat dlužnou činži?“

„Kdepak, všichni naši klienti jsou přesný jako hodiny.“ Ovládl jsem obličej, abych nedal najevo, že ho možná časem čeká nemilé překvapení. „Stěžovala si vdova ze čtvrtého patra. Nějakej hulvát prej o půlnoci ruší noční klid — zpívá sprostý písničky a dělá randál. Nevíš o tom něco?“

„Já nic neslyšel.“ Ztišil jsem hlas. „Tyhle starý babky, co žijou samy, si někdy vymýšlejí.“ Cossus byl přirozeně víc nakloněn věřit, že vdova je cákla, než že se nějaký jiný nájemník chová nesousedsky — ostatně ještě by mu mohl jednu ubalit, kdyby mu něco vytýkal. „Slyšel jsem tu vdovu bouchat do zdí,“ postěžoval jsem si. „Mohl jsem se o tom zmínit, ale rád s lidmi vycházím po dobrém... Mimochodem,“ řekl jsem a hladce změnil téma, „nezahrnuje nájemné v takovém domě taky sluhu, který by vynášel nahoru vodu a zametal schody?“

Očekával jsem, že se bude vykrucovat, ale přisvědčil mi: „No ovšem. Jenomže několik bytů zůstalo prázdných, jak víš. Ale nosiče určitě co nejdřív seženu...“

Říkal to tak přesvědčivě, že jsem mu dal na odchodu za jeho snahu dokonce spropitné.

Dveře do mého bytu byly dokořán. Netřeba hnát se dovnitř s rozhořčeným křikem, známé zvuky mi prozradily, co se děje. Mou novou adresu musel prozradit Mico, můj nespolehlivý švagr.

Přidržel jsem se veřejí a naklonil se dovnitř. Na nohy mi vletěla notná sprška smetí, které mi uvázlo pod řemínky bot. „Dobrý den, paní. Bydlí tady ctihodný Marcus Didius Falco?”

„Podle toho prachu jo.“ Švihla mě proutěným koštětem přes špičky bot, až jsem poskočil.

„Nazdar, mami. Tak jsi mě tu našla?”

„Snad jsi měl v úmyslu mi říct, kde teď bydlíš.”

„A jak se ti můj kvartýr líbí?”

„Nikdo z naší rodiny nikdy v Pisciňě Publice nebydlel.”

„Je načase si trochu polepšit, mami.” Matka ohrnula nos.

Pokoušel jsem se našlapovat, jako bych si při příjemném ranním cvičení v tělocvičně jenom trochu podvrtl kotník, ale neoklamal jsem ji. Opřela se o koště. „Copak se ti stalo tentokrát?”

Zavtipkovat si o příliš ohnivé dívčině se moc nehodilo. „Nečekaně mě přepadlo pár neotesanců, co se neumějí chovat. Už se to víckrát nestane.”

„Myslíš?” Nebylo to poprvé, co mě viděla dřív než zdrávo po výprasku, který bych jí radši zatajil. „V tý šatlavě jsi aspoň zůstal celý.”

„Jenomže mě tam ohlodávala jedna velká krysa, mami. Měl jsem štěstí, že jsem se odtamtud dostal —” Klepla mě koštětem, aby mi ukázala, že mě prokoukla stejně jako při ostatních lžích.

Když už jsem byl bezpečně doma, matka zvedla kotvy. Posadil jsem se na stoličku a culil se na ni, a tak přestala pátrat po dokladech o mém nemravném životě. Raději se tím soužila o samotě, aby si to líp vychutnala. Před odchodem mi ještě připravila svažené víno s kořením, které přinesla se zásobami, abych měl něco ve špižírně, kdybych dostal nějakou úctyhodnou návštěvu. Uklidněn jsem si šel lehnout.

Někdy odpoledne jsem se probudil, celý prochladlý, protože jsem si na Juniinu postel ještě neopatřil žádnou přikrývku. Po třech dnech jsem potřeboval taky čisté šaty a chyběly mi různé poklady, kterými jsem se normálně obklopoval všude, kde jsem byl doma. A tak, jako bych už pro

dnešek neužil dost vzrušení, rozhodl jsem se, že se přece jenom vzchopím a vypravím do Fontánového dvora. Obchody byly ještě zabeďněné, když jsem se ubíral přes Aventin. V mé staré ulici vládl klid. Hulvátí pana domácího Rodan a Asiacus jí dopřávali den pohody. Po přitroublých pochopech vrchního špeha nebylo ani vidu, ani slechu. Prádelna měla siestu. Počítal jsem s tím, že můžu jít bezpečně dovnitř.

Pomalu jsem se vlekl po schodech a vklouzl jsem do bytu. Tam jsem si sbalil své oblíbené tuniky, užitečný klobouk, sváteční tógu, polštář, dva hrnce na vaření, jakžtakž ještě zdravé, třebaže jsem je používal už pět let, voskovanou tabulku, na kterou jsem psal sentimentální básně, rezervní boty a svůj nejmilejší majetek — deset bronzových lžiček, které mi věnovala Helena. To všechno jsem svázel do deky (tu jsem si přinesl domů z vojny) a vydal se znovu dolů s rancem na zádech jako zloděj odnášející si lup.

Zloději by to prošlo. Opravdoví zloději dovedou z bytu odnosit na deset nákladních vozů starožitného mramoru, dvě desítky bronzových soch, veškeré vzácné falernské věci a unést i krásnou mladou dcerku pána domu — a nikdo ze sousedů si ničeho nevšimne. Sotva jsem z domu vyšel já co řádný občan, všimla si mě nějaká macatá uzenářka, kterou jsem tam dřív nikdy ani neviděl, a hned si představovala to nejhorší. A i tehdy by většina lupičů klidně odešla a svědkyně by jenom přimhouřila oči. Kdežto já jsem musel narazit na jedinou šfouravou babu na téhle straně Aventinu. V tu chvíli, co mě postřehla, jak si to šinu pryč, podkasala si hrubé vlněné sukně, zajecela tak, až to muselo být slyšet až na ostrově v Tiberu, a pelášila za mnou.

Panika — a rozhořčení — mi rozhýbaly ztuhlé údy. Uháněl jsem uličkou... právě když se oba Anacritovi špehové vynořili od holiče, kde si dávali oškrábát shora půl palce vousů. Hned nato jsem zařval, když mi na levou botu dupla a přikovala mi ji na místě jedna z obludných tlap.

Rozmáchl jsem se rancem po druhém špehovi. Zřejmě toho hulváta zasáhla má největší železná pánev rovnou přes krk. Odletěl pozpátku s chraptivým zaúpěním, které bylo bolestné slyšet. Vlastníka těch obřích nohou jsem z tak těsné blízkosti nemohl praštit a on si představoval, že mu bezbrannou oběť pomůžou zdolat kolemjdoucí, které si volal na pomoc. Ti

mě většinou znali, a tak když se dost nařehtali nad tím, do jaké kaše jsem se dostal, začali si z něho tropit šašky. Pobavil je taky pohled na tu uzenářku — dobré tři stopy vysokou —, která se do nás zuřivě pustila podnosem ze slámy. Já jsem uhnul, takže to ten grobián s nohama jako loď schytl naplno, včetně pádné rány obrovským uzeným falusem, po níž ho jistě do smrti přešla chuť na kořeněné uzeniny.

Ale botu jsem měl stále ještě přišlápnutou tou jeho mohutnou ploutví. Mé postavení mi ztěžovala nutnost držet se zuby nehty svého rance; věděl jsem totiž, že jakmile bych ho pustil, nějaký pobuda z XIII. okresu by s mým majetkem hbitě odpelášil a na nějakém rohu by všechno střelil, než bych stačil mrknout. A tak jsme se s Noháčem navzájem křečovitě drželi jako při nějakém venkovském zápase a já jsem se pokoušel mu vyklouznout.

Viděl jsem, jak jeho kolega obživil. V tu chvíli se vyřítila z prádelny Lenia, aby zjistila, co je to za povyk, a o bok si opírala obrovský kovový škopek. Poznala mě, sjela mě pohrdavým pohledem a potom narazila škopek na hlavu chlapovi, kterého jsem praštil pánví. Ten den neměl štěstí na železářské zboží. Když mu na lebku dopadla ta váha a nohy se mu podlomily, podařilo se mi dostatečně opřít o uvězněnou nohu, takže jsem svého špeha nabral druhým kolenem. Zamířil jsem jím vztekla na tu jeho část, kterou měl mnohem méně vyvinutou než nohy. Jeho děvče mi nepoděkuje. Bolestí se mu zkroutily prsty na nohou a já jsem odskočil. Lenia častovala uzenářku ne právě zbožným jazykem. Noháči jsem dal na rozloučenou ještě rachu rancem a s omluvami už jsem se nezdržoval.

Opět doma.

Po tom poprasku na Aventinu mi to tam připadalo až komicky tiché. Abych do bytu vnesl trochu života, začal jsem si hvízdát sprostou galskou písničku, dokud na mě ta podivínská vdova nade mnou nezačala zase bušit. Neměla smysl pro rytmus, a tak jsem svůj recitál ukončil.

Byl jsem vyčerpaný. Heleniny lžičky jsem si schoval do matrace, pak jsem se zabalil do deky prožrané od molů, a padl na postel.

Prochrápat celé odpoledne je příjemná zábava, v níž soukromí detektivové vynikají a rádi ji provozují.

XXIII

Druhý den jsem se probudil osvěžený, třebaže mě ještě všechno bolelo. Rozhodl jsem se, že zajdu za Severinou Zotikou a povím jí, co si o ní myslím; a hned se mi vybavila celá řada přiléhavých výrazů, jimiž ji počastuju.

Před odchodem jsem se nasnídal. Máma, přesvědčená, že domácí kuchyně ochrání hocha před nebezpečím nemravnosti (zvláště musí-li trčet doma a míchat jídlo v hrnci), mi opatřila vyhřívací pánev na žhavé uhlí, na níž bych si mohl občas něco ukuchtit, než si zhotovím pořádnou plotýnku. To asi bude muset počkat. V srpnu se člověku dvakrát nechce vláčet domů s kradenými cihlami jenom proto, aby si svůj nový elegantní byt zaplnil kouřem, nemilým horkem a pachem smažených sardinek. Na druhou stranu by zase mohlo být snadnější pustit se do toho hned, než se matce věčně vykrucovat, proč jsem se k tomu zatím nedostal... Mámě ještě nikdy nedošlo, že soukromí informátoři mohou mít na práci zajímavější věci než starat se o domácnost.

Vypil jsem si svůj podomácku připravený medový nápoj a pak mě napadlo, že informátoři, kteří mají energické matky, bývají většinou nenápadní samotáři, vyvolávající dojem, jako by utekli z domova.

Když jsem volným krokem došel do Abakové ulice, lidé, kteří se tam poflakovali, už zapomněli, že se ráno najedli, a uvažovali, jestli by si neměli dát oběd. Sám jsem si připomněl nedávnou snídani decentním říhnutím — a pak jsem se přidal k ostatním a dumal, jestli bych si také neměl dát ještě něco. (Všechno, co jsem tady snědl, jsem mohl započítat hortensiovské partě jako „náklady na sledování podezřelé osoby“.)

Jídelnu jsem pustil rázem z hlavy, jakmile jsem spatřil zlatokopku. Podle svítek, jež si nesla pod paží, jsem usoudil, že tato oddaná vědychtivá dívka opět navštívila knihovnu. Do sýrašství proti jejímu domu právě přivezli

nové zboží, takže musela z nosítek na ulici vystoupit, protože průchod blokovaly káry se džbery kozího mléka a hotových sýrů zabalených v plátně. Když jsem se přiblížil, zasypávala právě dodavatele ironickými poznámkami. Bránili se, že dělají jenom svou práci, a to byla chyba. Poskytli tím Severine Zotice vítanou příležitost vyložit jim, jak by tu práci měli dělat pořádně, přitom dbát na protipožární opatření, pravidla o provozu na ulici, a v žádném případě neobtěžovat místní obyvatele, ostatní nájemníky v domě, ani chodce.

K takovým scénám docházelo v Římě běžně. Zůstal jsem stát stranou, abych jí nerušil zábavu. Chlapi s kárami to neslyšeli poprvé. Nakonec odsunuli stranou kbelík upatlaný od smetany, takže kdyby si přidržela sukně, mohla by se tamtudy protáhnout.

„Ty už jsi tu zas?“ hodila po mně přes rameno podobným tónem, jakým se mnou mluví někteří moji příbuzní. Opět jsem měl dojem, že si ráda zahrává s ohněm.

„Ano — promiň...“ Mou pozornost upoutalo něco jiného.

Zatímco jsem čekal na Severinu, přijel na oslu nějaký ničema k prodávající ovoce, k tomu, co měl sad v Kampánii a s kterým jsem včera mluvil. Ten hulvát mu něco říkal. Majitel vyšel před pult a podle všeho ho naléhavě prosil. A potom, když už se zdálo, že ničema od krámku odjíždí, zacouval s oslem prudce k pultu. To zvíře mělo zřejmě ničitelský pud v krvi: hodilo zadkem tak přesně, jako kdyby bylo vycvičené bavit davy v aréně mezi jednotlivými gladiátorskými zápasy. Všechny pečlivě vyrovnané rané hrozny, meruňky a jiné ovoce se rozsypaly po ulici. Jezdec popadl jednu nedotčenou nektarinku, ukousl z ní řádné sousto, zasmál se a zahodil plod pohrdavě do stoky.

To už jsem utíkal přes ulici. Ten hulvát se chystal zacouvat na oslu do krámku ještě jednou. Vytrhl jsem mu oště z ruky a pevně jsem se zapřel nohama. „Jen opatrně, příteli!“

Byl to hnusný drzoun s hnědou pletenou čapkou na hlavě a jeho postava se skládala většinou z vodorovných vrstev. Lýtka měl široká jako hispánské, šunky a jeho ramena by zakryla světlo ve Vítězném oblouku. Přes to mohutně vyvinuté svalstvo vypadal vyloženě nezdravě. Oči měl zalepené slizem a prsty zhnisané. I ve městě plném uhrovatých šíjí byl otevřenou

nádobou bujného mokvání.

Osel vycenil zuby a rafal mi po ruce, v níž jsem svíral otěže. Rabiát se předklonil a mezi špičatýma ušima zvířete po mně vrhal vzteklé pohledy. „Ty mě ještě poznáš,” řekl jsem tiše. „A já budu vědět, co jsi zač. Jmenuju se Falco. Každý na Aventinu ti poví, že nestrpím, aby nějaký hulvát připravil starého člověka o živobyť.”

Jeho slzící oči sjely na kramáře, který stál pokorně mezi svými rozmašírovanými hruškami. „Občas holt dojde k nehodě...” mumlal stařec a vyhýbal se mi pohledem. Patrně mu nepřišlo vhod, že se do toho pletu, ale jakmile vidím takové vyložené zastrašování, vzteky se neznám.

„Nehodám se může zabránit,” zavrčel jsem směrem k tomu klackovi. Zatahal jsem za otěže, abych osla odvedl dál od krámků. Vypadal stejně zlomyslně jako divoké hříbě právě odchycené někde v houštině v Trákii — ale kdyby mě kousl, snad bych tu bestii taky rovnou kousl, jak jsem byl našťvaný. „Odveď si toho svýho čtyřnohýho kazisvěta na nějaký jiný trh — a sem už ani nepáchni.”

Potom jsem tu potvoru pleskl přes zadek, až na protest zahýkala a odcválala. Jezdec se na konci ulice ohlédl. Stoupl jsem si pevně rozkročený doprostřed vozovky, aby mě dobře viděl, a pořád ho sledoval.

Celému výstupu mlčky přihlížel hlouček lidí. Ti si teď většinou vzpomněli na různé domluvené schůzky a chvatně se rozcházel. Jeden či dva mi pomohli posbírat staříkovo ovoce. Ten je šoupl dozadu, rozbité plody naházeli do kbelíku za boudou a ty ostatní vystavil tak, jako by se nic nestalo.

Jakmile měl krámek zase jakžtakž uklizený, zřejmě se mu ulevilo. „Ty jsi toho lumpa znal,” řekl jsem. „Co proti tobě má?”

„Poskok majitele pozemku.” To jsem si mohl domyslet. „Za všechny krámy na ulici chtějí zvednout nájem. My, co prodáváme sezónní zboží, si nemůžeme dovolit platit víc. Původní částku jsem zaplatil v červenci a požádal o poshování... A takhle mi odpovděli.”

„Nemůžu ti nějak pomoci?”

Zavrtěl hlavou a tvářil se ustrašeně. Oba jsme věděli, že jsem mu to u toho poskoka pěkně zavařil, když jsem ho dnes hájil.

Severina stále ještě čekala před průchodem k svému domu. Nic neříkala, ale tvářila se podivně zaraženě.

„Promiň, že jsem si odskočil —“ Když jsme zabočili do průchodu, ještě stále ve mně vřela zlost. „Máš stejného domácího jako ti kramáři?“ Zavrtěla hlavou. „Kdo je vlastně majitelem a pronajímatelem těch krámků?“

„Takové sdružení. Poslední dobou tu bylo hodně potíží.“

„Násilnosti?“

„Myslím že ano...“

Tomu kramáři jsem prokázal medvědí službu. Užíral jsem se tím pomyslením. Pokud se při sledování Severiny budu potloukat v těchto končinách, budu aspoň moci na něho dohlédnout.

XXIV

Po té ranní vycházce si Severina poručila posilující nápoj a mně nabídla také. Zatímco nás otroci obsluhovali, seděla mlčky a mračila se. Stejně jako mně jí dělal starosti ten útok na kramáře.

„Falcone, věděl jsi, že ten stařec má potíže s majitelem nemovitostí?”

„Jakmile jsem uviděl, jak ho ten chlap zastrašuje, pochopil jsem, že v tom bude něco takového.”

Dnes byla v modrém v odstínu sírového plamene s temnějším páskem proplétaným živě oranžovými prameny — s oblibou osvěžovala oděv přidáním špetky kontrastní barvy. Ta modř neočekávaně zvýrazňovala její oči a i ty kudrnaté rezavé vlasy teď působily vznešenějším dojmem.

„Takže tvoje lepší já nabylo vrchu.” Zdálo se, že mě za to obdivuje. Míchal jsem svůj nápoj lžičkou. „Jak dlouho už máš pifku na majitele nemovitostí, Falcone?”

„Od té doby, co na mně jeden z nich začal vymáhat činži.” Severina mě pozorovala přes okraj červené kameninové číše, nepříliš drahé, ale pohodlné do ruky. „Pronajímání nemovitostí je hnusná infekce. Jeden můj prastrýc —” Zarazil jsem se. Uměla dobře naslouchat. Už jsem se nechal přimět, abych jí prozradil leccos o sobě. „Ten můj strýc pěstoval zeleninu na prodej a jednomu sousedovi dovolil, aby si na jeho pozemku choval v takové boudě prase. Dvacet let jim to uspořádání klapalo, až se ten soused zmohl a nabídl, že bude za boudu platit roční nájem. Strýc na to přistoupil a vzápětí ho napadlo, jestli by na tom příteli neměl žádat, aby na tu boudu pořídil novou střechu. Tak se té myšlenky zhrozil, že mu peníze za nájem vrátil. To mi prastrýc vyprávěl, když mi bylo asi sedm, jako by to byl pouhý příběh. Jenomže on mě jím chtěl varovat.”

„Před zbohatnutím?” Severina mě přejela pohledem. Měl jsem na sobě normální vyspravovanou tuniku, obyčejný opasek, a neučesal jsem si vlasy. „Takové nebezpečí ti nehrozí, že?”

„Lovci výhodných sňatků nemají monopol na ctižádost.“

Vzala to v dobrém. „Radši bych se měla přiznat, z jakého důvodu nemám stejného domácího jako ti kramáři —“

Domyslel jsem si to. „Ten dům ti asi patří, ne?“

„Nejen on. Náhodou i všechny domy v tomhle bloku. Ale ty obchody jsou zvlášť — s těmi nemám nic společného.“ Hovořila mírně a toto přiznání nás přivedlo rovnou zpátky k otázce jejích tak rychle nabytých dědictví. V té kamenické dílně v Subuře jsem se dozvěděl, že alespoň někteří ze Severininých nájemců jsou spokojení. Ale mě víc zajímalo, jak si k své kořisti pomohla, než jak ji investovala.

Vstal jsem. Byli jsme ve světlém, žlutém a okrovém pokoji s křídlovými dveřmi. Pootevřel jsem je víc a doufal, že uvidím nějakou zeleň, ale vedly jenom na dlážděný dvůr beze stromů.

„Máš tu zahradu?“ Severina zavrtěla hlavou. Nelibostí jsem zamlaskal a odvrátil se od toho smutného plácku venkovního stínu. „No jistě, ty jsi pořád v pohybu. Zahrádkářství se hodí pro lidi, co zůstávají na jednom místě... To nic, s Novem ti připadne půlka Pincijského pahorku —“

„Ano, spousta místa, kde bych se mohla bavit seřezáváním keřů... A jak bydlíš ty?“

„Mám jenom čtyři místnosti — z toho jedna je kancelář. Nedávno jsem si ho najal.“

„Líbí se ti?“

„Ještě nevím. Sousedi se chovají dost hrubě a chybí mi tam balkon. Ale vyhovuje mi, že mám dost místa.“

„Jsi ženatý?“

„Ne.“

„Chodíš s děvčaty?“ Všimla si, že jsem zaváhal. „Počkej, budu hádat. Máš jenom jednu? Dělá ti potíže?“

„Proč myslíš?“

„Připadáš mi jako muž, který si ukousl příliš velké sousto.“ Uchechl jsem se, ale život vedle pěti sester mě naučil, abych si ze všetečnosti nic nedělal. Severina, bystřejší než mé sestry, otočila list. „Když jsi tedy informátor, máš nějakého společníka?“

„Ne, pracuju sám." To ji rozesmálo. Měl jsem stále pocit, že si se mnou zahrává. Až za hodně dlouhou dobu jsem zjistil, proč.

„Jsi nějak nesvůj, Falcone. Nevadí ti, že se bavíme o tvém soukromí?"

„Jsem obyčejný člověk."

„No jistě. Pod maskou s mužnou bradou se skrývá mimořádně zajímavý muž."

Takhle to tedy chce zkoušet, s podbízivým lichocením. Cítil jsem, jak mi ztuhla páteř. „Nech toho, Zotiko. Jestli hodláš dál tak roztomile konverzovat, budu se muset rozloučit."

„Uklidni se, Falcone."

Stále jsem odrážel její nápor. „S lichotkami si na mě nepříjdeš. Nevinné kukuče a pohotová odpověď —"

„Ohromně duchaplné!"

„Kromě toho nesnáším rusovlásky."

Ostře se na mě podívala. „Co ti rusovlásky provedly?"

Mírně jsem se usmál. Kdysi jedna zrzka utekla s mým otcem. Ale proto ještě nemusím zatracovat celý klan ženských s ohnivými vlasy. Jak jsem znal tátu, věděl jsem, že za to může on. Můj názor se zakládal čistě na vkusu. Rusovlásky se mi prostě nikdy nelíbily.

„Snad bychom měli přejít k jednání," navrhl jsem a její otázkou jsem se nenechal vyvést z míry.

Severina se naklonila k postrannímu stolku a znovu si nalila, pak vzala mou číši a také ji doplnila. Poněvadž jsem byl přesvědčen, že má na svědomí smrt všech tří manželů a že jednoho z nich, toho apatykáře, mohla docela dobře otrávit, zmocnily se mě jakési obavy. Rozumný muž, obeznámený se Severininou minulostí, by měl odmítnout pohostinství z těch půvabných bílých ruček. Avšak v tom pohodlném domě, ukolébán obratným převedením řeči na jiné téma, by mi přišlo nezdrovňilé nepřijmout zdvořile nabídnuté občerstvení. Odzbrojila mě snad stejnými triky, jakými posílá své nové oběti do fronty na odpravení?

„Co tedy mohu pro tebe udělat, Falcone?"

Postavil jsem číši, propletl si prsty a opřel bradu o palce. „Složím ti poklonu tím, že budu naprosto upřímný." Mluvili jsme tiše a otevřeně. Váž-

nost našeho jednání zvyšovala napětí..Hleděla mi upřeně a zpřímá do očí a vypočítavost jejího pohledu zmírňovalo zřejmě potěšení z vyjednávání. „Moje klientky, ženy z domu Hortensiů, mě pověřily, abych zjistil, kolik bys žádala za to, abys nechala Nova na pokoji.“

Severina se odmlčela na tak dlouho, až jsem si začal znovu svá slova v duchu opakovat, jestli jsem se snad při stylizaci žádosti nedopustil nějaké chyby. Ale přesně tohle ona podle všeho očekávala. „To bylo skutečně upřímné, Falcone. Jsi podle všeho zvyklý nabízet ženám peníze.“

„Můj bratr byl světák. Naučil mě, jak se zastrkává púldenár děvce za živůtek.“

„To je hrubé!“

„Tohle není o moc lepší.“

Udělal jsem mužnou bradu, jak tomu říkala, a Severina se poněkud napřímila. „Děkuju pěkně za takovou lichotku. A kolik mi ty potvory Pollia a Atilia nabízejí?“

„Řekni, kolik chceš ty. Jestli bude tvůj požadavek příliš přehnaný, tak jim poradím, aby ho odmítly. Na druhou stranu bavíme se přece o ceně za život —“

„Samotnou by mě zajímalo, kolik to dělá,“ brblala Severina zlostně, skoro neslyšně. Posadila se ještě vzpřímeněji. „Falcone, na tu nabídku jsem se ptala čistě ze zvědavosti. Nemám v úmyslu své zasnoubení s Novem zrušit. Jakákoli snaha mě uplatit je urážlivá a ztrácíme zbytečně čas. Ujišťuji tě, že mi nejde o jeho peníze.“

Závěrečná část jejího projevu vyzněla tak vášnivě, že jsem pocítil nutkání jí zatleskat. Severina Zotica ztěžka dýchala, ale potlačila podrážděnost, poněvadž nás přerušil jiný návštěvník. Ozvalo se nějaké zaškrábání. Závěs ve dveřích se zachvěl. Chvilí jsem uvažoval, kdo to asi může být, když vtom se pod lemem závěsu objevil mrzutý zobák a podivné, žlutě obkroužené oko, po něm bílá hlavička a asi dvanáct palců dlouhý šedý pták v odstínech od měsíčního svitu až po popel z dřevěného uhlí.

Severinina nálada se rázem změnila. „Ty bys asi nestál o papouška, Falcone, víd?“ vzdychla.

Podle mého názoru ptáci patří na stromy. Exotičtí ptáci — přenášející

různé odporné choroby — by měli zůstat na exotických stromech. Zavrtěl jsem hlavou.

„Všichni muži jsou parchanti!“ zaskřehoval papoušek.

XXV

Byl jsem tak ohromený, že jsem se musel zasmát. Papoušek můj smích tón po tónu imitoval. Cítil jsem, že rudnu. „*Parchanti!*“ opakoval jako posedlý.

„Je strašně nespravedlivý. Kdo ho naučil takhle napadat muže?“ zeptal jsem se Severiny.

„On je ona.“

„To mě mohlo napadnout!“

Pták, ten nejprotivnější chumáč peří, jaký kdy oklovoval bidýlko, mě podezíravě pozoroval. Mrskl krátkým nachovým ocasem, vymotal se ze závěsu a řapkal do pokoje. Přitom vlácel zadeček po zemi a tvářil se pyšně jako páv. Zarazil se těsně mimo dosah mé boty.

Severina se na mazlíčka zadívala. „Jmenuje se Chloe. Vypadá stejně, jako když jsem ji dostala. Dárek z lásky od Frontona.“ To byl ten dovozce divokých šelem.

„No ovšem. Každá žena, která si pořizuje nové muže tak rychle jako ty, si musela jistě nahromadit víc nevhodných dárků než zdrávo.“

Papoušice si načechrala peří. Vzduchem volně poletovala nezdravá prachová pírká. Zadržoval jsem kýchnutí.

V tu chvíli se závěs opět odhrnul. Tentokrát to udělal jeden ze dvou Severininyých pořezů. Kývl na ni. Vstala. „Přišel Novus. Chodívá sem na oběd.“ Chtěl jsem diskrétně zmizet, ale pokynula mi, abych zůstal. „Jdu mu jenom něco říct. Nechtěl bys potom poobědvat s námi?“ To mě tak ohromilo, že jsem neodpověděl. Severina se usmála. „Všechno jsem mu o tobě řekla,“ sdělila mi polohlasem a pásla se na mých rozpacích. „Jen tu zůstaň, Falcone. Můj snoubenec by tě moc rád poznal.“

XXVI

O dešla z pokoje.

Pták vydával divné mlaskavé zvuky. Nepochyboval jsem, že se mi posmívá. „Jedno nevhodné slovo," zavrčel jsem výhrůžné, „a slepím ti zobák borovou smolou."

Chloe si teatrálně vzdychla: „*Ach, Cerinthe!*"

Neměl jsem čas se ptáka zeptat, kdo je to ten Cerinthus, protože se vrátila Severina se svým nastávajícím.

Hortensius Novus byl korpulentní, důležité se tvářící muž: Na sobě měl tuniku tak čerstvou a bez poskvrnky, že se snad převlékal pětkrát denně, a obě pěsti plné těžkých prstenů. Veškerá tíha v obličeji jako by se mu smekala dolů do tmavé brady. Koutky masitých rtů měl melancholicky svěšené. Mohlo mu být kolem padesáti, takže se k Severine věkem docela hodil, neboť v tehdejší společnosti zasnubovali dědičky už od kolébky a hrubí senátoři v polovině kariéry si brali patricijská patnáctiletá poupátka. Papoušek se mu výsměšně zachechtal. Novus si ho nevšímal.

„Hortensius Novus... Didius Falco..." Stroze kývl. Já jsem ho pozdravil obřadněji. Severina, teď pravá profesionálka, se na nás usmívala bez své obvyklé nabroušenosti — samá mléčná pleť a uhlažené smetanové způsoby. „Pojďme do jídelny..."

Její triclinium byl první pokoj, v kterém jsem tu viděl malby na stěnách — nenápadné rostlinné šlahouny a půvabné nádoby s květinami na důstojném pozadí granátové barvy. Když se Novus uvelebil na svém lehátku, Severina mu sama stáhla boty, které nosil venku, ale všiml jsem si, že dál už její láskyplná pozornost nešla; umytí jeho velkých nohou se ztvdlou kůží přenechala jednomu z otroků.

Novus si opláchl ruce i obličej v misce, kterou mu otrok přidržoval. Byla to dost velká stříbrná mísa. Ručník, jež měl otrok přehozený přes loket,

měl jemný vlas. Otrok sám byl vycvičen k vybranému chování. To všechno vyvolávalo dojem, že Severina Zotica je schopna s minimální námahou a náklady vést dobrou domácnost.

I jídlo bylo tak promyšlené, až mě to znepokojilo: docela prostý římský oběd — chléb, sýr, salát, ředěné víno a ovoce. A přece se na něm projevovaly lichotivé detaily svědčící o přepychu: i pro nás tři bohatý výběr sýrů z kozího, ovčího, kravského a buvolího mléka; drobná křepelčí vajíčka; jemné bílé rohlíčky. I obyčejné ředkvičky byly nakrájené do snítek a vějířků a zdobily úžasné tvarovaný salát v aspiu — zřejmě připravovaný doma, protože ho dokončovali (s patřičnými ciráty) přímo před námi. Nakonec pak celý sad různého ovoce.

Jistě, bylo to prosté jídlo, takové prosté jídlo, jaké si mohou dovolit velmi bohatí.

Novus a Zotica se k sobě chovali docela nenuceně. Krátce spolu probírali přípravy na svatbu. Byla to taková roztržštěná debata, jak se vyhnout nepříznivým dnům, jaká dělá hlavu většině snoubeneckých párů celé týdny, než se rozhodnou pro datum, kdy slaví narozeniny nějaká revmatická teta —, a než nakonec zjistí, že se ta nabručená baba vydala na zábavní plavbu s hezkým mladým masérem, kterému nesporně odkáže všechn majetek.

Při tak hojném jídle nastávaly časté odmlky. V každém případě Novus byl duší i tělem obchodník, jehož zajímaly jenom finance a úplně ho pohlcovala práce. Ani poznámkou nenarazil na to, že je předmětem mého pátrání. To mi vyhovovalo, jenomže na druhou stranu mě to připravilo o společensky přijatelný důvod, proč jsem vlastně tady. Novus přispíval k hovoru málo, nanejvýš utrousil několik poznámek, z nichž vyplývalo, že Severina má jeho plnou důvěru.

„Konečně mi dorazila ta zásilka ze Sidonu.“

„Jistě ti spadl kámen ze srdce. Čím se zdržela?“

„Špatný vítr od Kypru...“ Podala mu míchaný salát. Při své tělnatosti se hodně potil a při jídle, jež hltal rychle a chamtivě, se mračil. Leckdo by ho považoval za hrubiána — ale žena toužící po jistotě to ráda přehlédne, jestli jí to vynahrazuje štedrými dárky. Severina se k němu chovala s jakousi formální úctou. Až si ho vezme, její postoj dojde jistě odměny — za před-

pokladu, že si bude dál počínat tak uctivě (a on zůstane naživu).

Štědrý rozhodně byl. Snoubence přinesl náhrdelník s dvaceti fialovými ametysty. Podal jí ho, skoro jako by to byla běžná věc. Ona dárek přijala s tichou radostí. Já jsem si své cynické myšlenky nechal pro sebe.

„Tady Falco se dnes dopoledne střetl s Priscillovým výběrčím," poznamenala Severina konečně.

Novus o mě poprvé projevil jakýsi zájem. Zatímco jsem skromně žvýkal olivu, popisovala mu, jak jsem zachránil toho starého kramáře před pochopem domácího. Novus se od srdce zachechtal. „Teď si musíš dávat pozor. Urazit Priscilla může škodit zdraví."

„Čím je? Velkomajitel realit?"

„Podnikatel."

„Špinavé obchody?"

„Normální obchody." Nova nezajímaly mé názory na lidi, kteří kšeftují s realitami.

Severina uklidňovala snoubence konejšivým hlasem: „Appiovi Priscillovi narostl hřebínek?"

„Vybírá prostě nájemné."

„Zdálo se, že —"

Novus ji odbyl: „Ten nájemce mu jistě dlužil — dluhy nesmíš brát sentimentálně." Svým chováním dával najevo, že si vždycky prosazuje svou, ale při slově „sentimentálně" se na ni přece jenom podíval shovívavě. Tyhle typy jsem znal: tvrdý jako nůž z Norika — ale rád si pohraje s heboučkým kotětem, které mu jaksi nahrazuje svědomí. Proč ne — ovšem v případě, že někdy svému svědomí opravdu naslouchá.

Poznal jsem, že Severinu nepřesvědčil, ale zmlkla a nehádala se s ním. Přesně typ ženy, jakou je dobré mít za společnost u oběda; při konverzaci inteligentní — a to natolik inteligentní, aby poznala, kdy si má své názory nechat pro sebe... Vzpomněl jsem si na Helenu Justinu. Když měla Helena něco na srdci, snažila se to prosadit.

Všiml jsem si, že mě Severina tiše pozoruje. Ani nevím, proč jsem se znovu vrátil k rozhovoru, který Novus zarazil. „Nezneklidňuje tě ten špinavec Priscillus, když napadá lidi v nejbližším okolí?"

Severinin obličej se rozzářil uklidňujícím úsměvem taktní hostitelky.

„V obchodních záležitostech dám na Hortensia Nova.“

To se dalo čekat, mohl jsem si ušetřit dech.

Jako poslední chod k ukojení Novovy chuti k jídlu jsme měli ještě koláčky — jenom tři (byl to přece lehký oběd, ne hostina) —, ale právě klenoty cukrářského umění kuchaře, vystavené na drahém stříbrném podnose. Ten pak Severina Novovi věnovala. Její dar považoval za stejně běžné gesto, jako když od něho přijímala ty ametysty. Poskytlo mu také nezadatelné právo podnos olízat. Přejížděl po něm tlustým měkkým jazykem a já jsem ho žárlivě pozoroval.

Krátce nato odešel s táčem pod paží, ale nepadlo ani slovo o tom, proč jsem tam. Severina ho doprovodila, což působilo dojmem, že si chtěli o samotě vyměnit pár polibků. Beztak jsem slyšel papouškovo posměšné zaskřehotání.

Když se hostitelka vrátila, švihem jsem se posadil na lehátku zpříma a otevřeně jsem zhodnotil ametystový náhrdelník. Srovnával jsem jeho cenu s jejím stříbrným podnosem. „Počítám, že dnes měl Novus štědřejší ruku. Vypadá moc hezky, Zotiko — pěkná práce.“

„Ty jsi tak cynický, až to bolí.“

Vstal jsem a pohupoval jsem šperkem na prstech jedné ruky. „Hezké — až na pár maličkých kazů, kterých si brzy všimneš. Nechtěl jsem vás dva spolu rozhádat, ale přece jen jsem mohl dobráka Nova varovat, aby nedával drahé kameny děvčeti, co se vyzná v kamenické práci...“ Chtěla mi náhrdelník vzít. Trval jsem na tom, že jí ho zapnu kolem štíhlého krčku sám. „S tou modrou nejde moc dobře dohromady.“

„Ne. S ametysty je to vždycky těžké.“ Nereagovala na mé pokusy ji naštvat.

„Je načase, abych šel.“ Vzal jsem ji za obě ruce a dvorně jsem se nad nimi sklonil. Zavanula z nich květinová vůně, jež mi připomněla olej z lázní, kam si Helena zvykla poslední dobou chodit. Tento měsíc se musí všeobecně používat vůně heřmánku.

Na levé ruce měla Severina masivní zlatý zásnubní prsten s červeným jaspisem. Falešný symbol věrnosti. Jedna z těch karikatur dvou sevřených rukou, velmi špatně nakreslených. Novus nosil úplně stejný. Na prsteníčku

druhé ruky jsem uviděl starší měděný kroužek s přední částí vyklepanou do plochého kolečka ve tvaru mince s prostou rytinou Venuše. Laciná tretka. Asi památka. Není mnoho děvčat, která by nosila měděné prstýnky, protože chytají měděnku.

„To je hezké. Od jednoho z tvých manželů?"

„Ne, jenom přátelský dárek."

„Od muže?"

„Od muže," přisvědčila. Stáhl jsem rty, abych dal najevo, co si myslím o ženách, které žijí bez mužského ochránce, zato mají ctitele, jimž říkají „jenom přátelé".

«

Uvolnila si ruce. „Co jsi říkal Novovi?"

„On už má své zavedené zvyklosti a ty jsi pro něho moc chytrá —"

„Normální podmínky pro manželství," hájila se.

„Houby! Jak dlouho chceš marnit život hýčkáním obyčejných kšeftařů?"

„Radši teď, dokud mám energii, než později, až budu možná sama hýčkáni potřebovat."

„No jo, ty jsi opravdu taková pokorná beruška..." Vyhýbavě se na mě usmála: „Naznačila jsi mi, že se mnou chce Novus o něčem mluvit. Ale o ničem se nezmínil.*

„Chtěl se přesvědčit, jestli jsi mu sympatický."

„A líbil jsem se mu?"

„Já ti můžu prozradit, o co mu šlo. Když už tu budeš hlídat dál ve službách Pollie, mohl bys něco udělat i pro něho."

„To by nešlo," odpověděl jsem bez váhání, neboť jsem ji podezříval z nějaké pletichy. „V určitou dobu můžu pracovat jenom pro jednoho klienta. Ale zajímalo by mě, o co mu vlastně jde."

„O ochranu."

„A jéje! Ještě pořád jsem samý šrám. Ty bys mě rozesmála, Zotiko!"

Tentokrát jí došla trpělivost. „Musíš se pořád ohánět tím mým otrockým jménem jako Herkules kyjem?"

„Lidi by se měli k svému původu hlásit —"

„Pokrytectví!" odbyla mě. „Ty jsi svobodný občan a vždycky jsi byl, tak to nemůžeš chápat."

„To jsi vedle, Zotiko. Víím, co je to chudoba, tvrdá práce a hlad. Stále se

potýkám se zklamáním. Vidím posměšné obličejy jak boháčů, tak jejich otroků. To, po čem toužím, je tak daleko mimo můj dosah, jako kdybych byl nějaký ubožák v řetězech v zasviněné chatrči, co topí v lázních —"

„A po čem toužíš?" zajímalo ji, ale už jsem s přátelským svěřováním zašel příliš daleko.

Ještě stále jsme setrvali v jídelně a já jsem se chystal k odchodu, ale Severina mě pořád zdržovala.

„Víš, že si s tebou ráda povídám?" zamumlala. „Takhle ty dovedeš lidi udolat?"

„Snažit se podezřelé lidi bavit nikdy nikam nevede."

„Naháníš mi strach, když mluvíš upřímně."

„Paní, mě to taky znepokojuje."

Najednou se usmála. Takový úsměv už jsem viděl: nebezpečná zbraň ženy, která se rozhodla, že budeme blízcí přátelé. „Tak teď ti prozradím," slíbila, „pravý důvod, proč jsem šla k astroložce. To ti doufám ukáže, že mám o Nova starosti." Naklonil jsem hlavu na stranu a zůstal dál neutrální. „On má nepřátele, Falcone. Novus je oběť výhrůžek — a za výhrůžkami následují nevysvětlitelné nehody. Začalo to ještě předtím, než jsme se poznali, a poslední dobou se to opakuje. Šla jsem se zeptat Tyché na nebezpečí — s jeho vědomím, vlastně jeho jménem."

Ututlal jsem úsměv. Nevěděla, že jsem ji pozoroval, i když si pro toho nebožáka objednávala náhrobní kámen. „A kdo jsou ti nepřátelé? A co mu vůbec udělali?"

„Pomůžeš nám?"

„Už jsem ti řekl. V jednom případě nemůžu sloužit oběma stranám."

„Tak už ti nic neřeknu. Novus by si to nepřál."

„Jak chceš."

„Co má dělat?" zvolala a věrohodně předvedla úzkost.

„Nejlepší způsob, jak si poradit s nepřáteli, je spřátelit se s nimi." Severin pohled se setkal s mým. Poznala, že svou vážnou radu nemyslím vážně. Na chvíli nás spojil nebezpečný pocit porozumění. „Dobrá, vzdávám se. Nejlepší způsob je oddělat je."

„Falcone, jestli nám nechceš pomoci, tak si aspoň nedělej legraci."

Jestliže lhala, ukázala se jako obdivuhodná herečka.

Ale nevylučoval jsem možnost, že Severina je zkušená lhářka.

XXVII

O dpoledne jsem strávil na Foru a poslouchal vyčichlé staré zprávy, které loudalové rozhlašovali z řečniště jako novinky. Pak jsem si zašel do tělocvičny v lázních zacvičit, vykoupat se, dát se oholit a poslechnout si nějaké *opravdové* drby. Nato jsem se rozhodl věnovat určitou pozornost svým soukromým záležitostem: matce a svému bankéři. Obojí mi dalo zabrat z obvyklých důvodů a také proto, že je přišel otravovat vrchní špeh Anacrites, jak jsem zjistil. Jeho dotěrnost začínala být vážným problémem. Anacrites oficiálně oznámil, že Didius Falco uprchl z vězení. A když matka namítla, že za mě zaplatila kauci, Anacrites jí odsekl, že jsem na ni neměl nárok a utekl jsem neoprávněně.

Mámu to silně rozrušilo. Nejvíc mě našťvalo, že mě vylíčil jako nespolehlivý živel mému bankéři, a tím mě připravil o možnost dalšího úvěru, což byla opravdu hanebnost.

Když jsem matku uklidnil, sám jsem potřeboval útěchu, a tak jsem se vydal ke Capenské bráně. Opět smůla. Helena byla sice doma, ale sešla se tam i dobrá polovina jejich zazobaných příbuzných. Senátor pořádal oslavu narozenin nějaké stařícké tety. Vrátný podle mého neformálního oděvu poznal, že nepatřím mezi pozvané panstvo, a tak mě tam pustil čistě proto, že se těšil, jak mě domácí lidé vykopnou.

Helena se vynořila z přijímacího salonu. Než zavřela dveře, vyřinula se za ní vážná melodie hraná na flétnu.

„Omlouvám se, jestli jsem přišel nevhod —“

„Je to vzácná událost vůbec tě vidět,“ poznamenala chladně.

Nevyvíjelo se to dobře. Po té dopolední návštěvě u Severiny se mi nechťelo jen tak tlachat. Byl jsem unavený. Potřeboval jsem, aby mě Helena konejšila a věnovala mi péči, a místo toho mi vyčetla, že mě mohli na oslavu pozvat, kdybych byl po ruce včera večer, kdy to její otec zařizoval. Měl jsem dojem, že si Camillus Verus vzpomněl na tetiččiny narozeniny až

na poslední chvíli, a dovedl jsem si taky představit, jak se Helena cítila trapně, že nevěděla, kdy (a jestli vůbec někdy) uvidí zase svého nespolehlivého ctitele...

„Heleno, srdce moje," omlouval jsem se pokorně, „všude, kde jsem já, jsi se mnou i ty —"

„Laciná filosofie!"

„Laciná, proto prostá, prostá, proto pravdivá!"

Laciná znamenalo samozřejmě nepřesvědčivá. Založila ruce. „Falcone, já jsem žena, takže mou věrnost bereš jako samozřejmost. Víím, že mně nezbyvá než čekat, až se uráčíš přijít domů, opilý, raněný, nebo obojí —"

Založil jsem ruce také tak, jako bych ji bezděčně napodoboval. Přitom se mi odhalil ošklivý šrám těsně pod jedním loktem. „Heleno, já nejsem opilý."

„Někdo tě zmlátil!"

„Nic mi není. Podívej, nehádej se se mnou. Mám teď plno starostí s tím svým případem. Musím se potýkat s takovou spoustou potíží, že mi z toho jde hlava kolem —"

„Aha, já jsem zapomněla —" posmívala se mi. „Ty jsi přece muž. Jakmile se tě někdo dotkne, jsi strašně protivný —"

Někdy jsem se sám sebe ptal, co mě to napadlo, zaplést se s takovou hubatou dračicí, která neví, kdy přestat. Poněvadž jsem nebyl ve službě a patrně jsem si nedal pozor, dovolil jsem si utrousit o tom poznámku a navrch jsem urozené dámě vyčetl ostrý jazyk, ukvapené závěry, výbušnost a nedostatek důvěry ve mě.

Na chvíli nastalo ticho. „Marku, pověz mi, kde jsi byl."

„Na důvěrné schůzce s hortensiovskou nevěstou."

„No jistě," odpověděla Helena smutně. „To jsem si mohla myslet."

Její tón naznačoval, že je sklíčená. Kriticky jsem se na ni podíval. Když Helena truchlila, natáhla si veselé karmínové šaty, vlasy si ozdobila šňůrou skleněných korálků jako věncem z hyacintů, a pak se statečně ve společnosti bavila. Chtěl jsem o tom prohodit nějakou neapnou škádlivou poznámku, ale vtom vyšel z pokoje, kde se oslavovalo, nějaký mladík.

Na počest senátorovy tetičky měl na sobě tógu z přepychové jemné

látky, vedle níž má všední utahaná tunika vypadala uboze. Byl čerstvě ostříhaný, na vlasech mu seděl lesklý věnec. Představoval každým coulem typ aristokrata, jaký se ženám většinou líbí, i když ten dojem vyvolávala prostě jeho bezmezná arogance.

Očekával, že nás Helena představí. Já jsem věděl, že ne. To vyrušení ji silně podráždilo. Já jsem se na něho shovívavě usmál. „Brý večer. Taky příbuzný?”

„Přítel mých bratrů,” vložila se do toho Helena, která se rychle vzpamatovala. Ten náfuka hleděl udiveně na mé plebejské vzezření, ale ona ho se svou obvyklou rázností zpražila. „Falco a já potřebujeme projednat určité obchodní záležitosti, když dovolíš.”

Schlíple se vrátil do salonu.

Mrkl jsem na Helenu. „Tak přítel tvých bratrů, ano?”

„Je to sešlost starších lidí. Rodiče ho pozvali, abych měla s kým mluvit. Ty jsi nebyl k mání.”

„Nic se neděje, miláčku. Beztak by o mě nestáli.”

„Falcone, možná že bych o tebe stála já.”

„Ta náhrada ti zřejmě vyhovuje.”

„Co mi zbývá!” odsekla zlostně. „Ostatně táta tě chtěl pozvat, jenomže kdo ví, kde teď vlastně bydlíš?”

Sdělil jsem jí svou novou adresu. Milostivě odvětila, že teď mi otec bude moci poslat to odložené lehátko, co mi slíbil. „Včera tě naléhavě sháněl. Přišel za ním Anacrites.”

Zaklel jsem. „Ten chlap je hotový mor!”

„Budeš s tím muset něco udělat, Marku. Když tě pořád tak honí, jak se můžeš věnovat své práci?”

„Já si to s ním vyřídím.”

„Slibuješ?”

„Ano. Takhle se nedá žít.”

Vrátil jsem se k otázce své nové adresy. „Bydlím ve dvou místnostech a další bude kancelář. Takže zbývá ještě jedna volná a ta by mohla být docela dobře tvoje. Ty víš, co chci —”

„Trpělivou hospodyni, zdarma milenku do postele — a někoho statečného, kdo by chytal havěť vylézající ven mezi podlahovými prkny. Ne, to je špatně," opravila se Helena. „Bázlivou ženušku, která nechá zabíjení hmyzu na tobě a bude se tvářit statečně."

„Nu, má nabídka trvá, ale už ti to nebudu připomínat." To věděla. Doprošovat se její pozornosti není můj styl. „Urozený tatínek bude chtít, aby ses vrátila na večírek. Radši půjdu."

Helena na to reagovala svou obvyklou uštěpačností: „Máš pravdu." Pak se zeptala mírnějším tónem: „Přijdeš zase?"

„Až budu moct," odpověděl jsem a její tišší hlas jsem chápal jako téměř omluvu; nic víc jsem nemohl čekat. „Musím si spoustu věcí promyslet. Ale když už jsem se s tou ženou seznámil, nemělo by být těžké, abych všechno pěkně rychle vyřídil."

„Znamená to, že nepřijdeš, dokud neskončíš s tím případem?"

„To vypadá, jako bys mi dávala kvinde."

Helena vystrčila bradu. „To já dostávám kvinde. Jenom jsem si rozumně ověřovala situaci."

Zařal jsem zuby. „Bohové, jak já nesnáším rozumné ženské! Je to na tobě. Přijdu, až mě pozveš. Kdykoli mě budeš chtít vidět, víš, kde mě najdeš."

Čekal jsem, že mi to bude vymlouvat, ale Helena Justina byla stejně tvrdohlavá jako já. Nestalo se poprvé, že jsme se zbytečně dostali do slepé uličky.

Byl jsem na odchodu. Ona mě nezadržela. „Miláčku, víš, co nejvíc potřebuju? Děvče, co by zůstávalo doma a vyřizovalo mi vzkazy."

„Nemáš na to, abys je platil," usadila mě Helena.

XXVIII

Mé chvástání, že ten případ vyřeším rychle, bylo ukvapené. Ještě ani zdaleka nekončil. Vlastně teprve začínal, jak jsem brzy zjistil.

Cestou domů jsem nemyslel tolik na práci, jako na ženy. Normální zaměstnání — ale dnes večer mě tížilo víc. Mé klientky, Severina, má milovaná, má matka, všechny měly spadeno na můj duševní klid. Dokonce i sestra Maia, kterou jsem stále ještě nenavštívil od té doby, co mě máma vyplatila ze žaláře, ve mně vzbuzovala těžký pocit viny, protože jsem se jí ani nepokusil poděkovat za to, že mi zachránila sázecí známky, za něž jsem si pořídil nový byt... Nějak mi to všechno přerůstalo přes hlavu. Potřeboval jsem něco podniknout. Nejlepší podnikání je nedělat vůbec nic; zastavit se, oddychnout si a dámy ať se trochu podusí ve vlastní šfávě.

Rozhodl jsem se, že se následující tři dni budu věnovat sám sobě a shánění peněz. Po dva dny se mi to skutečně dařilo, což na mě není špatný výsledek.

První dopoledne jsem strávil v posteli a přemýšlel.

Potom, protože jsem dosud pracoval oficiálně pro císaře (neobtěžoval jsem se totiž s oznámením, že chci skončit), odebral jsem se na Palatin a požádal o audienci u Vespasiána. Celé odpoledne jsem vymetal labyrint palácových kanceláří, než se mi nějaký poskok uráčil sdělit, že císař je pryč, tráví letní dovolenou v Sabinských horách. Když teď starý pán nosil nachový šat, rád si připomínal své prosté kořeny, zul si císařské sandály a šlapal bosky po hlíně svých rodinných statků.

Bál jsem se, abych nenarazil na Anacrita, kdybych se tam zdržel příliš dlouho, a tak jsem z Paláce odešel a vyhledal své osobní přátele. Navečeřel jsem se v domě Petronia Longa. Měl manželku a tři malé děti, takže to proběhlo v poklidu a skončili jsme brzy (a podle našich měřítek poměrně střízliví).

Druhý den ráno jsem v Paláci požádal o audienci znovu, tentokrát

u Vespasiánova staršího syna Tita Caesara. Titus byl prakticky císařovým spoluvladařem, takže měl dostatečnou pravomoc zakročit v mém sporu s Anacritem. Proslul ovšem jako dobrák, což znamenalo, že má žádost bude muset počkat, dokud nevyřídí celou kupu jiných svitků plných nářků na nepřízeň osudu od pochybných spekulantů. Titus pracoval pilně, ale v srpnu se velkorysý udělování podpory různě postiženým nutně zpomalilo.

Zatímco jsem čekal, než se bude přepracovaný Caesar zabývat mým seznámem stížností, šel jsem se svým švagrem Famiou na koňský trh. Nerad jsem se Miláčka vzdával, ale ve vozatajských stájích, kde Famia pracoval jako zvěrolékař pro klub Zelených, jsem nemohl mít koně ustájeného věčně — aspoň ne zadarmo, jak jsme to zatím praktikovali (bez vědomí Zelených). Tak jsme s Famiou dali chudáka Miláčka do dražby, než by náklady na jeho krmení byly vyšší než jeho výhry. S penězi v kapse jsem se vydal do tržnice Saepta Julia, kde mě lákal starý svícen, který vypadal, jako by se dal vyčistit (omyl, jako obvykle), a egyptský prsten s nápisem v rámečku (který mi seděl, když jsem si ho zkusil, ale doma se pak ukázalo, že je moc velký). Potom jsem zapadl do několika knihkupectví a odešel s náručí řeckých her (neptejte se mě proč; řecké hry nesnáším). Něco peněz jsem odnesl matce na běžné výdaje a zbytek jsem si uložil do své bankovní schránky na Foru.

Nazítří jsem se stále ještě nedočkal pozvání, abych se vydrápal do Paláce a rozesmál Tita vyprávěním o svých trampotách, a tak jsem konečně zašel k sestře Maie. Nechala mě poflakovat se jí po domě skoro celé dopoledne, což vedlo k obědu, a odpoledne jsem si zchrupl na její sluneční terase. Slíbil jsem jí nějaké sladkosti z Pincijského pahorku, ale Maia už mě znala a věděla, jak na mě, a tuto nabídku zvedla na pozvání na oslavu mého nového velkého bytu. Jako spekulant slibující, že všechno projedná se svým bankéřem, jsem pro jistotu rychle zmizel a zapomněl si dohodnout termín.

S Petroniem jsme pak večer vymetali různé putyky, abychom se přesvědčili, jestli jsou stále ještě tak dobré, jak jsme si je pamatovali z mladých let. Po nejedné číši zdarma, které nám nabídli, abychom přišli častěji, po karafách, co jsem mu koupil, a pohárech, jimiž mi to Petronius (správný chlap) oplácel, tentokrát jsme neskončili ani brzy, ani střízliví. Já jsem ho

doprovodil domů, protože velitele sboru vigilů by mohlo potkat ze msty leccos zlého, kdyby ho nějaký padouch, kterého v minulosti poslal za mříže, zahlédl, jak se potácí po ulicích.

Jeho žena Silvia nám před nosem zamkla. Ovšem důstojníci od bezpečnostní služby si dovedou s většinou zámků poradit a informátoři zase násilím otevřít ty, které jim vzdorují, a tak jsme se přece dostali dovnitř bez ohledu na to, že spousta sousedů nám z oken nadávala za rámus, který tropíme. Jednu závoru jsme rozbili, ale dveře zůstaly celé. Petro mi nabízel, že tam mohu přespat, ale Silvia sešla dolů a vynadala nám. Pokoušela se závoru opravit pinzetou na obočí a Petro se k ní přitom láskyplně lísal, aby si ji usmířil (málo pravděpodobné, pomyslel jsem si). Pak se probudily i vylekané děti a nejmladší Petroniova holčička se rozplakala, že prý se jí kotě vyblinkalo do sandálku — a tak jsem odešel.

Jako většina rozhodnutí, která člověk učiní po pěti nebo šesti amforách nevalného vína v levných putykách, ani tohle nebyl dobrý nápad.

Mimořádná událost: Tu noc jsem se poprvé pokusil najít svůj nový byt ve stavu totální opilosti. Zabloudil jsem. Málem mě pokousal velký hafan se špičatým čumákem, a několik nevěstek na mě pokřikovalo nepěkné nadávky. Když jsem potom konečně Piscinu Publiku našel a trefil i do své ulice, nevšiml jsem si, že mě přišel uvítat prétoriánský strážný, ucho asi tak pátý den v uniformě — se zatykačem od Anacrita, bolestivými železnými pouty na nohy a s třemi dalšími čerstvými zelenáči v lesklých krunýřích, kteří byli všichni celí žhaví splnit své první oficiální poslání a zatknout nebezpečného zrádce, zřejmě nesoucího mé jméno.

Když mi nasadili železa, lehl jsem si na zem a řekl jim, že s nimi půjdu, kam budou chtít — ale že mě tam budou muset odnést.

XXIX

Další dva dni jsem se zotavoval z kocoviny opět v Lautumijském žaláři.

XXX

Druhý večer jsem se opět shledal se svou starou družkou — krysou. Choulil jsem se do kouta, abych jí nepřekážel, ale začala mě pozorovat hladově. Musel jsem ji zklamat. Odvolali mě. Někdo velice vlivný se dotazoval na můj případ.

Přišli si pro mě dva z těch prétoriánských kloučků. Zpočátku jsem jim vzdoroval. Mou kocovinu vystřídala lehkomyšlnost. Necítil jsem se na to, abych snesl střetnutí s Anacritem a jeho grobiány, s jejichž pomocí vymáhal upřímné doznání. Z toho jsem nemusel mít strach. Anacrites měl jistě v plánu mě držet v díře tak dlouho, dokud ze mě nebude bezzubý dědek, co se pomočuje. Žalářník mě nakopl do kolena a prořekl se, že mě chce vidět nějaké velké zvíře. Má žádost k Titovi se tedy z té hromady vynořila...

Ti mladí gardisté div nepukli vzrušením při vyhlídce na císařské slyšení. V minulosti tělesná stráž císaře nejednou projevila schopnost vyměnit Caesara, kterého měla chránit, za toho, kdo se jim po celonočním hýření něčím zalíbil (jako například Claudius a ten nafintěný budižkničemu Otho). Teď už ne. Po otcově nástupu na trůn převzal Titus mazaně přímé velení nad prétoriány. Dokud jim bude dávat o svých narozeninách štědré příplatky, budou se svého velitele držet jako bodláky pastýřovy suknice. A teď měli Proculus a Justus (kdybyste se náhodou ocitli ve vězení, vždycky si zjistíte jména svých strážných) hned první týden ve službě stanout tváří v tvář svému proslavenému novému prefektovi, a to díky mně.

Tak se opájeli štěstím, jež je potkalo, že mě netaktně vedli přes otevřené Forum stále ještě v řetězech. Ale s novou uniformou ještě nesrostli natolik, aby ztratili veškerý soucit, a tak mi dovolili, abych si nabral do dlaní vody z veřejné kašny a odpomohl si od dehydratace, než mě odvěkli do stinného Cryptoportika, dlouhého sloupového příchodu k různým palácům nahoře, které vyrostly na hřebeni Palatinu. Před strážnicí jim jejich centurion, ostřílený profesionál, nařídil, aby mi pouta z nohou sundali. Ten vě-

děl, co se sluší. Vyměnili jsme si nepatrné zamračení starých vojáků, když kontroloval své nezkušené svěřence, jestli nemají neupravený opasek a šmouhy na zbroji. Doprovázel nás do trůnního sálu plný obav, aby ta jeho nedochůdčata nešlápala vedle.

V první čekárně nás uvaděč, který prý o mně nic neví, poslal samotné do jedné postranní komnatky. Proculus a Justus začali rozčilením rudnout. My s centurionem jsme si podobnou hloupou karanténu prodělali už dřív, a tak jsme se nevzrušovali.

Za půl hodiny nás vypustili do chodby plné utahaných lidí ve zvadlých tógách, kteří tam postávali. Proculus a Justus si vyměnili pohledy, neboť se domnívali, že uvízneme v té nekonečné frontě ještě dlouho poté, co jim skončí služba. Ale mé jméno vyvolali hned. Nějací podřadnější poskokové nás chvatně provedli kolem davu a potom jsme se ocitli v prostorném předsálí, kde si nás prohlédl jako obtížný hmyz upjatě hovořící tajemník a vyškrtl si nás ze seznamu.

„Ten člověk tu měl být už před hodinou! Jak to, že jdete tak pozdě?“

Majordomus přivedl Anacrita. V šedé tunice vypadal uhlažený, asi jako kouzelníkova ochočená holubice — ale ne tak chytrý. Na rozdíl ode mě byl pečlivě vykoupaný a oholený a rovné vlasy měl ulízané dozadu, jak jsem to absolutně nesnášel. Vypadal tak vyloženě na podvodníka, jakým skutečně byl. Při pohledu na něho jsem si připadal celý zvalený a nerudný, v ústech jsem měl pachůť, jako bych olizoval dno betonářského koryta. Podezíravě si mě změřil přimhouřenýma bledýma očima, ale v tomto stadiu jsem nevyužil možnosti říct mu něco sprostého. Minutu nato dostali Proculus a Justus rozkaz uvést mě dovnitř.

Když jsme vstoupili mezi velkolepými travertinovými pilíři do síně, Anacrites byl ten důvěryhodný úředník a já ten prašivý pes hlídaný strážemi a v nemilosti. Avšak v žádném protokolu, který jsem znal, nestálo, že se s tím musím smířit. Dva dni v železech, která mi rozdírala nohy, stačily, abych nasadil smělý výraz a začal kulhat. Proto první, na co se mě Titus Caesar zeptal, bylo: „Ty sis nějak poranil nohu, Falcone?“

„Jenom stará zlomenina, pane. Loni v zimě jsem si zlomil nohu při té práci pro tvého otce v Británii. Rozbolí mě, když jsem skrčený a nemůžu se hýbat...“

„Nesnaž se nás dojmout, Falcone," zavrčel Anacrites.

Titus se na špeha ostře podíval. „V Británii. Vzpomínám si." Hovořil úsečně. Práce, kterou jsem tam dělal pro jeho otce, byla přísně důvěrná, takže se o ní nedalo mluvit podrobně, ale Anacrites o ní jistě věděl. Zaslechl jsem, jak něco zlostně mumlá. Všiml jsem si rovněž tajemníka, který měl za povinnost dělat těsnopisný záznam, ale když teď přišla řeč na tajné záležitosti, držel písátko diskrétně nepohnutě. Jeho exotické orientální oči se na chvilku střetly s mýma. Dovedl jemně vycítit atmosféru a tušil, že bude legrace.

Titus pak pokynul mladému otrokovi. „Didius Falco potřebuje ohledy. Přinesl bys mu sedadlo?"

Ještě ani v tomto stadiu si Anacrites nemusel dělat vážné starosti. Nikdy jsem se netajil svými vyloženě republikánskými názory. Když jsem musel jednat s císařskou rodinou, vždycky mi to dělalo potíže. Vrchní špeh věděl stejně dobře jako já, co může očekávat. Marcus Didius Falco se bude chovat hrubě, nevděčně, a jako obvykle se znemožní.

XXXI

Mohlo se tedy začít. Titus se na trůně posadil pohodlněji, kotník jedné nohy si opřel o koleno druhé, a mačkal si tak záhyby své nachové svrchní tuniky s ozdobným lemováním. Mladému otrokovi připadalo jen přirozené umístit mou vypolštěňovanou podnožku do blízkosti jediné další sedící osoby, a tak ji donesl rovnou nahoru na pódium pod Caesarovým trůnem. Pomohl mi vytáhnout se nahoru. Anacrites pokročil vpřed, jako by chtěl protestovat, ale své nutkání potlačil, nucen snášet projevy zdvořilosti svého císařského pána vůči mně. Musel jsem se krotit, abych se mu neušklíbl do obličeje; Anacrites byl velice nebezpečný. Usadil jsem se na podnožce a chvílemi si bezděky třel nohu jako ze zvyku z doby, kdy mi mé ubohé pochroumané kosti působily bolesti...

Ve svých třiceti letech byl snad Titus hezký, ale hlavně spokojený, a vzhledem k svému postavení až příliš přístupný, ale v poslední době ho vážný smysl pro službu veřejnosti přece jen svazoval. I ti, kdo museli sloužit v provinciích, znali jeho podobu z mincí a věděli, že jeho obličej je uhlazenější verzí otcovy tváře venkovana a že má kudrnaté vlasy. Když byl malý, jeho matka nejspíš pronášela o té husté nepoddajné čupřině stejné poznámky jako ta moje, ale kdyby byla Flavia Domitilla dosud naživu, mohla si teď oddychnout: celý houf kadeřníků se staral, aby její prvorozený vypadal upraveně a nedělal říši před zahraničními vyslanci ostudu.

Na tom pódium jsme s Titem zosobňovali přátelskou dvojici. V ruce držel můj dopis. Hodil tím svítkem po mně. Oči se mu zaleskly. Titus se choval vždycky tak laskavě, až to vypadalo, jako by si dělal legraci — ale ta srdečnost byla upřímná. „Je to dojemný příběh.“

„Promiň, Caesare. Ve volném čase píšu taky verše, takže můj styl tíhne k přílišné lyričnosti.“ Titus se zazubil. Nad uměním držel ochrannou ruku. Ocítl jsem se na bezpečné půdě.

Nevěstilo nic dobrého, že nás vrchní špeh musel pozorovat, jak se ba-

víme. Titus asi vycítil mou obezřetnost a pokynul Anacritovi, aby přistoupil blíže a přednesl, oč mu jde.

Anacrites se bez okolků ujal slova. Nejednou jsem měl možnost pozorovat ho v akci, a tak jsem byl připraven na nejhorší. Ovládal dovednost pravého byrokrata hovořit tak, aby i nejhorší lži vypadaly věrohodně.

V jistém smyslu mi toho bezcharakterního ničemy přišlo líto. Představoval klasickou ukázkou kariéristy. Svému řemeslu se musel vyučit za Nerona, v těch divokých letech podezírání a hrůzovlády, kdy měli donašeči zlaté časy. Ve zralém věku pak uvízl u nového císaře Vespasiána, muže tak skrznastrz provinčního, že na palácové špehy moc nedal. Takže místo toho, aby se ocitl uprostřed nějaké skryté sítě hemžících se termitů, musel nyní Anacrites den co den pracně dokazovat, že je na výplatní listině plným právem.

To nebylo vůbec snadné. Vespasiánus neutratil na platy zaměstnanců ani vindru zbůhdarma. Stačilo šlápnout vedle, udělat jedinou diplomatickou chybu, otevřít najednou dveře a přistihnout ho, jak v kanceláři tluče špačky místo toho, aby v terénu sledoval podezřelého, a vrchní špeh mohl jít prodávat ryby u některého přístaviště na Tiberu. On to věděl. Já jsem to věděl taky. Uvědomoval si, že to vím. Tím se asi dalo leccos vysvědit.

Nepokusil jsem se jeho řeč přerušit. Chtěl jsem, aby vystřílel všechny šípy. Vyletoval jeden za druhým, za nimi se hrnulo ven záludné bahno zkreslených faktů a nakonec z toho vyšel jako poctivý profesionál, jemuž nadřízení pověsili na krk jako spolupracovníka takové nemehlo. A já jsem se po jeho tirádě jevil jako vyložený zloděj.

Fakta hovořila jasně: v jednom skladišti byly uloženy ingoty olova z císařských dolů. Já jsem o nich věděl, státní pokladna na ně zapomněla. Když mě poslali do Kampánie, vzal jsem si ingoty s sebou a prodával je na vodovodní potrubí. Vydělané peníze jsem nesplatil.

Titus poslouchal s rukama založenýma za hlavou. Sám nebyl valný řečník, ale než musel nastoupit k vyššímu poslání, odsloužil si nějaký čas jako advokát. Přestože překypoval netrpělivou energií, uměl naslouchat. Teprve když Anacrites se svými stížnostmi skončil, obrátil se ke mně.

„Žaloba proti tobě byla dobře formulována. Ty olovené ingoty patřily

státu. Ty sis je vzal bez dovolení."

„Anacrites je dobrý řečník. Byla to znamenitá ukázka řečnického cvičení. Jenže, Caesare, není proč mě žalovat." Titus si poposedl. Věnoval mi plnou pozornost. Předklonil se, oběma lokty opřen o kolena. „Caesare, měl jsem zvláštní důvod si těch kusů olova vážit. Část té rudy jsem pravděpodobně vyrubal z ložiska sám." Na chvilku jsem se odmlčel, aby přítomní měli čas vstřebat další nárážku na mé poslání v Británii, kde jsem byl nucen dřít v dole na stříbro a olovo v přestrojení za otroka. „Bylo to tvrdé, Caesare, ale nutné — v zájmu tvého otce. A když jsem použil ty ingoty, dělal jsem to opět v přestrojení. Pátrali jsme po jednom uprchlíkovi. Anacrites ti může potvrdit, že to byl zoufale obtížný úkol, kterému se sám věnoval marně několik týdnů —" Čelist mu ztuhla, což mě potěšilo. „Byl jsem požádán, abych vyzkoušel svůj důvtip. Tvůj otec mě zařadil mezi své stále zaměstnance právě pro mé nekonvenční metody —"

„To je pravda," řekl Titus Anacritovi významně.

„Vydával jsem se za instalatéra prodávajícího načerno, a právě to mi pomohlo pohřešovaného člověka najít. To přestrojení se tedy osvědčilo, Caesare, jak víš."

Anacrites připomněl Titovi podlézavým hlasem, že ty ingoty, které jsem si vypůjčil, mohly být zapotřebí jako důkazy v procesu se spiklenci.

„Který žalobce by se u soudu vytasil s metraky kovu?" otázel jsem se. „Všichni jsme věděli, že ty ingoty existují. Potvrzovaly to doklady. Uskladnili je tam prétoriáni a vítězi z Jeruzaléma snad nemusím vykládat, že první, čemu se musí rekruti naučit, je všechno, s čím zacházejí, *spočítat...*"

Titus se shovívavě usmál. Zřejmě si přál, abych obvinění přijatelně vrátil. Nebyl jsem naivní. Věděl jsem, proč impériu vyhovovalo, abych zůstal na svobodě: Titus a jeho otec museli mít nějaký opravdu zapeklitý problém, který jsem jim měl vyřešit.

„Předpokládám," pravil Anacrites kousavě, „že jsi měl v úmyslu peníze z prodeje těch ingotů splatit. Anebo jsi snad svůj výdělek prohýřil s ženami a pitím?"

Zatvářil jsem se ohromeně. Měl jsem jenom jedinou ženu (Helenu Justinu); je ovšem fakt, že jsme si na prázdninách v Kampánii ona a já, jeden

můj synovec a Petronius Longus s manželkou a dětmi dávali do nosu na státní útraty a mou práci pro císařský dvůr využívali jako záminku. „Za to zpoždění nemůžu, Anacrite. Že jsi mě dal uvrhnout do Lautumijského žaláře, mě krutě zdrželo — ale využil jsem aspoň těch několika dní na svobodě k návštěvě svého bankéře a dal jsem mu příkaz k převedení peněz do státní pokladny...”

„To rád slyším." Titovi se zřejmě ulevilo. Kdyby ty peníze musel odepsat, těžko by mě mohl pustit.

„Ale musím tě, Caesare, varovat," omlouval jsem se honem. „Protože jsem ten kov prodával pokoutně, ta suma nebude tak vysoká, jako kdybych obchodoval s oficiální licencí...”

„On lže!" zavrčel Anacrites. „Mám úplný soupis jeho majetku —" Náramně krátký! „Tenhle tluchuba nemá ani floka!"

Můžu svému bankéři pěkně poděkovat, že o svém klientovi prozrazuje důvěrné informace... Ovšem věděl jsem, že mi den předtím, než jsem prodal svého dostihového koně, Anacrites násilně otevřel bezpečnostní schránku. Teď jsem tedy měl peníze, o nichž nevěděl. Nebylo vyhnutí. I kdybych musel o všechno přijít, nehodlal jsem se nechat zničit zlomyslným tajným špiclem. S povzdechem jsem Miláčka na rozloučenou v duchu políbil (nebo aspoň to, co mi za tu ubohou herku zbylo poté, co jsem se v tržnici tak rozšoupl).

„V tomhle trůnním sále je opravdu lhář, ale já to nejsem." Stáhl jsem si pečetní prsten. „Caesare, pošli laskavě někoho k mému bankéři, abychom to mohli ještě dnes vyřídit —" Anacrites, najednou podezřívavý, se kousal do rtu.

„Tak mluví poctivý občan." Titus se v rozpacích na špeha zamračil a nějaký poskok zatím odklusal k mému bankéři s požehnáním, aby mě zruinoval. „Zdá se, že to tvá obvinění vskutku vyvrací, Anacrite."

„Pravda, Caesare — jestli ovšem ty peníze přijdou."

„Spolehni se," zabručel jsem dotčeně. „Totiž aby bylo jasno, nechci se z toho vyvléct pod falešnou záminkou. Jestli je to jenom nějaká zástěrka, abych se nechal naverbovat na nějaký pochybný pokoutní úkol, do kterého se žádnému z vašich normálních palácových zaměstnanců nechce, to bych si, upřímně řečeno, radši zvolil žalář —"

Titus mě uklidňoval až příliš horlivě, takže to nesvědčilo o poctivosti: „Didie Falcone, není v tom žádný háček. Prohlašuji, že jsi svobodný.”

„A svobodný agent?” chopil jsem se hned příležitosti k handrkování.

„Jako obvykle,” přisvědčil úsečně — ale pak ve své horlivosti rovnou dodal: „Budeš tedy ochoten udělat něco pro mého otce?”

Skvělé: jedním skokem z vězení opět rovnou do přízně. Anacrites se škaradil. Nemusel si dělat starosti. „Moc rád bych, pane — ale ten žalář mi nesvědčil. Potřebuju se zotavit.” Opět v přízni — a dalším skokem znovu ven.

Titus Caesar mě znal už čtyři měsíce, tedy dost dlouho. Nasadil přívětivý tón a jako vždycky se choval zdvořile. „Co bych měl udělat, abych tě přemluvil, Falcone?”

Zamyslel jsem se. „Snad by ses mi v první řadě mohl pokusit zaplatit za mou *poslední* misi, kterou mě Vespasiánus pověřil...”

„A potom?”

„Nebylo by špatné, pane, kdybys mi zaplatil i za tu předposlední.”

Prudce se nadechl. „*VBritánii*? Copak jsi za Británii nedostal zapláceno?” Tvářil jsem se pokorně. Titus vyštěkl něco na jednoho tajemníka stojícího ve stínu jeho trůnu a potom mě ujistil, že budou okamžitě podniknuty patřičné kroky.

„Děkuji ti, Caesare,” řekl jsem a dal mu najevo, že to „okamžitě” považuji za krycí výraz pro „odloženo na neurčito”.

„Jakmile ty peníze dostaneš, snad budeš ochoten opět se ujmout svých oficiálních úkolů, ano?”

„Jakmile je dostanu,” popíchl jsem ho. „Mimochodem —” naklonil jsem se na stranu, protože ta poznámka patřila i Anacritovi, „jestliže z dnešního verdiktu vyplývá, že jsem vůbec neměl být zavřený, můžu předpokládat, že splatíš mé staré matce peníze, které složila u žalárníka jako mé výkupné?”

Mizera Anacrites se ocitl v úzkých. Jen to udělej, jinak odhalíš skutečnost, že žalárník přijal máminy úspory jako úplatek. V současné době měl špeh personál Lautumií v hrsti a o celách mohl rozhodovat, jak chtěl. Je pochopitelné, že si přál status quo zachovat...

Titus mu nařídil, aby se o to postaral. (Titus pocházel ze zvláštní rodiny, kde si ženy vážily svých mužů a muži zase respektovali své matky.) Ana-

crites po mně šlehl nenávisnými očima, umínil si, že se mi pomstí později, a odtáhl. Když se narodil, stačil jeho matce patrně jediný pohled na něho, aby zavřískla a nechala ho v zastrčené uličce nad stokou.

Po něm propustil Titus i Procula a Justa s centurionem. Když zívla a protáhl se, sloužící si podle všeho oddychli. Pohovor se mnou si nejspíš nechával (jako olivu v omeletě) jako poslední lahůdku dne. Byl jsem svobodný občan a svobodný agent, a tak se mě Titus zeptal, jestli si můžu taky dovolit ještě se zdržet a povečeřet s ním.

„Děkuju ti, Caesare. To mi připomíná, že existuje aspoň několik příjemných důvodů, proč jsem se nechal dotlačit do politiky.“

Nejvzácnější klenot říše se na mě sladce usmál. „Třeba si tě tu nechávám po ruce — pro případ, že by tvůj bankéř neposlal určitou sumu...“

Původně jsem měl pravdu. Zaplést se s politiky je čirá pitomost.

XXXII

Jako všichni ostatní jsem i já slyšel, že Titovy večírky bývají hodně bujné a trvají dlouho do noci. Lidé rádi věří skandálním historkám. Já sám jim také rád věřím. Po svém druhém pobytu v žaláři jsem byl ochoten se bujně povyrazit na státní útraty, ale ten večer na Palatinu jsme si jenom vychutnávali dobré jídlo, nevтіravou hudbu a nenucený hovor. Možná že Titus byl jenom hezký svobodný mládenec, kterého někdo zahlédl za svítání s jeho kumpány (jednou nebo dvakrát, v mladších letech), a už na něm ulpěla pověst prostopášníka, které se nezaví, i kdyby dělal nevím co. Cítil jsem s ním. Já jsem byl taky hezký svobodný mládenec a s mou pověstí flamendra se dalo tak těžko hnout, že jsem se o to ani nepokoušel. Před jídlem jsem ze sebe udělal úctyhodného člověka v císařské lázni, takže jakmile jsem se nasytil a příjemně ovínil, vrátila se mi energie a omluvil jsem se pod záminkou, že mě ještě čeká práce. Neškodilo by trochu provětrat můj nový sestřih po městě, dokud z vodiček palácového holiče vydechují zajímavé závaný. Když Titus zpozoroval, že mi otrok znovu připíná sandály, zvolal: „Falcone, abys věděl, na ten dárek pro tebe jsem nezapomněl.“

„Jaký dárek máš na mysli, Caesare?“ zeptal jsem se opatrně v domnění, že půjde o slíbenou práci.

„Jako poděkování za štěstí při dostizích.“ U Jupitera Hromovládneho! Další věc, o kterou jsem vůbec nestál.

Ten kůň, Miláček, bylo dědictví k pohledání. Titus si na něho vsadil a věděl jsem, že mi chce dát najevo radost z výhry. Najednou jsem si vzpomněl, co má být má odměna — a budu potřebovat veškerý svůj důvtip, abych si s ní poradil.

„Bylo mi ctí i potěšením, Caesare —“ lhal jsem diplomaticky a dodal jsem (méně rozumně), jestli by Titus nechtěl přijít do Falconova sídla ochutnat kousek... Slíbil, že na to bude pamatovat (kdežto já jsem se mod-

lil, aby zapomněl).

Můj dárek, pokud by vás to zajímalo, měla být ohromná ryba.

Z Palatinu jsem odcházel v zamyšlení. Titus měl v úmyslu poslat mi velkou kambalu.

Kambala představovala divný pokrm — pro mne i většinu Římanů. Jednu jsem kdysi viděl v rybářském člunu. Napříč měřila skoro půl metru. Ta jediná ryba by přišla na pět nebo šest mých celoročních příjmů — ve skutečnosti se však málokdy dostaly na trh, protože rybáři, kteří kambalu uloví, ji většinou velkoryse věnují císaři.

Teď jsem tedy stál před problémem. Vařit jsem uměl a vařil jsem docela rád. Po pěti letech staromládeneckého života ve špíně jsem se vypracoval na mistra umění kuchařského pro jednu osobu. V těsném prostoru, bez slušného náčiní a pouze se základními přísadami jsem uměl opékat, vařit nebo smažit většinu požívatin. Mé nejzdařilejší výtvary byly znamenité a ty, které jsem docela zpackal, končily v kbelíku na odpadky, než by se mi z nich udělalo špatně. Bylo však jasné, že ani já nedokážu opéct *kambalu* pokapanou olivovým olejem na kuchyňském rožni nad několika hořícími větvičkami. Ten zázrak, který mi slíbil Titus, bude potřebovat obrovskou pánev a velikánskou mísu, vybrané umění prvotřídního kuchaře přes omáčky, zvyklého na dokonalý sporák, zástup číšníků v uniformách, kteří by toho výsostného tvora pěkně naservírovali slintajícím hostům, orchestr a oznámení v *Denních zprávách*.

Zbývala mi jediná rozumná alternativa — tu rybu někomu věnovat.

To jsem věděl. A věděl jsem také, co místo toho pravděpodobně udělám.

Na Foru jsem se zastavil u Vestina chrámu. Vlevo ode mě, na tom konci, kde stálo řečniště, rostra, nesli domů z hostiny v zakrytých nosítkách nějakého boháče, po jehož boku pochodovalo osm tělesných strážců. Jejich pochodně se pohupovaly nahoru dolů jako cvičené světlušky, když se průvod ubíral do strmé zatačky na Vicus Argentarii.

V Paláci jsem ztratil přehled o čase. Byl horký srpnový večer, široká obloha se lehce zbarvovala jemným fialovým přísvitem. V lidových jídelnách ještě stále panoval čilý ruch, a třebaže některé krámky už měly zabedněné

okenice a byly zavřené na závory, procházel jsem kolem truhláře, zlatnictví a prodejny zrcadel s dveřmi dosud dokořán a s rozžatými lampami. Tu a tam jsem uvnitř zahlédl nějakého psa, batolata a družné ženy. U stolů na chodnicích ještě vysedávali zákazníci, jimž se nechťelo opustit džbánky s vínem a hrací desky. Nebezpeční násilníci ovládající Řím za tmy už asi také vytáhli do ulic, ale občané jim je dosud nepřepustili.

Všude se něco dělo. Zastavil jsem se a přidal se k zevlounům pozorujícím požár jednoho domu. Byl to třípatrový činžák, kde se oheň šířil z přízemí nahoru. Chudší nájemníci vybíhali ven s ranci věcí, co pobrali; majitel domu se pokoušel protáhnout dveřmi postel vykládanou želvovinou, a blokoval tak cestu městským hasičům, když se se svými kbelíky snažili dostat dovnitř. Nakonec museli všichni vycouvat, když naplno vzplanula celá budova. Muž se zhroutil na chodník a s hlavou v dlaních vzlykal, když vtom z usmolených hnědých nosítek, nesených právě kolem, vyskočil nějaký boháč a nabídl mu, že by ten pozemek koupil. Skoro jsem tomu nemohl uvěřit. Nejstarší podfuk na světě — ale ten blázen s hořící postelí si jenom tiskl na srdce polštář a bez váhání přijal.

Domníval jsem se, že každý slyšel o tom, jak Crassus přišel k svým pověstným milionům — při potulkách Římem vyhlížel, jestli někde nehoří, a potom kořistil z lidí, kteří byli stále ještě otřeseni neštěstím. Rovněž jsem se domníval, že teď už bude mít každý tolik rozumu, aby odmítl ochotného žraloka nabízejícího pár babek za doutnající stavební místo — s cílem začít tam ihned výhodně budovat, jen co popel vychladne. Zřejmě se dosud našli pitomci, kteří se nechali zlákat vidinou hotových peněz na dlaň... Chvilíčku jsem měl chuť zakročit, ale už byla skoro ruka v rukávě. Je všeobecně známo, že spekulanti s realitami, jimž někdo překazí obchod, jsou strašně mstiví a já jsem si nemohl dovolit zaplést se do maření dohody.

Asi v polovině další temné uličky jsem o něco zakopl a ukázalo se, že je to krabíčka s troudem a křesadlem. Ležela u hromádky hadrů, kterou někdo ve spěchu pohodil na ulici.

Spekulanti už zřejmě nespolehali na náhodu, jestliže hledali novou parcelu. Teď když dům shořel na popel, už by se to dalo těžko dokázat, ale ten požár nepochybně založil nějaký žhář.

V celé oblasti Pincijského pahorku bylo v tuto hodinu živo. Ve dne vypadala zdejší soukromá sídla celkem usedle. V noci domy i jejich zahrady tepaly ruchem. Na tom elegantním kopci se uzavíraly nejrůznější obchodní i zábavní úmluvy (zákonné i nezákonné). Některé už byly zpečetěny a uzavřeny. Jedna z nich se týkala i mě.

Cesta z Fora nahoru, když se člověk vyhýbá pobudům, děvkám a šťastným opilcům, trvá půl hodiny. V době, kdy jsem odbočil z Flaminiovy cesty, Řím jako by se poněkud proměnil. Fialový nádech z oblohy zmizel a zůstavil po sobě šed' a napjatější atmosféru. Poctivci se teď odeberou domů, a darebáci si vyrazí za zábavou. Změnila se i má nálada. Šinul jsem se opatrně prostředkem ulic, stále ve střehu. Litoval jsem, že u sebe nemám nůž.

Ve vrátnici Hortensiů jsem nikoho nezastihl. Pustil jsem se k domu zahradami a opatrně zkoumal pohledem každý tmavý keř. Poblíž domu lemovaly příjezdovou cestu pochodně, některé dosud hořící, jiné nakloněné, ale většinou vyhaslé.

Předtím měli zřejmě hosty. Domovní dveře zely ještě dokořán a v přijímacích salonech stále svítily lampy. Číchal jsem vůni, jakou se zaplavují hosté u večeře — to lehké, ale hutné aroma lístků růží, jež mi připadá vždycky blízké pachu uvádání. Ale neozývala se žádná hudba, a nikde nikdo. Pak se tam závěsem přihnul houf služebnictva a jeho uvolněné chování svědčilo o tom, že na ně nikdo nedohlíží.

Jeden otrok šaškoval s tamburínou, jiný si přihýbal vína a přitom si pobryndal celou tuniku, jak ho lokal rovnou z hubičky zlatého džbánu. Zpozorovali mě, právě když jsem poznal posla Hyacintha, toho hubeného otroka, který mi prve dohodil tu práci. Stejně jako ostatní měl i on na sobě ozdobnou tuniku samý křiklavý ornament, zřejmě hortensiovskou livrej pro večírky — v takový dusný večer v tom muselo být pěkně horko. „Zdá se, že jste tu dnes večer měli veselo,“ řekl jsem.

„Vítej, pane. Slyšeli jsme, že tě zavřeli.“

„Zlomyslné drby. Co se to slavilo — něco významného?“

„Jenom večeře se starým známým.“

„Šlo o obchodní jednání, nebo jenom o zábavu?“

„Obchod.“ To jsem si mohl myslet. V tomhle domě jde o samé obchody. „Byl jsi ohlášený? Pollia i Atilia si už šly nahoru lehnout —“

Zaculil jsem se. „Netroufal bych si ani jednu z nich rušit v ložnici." Jeden z otroků se zahihňal.

„S muži by se ještě dalo mluvit," dodal Hyacinthus.

Crepito ani Felix mě nezajímali. Možná že by neškodilo promluvit si s Novem, ale kdybych měl navázat na náš krátký rozhovor u oběda, musel bych se s ním sejít o samotě. „Je tady dnes Severina, Hyacinthe?"

„Byla tu celé odpoledne, ale teď už jsem ji delší dobu neviděl."

Jiný otrok dodal: „Její nosiči jsou pryč. Tak asi odešla."

„Můžu tedy mluvit s Novem?" Mladý otrok se nabídl, že se půjde zeptat.

Otroci spolu stále ještě špásovali a chtěli mě mít z krku. Naštěstí to netrvalo dlouho. Chlapec se vrátil a hlásil, že Novus není ve své ložnici, ani s Creptonem a Felikem, ačkoli ho očekávali — měl si s nimi dát ještě poslední sklenku vína.

Otroci se o to dál nezajímali, ale když už jsem se vláčil tak daleko, nechťelo se mi vracet s prázdnou, aniž bych za své puchýře něco získal. „Novus je určitě ještě vzhůru, musí tu přece někde být."

Muž se zlatým džbánem vína se zasmál. „Když jsem ho viděl naposled, tak byl náramně vzhůru — a sehnutej uháněl kamsi!"

„To se mu po něčem udělalo špatně?" Byla dusná noc, tunika se mi nepříjemně lepila ke krku a na hrud'.

„Asi se zase přecpal," poškleboval se piják. Vzpomněl jsem si, jak neslušně a s chutí vylizoval Novus ták.

„Jak je to dlouho, cos ho viděl utíkat?"

„Asi hodina."

Pohlédl jsem na Hyacintha. „Co když uvázl na latríně — vyčerpaný, nebo ještě zvrací?" Otroci se po sobě znuděně podívali. „Zavolal by si někoho na pomoc, kdyby měl silný průjem?"

„Jo, ten by nás nejvyš seřval, abysme ho nechali na pokoji — když se mu z přejedení udělá zle, tak chce bejt sám. A vůbec —" muž se džbánem byl jízlivý sociální satirik „jak by mu moh někdo pomoci. Aspoň srát musejí pracháči sami..."

Hyacinthus, který tam stál mlčky, si se mnou konečně vyměnil starostlivý pohled. „Za to nic nedáme, když se podíváme," prohodil. Ostatní se nehodlali obtěžovat, takže pátrání zbylo na Hyacintha a na mě.

Jako ve většině domů, které mají své vlastní sociální zařízení, i u Hortensiů stála latrína u kuchyně, aby voda vylévaná z hrnců a umyvadel proplachovala odtokový žlábek. Dům propuštěnců se mohl honosit trojsedadlovou latrínou, ale našli jsme tam jenom jednoho obyvatele.

Hortensius Novus tam musel vtrhnout a nechat za sebou zapadnout těžké dveře. Rachot nádobí z kuchyně, kde se odklízely zbytky po hostině, najednou utichl. Potom zůstal v té temné, tiché komůrce sám. Kdyby byl natolik střízlivý, aby pochopil, co se děje, musel by se zděsit. Kdyby vykřikl, než by ho ochromil příšerný průjem, nikdo by ho neslyšel.

Bylo by to bolestné a pokořující. Ale snad lze najít určitou útěchu v tom, že se to seběhlo tak rychle. A smrt nastala v naprostém soukromí.

XXXIII

Hyacinthus vykřikl. Bezděčně se odvrátil ke kuchyni, ale já jsem mu přitiskl ruku na ústa a držel jsem ho, aby se ani nehnul. Ještě nedělej poplach."

Hortensius Novus ležel na zemi. Così ho srazilo při nakračování v půli cesty mezi dveřmi a sedátký latríny. Skosila ho smrt a připravila mu nejhorší pokoření. Snad měl štěstí, že byl mrtvý hned, ještě než dopadl obličejem na dlažbu.

Opatrně jsem k němu přikročil a hmatem zkoušel tep na krku, i když jsem věděl, že je to zbytečné. Pak jsem uviděl jeho příšerný škleb. Vyděsilo ho něco daleko horšího než prudký průjem. Snad děsná jistota neodvratné smrti.

Byl ještě teplý, ale ne natolik, abychom ho mohli vzkřísit. Já nejsem doktor, ale poznal jsem, že mu tlukot srdce zarazilo něco víc než nevolnost z přejedení.

„Někdo se k němu přece jen dostal, Falcone."

Otrok začal propadat panice. Já jsem k ní taky neměl daleko, ale přece jen jsem se ocitl v podobné situaci už víckrát, takže jsem se dokázal ovládnout. „Jen klid. Nesmíme vyvádět."

„Ale vždyť ho někdo zavraždil!"

„To je možné. Ale často se stává, že lidi skosí prudký průjem... a žrouti někdy taky umřou z přejedení, Hyacinthe —"

Ta řeč byla jenom formalita. Snažil jsem se získat čas, abych se mohl porozhlédnout.

Novus si držel lehký večerní oděv vykasaný kolem pasu. Sebral jsem odvahu, uvolnil jsem mu levou ruku s jaspisovým zásnubním prstenem a šat jsem mu stáhl dolů. Mrtví si přece jen zaslouží ohledy.

Rychle jsem se zvedl. Pak jsem vzal Hyacintha za loket a vystrčil ho ze dveří. Ještě by mohl být čas najít nějaké důkazy, než je někdo odstraní —

buď náhodou, nebo záměrně ve vlastním zájmu. „Hyacinthe, stůj tady a nepouštěj nikoho dovnitř.“

Stačilo mi nahlédnout do kuchyně a mé obavy se potvrdily. Domácnost tu vedli nedbale. Nad pracovními deskami kroužily lině a majetnický mouchy. Ale použité nádobí od večere, které mi mohlo poskytnout nějaké vodítko, už mi nebylo nic platné. Rozcuchaná služka, jež měla na starosti mytí nádobí, věděla, že ji to dřív nebo později nemine, a tak už se do toho pustila a seškrabovala zbytky, než by se jídlo na talířích a v mísách přilepilo a ztuhlo. Když jsem tam vešel, klečela u kotle s mastnou vodou, obklopená sloupky už umytého zlatého nádobí. Viděl jsem, jak zkoumavě mžourá na veliký stříbrný tác, právě ten, který věnovala Novovi Severina, když jsme u ní obědvali. Utahaná holka si namlouvala, že ten krám je čistý, ale přece jen na něm zpozorovala lepkavou šmouhu, a tak ho zase mrzutě všoupla do vody.

Pracovala jenom ona. (Každá služka vám řekne, že je to naprosto normální.)

Teď, když se panstvo rozešlo, lelkovalo kolem několik kuchařů a kráječů. Uždibovali ze zbytků s netečností kuchyňského personálu, který ví, jaké maso přišlo od řezníků oslzlé, že určité omáčky nechtěly zhoustnout a kolikrát upadla některá zelenina během přípravy na podlahu mezi myší trus.

„Kdo to tu má na povel?“ zeptal jsem se. Odhadoval jsem, že je to spíš jakási improvizovaná přípravna bez řádného vedení. Měl jsem pravdu. Upozornil jsem je, že jednomu z hostů se udělalo špatně, a nikoho to nepřekvapilo. Pak jsem jim prozradil, že ta nevolnost vedla k úmrtí, a nato rázem ztratili chuť k jídlu. „Jestli najdete nějakého psa, kterého nemá nikdo rád, tak mu dávejte žrát po jednom tyhle zbytky...“

Zašel jsem zpátky za Hyacinthem. „Tyhle dveře zatarasíme závorou —“ To poslouží mému účelu. Lidé si budou myslet, že latrína je ucpaná — to se stává dost běžně. „Tak a teď mi musíš ukázat jídelnu, než ji začne nějaký horlivec uklízet —“

Dům, kde nikdo nevynáší kbelíky se smetím a kde se nikdy nedrhně v kuchyni podlaha, může přesto návštěvy hostit nepředstavitelně bohatou

krmí.

Plápolající svícny už dohořívaly, ale ještě ne natolik, aby docela utlumily lesk zlacených stojanů a ladně se zužujících pilířů nebo chvějivý třpyt girlandových brokátových závěsů, polštářů a přehozů, jež pokoji s jeho třemi obrovskými lehátky dodávaly vhodně přepychový ráz vyhovující partě zbohatlických poskoků a cour, které se za ně provdaly. Nezdržoval jsem se prohlížením všech podrobností, jenom si vzpomínám, že tam byly velikánské obrazy bitevních scén a onyxové vázy na nožce s vysokým leskem. Mřížky v klenutém stropě, kudy se vpouštěla dolů sladká vůně, při níž se mi svíralo hrdlo, zůstaly otevřené.

Našli jsme tam do klubíčka schoulené páže s palcem v puse a broskví v ruce. Chlapec spal tak tvrdě, že to vypadalo, jako by už nedýchal. Hyacinthus ho starostlivě nakopl, a dítě se s trhnutím probudilo a odklopýtalo.

Rozhlížel jsem se kolem a pátral po něčem podezřelém. Nejhorší stopy po domácím rozruchu nesly ubrusy a ubrousky potřísněné vínem, s nimiž bude mít pradelna spoustu práce, a plno rozbryndaného lampového oleje na jednom přehozu. Odkopl jsem z cesty ztvrdlý dalať.

„Kdo tu dnes večer byl, Hyacinthe? Kolik členů rodiny?”

„Všichni tři, i obě ženy.”

„A hostí?”

„Jenom jeden. Obchodní partner.”

„A Severina.” Sedm. Na lehátkách dost místa pro všechny. „V jakém pořadí se podávala jídla?”

„O jídlo se já nestarám, Falcone. To si budeš muset promluvit s majordomem.” Ten bude jistě strašně nafoukaný a důležitý, až mě z něho budou brnět uši (už jsem se s takovými setkal). Může počkat.

Chodil jsem po tricliniu sem a tam, ale nic neupoutalo mou pozornost. Po jídle zůstaly na několika příručních stolcích karafy s vínem, džbány s vodou i misky různého koření a cedníky. Z jídla tam zbýval na nízkém stole uprostřed složitý výtvar v podobě stromku, vytvarovaného ze zlatého drátu, zřejmě původně ověšeného ovocem, jež se jedlo na závěr hostiny. Z jeho pokroucených větvíček dosud visely a vršily se na podstavci trsy hroznů a meruňky.

Ještě stále jsem se obíral svými myšlenkami a Hyacinthus seděl zhrouceně celý nešťastný na jídelním lehátku, když ticho přerušil nějaký muž, který tam vpadl jako velká voda.

„Někdo prej umřel — jo?”

„To je možné," odpověděl jsem vážně a přejel jsem po tom divousovi očima. Měl čelní pleš, široká ústa, nos o poznání větší než ostatní rysy a těkavé hnědé oči. Nebyl nijak zvlášť vysoký, ale jako by ho bylo všude plno tím, jak z něho tryskala energie jako z dobře promazaného krétského větrného mlýna ponechaného ve vichřici s uvolněnou brzdou. „Kdo ti to řekl?”

„Přiběhla mi to říct jedna služka."

„Proč? Co to má společného s tebou?”

Hyacinthus zvedl hlavu. Jestli si myslíš, že se Novus otrávil nějakým jídlem," informoval mě maličko pobaveně, „tak má strach, že jdeš po něm — je to vrchní kuchař, Falcone."

XXXIV

„*N*ovus!“ Kuchař vytřeštil oči a zmlkl. Podle všeho ho to silně rozrušilo.

„Jen klid. Jak se jmenuješ?“

Zdejší lidi mi říkají Viridovix," odpověděl mi zaraženě. „A jestli pána někdo otrávil, tak asi se mnou budeš chtít mluvit.“

„Jestli jsi vrchní kuchař," upozornil jsem ho, „tak by s tebou chtěl mluvit snad každý, kdo tu dnes večeřel.“

Kdybych si potřeboval potvrdit, že Hortensiové jsou parta společenských amatérů, stačil by mi fakt, že mají galského kuchaře.

Už to bylo sto let, co se Řím rozhodl Galy zcivilizovat. Od té doby jsme pokročili od genocidy, jak ji prováděl Julius Caesar, ke krocení kmenů zbožím, což nás přišlo levněji: keramickými miskami, italským vínem a vylepšenou demokratickou místní správou. Za to Galové plnili ateliéry římských umělců živými modely, pózujícími s oblibou jako umírající barbaři, a později nás zamořili těžkopádnými byrokraty ze středních vrstev po způsobu Agricoly. Mnoho významných Galů přicházelo z Fora Julia, města, jež se mohlo honosit čímsi jako univerzitou — a také přístavem, takže se lodí snadno dopravili do Říma.

Jsem ochoten připustit, že jednou budou ty tři studené galské provincie přínosem k civilizovanému umění — ale nikdo mě nepřesvědčí, že to bude umění kuchařské. Ovšem ani tak mě vůbec nenapadlo spojovat smrt Hortensia Nova s tím, že jeho kuchař pocházel z Galie. Skoro jistě ho zahubila večeře — ale s kuchařem to nemělo nic společného.

Nejdřív jsem tedy musel uklidnit Viridovixe. Bez publika by snad nebyl tak rozčilený. Mrkl jsem na Hyacintha, a ten se poslušně ztratil.

„Já jsem Didius Falco. Vyšetřuju tu tragédii — a abych byl upřímný, poté co jsem našel tvého mrtvého pána, potřebuju se napít. Když vezmeme v úvahu, že ho možná někdo otrávil, asi se ke mně rád přidáš. Musíme ale

najít něco, u čeho budeme mít jistotu, že s tím nikdo nic neprováděl..."

Posadil jsem ho, aby trochu zchladl. Našel jsem jednu skleněnou karafu s vínem, elegantní, štíhlou, blankytně modrou s lesklým stříbřitým povrchem, která tam stála odzátkovaná, vydechujíc vůni jako zvláštní vzácný nápoj na přípitky po jídle. Jantarové víno sahalo až do hrdla nádoby. Přítomní zřejmě ten mok přehlédli. Usoudil jsem, že všechno, co bylo určeno pro celou společnost, bude pravděpodobně bezpečné. Odvážil jsem se podstoupit velké riziko, ale Viridovix byl zřejmě těžce otřesený a já v koncích.

„Tohle by se mohlo hodit —“ Víno bylo husté jako nektar a pravděpodobně hodně staré, já jsem si ho nalil do poháru čisté, ale Viridovix požádal o koření. Našel jsem mističku ze stejného modrého skla hned vedle karafy, a jelikož jsem měl zato, že kuchař si potrpí na výraznější chuť, vysypal jsem mu do poháru všechno — podle vůně čechřici a skořici.

Hned při prvním doušku jsem si vzpomněl na svého přítele Petronia, který by ten mok ocenil jako pravý znalec. Bylo to patnáct let staré falernské, pokud jsem to mohl posoudit. Poznal jsem to podle toho, že mi klouzalo do krku jako roztavené sklo, i podle hřejivé chuti, jež pak zůstávala v ústech. Věděl jsem to, protože Petro mě jím hostil při svých narozeninách. Vždycky říkal, že je pustým mrháním nalívat tuto jedinečnou hroznovou šťávu do takového chřtánu, jenže falernské nemá pít nikdo sám. (Tuto filosofii také vyznávám.)

Dlouze jsme se napili. Kuchař už nevypadal tak bledý. Je to lepší? Viridoviku, je sice pravda, že Novus umřel, ale tebe nejspíš nebude nikdo obviňovat — ledaže by ses s ním nepohodl." Chtěl jsem kuchaři připomenout, že když svobodný občan zemře násilnou smrtí, první podezřelí jsou jeho otroci, ale zároveň mu poskytnout naději, že ho budu chránit, jestliže je nevinný. „Nejlíp mi můžeš pomoci, když se očistíš —“

„Já jsem neproved nic špatného.“

„To si uvědomuju.“

„Co když s tebou ostatní nebudou souhlasit?“ Jeho trpký přístup mi byl sympatický.

„Budou, jestli najdu skutečného vraha.“ Viridovix se zatvářil nejistě.

„Mě si najali, abych tomu zabránil,“ bručel jsem. „Takže nejsi jediný, příteli, jehož pověst je v sázce.“

Má zasmušilost ho přesvědčila. Dali jsme si další lok, a pak jsem ho přemluvil, aby se mnou prošel všechna jídla podávaná při večeři. Jako mimořádně svědomitý pracovník měl jídelníček stále u sebe, napsaný na útržku pergamenu. Vylovil ho z váčku u pasu.

VEČEŘE PRO 7 OSOB. HOSTITEL HORTENSIVS NOVUS

Předkrmy:

Salát z locikových a slézových lístků

Pávi vejce

Točená klobása

Hortensiovské ústřice z Bají

Srdíčka artyčoků

Olivy

Hlavní jídla

Zajíc na víně

Humry na šafránu

Dušené vepřové s vavřínem

Divoký jeřáb

Palačinky s halibutem

Fenykl; nakládaný hrášek; dušený pórek a cibule; houby

Dezerty

Bílé sýry

Ovoce ze stromu Hesperidek

Cukrářské zákusky

Vína

K předkrmům: *Mulsum (zprvního lisování),*

svažené s medem a malabathrumem

K hlavním jídlům: *podle vlastního výběru červené nebo bílé chijské*

Na přípitky po jídle: *Setinské*

„Kdo ten elegantní výběr lahůdek sestavil?“ zeptal jsem se.

„Já sám,“ pochlubil se Viridovix, a pak dodal: „Pár nápadů mi navrhla Severina Zotica...“

Zatím se mi ještě nechtělo obírat se Zotikou. „Večeře se vydařila, Virido-

vixi?"

„Bez debaty."

„Tvoje výtvary chutnaly?"

„Když je z čeho vařit, tak se to nedá zkazit." Pokrčil rameny. Já vždycky kupuju to nejlepší." Nesporně byl velmi svědomitý. V duchu jsem se omluvil za svou původní představu oslizlého masa — i za veškeré tajné podezření, že se jeho pán mohl otrávit náhodou prostě tím, že snědl něco zkaženého.

Znovu jsem si pročítal jídelníček a položil jsem kuchaři pár dalších otázek, ne vždycky z profesionálních důvodů. „Co jsou to ty Hortensiovské ústřice?"

„Mírně povařené v lehkém vývaru z bílého vína, vavřínových listů, jalovcových bobulí a libečku —"

„To je recept někoho z rodiny?"

„To je můj vlastní!" opravil mě. No ovšem. Nikdo tak domýšlivý jako tihle propuštěnci by nestrpěl, aby se hostům podávalo jídlo pojmenované po nějakém keltském otrokovi. Viridovix jim dal k dispozici svou vynalézacost, a oni za to sklízeli obdiv.

„S houbami se dnes musí opatrně..." Měl jsem na mysli tu neblahou vraždu císaře Claudia, kterého manželka otráвила houbami. Viridovix už měl dost upito, a jenom se ušklíbl. „Ty zákusky vám dodal Minnius?"

„Jako vždycky. Nedělá špatně, a nám dává slevu."

„Poněvadž má stánek pronajatý od jednoho ze zdejších lidí?"

„To já nevím, já jsem jenom kuchař."

„Jak ses k tomu dostal?"

„Jako válečnej zajatec. Novus si mě koupil," vysvětloval Viridovix tiše, „když ho náš majitel ujistil, že jsem kmenovej náčelník."

„Snob!"

„Líbí se mu, když mu kaši míchá podrobenej mocnář." Kuchař nepůsobil zatrpkle. Zamlouval se mi lehký tón, jímž se posmíval vulgárnosti svého pána.

„A byl jsi?" Mlčky se usmál. „Snad jsi byl dřív něco lepšího než kuchař... Přišlo ti zatěžko se s tím vyrovnat, když tě vzali sem?"

„Co se dá dělat? Musím nějak žít," odpověděl Viridovix tiše.

„Tak ses s tím smířil?"

„Dělám svou práci — a snažím se ji dělat dobře," dodal s důstojností mírně podroušeného.

„Na to máš právo!" Asi jsem měl taky v hlavě. Všiml jsem si, že má na sobě rovněž tu přeplácanou uniformu jako Hyacinthus, pošítou křiklavými stužkami. Kolem krku měl kuchař stříbrný kroucený pásek. „Ten náhrdelník ti patřil už jako zajatci?"

„To asi těžko. Ten mi dali."

„Zvláštní vyznamenání. Znamená to tvoje strakaté oblečení, že jsi osobně dohlížel na vydávání jídel?"

„Špatný porcování mi může pokazit nejlepší práci."

„Chtěl jsem se zeptat majordoma, kdo co jedl."

„Ten to nebude vědět," řekl Viridovix pohrdavě.

„A ty sis toho všiml?" zkoumal jsem ho. „Ty jistě víš, co si kdo dal — a co mu zbylo na talíři."

Pohlédl na mě, potěšen tou poklonou, a pak na můj dotaz milostivě odpověděl. „Řek bych, že každé ochutnal skoro od všeho. Pollia nechala všechny kousky, co jí mohly připadat chrupavčité. Felix zase odkrajoval tlustý. Host se celej večer v jídle jenom rejpal —"

„Pročpak asi?"

„Nepozná prostě, co je dobrý."

„A neumí žít!" zvolal jsem a nadšeně jsem si prohlížel jeho jídelníček.

Viridovixi dělala ta poklona dobře. „Máš pravdu. Novus jako obvykle spořádal plnej talíř a dal si nášup. Ale žádný z nich si doopravdy nevšímal, co vlastně jí."

„Mrzí tě to?"

„To je normální, Falcone. V týhle domácnosti."

„Netrápí tě to?"

„Ne tolik," odvětil Viridovix poťouchle, „abych měl chuť někoho zavraždit."

„Podle mé teorie kuchaři páchají vraždy, když se moc rozpálí nad horou troubou — a potom se rozběhnou a popadnou sekáček na maso."

„Jed by byl příliš okatej." Usmál se.

„Pověz mi — ty jsi všímavý —, vypadal někdo z přítomných nervózně?"

Opatrně jsem se vyhýbal jménu Severiny Zotiky.

„Všichni," odpověděl okamžitě.

„I Novus?"

„Ten zvlášť." Nějak mě to zaskočilo.

„Čím to, že byl nesvůj?" Opět se na mě široce usmál jako pravý Gal, inteligentní a okouzluující. Zasmál jsem se. „Promiň. Ty asi nebudeš znát podrobnosti; jsi jenom kuchař."

„Náhodou kuchaři umějí špicovat uši, když se lidi cpou tím, co jim na-
vařili."

„A povíš mi to?"

„To kvůli tomu obchodu, co měli projednávat." Čekal jsem. Načasoval to přesně, aby zvýšil účinek: „Pokud vím, tak se chtěl dát dohromady s novým společníkem." Tentokrát se na mě doopravdy zazubil.

„V jakém oboru?"

„V obchodech s realitama."

„Dověděl ses nějaké podrobnosti?"

„To ne, Falcone. Když se chystali k jednání, tak všechny obsluhující propustili. Asi se mě chceš zeptat," nadhodil tiše, „jestli jsem neviděl, že by Hortensius Novus jedl nebo pil něco, čeho se nedotkl nikdo jiný?"

„Nejspíš bych se k tomu dostal."

„Nic," prohlásil k mému zklamání kuchař. „Skoro všichni ochutnali z většiny jídel a ze všech vín. Jestli bylo jídlo otrávený, tak jsou všichni mrtví. Číšníci dávali pozor — jenže při takovém večírku lidi taky rádi po-
dávají různý dobroty sousedům —"

„Dávali si záležet na slušným chování?"

„Překonávali se zdvořilostí. Až moc."

„Takže vládla přátelská nálada?"

„Na první pohled jo, ale přitom se dalo vycítit velký napětí. Báł jsem se, aby nepřešlo i na číšníky, mohli by něco upustit. Pozvali si harfeníka, ale pak mu zaplatili, a vůbec jim nezahrál. Skončili poměrně brzy —"

„Viděl jsi, co se stalo pak?"

„Bodejť. Čekali jsme, že budeme sklízet ze stolů... Když vyšli ven, Cre-
pito a Felix ještě postáli chvíli s hostem v portiku —"

„Ještě pořád něco projednávali?"

„Mluvili tiše — Novus podle všeho udělal něco, co vedlo ke sporům. Potom jsem zaslechl, jak ho zvali, aby si s nima ještě něco vypil, ale nic z toho nebylo. Host tvrdil, že má na práci ještě něco jiného. Když odešel, Felix a Crepito dali hlavy dohromady a zmizeli.“

„Spokojení?“

„Ale kdepak.“

„A kde byl Novus?“

„Ten někam odcházel.“

„Se Severinou Zotikou?“

„To ne,“ odpověděl kuchař. „Zapomněl jsem ti říct — Severina Zotica tam vůbec nebyla.“

V tu chvíli jsem zaslechl šoupnutí boty na mramoru. Viridovix mi varovně položil ruku na paži. Otočil jsem se na židli. Ve dveřích jsem v závanu česneku a kadidla uviděl stát muže, snad dalšího člena hortensiovského triumvirátu.

XXXV

Vypadal starší než Novus, ale určitá podoba se nezapřela: stejná barva pleti a statná, dobře živená postava. Obloustlé tělo s velkou hlavou, ježatý černý knír, skrývajíc pohyby rtů.

Kupodivu nedával najevo žádnou zvědavost, kdo jsem, ani o čem asi mluvím v jejich rodinné jídelně s jejich rodinným kuchařem. Přešel před námi k štíhlé modré karafě, z níž jsme si s Viridovixem nalévali. Předtím jsem našťestí postavil svou číši na zem, kde zůstala schovaná za mýma nohama. Viridovix tu svou šikovně zabořil do záhybů přehozu našeho lehátka. Propuštěnec se na karafu podíval a všiml si, že z ní vína ubylo.

„No jo, Novus se už zase nemohl dočkat," bručel.

Odpoutal jsem se od Viridovixe. „Promiň, pane. Jsi Crepito?"

„Felix." Polliin manžel. Ještě stále se mračil na karafu, jako by Novovi vyčítal, že se do ní pustil. Ani Viridovix, ani já jsme ho nevyvedli z omylu, abychom ho nezklamali.

„Já jsem Marcus Didius Falco. Najala mě tvá žena..." Těžko se dalo poznat, jestli o tom něco ví. „Jestli je tu někde i Hortensius Crepito, rád bych požádal o naléhavý rozhovor."

Zvedl karafu. „Výborný ročník. Crepito a Novus přijdou za mnou —"

„Novus ne, pane. Něco se stalo. Nemůžeme si promluvit — pokud možná i s Crepitonem?"

Hortensius Felix se dosud zajímal víc o karafu než o nějakou záhadu. Pokrčil rameny a vedl mě ven.

Všichni tři propuštěnci měli v úmyslu se uchýlit se svým falernským na ochutnávku do pokojíku na druhé straně od hlavní haly. Ten jsem také neznal. Zařídili si ho vyloženě cizokrajně — nilské obrazy, vějíře, sošky bohů s hlavičkami ibisů, křiklavě pruhované polštáře a lehátka ze slonoviny se sfingami jako opěrkami.

„Náš egyptský salon." Felix si všiml, že jsem o krok ustoupil. „Líbí?"

„Měli by ho mít v každém domě!" Asi jako vosí hnízdo nebo dveře, které nejdou zavřít.

Za námi zavanul dovnitř další oblak česnekového pachu: Crepito — asi pátral po Novovi. „Nemůžu toho pitomce najít. Na co si to hraje?"

Pollia mě sice ujišťovala, že ti propuštěnci nejsou pokrevní příbuzní, ale když už jsem všechny tři viděl, usoudil jsem, že rozhodně pocházejí ze stejného východního kmene. Crepito měl menší knír než Felix, méně zavalitou postavu než Novus a hlučnější, drsnější hlas než ti dva, ale stejnou bradu, snědý obličej a výbušnou povahu. Novus z nich musel být nejmladší.

Představil jsem se podruhé. „Hortensius Crepito? Já jsem Didius Falco, najaly si mě vaše manželky." Crepito něco zavrčel, a tak jsem pokračoval, přesvědčen, že teď jsem už známá veličina. „Mrzí mě, že právě já vám musím sdělit smutnou zprávu. Hortensia Nova postihla náhlá nehoda — osudná."

Oba dali najevo patřičné překvapení. „Vyloučeno! Vždyť je to moment, co jsme s ním byli —" To řekl Crepito.

„Sám jsem ho našel," informoval jsem je tiše. „Musel dostat nějaký záchvat, hned po večeři."

Oba propuštěnci si vyměnili pohledy. „Chceš říct —"

„Ano. Vypadá to, že byl záměrně otráven."

„Ale jak?" zeptal se Felix naléhavě jako člověk, který si až příliš dobře uvědomuje, že jedl totéž co ten zavražděný.

Soucítě jsem ho uklidňoval. „To, co se stalo Hortensiu Novovi, udeřilo zřejmě velmi rychle. Kdyby to postihlo někoho jiného, určitě by to už poznal."

Přesto Felix odložil štíhlou modrou karafu na příruční stůl a rychle ucouvl.

Litoval jsem, že jsem Crepita a Felixe nepoznal dřív. Pokaždé mám divný pocit, když musím sdělovat novinu neznámým lidem. Těžko se dá posoudit, která z jejich reakcí vyplývá z otřesu — a do jaké míry je upřímná.

Hortensius Felix se zasmušil a uzavřel do sebe. Crepito chtěl znát další

podrobnosti, a tak jsem mu vyličil, jak jsem Nova našel mrtvého na podlaze latríny a že tam také zůstal. „Možná že byste měli zavolat příslušného magistráta, než ho dáte odnést," navrhl jsem.

„Je to normální?" namítl Felix stroze. Je normální zvát si úředníky?" V tom napětí se poprvé ukázalo, že se propuštěnci dostali do Říma z nějaké jiné kultury.

„Je lepší jednat odpovědně, pane. Majitelé domů většinou raději sami ohlásí prétorovi podezření z vraždy, než aby jim tam po upozornění sousedů posílal z vlastního rozhodnutí své édíly."

„To snad lidi ne —"

„Ale ano, dělají," řekl jsem vážně. Jakmile se začnou roztrušovat nepřímé povídačky, nečekejte pochopení od lidí, s kterými jste večeřivali." Opět se na sebe podívali. „Vím, že jste Hortensia Nova měli oba rádi jako bratra," pokračoval jsem mírněji. Oba to přijali vyloženě chladně. Můj pocit, že jednám s cizinci, ještě vzrostl. Napadlo mě, že je musím ještě uklidnit. „Snažím se vám poradit. Kdyby vrah z místa činu prchal, poslali byste pro vigily, aby ho pronásledovali. Ale traviči obvykle doufají, že se na ně neprijde, a tak zůstávají na místě a tváří se nevinně. Můžete se spolehnout, že to dá prétor zítra vyšetřit. Pak se celá záležitost vyřídí citlivěji —" (Chtěl jsem ovšem říct, že se zdvořilou neschopností.)

„A co s tím máš společného ty?" zeptal se Felix drsně.

„Můžu vás soukromě dál zastupovat. Tak mě to rozčililo, že možná zjistím pravdu dřív než prétor." Doufal jsem, že by Crepito a Felix mohli jako podnikatelé doplnit jméno místního prétora; marně. „Nemohl jsem tomu žel nijak zabránit," přiznal jsem. „Ale nebudu mít klid, dokud toho zločince neodhalím. První podezřelou bude Severina. Jako další krok mám v úmyslu ji vyslechnout. Překvapilo mě, že se dnes večere nezúčastnila."

„Nějak se Novovi omluvila," vysvětlil Felix.

„Ale předtím tu byla, že?" Felix i Crepito pokrčili rameny. Jestli si ta dáma myslí, že ji dostatečně očistí nepřítomnost, tak se podiví!" Propuštěnci si opět vyměnili pohledy.

Nastalo ticho, které mě upozornilo, že bych měl zmizet. „Tak já půjdu... Neměl bych si napřed promluvit se Sabinou Polliou a Hortensií Atiliou?" Doufal jsem, že uvidím, jak budou obě ženy na tu tragédii reagovat.

„Není třeba," odsekl Felix rázně, skoro nepřátelsky. Ještě zazvonil, aby tomu dodal důraz.

„No dobrá. Zítra se tu samozřejmě znovu zastavím. Chci osobně vyjádřit soustrast... Mimochodem, byly dnes večer vaše vztahy s Novem dostatečně přátelské?" zeptal jsem se jakoby nic na odchodu.

Aspoň tentokrát se na sebe nepodívali. Ba strnulost, s jakou upírali zraky před sebe, mi připadala sama o sobě podezřelá. Oba mě vážně ujistili, že večírek probíhal v dobré náladě a shodě.

Díky Viridovixi jsem věděl, že lžou. Z toho vyplývala zajímavá otázka: proč?

Předpokládal jsem, že ještě ten večer dojde později v domě Hortensiů k živé výměně názorů. Strašně rád bych ji slyšel. Zajímalo by mě, jakou roli budou hrát ženy, jež mě zaměstnaly.

Zatím jsem však uvažoval o něčem jiném: jak sdělit Severině zprávu o zločinu.

Teprve tehdy, když jsem kráčet k jihu ulicemi plnými nákladních povozů a snažil se uhýbat, aby mi některé kolo nerozdrtilo prsty na nohou, mi konečně vyvstala v mysli otázka, kterou jsem zatím neměl čas si formulovat: *jaký to mělo smysl?*

Hortensius Novus zemřel příliš brzy. Severina neměla naději, že zdědí jeho bohatství, leda jako jeho manželka. V tomto stadiu jejich známosti může být ráda, jestli dostane pytel jablek s jeho laskavým poručením. Oč té ženě jde?

XXXVI

S koro celá Abaková ulice se nořila do temnoty. Blikalo tam jenom pár matných světel, ale v průchodu k Severininu domu byla tma jako v ranci. Narazil jsem si palec o kbelík, který nechali stát před sýrařstvím. Její dům vypadal jako po vymření.

Trvalo mi čtvrt hodiny, než jsem vyburcoval jednoho z jejích otroků. Snažil jsem se upoutat pozornost nenápadně, ale nezbylo mi než v jednom kuse bušit kovovým klepadlem. Ten hluk muselo být slyšet po celém Caelimontiu, ale nikdo nerozrazil okenice, aby zjistil, co se děje, nebo aby protestoval. Na Aventinu by si to obyvatelé nenechali jen tak líbit.

Otrok mě poznal. Neutrousil žádnou poznámku o tom, že je pozdě. Třeba za Severinou chodili v nočních hodinách i jiní muži. Když mě pouštěl dovnitř, všiml jsem si, že je v domě klid, svítí jen několik lamp, všichni šli zřejmě spát.

Nechal mě čekat v pokoji, kde jsem se s dívkou sešel poprvé. Na tkalcovském stavu byl rozpracovaný jiný vzor. Mrkl jsem na svitek z knihovny, který se povaloval na lehátku: cosi o Mauretánii. To mě nezajímalo. Naslouchal jsem, jestli neuslyším pohyby jinde v domě.

Otrok prostrčil hlavu závěsem. „Přide dolů," zabručel neochotně.

„Díky. Pověz mi," vyzvídal jsem, „už si Novus a Severina domluvili datum svatby?"

„Za deset dní."

„Kdy se o tom dohodli?"

„Tendle tejden."

„Tak Novus to možná oznámil ostatním dnes večer?"

„Ona přide dolů," opakoval otrok a posměšně se na mě podíval. Poznal, že střílím jenom naslepo.

Vůbec jsem ji neslyšel přicházet.

Byla přistrojena, jako by ji otrok opravdu vytáhl z postele: bosa, s holými pažemi, v krátké bílé spodní košili, obličej mírně naběhlý, záplava těch měděných vlasů volně rozpuštěných po zádech. Snad už opravdu ležela v posteli, nespala a čekala, kdy jí posel přinese tu zprávu.

„Budeš mi muset něco vysvětlit, Zotiko.“ Snesla můj pátravý pohled, neuhnula před ním. To jsem očekával. Tahle se nenechá vyvést z míry. „Novus je mrtvý.“

„Novus?“ vyhrkla a pak se zamračila, jako by byla zmatená.

„Věděla jsi to?“

„Mrtvý?“ opakovala.

„Jen tak dál, Zotiko!“ ryl jsem do ní urážlivě.

Severina se rozhořčeně nadechla. „Musíš být tak surový?“ Popošla do pokoje a přiložila si dlaně na obličej. „Co se stalo? Pověz mi to pořádně.“

„Dnes večer jsem našel tvého vyvoleného ležet na latrině obličejem na zemi. Otráveného, Severino. Neříkej, že tě ta zpráva překvapuje.“

Skousla si ret, když jsem se zmínil o podrobnostech, ale teď jsem ji rozčilil. Výborně. Přešla k jednomu lehátku a posadila se. Viditelně se třásla. „Kolik je hodin, Falcone?“ Neměl jsem tušení. „Na to se lidi vždycky ptají,“ mumlala roztržitě, „když už na čase beztak nezáleží...“

Tvářila se zdrceně, ale mě nepřesvědčila. „Přestaň mě dojímat. Pročpak jsi tam nezůstala na večeři?“

Zasmušila se. „Necítila jsem se dobře, Falcone. Ženské potíže.“ Vzdorně zvedla bradu a tiskla si břicho. „Víš, co myslím.“

„Mám se snad stydět zeptat? To pusť z hlavy. Já jsem vyrůstal mezi pěti sestrami, Zotiko. Victorina se na to dovedla mistrně vymlouvat — u ní někdy měsíčky trvaly až tři týdny, zvláště když se chtěla ulejt z nějakých nudných náboženských svátků.“

„Odpoledne jsem tam byla,“ sdělila mi Severina úsečně. „Ale nakonec jsem uvážila, že bych asi nevydržela dlouhý večer upjaté formálnosti mezi lidmi, co se netají tím, že jsem jim trnem v oku —“

„Ano, potřebovala bys velkou kuráž — kdybys měla spočívat vedle své oběti pochutnávající si na otrávené omáčce.“

„To je sprosté nactiutrhání, Falcone!“ bránila se. „Šla jsem uklidnit kučaře. Novus má spoustu starostí od té doby, co rozeslal pozvánky —“

Všiml jsem si, že použila přítomný čas jako po určitou dobu lidé, kterým někdo skutečně umřel. Rafinované! „Viridovix cítil velkou odpovědnost —

„Co to Nova napadlo, že si koupil galského kuchaře? Když už musí mít člověk vrchního kuchaře z nějakých exotických končin říše, tak se rozhodně obrátí do Alexandrie, že?”

„Víš, jak to u nich chodí — jejich zajatý ‚náčelník‘ je něco nového.”

„On je rozhodně rarita a vaří znamenitě.” Viděl jsem, že se s touhle chvilkovou odbočkou nikam nedostanu, a tak jsem toho nechal. „Povídej mi o dnešním večíрку. Proč ta velkolepá sláva? Kdo byli hosti?”

„Appius Priscillus.”

Chvilí jsem tápal. „Aha, ten sup, spekulant s realitami! Který vytlouká duši ze zelinářů. Co má s tou partou Hortensiů společného?”

„Stejně zájmy. Pronájemy, hromadění majetku, stavební parcely. Vztahy mezi oběma jejich říšemi se silně zhoršily. Nekonečným soupeřením jednali všichni proti vlastnímu zájmu, a tak se navrhla společná večeře, aby si své spory vyříkali.”

„Kdo přišel s tím návrhem?” zeptal jsem se zamračeně. Už jsem to věděl.

„Já. Ale vždyť ty sám jsi původně navrhoval, že by se měli sejít... Omluv mě na okamžik,” zašeptala Severina najednou. Vypadala, že bude každou chvíli zvracet.

Vyklouzla z pokoje. Dopřál jsem jí několik minut a pak jsem se ji vypravil hledat.

Intuice mě zavedla do předsíně u elegantního triclinia, kde jsme s Novem dostali oběd. Severina stála nehybně potmě. Zvedl jsem svítilnu, kterou jsem si přinesl s sebou. „Není ti špatně?”

„Musím toho tolik promyslet.”

Opatrně jsem přistoupil blíž. „Zotiko?” Její zaryté mlčení a upřený pohled byly známky opravdového šoku. Chvilí si tiskla ruku na čelo. Potom se rozplakala.

Ovládl jsem podrážděnost a řekl: „První pravidlo informátora zní: ženy, co se rozplácou, nemají za lubem nic dobrého.”

„Tak se jim nepleť do cesty,” utrhla se na mě Severina. Dvěma prsty jsem

jí podepřel loket a zavedl ji k jednomu lehátku. Bez protestů se posadila, pak se odvrátila a vzlykala. Seděl jsem vedle ní a nijak jsem ji nerušil. „Promiň mi to,” zamumlala nakonec a předklonila se, aby si mohla otřít obličej podolkem košile. Zahlédl jsem její koleno, jež by mi mohlo snadno odvést pozornost.

Dýchala zvolna, jako by se smiřovala s nějakými neočekávanými těžkostmi. Zřejmě to hrála. Musela. Vzpomněl jsem si, jak mi prétorův tajemník Lusius říkal, že se Severina v kritických situacích dovede ohromně ovládat, a přítel Lusius měl dobrý postřeh. Přesto jsem však cítil, že její potřeba dát průchod silnému pohnutí je do jisté míry upřímná.

„Doufám, že sis už připravila povídačku pro vyšetřujícího magistráta.” Hleděla před sebe, stále jakoby v transu. „Nebo ještě líp,” navrhl jsem, „co kdybys svěřila přesně, co se stalo, hodnému strýčkovi Markovi, aby se toho mohl ujmout?”

Severina si vzdychla a natáhla drobné nožky před sebe. Ty nožky, i ta část lýtky, kterou jsem viděl (větší část než jindy), byly pokropené pihami, její holé paže také. „Radši se do toho nepleť, Falcone.”

„Ty mi nic nepovíš?”

„Jestli jsem Nova doopravdy otrávila, tak rozhodně ne.”

„A otrávila?”

„Ne. U Junony a Minervy — jestli mi šlo jenom o jeho prachy, co bych z toho měla?”

„To mě taky napadlo.”

„Skvělé! Takže s jakým pokrouceným vysvětlením se vytasíš?”

„Jsem přesvědčen, žeš ho zabila — ale nemám ponětí proč.”

Vyskočila. „Didie Falcone, jakým právem ses sem vetřel? Buď mě zatkní, nebo vypadni —”

„Co to děláš, Zotiko?”

„Jdu si pro džbán vína do jídelny — a pak mám v úmyslu se opít.”

Srdce se mi varovně rozbušilo — ale vzápětí jsem se ujišťoval, že by to mohla být má jediná příležitost přimět Severinu k tomu, aby mi prozradila něco důvěrného. „Posaď se, ženská. Pro ten džbán dojdu sám. Nech si poradit od zkušeného: namažeš se rychleji a současně i mnohem veseleji, když ti s tím pomůže přítel.”

XXXVII

Proč dělám takové věci? (Proč je vůbec někdo dělá?)

Na příborníku jsem našel číše a poloprázdnou amforu čehosi s dost výraznou chutí, z čeho se po delším pití musí člověku udělat špatně. Severina došla pro džbán studené vody. S přísadami jsme se nezdržovali. Kdybychom potřebovali nápoj ochutit, naše vzájemné podezírání by nám nahradilo hořké koření.

Skončili jsme vsedě na podlaze a hlavy si opírali o lehátko za sebou. Zpočátku jsme pili mlčky.

Třebaže jsem dělal detektiva už pět let, nález mrtvolý mě vždycky vyvedl z míry. Nebránil jsem se dotírajícím vzpomínkám. Znovu se mi zjevoval Novus s holou zadnicí v té nedůstojné křeči, Novus s tváří přitisknutou na podlahovou dlažbu s tím výrazem čiré hrůzy...

„Není ti nic, Falcone?“ zeptala se Severina tiše.

„Vražda se mě hluboce dotýká. Mám ti popsat, jak to vypadalo?“

Všiml jsem si, že jí zbělely klouby, jak svírala nožku keramické číše. „Snad to snesu.“

Řekl jsem jí to nejhorší. Další podrobnosti jsem nerozváděl.

Severina si dolila. Obsluhovali jsme se sami — neohlíželi jsme se na společenské formality. Měl jsem pocit, jako bych popíjel s chlapem.

„Děláš to často?“ zeptal jsem se.

„Ne,“ přiznala. „A co ty?“

„Jenom když vybledne vzpomínka na to, jak mi třeštila hlava při poslední kocovině...“

„Jestli budeme takhle pokračovat, nemám ti říkat osobním jménem?“

„Ne.“

Chvilku si okusovala ze strany palec. Já myslela, že jsi můj hodný strýček Marcus.“

„Já jsem Falco — a hodný nejsem.“

„Aha. Namazaný, ale nepřístupný." Zasmála se. Kdykoli se Severina smála, připadalo mi to arogantní — a to mě dráždilo. Já myslím, že my dva máme víc společného, než jsi ochoten si přiznat, Falcone."

„Nemáme společného nic." Šplíchl jsem si do poháru další dávku lihoviny. „Novus je mrtvý. Co bude následovat, Zotiko?"

„Nic."

„Co bylo nesprávné slovo. Měl jsem se zeptat *kdo*."

„Nech si ty urážky," utrhla se na mě — ale napůl se přitom usmívala a za bledými řasami jí to zajiskřilo. Provokovala mě, abych se jí vyptával ostřeji. Vyšetřování ji vzrušovalo.

Ani mě nenapadlo, abych se hádal s podezřelou, jež byla tak ráda středem pozornosti. Raději jsem se líně protáhl. „Už nikdy, co? Takhle jsem to vždycky říkával, když mi nějaká povětrná kůstka pláchla s penězi a zlomila mi srdce."

„Ty používáš minulý čas?" rýpla si do mě ve snaze vytáhnout ze mě něco víc.

„Už jsem starej. Povětrný kůstky stojí o kluky, co se v posteli dovedou rozpálit a nechají sebou vorat —"

„Ty si vymýšlíš, Falcone," vyčetla mi, najednou jaksí opatrnější. „Proč se s tebou nedá mluvit otevřeně?"

„To mě nudí," připustil jsem. „Copak to není dost otevřené?"

Oba jsme se otřásali podroušeným smíchem.

Severina seděla se zkříženýma nohama a se vzpřímenými zády po mé levici. Já jsem si tedy hověl s pokrčenou pravou nohou a ruku s číší jsem si opíral o koleno. To mi umožnilo, abych se k ní natáčel a nenápadně ji pozoroval.

Znovu si nalila. Já piju víc než ty."

„To jsem si všiml."

„Chceš zůstat střizlivý, abys ze mě mohl vymámit má tajemství..."

„Mně se líbí žena, co skrývá tajemství —"

„Ale já se ti nelíbím! Přestaň mě balamutit... měla jsem se tě zeptat," mumlala a snad se domnívala, že lživě, „jestli na tebe doma někdo čeká."

„Ne." Vypil jsem do dna. Byl to drastičtější počín, než jsem měl

v úmyslu; málem jsem se zalkl.

„Ty mě překvapuješ," dobírala si mě tichým hlasem.

Když jsem přestal kuckat, řekl jsem: „Onehdy jsi měla pravdu: ukousl jsem si příliš velké sousto."

„Vyprávěj mi o tom."

„Není moc co vyprávět. Jeden z nás se touží usadit a založit rodinu, ten druhý chce zůstat volný." Severina se zatvářila rozpačitě, jako by nepochopila vtip. „Ženské jsou tak vrtkavé," posteskl jsem si. „Bojí se vzít na sebe odpovědnost —"

„Jak ji tedy polapíš?" zapojila se do hry Severina, ale s pohrdavým výrazem.

„Mám své metody."

„Vy mužští jste takoví podfukáři!"

„Jen co zjistí, jaký jsem úžasný kuchař a jakou mám milou, oddanou povahu, tak si ji připoutám..."

„Pomáhá ti v tvé práci?"

„Na to už ses mě ptala. K své práci ji nepouštím."

„Myslela jsem, jestli ji neposíláš špehovat do míst, kam se nedostaneš."

„Nikdy bych jí nedovolil chodit někam, kam bych nemohl jít sám."

„Úžasně ohleduplné!" pochválila mě Severina.

Oba jsme už s pitím přestali a zírali jsme před sebe jako párek filosofů. Drsné mladé víno a předtím jemné falernské, které jsem ten den vyzunkl, a to nemluvím o lehkých vínech, jež nám podával Titus v Paláci, to všechno už vykonalo své a začínal jsem pochybovat, že se udržím vzpřímeně, až si budu chtít stoupnout. I Severina už ospale oddychovala.

„Noc zpovědí."

„Zatím poněkud jednostranných," zabručel jsem s pocitem nevolnosti. „Měl jsem v plánu se ti svěřit, a tak tě naladit, aby ses mi vyzpovídala..."

„V plánu, Falcone? Ze mě žádnou zpověď nevymámíš takovým otřepaným trikem, že mě napřed opiješ."

„Ty ses opila sama."

„Nesnáším tě, když uvažuješ logicky."

„A já nesnáším tebe — Ale nic," vzdychl jsem. Jsem tak utahaný, že se mi

nechce pouštět do plytkého dialogu."

„Ty už usínáš," oznámila Severina vítězoslavně. Snad měla pravdu. Snad jsem jenom chtěl, aby si to myslela. (Snad už jsem se nemohl ovládnout.)

Když jsem neodpovídal, zaklonila hlavu a zaúpěla. Potom si stáhla z prstu prsten s červeným jaspisem ve tvaru dvou spojených rukou. Se zatrpklým výrazem ho vyhodila do vzduchu, chytila, a pak ho položila vedle sebe na zem. Zdálo se mi, jako by z drahokamu vyskočila jiskra a zaleskla se jí ve vlasech. Její gesto nepůsobilo neuctivě, ale zřejmě značilo formální konec zasnub se zemřelým. „Co mám dělat... nikdo mě nepotřebuje... nemám na koho se obrátit... K čemu to všechno je, Falcone?"

Prsten, který si sundala, vypadal skoro tak těžký jako ten, jež nosil sám Novus, až příliš masivní na Severininy prsty, drobné, skoro dětské. Ještě pořád na tom můžeš vydělat, dámo. Aspoň ten prsten je solidní zlato."

Severina posunovala jaspisovým prstenem pohrdavě po mozaice. „Zlato se ošoupe do tenká. Jako láska, kterou předstírá."

„Některá vydrží."

„Ty tomu vážně věříš?" podivila se. „A věří tomu i ta vzácná přítelkyně?"

Zasmál jsem se. „Ta bere věci realisticky. Drží mě zkrátka, pro každý případ."

Za chvíli zvedla Severina pravou ruku a ukázala laciný prsten s primitivně vyrytou Venuší a malou skvrnou, což měl být Amor, choulící se jí ke kolenu. „Vidíš? Měď —" prohlásila tajemně, „ta vydrží celou věčnost!"

„Věčnost je tedy laciná. Jestlipak víš, že měď, cuprum, odvozuje své jméno od hor na Kypru, odkud pochází?" Rád sbírám různé zajímavosti.

„A Kypr je rodištěm Venuše, proto je měď kovem lásky —"

„Pak se ti na duši usadí měděnka, Falcone," zamumlala.

„S tím bys měla jít k doktorovi." Dál jsem se jí nevyptával, co tím myslela. Se ženou, která se chce tvářit záhadně, nic nesvedete. „Kdo ti dal ten měděný prsten?"

„Někdo, kdo byl se mnou otrokem."

„Má nějaké jméno?"

„Jenom mezi podsvětními stíny."

„Jako tolik tvých blízkých.“

Severina se natáhla pro amforu. Zvedl jsem ruku na protest, ale ona se o zbytek vína rozdělila se mnou.

Opřela se a přisunula se trošičku blíž. Popíjeli jsme, oba v hlubokém zadumání, jež u opilců nahrazuje myšlenky.

„Už bych měl jít.“

„Můžeš tu přenocovat.“

Zoufale jsem se potřeboval v klidu vyspat. V tomto domě bych nezahouřil oko a stále čekal, že se na mě snese mechanický strop a rozdrtí mě... Zavrtěl jsem hlavou.

„Stejně ti děkuju za tvou společnost.“ Severina sevřela rty jako holčička, která je úplně sama, ale snaží se být statečná. „Dnes v noci jsem potřebovala někoho vedle sebe —“

Otočil jsem k ní hlavu. Ona otočila svou. Naše rty byly na dva prsty od sebe. Měl jsem tisíc chutí ji políbit. Ona to věděla a nepokusila se odtáhnout. Kdybych ji políbil, věděl jsem, co by se stalo: začal bych se cítit odpovědný.

Opřel jsem se o lehátko za sebou a zvedl se.

Severina se také postavila a natáhla ke mně ruku, abych ji přidržel. To víno a náhlý pohyb způsobily, že jsme se oba zapotáceli. Chvilí jsme se motali spolu a dosud se drželi za ruce.

Být to Helena, hned bych ji objal. Severina byla menší, musel bych se sehnout. Nepředstavovala typ drobného kostnatého ptáčátka, z jakých mi naskakovala husí kůže. Pod volnou košilí jsem viděl vábivé maso. Její pokožka vypadala vždycky čistá a hladká. Byla výrazně navoněná nějakým známým olejem. Ve světle lampy a v té těsné blízkosti se její zimně šedé oči najednou jevily jako temně modré, hlubší a zajímavější. Oba jsme věděli, co mi táhne hlavou. Byl jsem uvolněný a naměkko. Stýskalo se mi po mé paní. I já jsem potřeboval někoho vedle sebe.

Nepokusila se stoupnout si na špičky. Chtěla, aby rozhodnutí — i vina — ležely čistě na mně.

K smrti unavený a tak opilý, že mi to moc nemyslelo, jsem koumal, jak

trochu taktně zmizet. „To není dobrý nápad, Zotiko.“

„Nejsi v pokušení?“

„Moc jsem toho vypil,“ vymlouval jsem se galantně. V tu chvíli na mě dolehla taková únava, že bych mohl lehce souhlasit s čímkoli, jen kdybych přitom směl ležet. „Až jindy,“ slíbil jsem.

„Pochybuj,“ odpověděla — vyloženě pomstychtivě.

Nějak jsem doklopýtal domů.

V novém bytě jsem nebyl od té doby, co mě Anacrites dal odtáhnout do vězení. Byl bych uvítal nějaký vzkaz od Heleny Justiny, něco, z čeho bych si mohl vyvodit, že se jí po mně stýská. Za svou věrnost bych si zasloužil odměnu. Nenašel jsem nic.

Nemohl jsem mít ovšem senátorské dceři za zlé, že je povznesená nad to, aby si mě předcházela. A protože jsem prohlásil, že budu čekat, až se mi sama ozve, nemohl jsem za žádnou cenu udělat první krok já...

Šel jsem si lehnout a proklínal ženské.

Severina o mě nestála, chtěla jen, abych po ní toužil. To není totéž.

A je vyloučeno, přemítal jsem zlostně (všechn ten alkohol ve mně vyburcoval bojovnost), abych pro nějaké chladné modré oči zapomněl na dívku, jež mě vážně dohání k šílenství; dívku, na kterou jsem chtěl myslet; dívku, jejíž hnědé oči mi kdysi řekly tak upřímně, že po mně touží...

Zklamaný k nevydržení praštil jsem zařatou pěstí co nejsilněji do zdi ložnice. Kdesi nablízku se uvnitř konstrukce domu uvolnila se znepokojivým harašením sprška padající drtě, jako kdybych pohnul stropním trámem. Syčelo se to dlouho.

Potmě jsem přejel rukou po povrchu stěny. Nezjistil jsem, že by omítka byla nějak narušená, a tak jsem ležel strnule, s pocitem provinění a obav, a natahoval uši, jestli něco neuslyším.

Než bys řekl švec, jsem je zapomněl natahovat a usnul jsem.

XXXVIII

Probudil jsem se dřív, než se mi líbilo, a to pro zlé sny. Ty mě tak rozrušily, že vás jejich líčením radši nebudu obtěžovat.

Abych unikl dalším nočním můrám, pro jistotu jsem se posadil a oblékl — zdlouhavá procedura vzhledem k tomu, že pozůstávala pouze z natažení čisté tuniky přes zmačkanou, ve které jsem spal, a z hledání oblíbených sandálů, které mi máma někdy zašantročila. Během té namáhavé práce jsem slyšel nějaký povyk. Ta stará paní nahoře hulákala z plných plic na nějakého chudáka, jako kdyby její jedinou dceru připravil o panenství.

„Budeš toho litovat!“ vztekal se mužský hlas. Potěšen, že aspoň tentokrát nemůžu za to, co jí přelítlo přes nos, vystrčil jsem hlavu právě ve chvíli, kdy se ze schodů kolem mých dveří řítil Cossus, ten agent sjednávající nájem. Vypadal zničeně.

„Nepříjemnosti?“ zeptal jsem se.

„Baba bláznivá —“ mumlal a ohlížel se přes rameno, jako by se bál, že ho ta čarodějnice uřkne. „Některý lidi holt nevědí, co je pro ně dobrý —“

Poznal jsem, že nemá chuť ukojit mou zvědavost, a tak jsem za ním jenom zavola: „Co bude s tím nosičem vody, co jsi mi slíbil?“

„Měj strpení...“

Tentokrát jsem ho nechal odejít bez spopitného.

Z domova jsem odešel bez snídani. S bolavou hlavou jsem se vydal za ženami na Pincius. Trvalo mi dost dlouho, než jsem tam dorazil. Mé nohy si zřejmě umínily, že ten den nebudou nikam šlapat. Já jsem je převezl tím, že jsem si najal mulu.

Hortensia Nova vyprovázeli na cestě přes řeku Styx velkolepým stylem. Celý dům byl prosáknut temnou vůní balzamovacích olejů a kadidla. Místo několika symbolických cypríských větví střežila každé dveře dvojice celých stromů. Museli na to zlikvidovat jeden menší les. Můžete se spolehnout, že tihle lidé udělají divadlo i z pohřbu.

Otroci byli v černém. Látka vypadala zbrusu nová. Propuštěnkyně musely donutit švadleny, aby pracovaly celou noc.

Když se mi podařilo k nim proniknout (dávaly totiž okázale najevo, že jsou zdrceny žalem a nemohou tedy přijímat návštěvy), byly Pollia i Atilia ovinuty spoustou nádherných bělostných šlojířů — což je barva smutečního oděvu vyšších společenských vrstev (a také slušivější).

Vyslovil jsem jim soustrast, a pak jsem se k vzniklé situaci postavil statečně čelem. „Asi se mě zeptáte, jak se opovažuji tady ukázat...” Sabina Pollia krátce zakdákala. Žal někdy vzbuzuje podrážděnost. Jako obvykle měla obličej pečlivě upravený, ale její hlas jako by byl o deset let starší než ta tvář.

Obrnil jsem se. „Podívejte, udělal jsem, co bylo v mých silách — nic víc jsem vám neslíbil.” Hortensia Atilia vypadala spíš ustrašeně než lítostivě a úzkostlivě na mě upírala veliké tmavé oči. Sabina Pollia hleděla nasupeně. „Severinu jste odhadly správně — i když je těžko pochopitelné, jak si to načasovala... Tomu, co se stalo, se nedalo zabránit. Ale tentokrát neunikne spravedlnosti —”

„Jak to můžeš tvrdit s takovou jistotou?” zeptala se mě Pollia kousavě.

„Ze zkušenosti.”

„Už dřív jsi měl jistotu.”

„Ba ne, dřív jsem si počínal opatrně. Teď mám zlost —”

„Už jsme to hlásily prétorovi,” přerušila mě Pollia.

„Dobře. Sám jsem to navrhoval —” Domyslel jsem si, co bude následovat.

„A já zase navrhuju, abychom to celé přenechali úřadům — ať to vyšetří.”

Když si Pollia tím pohrdavým šlehnutím ulevila, začal jsem znovu opatrně: „Najaly jste si mě, protože jsem pracoval pro Palác — a právě tam jsem se náhodou včera večer zdržel —”

„Naši manželové nám přikázali, abychom s tvými službami skoncovaly.” To vyslovila Atilia, která se z těch dvou vždycky jevila jako bázlivější. Ani jedna z těch ženských by na manželův příkaz nedala, co by se za nehet vešlo. Felix a Crepito byli pouhé loutky. Ale každá výmluva je dobrá, když mě klient chce za každou cenu propustit.

„No jistě," přitakal jsem, „přání manželů musíte respektovat."

„Zklamal jsi, Falcone," nedala pokoj Pollia.

„Zřejmě."

I při kruté kocovině jsem dovedl zůstat profesionálem. Obě vypadaly napjatě, jak očekávaly zlostný výbuch. Na ten bylo dost času, a tak se nedočkaly. „Dámy, nikdy se klientům nevnučuju, jestliže jsem ztratil jejich důvěru."

Zdvořile jsem se odporoučel (protože jsem chtěl, aby mi zaplatily) a odešel.

Případ skončil. Co na tom. Jestli nezískám novou zakázku, vždycky můžu dál pracovat pro Palác.

Jsem odepsaný.

Znovu odepsaný! Proč se mi to pořád stává? Proč si mě najímají jenom takoví vrtkáví klienti? Sotva jsem se vyburcoval k zájmu o jejich nevkusně okázalý život, jejich malicherné mozečky si to rozmyslely a už mě nepotřebovaly.

Tenhle případ jsem mohl vyřešit. S chutí bych se do toho pustil. Ale co, nevádí. Teď oběma ženským předložím mastný účet za několikátýdenní sledování a vypadnu z toho, než dojde na tu nechutnou část. Pro filosoficky založeného člověka je to vlastně nejlepší způsob podnikání. Ať si místní úřady lámou hlavu, jak se to Severině povedlo tentokrát. Jen ať se ji pincijský magistrát pokusí dostat před soud, když se to nepodařilo ani prétorovi Corvinovi na Eskvilinu. Přišlo mi to k smíchu. Můžu jim poslat účet za výlohy, příjemně si odpočinout v lázních, pobavit se, a pak si v *Denních zprávách* přečíst, jak to ctěné úřady zpackaly...

Jenže tím případ neskončil.

Chtěl jsem se vztyčenou hlavou projít kolem ozdobné vrátnice, kde číhal vrátný Hortensiů, když jsem spatřil, jak na mě opodál ve stínu někdo čeká. Hubené paže a černý tenký knír rozdělující jeho obličej vejpůl.

„Hyacinthe!"

Vyhlížel mě. „Falcone — můžeme si promluvit?"

„No jistě —"

„Musím si pospíšet. Všem nám zakázali s tebou mluvit.“

„Ale proč?“ Neklidně pohlédl k domu. Odtáhl jsem ho z hlavní cesty a příkrčili jsme se pod starou borovicí. „To je vlastně jedno — tak co se děje?“

„Mluvil jsi s Viridovixem —“ *

„Ano, a dnes jsem si s ním chtěl pohovořit znovu —“

Hyacinthus se krátce zasmál, potom sebral borovou šišku a hodil ji mezi stromy. „Zaplatili ti?“ zeptal se.

„No, vyhodily mě — jestli mi zaplatí, to teprve uvidím.“

„Jen jim předlož účet. Nechtějí žádný potíže.“

„Potíže? Jaké potíže?“

Chvilí mlčel, a pak ze sebe vysoukal: „S kuchařem si už nepromluvíš. Viridovix je po smrti.“

XXXIX

Jen co to řekl, polil mě studený pot. „Co se stalo?"

„Umřel v noci. Ve spánku."

„Stejně jako Novus?"

„Asi ne. Vyhlížel docela pokojně. Vypadalo to jako přirozená smrt —"
Ha!"

„Byl zdravěj," poznamenal Hyacinthus zamračeně.

„Kuchaři vždycky vymetají zbytky." Viridovix nebyl nijak starý, asi tak třicátník, odhadoval jsem. Jako já, skoro ještě kluk. „Zabývá se tím někdo?"

„Ale kdepak. Kdosi Felixovi naznačil, že je to podezřelý, ale on odsekl, že si možná Viridovix vzal moc k srdci, že Hortensius Novus umřel po nějakým jeho jídle, a tak spáchal sebevraždu —"

„Bylo by mu to podobné?"

„Vždyť jsi s ním mluvil," připomněl mi Hyacinthus.

„Máš pravdu. A co vy ostatní, nepodniknete s tím něco?"

„Když nám to propuštěnci zakážou, co můžeme dělat? Byl to jenom otrok," povzdychl si Hyacinthus trpce. Jeho přátelé byli taky jenom otroci.

Okusoval jsem si nehet. „Měl by se to dozvědět ten prétor, který vyšetřuje, co se stalo Novovi."

Hyacinthus zašoupal nohama v prachu. „Co tě napadá, Falcone. Prétor dluží Crepitonovi hromadu peněz, ten jim pude na ruku. Rodina si přeje pochovat Nova ve vši tichosti — a už nic nerozmazávat."

„Měl jsem za to, že chtěli chránit jeho zájmy. Že proto si mě najali."

Hyacinthus se zatvářil rozpačitě. „Nikdy jsem nepochopil, proč si vybraly zrovna tebe," ujelo mu. „Měl jsi pověst, že zpackáš..."

„To ti pěkně děkuju!" Spolkl jsem zaklení. Potom jsem ho přece jen vyplivl. Jedno z těch, která jsem převzal od bratra, mimořádně peprné. Na otroka udělalo podle všeho dojem. Jestli tomu věřily, tak proč si mě najaly?"

„Třeba si myslely, že budeš lacinej.“

„To byl asi jeden z jejich omylů.“

Vzpomněl jsem si na Heleninu poznámku, že na tyhle povýšence dělají dojem náklady.

Třebaže jsem mrtvého neviděl, zastával jsem na kuchařovu smrt stejný názor jako ten posel. „Viridovixe taky někdo otrávil,“ prohodil jsem. „I když ne tím příšerným dryákem, který oddělal Nova. Ty jsi viděl obě mrtvoly. Souhlasíš s tím?“ Hyacinthus přikývl. Rozhodl jsem se. „Potřeboval jsem probrat s Viridovixem podrobněji včerejší odpoledne. Když je teď po něm, nemohl bys mi najít někoho všímavého, kdo byl v kuchyni po celou dobu, kdy se připravovalo jídlo?“

Zatvářil se nejistě. Připomněl jsem mu, že nikdo jiný nehne ani prstem, aby pomstil kuchařovu smrt. Z kolegiality nakonec slíbil, že najde někoho, kdo by mi mohl pomoci. Dal jsem mu svou novou adresu. A potom, poněvadž jevil stále větší neklid, aby ho tu se mnou nikdo neviděl, jsem ho propustil a on uháněl zpátky do domu.

Zůstal jsem sedět pod stromem a vzpomínal na toho muže z Galie. Líbil se mi. Smiřoval se s osudem, ale zachoval si svou úroveň. Byl poctivý. Měl svou důstojnost. Dlouho jsem o něm přemýšlel. Dlužil jsem mu to.

Rozhodně ho někdo zavraždil. Muselo jít o pomalejší jed než ten, který skolil Nova, méně drastický. Ten byl patrně také určen pro Nova — ačkoliv jsem nemohl vyloučit možnost, že neměl být jedinou obětí.

Nevěděl jsem ani s jistotou, zda oba jedy připravil týž člověk. Dokonce ani proč došlo k dvěma pokusům. Možná se chtěl vrah pojistit. Věděl jsem však bezpečně, jak byl podán ten druhý jed. A bude mě to pronásledovat hodně dlouho. Musel být v tom hořce vonícím koření, kterým si kuchař ochutil svou číši falernského.

Vzpomínal jsem, jak jsem mu to víno namíchal. Viridovixe jsem zabil já sám.

XL

Jak jsem se na pronajaté mule šinul opět k jihu, něco mi říkalo, že ten případ neskončí, dokud ho sám nevyluštím, i kdybych měl pracovat bezplatně. To promluvílo mé statečné a ušlechtilé já. Druhé já se (při vzpomínce na Viridovixe) pouze cítilo pošpiněné a unavené.

Jel jsem domů. Nemělo smysl chodit někam jinam. A obzvlášť nemělo smysl zaplétat se se Severinou Zotikou, dokud nebudu mít proti té pihovaté zmiji nějaký nevyvratitelný důkaz.

Půl hodiny nato u mě zaklepala na dveře. Přemýšlel jsem. Aby se mi myslelo líp, zabýval jsem se praktickou činností.

„Dopřáváš si volna, Falcone?“

„Spravuju židli.“ Měl jsem hnidopišskou, mizernou náladu.

Pohlédla na ten odřený proutěný předmět s polokruhovým zadním opěradlem vybíhajícím do ladně zakřivených područek. „To je dámské křeslo.“

„Možná že až ho spravím, opatřím si k němu i ženu.“

Zrzka se nervózně usmála.

Nebyla přímo v černém, ale v čemsi tmavě nachovém v odstínu bezinkové šťávy. To jejím nekonvenčním způsobem naznačovalo větší úctu k mrtvému, než jakou dávaly najevo Pollia a Atilia tou přemírou dramaticky bílých zavínutí.

Práci jsem nepřerušil. Ukázalo se, že je to jedna z těch činností, kdy máte původně v úmyslu znovu zaplést několik uvolněných pramenů, a skončíte tím, že předmět do poloviny rozeberete, a pak ho musíte dát znovu celý dohromady. Už jsem se s tím páral dvě hodiny.

Severinina zvědavost mi šla na nervy, a tak jsem vysvětloval podrážděně: „Tu židli jsem dostal od sestry Gally. Matka mi opatřila nové proutí. Je to děsná babračka. A celou tu dobu, co na tom makám, vím, že až Galla uvidí, že je židle zase jako nová, začne vrkat: *„Jé, Marku, ty jsi tak šikovný!“*

— a bude ji chtít zpátky."

„To proutí máš moc suché," upozornila mě Severina. „Měl by sis ho navlhčovat houbou —"

„Nech si ty rady." Prut, který jsem právě zaplétal, v polovině praskl. Došel jsem si pro namočenou houbu.

Severina si přinesla stoličku. „Dáváš si s tím velkou práci."

„Důkladnost se vyplácí."

Seděla tiše a čekala, až se uklidním. Neměl jsem v úmyslu jí vyhovět. „Dnes za mnou přišel édil, prý jako zástupce magistráta z Pincijského pahorku."

Piplal jsem se s jedním nepoddajným prutem, potahoval jsem ho, aby pletivo bylo pevné. „Tys mu jistě něco nabulíkovala." Znovu jsem židli sevřel mezi koleny.

„Odpovídala jsem na jeho otázky."

„A on bezstarostně odešel?"

Severina se zatvářila upjatě. „Snad aspoň někteří lidi chápou, že obviňovat mě, když nemám žádný motiv, je nesmysl."

„Prétor možná rád jezdí v srpnu na dovolenou." Chladil jsem si bolavé prsty o mokrou houbu. „Ostatně, je v tom jedna výhoda: dokud budeš vodit za nos toho jeho édila, nikdo jiný tě nebude obtěžovat."

„Cože?"

Vstal jsem z kleče, narovnal židli a posadil se na ni. Tak jsem se ocitl výš než její drobná, úhledná postava s šálem přes hlavu, jež si na mé stoličce dosud objímala kolena. Já už na tom případu nedělám, Zotiko. Pollia a Atilia mi daly výpověď."

„Taková hloupost!" pohoršila se Severina. „Každý, komu na Novovi záleželo, by tě nechal pokračovat."

„Vždycky mi připadalo, že jim celkem o nic nejde."

„To mě nepřekvapuje." Nereagoval jsem na to. Ať bude následovat cokoliv, dají se očekávat jenom těžkosti. To nebylo u Severiny nic nového. „Fakt, že tě propustily," pokračovala, „potvrzuje všechno, co říkám."

„Jak to myslíš?"

„Pollia a Atilia tě najaly proto, abys podezření hodil na mě.”

„Proč?”

„Aby tím zamaskovaly vlastní ctižádost.”

„Jakou ctižádost máš na mysli?”

Severina se zhluboka nadechla. „Mezi těmi třemi propuštěnci docházelo k vážným neshodám. Crepito a Felix nesouhlasili s tím, jak Novus řídí jejich obchodní záležitosti. Novus nesnášel nepříjemnosti a chtěl svazek s nimi ukončit.”

Třebaže jsem jí silně nedůvěřoval, připomnělo mi to, co řekl Viridovix, že po jídle se dalo mezi panstvem vycítit napětí. „Ti druzí dva by na tom hodně trátili, kdyby se od nich odtrhl?”

„Novus měl v jejich obchodech vždycky hlavní slovo, veškerá iniciativa a nápady vycházely od něho.”

„Takže by si s sebou odnesl velký podíl jejich podniku?”

„Přesně tak. Situaci nijak nezlepšilo, že se seznámil se mnou. Kdyby se oženil — a zvláště kdybychom měli děti —, jeho nynější dědicové by ostrouhali.”

„Felix a Crepito?”

„Felix a Crepitonův syn. Atilia si na tom klukovi nesmírně zakládá. Počítala s tím, že dědictví zajistí dítěti budoucnost.”

„A co Pollia?”

„Pollia chce manželův podíl na hotovosti rozházet.”

To, co říkala, vypadalo logicky. Štvalo mě to. V duchu jsem se už usnesl, že Severina je zločinec, a teď se mi nechtělo názor měnit. „Chceš tvrdit, že by se propuštěnci nebo jejich manželky neštítili dokonce Nova zabít?”

„Je možné, že v tom jeli všichni společně.”

„Nesud' druhé podle svých vlastních zvrácených způsobů. Musím ovšem souhlasit, že načasování té vraždy — hned poté, co jste s Novem oznámili datum svatby — vypadá opravdu podivně.”

Severina vítězoslavně zatleskala bílýma rukama. „Ale je to ještě horší. Říkala jsem ti, že Novus má nepřátele.” Řekla mi i spoustu jiných věcí, pravděpodobně lží. Zasmál jsem se. „Tak mě přece poslouvej, Falcone!” Drobným gestem jsem se jí omluvil, ale chvíli mě trucovitě dál napínala.

„Jaké nepřátele?”

„Kromě Crepitona a Felixe si znepřátelil také Appia Priscilla.”

„Mám tomu rozumět tak, že ten vede konkurenční podnik s překrývajícími se zájmy? Pověz mi, jak to je, Severino. O co vlastně při včerejší večeři šlo?”

„O usmíření. To už jsem ti přece řekla. Už dřív jsem se tě pokoušela před Priscillem varovat.”

„On Novovi vyhrožoval?”

„Novovi, i těm druhým dvěma. Právě proto Atilia skoro nespouští syna z očí — vyhrožoval totiž taky jeho únosem.” Věděl jsem, že Atilia vodí chlapce do školy sama, což bylo velice neobvyklé.

„Tak na kterého z té řádky podezřelých mi ukážeš prstem?” zeptal jsem se ironicky.

„To je ta potíž — já prostě nevím. Falcone, co bys tomu řekl, kdybych si tě chtěla najmout já?”

Asi bych volal o pomoc. „Upřímně řečeno to poslední, o co bych stál, je pracovat ve službách profesionální nevěsty — zvláště v době, kdy se snaží střídat manžely a často se chová nevypočitatelně —”

„Máš na mysli, co se málem stalo včera v noci?” Severina se začervenala.

„Na to můžeme oba zapomenout.” Hovořil jsem tišším hlasem, než jsem měl v úmyslu. Všiml jsem si, že sebou lehce trhla, takže jí šál sklouzl a odhalil ohnivé vlasy. „Byli jsme opilí.” Tentokrát se na mě Severina podívala zpříma, což se mi líbilo.

„Budeš pro mě pracovat?” naléhala.

„Ještě si to rozmyslím.”

„To znamená, že ne.”

„To znamená, že si to rozmyslím!”

V tu chvíli jsem měl nutkání shodit tu zlatokopku ze schodů. (A právě jsem uvažoval, jestli nemám tím svým řemeslem seknout, pronajmout si krámek a živit se spravováním židlí...)

Ozvalo se zaklepaní. Severina zřejmě nechala mé vnější dveře dokořán, a než jsem stačil zavolat, někdo otevřel. Dovnitř vklopýtal muž, který sotva popadal dech. Bylo jasné proč.

Právě vyšlapal do třetího patra — aby mi předal největší rybu, jakou jsem kdy viděl.

XLI

Vstal jsem. Velice pomalu.

„Kam ji mám položit, legáte?" Byl to drobný človíček. Když se z chodby vpotácel dovnitř, držel můj dárek zvednutý za tlamu, protože by ho přes břicho neobejmul. Ta ryba byla skoro tak dlouhá jako poslíček, zato širší než on.

„Pleskni ji semhle..."

Muž zahekal, zaklonil se a složil rybu bokem přes stolek, o který jsem se někdy opíral lokty. Potom, poněvadž byl podnikavý, několikrát poskočil a při každém výskoku posunul můj kluzký dárek o něco dál. Severina si honem stoupila, polekaná ocasní ploutví velikosti vějíře ze pštrosích per, vyčuhující přes okraj stolku na stopu od jejího nosu.

Ryba nepáchla. Byla v bezvadné kondici.

Poslíček se podle všeho výborně bavil rozruchem, který svým příchodem způsobil — ale tentokrát jsem se odhodlal rozloučit s půlzlaťákem, který jsem nosil schovaný v tunice na mimořádně důležité spopitné.

„Dík, legáte! Hezky si to na večírku užij..." Odešel mnohem lehčím krokem, než jakým přišel.

„Tak ty chystáš večírek?" chytla se toho Severina a zatvářila se koketně. „Jestlipak mě pozveš?"

Cítil jsem takovou slabost, že by mě snad málem přemluvila. To by mi pěkně zavařilo.

Najednou se dveře rozletěly podruhé a vstoupil kdosi, koho nikdy ani nenapadlo klepat, jestliže existovala sebemenší možnost, že mě přistihne při něčem nekalém. „Nazdar, mami!" zvolal jsem statečně.

Máma přejela Severinu Zotiku pohledem, jaký si jinak vyhrazovala pro nepříjemné mazlavé věci, jež nacházela vzadu ve tmě na kuchyňských policích. Potom uviděla můj výstřední dar. „Tomu kramáři, co od něho bereš ryby, musíš domluvit. Kdy jsi je začal kupovat na lokte?"

„To musí být omyl. Já jsem si objednal jenom jednu sépii.“

„To jsi celej ty. Smrdíš grošem a chtěl by sis žít na velký noze. Budeš potřebovat hodně velký talíř.“

Vzdychl jsem. „Já si to nemůžu nechat, mami. Snad bych ji mohl poslat jako dárek Camillovi Verovi. Aspoň bych si to u něho trochu vyžehlil —“

„Mohl bys tak projevit panu senátorovi úctu... Škoda. Z kostí jsem mohla uvařit dobrý vývar.“ Máma dosud nepřipustila ke slovu Severinu a současně jí dávala najevo, že mám vlivné známé. Zrzavé ženské nesnášela. A na mé klientky měla vůbec pifku.

Máma zmizela, takže jsem mohl tu nepříjemnou situaci uzavřít. „Severino, tvou nabídku si musím promyslet.“

„Budeš se muset dovolit maminky?“ rýpla do mě.

„To ne, ale musím se poradit s holičem, vyhledat si v kalendáři své ‚černé dny‘, obětovat krásnou pannu a prozkoumat vnitřnosti berana se zatočenýma rohama... Víím, kde seženu berana, ale panny se shánějí těžko a můj holič je mimo město. Dej mi čtyřiaadvacet hodin.“ Chtěla se přít, ale ukázal jsem na kambalu, takže pochopila, že budu vážně muset leccos zorganizovat.

Za chvíli se znovu objevila matka a s urážlivou ohleduplností ustoupila Severině z cesty, aby mohla odejít. Severina jí to oplatila tím, že se na mě usmála mimořádně líbezně, než za sebou zavřela dveře.

„Na tu si dej pozor,“ zamumlala máma.

Smutně jsme spolu zírali na obří rybu.

„Nějak se mi nechce ji dávat pryč.“

„Takovou už nikdy nedostaneš.“

„Nejradši bych si ji nechal — ale jak bych ji uvařil?“

„To už bychom si nějak poradili...“

„Camilla Vera beztak nikdy neobměkčím —“

„Máš pravdu,“ přitakala máma pořouchle. „Mohl bys ho na ni pozvat.“

„Sem? To ne.“

„

„Tak pozvi Helenu.“

„Helena nepřijde.“

„Určitě nepřijde, když ji nikdo nepozve. Tys jí něco udělal?“

„Proč si hned myslíš, že za všechno můžu já? Trochu jsme si vyměňovali názory.“

„Kdy už dostaneš rozum...! Tak ujednáno," prohlásila. „Čistě rodinná večeře. Abys věděl," dodala pro případ, že by mě ta zpráva nějak potěšila, „já vždycky říkám, že kambala nemá žádnou chuť.“

XLII

Někdy mě napadalo, že matka musela vést dvojí život. Té představě jsem se bránil, protože něco takového by si slušný římský chlapec nerad myslel o ženě, která ho přivedla na svět.

„Kde jsi prosím tě jedla kambalu?”

„Jednou ji ulovil tvůj strýček Fabius.” To vypadalo pravděpodobně. Nikdo z naší rodiny neměl tolik rozumu, aby věnoval kambalu císaři. Všechno, co se mým příbuzným dostalo do ruky, šlo rovnou do hrnce. „Byla ještě malinká. Ani zdaleka takový kus jako tahle.”

„Když ji chytil Fabius, tak se to dalo čekat.” U strýčka Fabia bylo všechno malé. Rodina si ho tím dobírala.

„Nesmíš ji nechat zhořknout. Radši jí hned vyndám žábry,” nabídla se matka.

Nechal jsem ji. Ráda si namlouvala, že stále ještě potřebuju její péči. Kromě toho se mi líbilo pomýšlení, jak se moje droboučká stará máma pouští do něčeho tak velkého.

Nejlepší by bylo upéct rybu v peci. K tomu bych potřeboval hliněný pekáč (nezbýval čas dát ho udělat) a pak ji svěřit nekňubům v některé veřejné pekárně. Mohl jsem si dát postavit vlastní pec, ale kromě toho, že bych musel natahat domů cihly, bál jsem se nebezpečí požáru a měl jsem silné podezření, že pod jakýmkoli zařízením tak velkým, aby se do něho vešla tahle kambala, by se mi mohla zhroutit podlaha.

Rozhodl jsem se, že rybu lehce povařím. Platýse — a k těm ona patří — stačí jenom krátce vařit ve vývaru na mírném ohni. Kde ale sehnat tak obrovský kastrol? Dostal jsem nápad: V podkroví v matčině domě, kam členové rodiny ukládali nevíтанé novoroční dárky, se povaloval také veliký oválný štít, který můj zemřelý bratr Festus přitáhl domů. Byl zhotoven z nějaké bronzové slitiny a Festus tvrdil, že je to vzácná peloponéská staro-

žitnost. Úplně jsem ho otrávil tvrzením, že musí být keltský — což znamenalo, že je to jenom další laciná památka, kterou můj praštěný bratr vyhrál v sázce nebo sebral někde na nábreží v Ostii. Ještě víc by se naštvál, že jsem z té jeho zaprášené drahocennosti udělal obrovskou pánev na rybu.

Uháněl jsem do matčina domu. Když jsem vylezl nahoru pro štít, našel jsem v jednom jeho konci myši hnízdo, ale myšky jsem vysypal a nic neřekl. Držadlo uvnitř už ztratilo jeden šroub, jak s ním Festus vyváděl; druhý byl zrezivělý a silně potažený měděnkou, ale podařilo se mi ho odseknout (a přitom si pořezat pár kotníků). Špičatá puklice vpředu by mohla působit problémy. Napadlo mě, že by se štít dal podepřít dvěma nebo třemi kastroly s vařící vodou nad pánvemi s hořícím uhlím a rybu mírně vařit tak, že bych napřed ohřál vývar. Celou hodinu jsem cídil kov, umyl ho u veřejné kašny, a pak štít zanesl domů. Na kambalu byl vskutku dost velký — jenže příliš mělký. Položil jsem na něj rybu, nalil tam vodu a zjistil, že sahá po okraj štítu, ale rybu úplně nepokrývá. Vřelý vývar bude šplíchat ven. A rybu při vaření obrátit by šlo asi těžko...

Jako obvykle mě matka nechala, ať si s tím nějak poradím, a pak se doma posadila a dumala, jak by můj skvělý plán nejsnáze zkrachoval. A zatímco jsem stále ještě zíral na napůl zalitou rybu ve štítu, přihrnula se do mého bytu skoro neviditelná pod velikou měděnou vaničkou z Leniiny prádelny. Snažili jsme se nemyslet na to, co se v ní asi pralo. „Důkladně jsem ji vydrhla..." Vanička byla kratší než ten keltský štít, ale kambalu jsme tam mohli nacpat úhlopříčně, když jí velkou trojúhelníkovou hlavu a ocas ohnu nahoru. Máma přinesla taky nějaké sítky na vaření kapusty, aby se ryba dala vyndat, až zrosolovátí.

Konečně jsem byl připraven.

Pozval jsem matku, svého nejlepšího přítele Petronia a jeho ženu Silvii, i pár svých příbuzných. Má rodina byla ovšem tak početná, že po mně nemohl nikdo chtít, abych celou tlupu hostil najednou. Zvolil jsem si Maiu, abych jí projevil vděk za záchranu těch sázecích známek, a Junii na oplátku za tu postel. Švagry jsem nepozval, ale oni se stejně přihrnuli.

Hostům jsem řekl, že mohou přijít brzy, protože pozorovat, jak se ryba vaří, bude stát zato. Nikoho jsem nemusel pobízet dvakrát. Všichni se tam přihasili, ještě než jsem si stačil vyhledat čistou tuniku, nebo se stihl zajít

vykoupat. Nechal jsem je toulat se mi po bytě, kritizovat a přešoupávat mé věci, zatímco jsem hlídal rybu.

Jídlo jsem chtěl podávat v místnosti, kterou jsem si předurčil jako kancelář, ale všichni si přinesli židle a nahnuli se do obývacího pokoje, kde se mi mohli plést pod nohy a udělovat mi rady.

„V čem ji vaříš, Marku?“

„Čistě ve vodě s vínem a bobkovým listem. Nechci přerazit přirozenou chuť. Má to být lahůdka —“

„Měl bys tam přidat drobet marinády — Maio, že by tam měl přidat marinádu?“

„Já myslím, že by ji měl vařit v omáčce —“

„Kdepak. Omáčka se bude podávat zvlášť —“

„Budeš litovat, Marku. Je šafránová, nebo cibulová?“

„Kmínová.“

„Kmínová? Jejda, Marcus dělá kmínovou omáčku —“

Uprostřed toho povyku jsem drtil bylinky do omáčky (měl to být libeček, ale Maia si to spletla a přinesla mi petržel; patřil tam taky tymián, jenže já jsem svou kořenku nechal na Fontánovém dvoře). Někdo zaklepal. Petronius šel otevřít místo mě. „Camillus Verus ti posílá čtecí lehátko — kam ho mají dát?“ hulákal. Chtěl jsem to lehátko v kanceláři, ale právě tam jsem připravil všechno na večeri (všechno, co ještě nestačili návštěvníci roztahat). „Nemáme ho strčit do ložnice?“

„Tam se nevejde. Zkuste ten prázdný pokoj naproti —“ Jedno z mých improvizovaných ohnišť nebezpečně vzplálo, a tak jsem to musel nechat na Petroniovi.

Právě tu chvíli si vybraly máma s Junií k tomu, aby mi přes vchod pověsily závěs, takže jsem neviděl do chodby přes jejich ruce mávající mezi záhyby pruhované látky. Oba švagři začali do horního futra zatloukat hřebíky, na něž se měl napsat provaz. Z jednoduchého úkolu vést přímku se vyvinul velký zeměměřičský problém. Nemohl jsem sledovat, co se v domě děje, a slyšel jsem jenom zneklidňující náznaky zhouby pro dveřní trámky i pro Petroniovu dobrou náladu, protože lázeň pro mou rybu už začínala po stranách vaničky mírně vřít, a tak jsem nemohl věnovat pozornost zvýšeným hlasům hostů. Tváře mi hořely, jak jsem upravoval oheň

pod těžkými horkými neckami. Právě jsem popadl kambalu do náruče, abych ji spustil do lázně, když jsem uslyšel Main křik: „Promiň, ale tohle je rodinná sešlost. Didius Falco dnes pro klienty neúřaduje —“

Nastalo napjaté ztišení. Otočil jsem se i s rybou. Jednu hroznou chvíli jsem očekával Severinu, ale bylo to daleko horší. Petronius se zoufalstvím v očích uváděl dveřmi někoho, koho většina členů mé rodiny neznala, zato já ano... Helenu Justinu.

Chvíli nemohla pochopit, co se děje. „Marku! Už jsem si myslela, že se začínáš zajímat o jinou, ale v životě by mě nenapadlo, že tě přistihnu, jak horoucně objímáš rybu —“

Zavládlo naprosté ticho. Heleně uhasly všechny jiskřičky v očích, když spatřila dům plný rozjařených návštěvníků i úžasný dar, který jsem vařil — a uvědomila si, že ji jsem nepozval.

XLIII

Po pěti letech služby v aventinském sboru vigilů měl Petronius vycvičený čich pro hrozící maléry. „Vemte mu někdo tu rybu.“

Vyskočila má sestra Maia a tahala se se mnou o kambalu, ale v jakési křeči z leknutí jsem ji nechtěl pustit. „To je Helena,“ oznámil Petronius ochotně celému shromáždění. Stoupl si za ni, aby nemohla vycouvat. Ona i já jsme byli bezbranní. Já jsem s ní nechtěl mluvit před ostatními. A Helena se mnou nehodlala mluvit, když se všichni dívali.

Svíral jsem rybu pevně jako tonoucí námořník břevno. Jako obvykle jsem všechno zavínil já, ale zděšeně se tvářila právě Helena. Snažila se vymanit z dobrácké Petroniovy paže, kterou ji přidržoval. „Marku, Helena přišla dohlédnout, jestli v pořádku přinesli to čtecí lehátko — Heleno,“ bojoval Petronius statečně dál, „Markovi věnoval Titus vzácnou lahůdku — doufám, že zůstaneš a povečeříš s námi.“

„Nevtírám se, kde nejsem vítaná.“

„Ty jsi vždycky vítaná,“ dostal jsem konečně ze sebe nepřesvědčivě.

„Je vhodné, když se to dotýčné řekne.“

„Tak ti to říkám teď —“

„To je od tebe laskavé, Marku.“ *

S veškerou silou podroušeného člověka mi Maia kambalu konečně vyrvala. Než jsem ji mohl zarazit, položila ji na okraj necek a odtud ryba sklouzla elegantně dolů jako vznešená loď chystající se na svou první plavbu. Přes protější okraj se přehoupala vlna vonné lázně, až to ve všech ohřívacích pánevích zapraskalo. Členové mé rodiny zajásali.

Maia se posadila a tvářila se hrdě, že to zvládla. Moji švagrové začali nalévat víno, jež jsem chtěl nechat až na později. Kambala byla zatím v bezpečí, ale už se začala vařit, než jsem stačil odpočítat lžíce koření, zahustit omáčku, převléknout se — nebo si usmířit dívku, kterou jsem příšerně urazil. Věnoval se jí Petronius Longus a snažil se mě omlouvat, ale

Helena se mu na poslední pokus přece jen vymanila. „Marcus tě vyprovodí —“ dodal ještě s nadějí.

„Marcus si musí hledět ryby!“

A byla tatam.

Voda v neckách s rybou vřela.

„*Nech ji plavat!*“ zaječela Maia a šfouchala do mě nad plápolajícími pánvemi.

Matka, jež zatím seděla mlčky, nás oba odstrčila a výhružně zabručela: „My se o ni postaráme — běž!“

Vyrazil jsem na chodbu: prázdná.

Otevřel jsem vnější dveře: na schodech nikdo.

Se zlostně bušícím srdcem jsem se hnál zase dovnitř a nahlížel do ostatních pokojů. Vedle senátorova čtecího lehátka v kamrlíku, který jsem nikdy nepoužíval, stál cestovní vak, jež jsem u Heleny vídal na cestách... *U Jupitera!* Pochopil jsem, co to znamená.

Petronius ji zadržel v mé ložnici. Helena byla vždycky tak odolná, že teď vypadal rozrušenější než ona. Vešel jsem dovnitř — k jeho nesmírné úlevě. „Nemáme všichni vypadnout?“ Rázně jsem zavrtěl hlavou (při pomýšlení na tu rybu), a Petronius zmizel.

Stoupl jsem si mezi Helenu a dveře. Třásla se hněvem, nebo možná žalem. „Proč jsi mě nepozval?“

„Myslel jsem, že bys nepřišla.“ Obličej měla bílý, napjatý a nešťastný. Měl jsem na sebe zlost. Za to, že mě teď nenávidí, si můžu sám, říkal jsem si. „Pořád jsem čekal, jestli se mi ozveš. Zřejmě jsi nechtěla. Heleno, nevydržel bych celý večer civět na dveře a čekat, jestli přijdeš —“

„No a já jsem přišla,“ odsekla kousavě. „A teď bych měla asi říct: ‚To jsi celý ty, Marku, jako tví příbuzní.‘“ Nechal jsem ji hubovat. Ulevilo se jí a já jsem získal čas. Pochopil jsem, že si asi úplně zoufala. To její zavazadlo mi prozradilo proč. Nejenže jsem jí dal morální políček, navíc jsem to provedl ten den, kdy se rozhodla nastěhovat ke mně a žít se mnou... „Ne aby ses o něco pokoušel!“ varovala mě, když jsem k ní vykročil. „Já už nevím kudy kam, Marku —“

Oběma rukama jsem ji vzal za ramena. Opírala se proti tomu tlaku. „Ty moje drahá, já přece vím —“ Přitáhl jsem si ji k sobě. Bránila se, ale ne dost důrazně.

„Marku, já nesnesu, když tě vidím odcházet a nikdy nevím, jestli se mi ještě někdy vrátíš —“

Přivinul jsem si ji blíž. „Vždyť jsem tady —“

„Pusť mě, Marku.“ Helena se ode mě odtahovala. Učitel jsem páchl rybinou.

„Ne, musíme se domluvit —“

„Já nechci,“ odbyla mě, stále tím tenkým, nešťastným hláskem. „Marku, já se nechci nechat umluvit nějakými vytáčkami. Nechci sama sebe klamat. Nechci slyšet, jak se vykrucuješ: *„Heleno Justino, já jsem tě nepozval, protože jsem věděl, že beztak přijdeš. Heleno, klidně mi nadávej, protože si to zasloužím —“*“

„Odpusť mi to. Neříkej mi, že jsem mizera. Řeknu si to sám —“ Helena rychle přikývla. „Nechci tě urážet ujišťováním, že tě miluju, ale je to pravda a ty to víš —“

„Přestaň mi prosím tě předvádět, jak jsi silný a jak umíš utěšovat!“

Vděčný za ten obrat jsem ji pevně objal. „Zapomeň, že jsem choval kani-balu. Pojď ke mně, ty moje...“

Se zkrabatělým obličejem se mi opřela o hrud' načichlou rybinou.

Skrze nový závěs ve dveřích tam strčila hlavu Maia, a jak nás uviděla, začervenala se. „Máme připravit další misku?“

„Ano,“ odpověděl jsem, aniž jsem se poradil s Helenou. Maia zmizela.

„Ne, Marku,“ řekla Helena. „Budeme dál přáteli, nemůžu si pomoci — ale nikdy mě nedonutíš, abych tu zůstala.“

Neměla čas domluvit. Než mě stačila docela zdeptat, ozvalo se nové bušení na dveře. Půjde otevřít Petro. Dovedl jsem si představit, jak se zhrozí, jestli na prahu uvidí culit se další ženskou... Zašklebil jsem se na Helenu a šel jsem mu pomoci. Než jsem dorazil ke dveřím, vpadl dovnitř.

„Poplach, Marku. Můžeš tam jít?“ Můj přítel klidás vypadal na nejvyšší míru rozčilený. „Je tu oddíl zatracených prétoriánů! Jenom Mars ví, o co jim jde — ale podle všeho jsi pozval Tita, aby si s sebou přinesl ubrousek a přišel ochutnat tvou rybu...“

Tohle vypadalo na společenskou pohromu.

Mrkl jsem na Helenu. „Tak co? Budeš tam jenom stát jako krásná socha – anebo mi pomůžeš?“

XLIV

Zachráníla mě. Musela. Svědomí jí nedalo. Nechtěla riskovat, že by se Titus Caesar mohl dostat do trapné situace s houfem nevázaných plebejů. Helena zaťala zuby, já jsem se na ni usmál — a aspoň ten jediný večer mi senátorská dcera dělala paní domu. Neočekával jsem, že by uměla vařit, zato uměla dohlížet a řídit.

Členové mé rodiny neviděli žádný důvod, proč by měli měnit vžitě návyky jenom proto, že jsem jim přivedl císařského hosta. Titus už vkráčel dovnitř, dost vyjukaný, než jsme ho přišli s Helenou uvítat okázale, jak byl na to zvyklý. Okamžitě se ho ujali moji příbuzní, posadili ho na stoličku a do ruky mu vrazili miskou oliv, aby se mohl taky dívat, jak se jeho kambala vaří. Hned nato jsem zjistil, že se mu všichni sami představili a nečekali, až to udělám já. Helena zkoušela rybu špičkou nože, Petronius mi strčil pod ruku plný pohár vína a zmatek se ještě znásobil, zatímco jsem tam stál jako utopená myš za bouřky.

Za pět minut a po čiši podřadného kampánského vína Titus vplul do pravidel naší domácnosti a zapojil se do povyku tím, že taky vykřikoval různé rady. Nikdo z rodiny nebyl snob a všichni ho brali jako jednoho z nás. Víc dráždila jejich zvědavost ta vznešená mladá dáma, naklánějící navoněnou hlavu těsně vedle mé nad mým improvizovaným sporákem.

Prétoriáni museli čekat venku. Když ovšem ženy z rodiny Didiů přinesou na večírek dalať, vždycky jich je naštěstí tolik, že jich můžou poslat několik košů ven, jestliže se nějaký vysoce postavený hodnostář dostaví náhodou v doprovodu tělesné stráže.

„Jaká je omáčka?“ zamumlala Helena a namočila do ní prst.

„Kmínová.“

„Nemá skoro žádnou chuť.“ Znovu jsem nahlížel do receptu — toho, který jsem kdysi ukradl Heleně. Nakukovala mi přes rameno a poznala svůj vlastní rukopis. „Ty rošťáku...! Tady stojí skrupul. Přidám tam ještě

trochu — rozdrtil jsi ho?"

„Zkoušela jsi někdy drtit kmín? Semínka si tam klidně sedí dál a posmívají se ti."

Nasypala tam ze sáčku další. „Nepleť se mi do toho. Udělám to sama." „Ty jsi jenom pomocná síla. Já jsem vrchní kuchař — ať hosté vynadají mně." Ochutnal jsem. „Je trochu pálivá."

„To je hořčičnými semínky a celým pepřem."

„Tak tam vmíchej lžici medu a já omáčku zahustím —"

„To je šikovný mužský!" zvolal Titus. Takový host se mi líbí.

„Můj mladší bratr je ohromně všestranný," pochlubila se Junia pyšně. (A přitom mi věčně nadávala, že jsem neschopný šašek.) Zachytil jsem Helenin pohled. Sestra Junia si vždycky velmi zakládala na svém uhlazeném chování a vkusu, a při každé rodinné sešlosti působila škrobeně a nemístně. Potěšilo mě zjištění, že Helena má už teď nejraději naši ztřeštěnou Maiu.

Čtyři jsme měli co dělat, abychom kambalu přenesli z její koupele. Síčky na kapustu jsem zahákl na vařečku. Hotová ryba zůstala naštěstí natolik pevná, že jsme ji mohli vytáhnout vcelku a potom přehoupnout na bratrův keltský štít, který držel Petronius. Když jsme se párali s vytahováním sítěk, horko z ryby se úžasně rychle přenášelo kovovým štítem, až ho to pálilo do paží. Jeho stížnosti jsme odbyli tím, že je to zkouška charakteru.

„Dej pozor na tu špici vespod."

„U všech bohů, Marku, to mám ten podnos držet celý večer? Jak můžu ten krám položit, když má vespod bodec?"

Můj švagr Gaius Baebius (který by za nic na světě nechtěl, aby ho někdo uvedl ve svých pamětech méně než dvěma jmény) mlčky postavil na desku stolu bytelný železnák. Petro spustil bodec do hrnce, na němž štít spočinul docela pevně. Gaius Baebius vytvořil stylovou dvoudílnou soupravu.

Tenhle trik musel mít švagr v rukávu zřejmě celou dobu, co sem přišel. Podfukář jeden.

Kambala vypadala báječně. *

„Ta se ti povedla, Marku!" zvolala Helena — a málem dala najevo trochu náklonnosti ke mně.

Když se naše společnost rozrostla, nastaly obvyklé problémy, jaké se vyskytují na večírcích: nebylo dost nádobí a nebylo dost židlí. Titus tvrdil, že by mu nevadilo dřepět na zemi a jíst ze salátového listu, ale v přítomnosti mé matky se musela zachovat určitá úroveň. Máma se zmocnila porcovacího nože a já jsem poslal Maiu, která neměla po víně vypitím na lačný žaludek žádné zábrany, aby oběhla sousedy a poprosila je o zapůjčení dalších židlí a misek. „Ty ostatní byty jsou většinou prázdné, Marku. Tvůj barák je rejdištěm duchů. Tyhle jsem pro tebe vyloudila od jedné staré paní nahoře — víš, koho myslím?“ Věděl jsem.

Když si vzpomenete, co se podávalo Priscillovi na večeri u té namyšlené rodiny Hortensiů, mohlo by vás zajímat, jaký výběr jídel jsem podával na svém večírku já:

**RYBÍ VEČEŘE V DOMĚ M. DIDIA
FALCONA**

Salát Kambala Další salát Ovoce
--

Prostá krmě, ale nic z toho nebylo otrávené, to jsem mohl zaručit.

Přece jen jsme měli výborné víno, které přinesl Petronius (říkal mi jaké, ale já jsem to zapomněl). Možná že přeháním. Všichni matčini bratři pěstovali zeleninu pro trh, takže salátem se v naší rodině nikdy nerozumělo jenom rozkrájené vajíčko natvrdo na lístcích šterbáku. I mé tři nepozvané sestry mi poslaly příspěvek, aby mě zahanbily. Měli jsme velký tác různých sýrů, studenou klobásu a kbelík ústřic na hltání s listovou zeleninou. Jídla bylo tolik, až vytékalo dveřmi ven — doslova, protože Junia ochotně vybíhala s něčím na zakousnutí za lelkujícími přetoriány našeho čestného hosta.

Každý mi kambalu ohromně chválil. Jako kuchař jsem ani neměl čas sám také ochutnat. Kmínová omáčka musela přijít náramně k chuti, protože

když jsem ji hledal, omáčník byl čistě vyškrábaný. Konečně jsem se posadil, abych si také něco snědl, ale volné místo zůstalo už jenom na chodbě. Z tolika rámusu mě rozbolela hlava. Nikdo se mnou nemluvil, byl jsem jenom utahaná ficka. Viděl jsem mámu vmáčknutou do kouta s Petroniem a jeho paní, kde se živě bavili patrně o dětech. Moji švagři se jenom cpali a popíjeli a nenápadně pšoukali. Maia dostala škytavku, což mě nijak nepřekvapilo. Junia se usilovně věnovala vzácnému Caesarovi, což vlídně snášel — ale zdálo se, že ho mnohem víc zaujala Helena Justina.

Heleniny tmavé oči neustále bděle sledovaly hosty. Ona s Maiou mi dělaly dobrou službu, usměrňovaly konverzaci a podávaly jídlo. Helena mi zůstávala nedosažitelná. Kdybych na ni zavolaal, stejně by mě neslyšela. Chtěl jsem jí poděkovat. Chtěl jsem si pro ni dojít, odvést si ji do některého z prázdných pokojů a vášnivě se s ní milovat, až by se žádný z nás nemohl ani pohnout...

„Kdes ji prosím tě našel?“ zapištěla mi Maia za pravým uchem, když se nakláněla, aby mi na talíř naložila další kus rosolovité ryby.

„Spíš si ona našla mě.“

„Chudinka, ona tě zbožňuje!“

Připadal jsem si jako ztracenec klopýtající ven z pouště. Jak jsi na to přišla?“

„To se pozná podle toho, jak se na tebe dívá,“ hihňala se Maia, jediná z mých sester, která mě měla doopravdy ráda.

Šfouラル jsem se v druhé porci. Potom v tom povyku osmi lidí, kteří všichni mluvili jeden přes druhého, zvedla Helena hlavu a zpozorovala, že se na ni dívám. Její tvář vždycky obsahovala směs inteligence a charakteru, která mě udivovala. Lehounce se usmála. Tajný signál mezi námi. Sdělovala mi, že se všichni dobře baví. Pak následoval společný okamžik ticha.

Titus Caesar se naklonil stranou, aby něco Heleně řekl. Odpovídala mu svým klidným způsobem, jakým rozprávěla s lidmi na veřejnosti — neměla v sobě nic z toho tyranství, které mě ničilo. Titus ji zřejmě obdivoval stejně jako já. Někdo by ho měl upozornit, že když se chce císařův syn pobavit návštěvou u chudáka, může pojíst ryby, popít vína a nechat tělesnou stráž venku, aby udělal dojem na sousedy — ale určité meze nesmí překročit ani

on: neměl by si dovolit flirtovat s hostitelovým děvčetem... Nedalo mu žádnou práci získat si všechny mé příbuzné. Nenáviděl jsem ho pro jeho šťastnou flaviovskou dovednost bratřit se s lidmi.

„Hlavu vzhůru!“ povzbudil mě někdo škádlivě, jak už to mají lidé ve zvyku.

Helena Justina dělala Titovi podle všeho kázání. Letmo na mě pohlédla, a tak jsem pochopil, že mluví o mně. Nejspíš mu vyčítala, jak hanebně se mnou Palác jedná. Mrkl jsem na něho, on se na mě rozpačitě usmál.

Sestra Junia se kolem mě protlačila cestou kamsi. Vrhla pohled na Helenu: „Ty moulo! Počítej s tím, že tě odkopne,“ zachechtala se a ani nečekala, aby se přesvědčila, jestli mě ranila.

Opět jsem se cítil jako typický hostitel: unavený a opomíjený. Ryba mi už při tom dumání vystydla. Sklesle jsem si povšiml, že v místech, kde dal můj domácí zeď znovu ohodit, musela omítka přeschnout a teď se po celé délce chodby táhla trhlina, tak široká, že jsem do ní mohl strčit palec. A tak jsem předsedal nad ideálním římským večírkem: chutná večeře pro rodinu, přátele a patrona, jehož jsem si vážil. Přitom jsem se cítil sklíčený, v ústech sucho, poslouchal urážky od sestry, pozoroval, jak se mi hezký Caesar pokouší odloudit děvče, a věděl jsem, že až se všichni vesele rozloučí, potrvá mi celé hodiny, než uklidím tu paseku, kterou nadělali.

Moje rodina měla jednu dobrou vlastnost, a to, že jakmile snědla a vypila všechno, co se jí dostalo pod ruku, rychle se vypařila. První se zvedla k odchodu matka — omlouvala se stářím. Předtím však Petroniova manželka Silvia vykřikla, aby Tita zarazila, když chtěl ochotně zbytky kambaly vyhodit. Matka nedala jinak a odnesla si ze servírovacího podnosu kostru a rosol. Petronius a Silvia se uvolili doprovodit ji domů (i s jejím kbelíkem kostí). Titus jí nezapomněl říct něco lichotivého o Festovi (ten sloužil pod Titem v Judeji). Jeho Milost, stále ještě popletená tím, že málem způsobila s podnosem malér, usoudila, že bude taktní také odejít. Mně už Titus poděkoval a Helenu vzal lehce za ruku.

„Dcera Camilla Vera hájila tvé zájmy, Falcone.“ Netušil jsem, jestli se mu doneslo, že mé styky s Helenou jsou víc než profesionální, a jestli ví, jak moc se pokouším ji tu zadržet. Nejspíš si to vůbec neuvědomoval. Věru,

zkušený manipulátor.

Nenápadně jsem na ni zavrtěl hlavou. „Domníval jsem se, že jsme se dohodli. Dnes večer jsi měla za úkol pouze podávat vlídně kolem stolu olivy a spočítat poháry, než se společnost rozejde.“

Titus Heleně nabízel, že ji dopraví domů.

„Děkuji ti, pane,“ odpověděla pevně, jak měla ve zvyku. „Didius Falco dostal pověření se o mě postarat —“ (býval jsem jejím tělesným strážcem.) Titus ji dál přemlouval. „On potřebuje ty peníze!“ zasyčela docela otevřeně.

Titus se zasmál. „Ale co, ty peníze mu dám —“

„Jenže to nejde, pane,“ vyvracela mu to Helena. „On žádné peníze nevezme, pokud si to neodpracuje — víš, jak je Falco nedůtklivý.“

Avšak ona byla dcera senátora. Neměl jsem na ni žádné oficiální právo. A bylo vyloučeno urazit císařova syna hašteřením na prahu o záležitost prosté etikety, a tak se mi nakonec Helena ztratila v tom hlučném houfu, který doprovázel Tita dolů na ulici.

Bylo to ode mě nezdvořilé, ale cítil jsem takovou sklíčenost, že jsem zůstal nahoře. Jakmile moji příbuzní seběhli s dupotem po třech schodištích dolů a zamávali mému císařskému hostu na rozloučenou před cestou na Palatin, nepovažovali za nutné šlapat opět zpátky nahoru jenom proto, aby se rozloučili se mnou. Odebrali se domů. Ctihodní občané Pisciny Publiky si museli zacpávat uši před rámusem, který při odchodu tropili.

Byt zůstal truchlivě tichý. Sbíral jsem odvahu k celonočnímu uklízení. Pár cárů řeřichy jsem shrnul do odpadkového kbelíku, bezmyšlenkovitě postavil několik poražených pohárů, a pak jsem se zhroutil na lavici jako snad každý vyčerpaný hostitel a zíral na tu spoušť.

Vtom se za mnou zavřely dveře. Něčí jemné prsty mě v pravou chvíli polechtaly na šíji. Sklonil jsem hlavu, aby měla víc místa. Jsi to ty?”

„Jsem to já.“ Svědomí jí nedalo. Zůstala tam pochopitelně proto, aby mi pomohla s mytím nádobí.

XLV

Měl jsem to čekat. Nedovedl jsem však odhadnout, jestli ji dokážu přemluvit, aby u mě zůstala i potom.

Rozhodl jsem se, že se napřed pustím do úklidu a problémy se budu zabývat později, až budu tak utahaný, že ani neucítím bolest.

S Helenou jsme utvořili sehranou dvojici. Mně těžká práce nevadila. Ona si nerada špinila ručičky, ale nevyhýbala se ničemu, co bylo třeba udělat. „Na které konci ulice je smetiště?“ Zastavila se ve vnějších dveřích s dvěma kbelíky odporných odpadků v rukou.

„Zatím je postav jenom na podestu. Zdá se, že v okolí je klid, jenže v té tmě může vždycky číhat nějaké nebezpečí.“ Helena byla rozumná, ale zbývala spousta věcí, které jsem ji potřeboval naučit o tom, jak to chodí v plebejské domácnosti.

Z chodby zavolala: „Marku, všiml sis té trhliny ve zdi? Není to nějaká konstrukční vada?“

„Patrně ano.“

Konečně jsme byli hotovi. Celý byt načichl pachem ryby, ale všechno zářilo čistotou až na podlahu — tu umyju až zítra. „Děkuju ti. Jsi zkrátka poklad.“

„Mně se to docela líbilo.“

„A mně se zase líbí, že už je po všem. Je rozdíl, miláčku, dělat práci dvacet sluhů jednou za čas pro zábavu — a dělat ji každý den.“ Chvilí jsem zůstal sedět a leštil své hezké bronzové lžičky. Dával jsem si načas. „Netajíš mi něco?“ Helena neodpovídala. „Snad bys mi to mohla vyklopit. Že ty jsi utekla z domova?“ I v okamžicích, kdy mezi námi panovala nejlepší shoda, začala jevit neklid, jestliže měla dojem, že až příliš rozumím jejím pohnutkám. Na Heleně mě do jisté míry vzrušovalo také to, že jsem ji musel nutit, aby přiznala, oč jí jde. Zaškaredila se. Já jsem se na ni také zaškaredil. Jsem přece detektiv, Heleno — dovedu si dát dvě a dvě dohromady. Ocitlo

se mi tady nejen čtecí lehátko tvého otce, ale taky zavazadlo s tvými druhými nejlepšími šaty a celoživotními úsporami —"

„Své druhé nejlepší šaty mám na sobě," namítla. „V tom zavazadle jsou právní listiny o dědictví po tetičce Valerii —"

Když se zamiluju tak bezhlavě, jako jsem se zamiloval do Heleny, začnu se brzy ptát, co jsem si to zavařil. Věděl jsem, že tetiččin sabinský statek je jenom zlomek Helenina majetku. Znal jsem taky Helenu. Vypadalo to, že se záměrně otáčí zády k veškerým příjmům, které jí zajistil otec.

„Ty ses rozešla s rodinou?"

„Když jí dělám ostudu, tak od ní nemůžu žádat žádný majetek."

„To je zlé, vid'?" Zamračil jsem se. Helena nebyla běžná rozmazlená společenská kočička, která si dupne a vymáhá si svobodu, aby mohla vyvádět. Ona svou rodinu milovala. Strašně nerada by ji zarmoutila. A já jsem ji rozhodně nemínil přemlouvat, aby se na rodiče neohlížela — a pak ji nechat na holičkách.

Překvapilo mě, že se mi to pokoušela vysvědit. Je mi třiadvacet. Byla jsem vdaná a rozvedla jsem se. Ale je ostudou odejít z rodičovského domu — jenže já už prostě nemůžu zůstat doma." Byl rozdíl v tom, jestli poslušná dcera utekla před konvenčním životem a jestli utekla ke mně. O který případ jde tady?

„Chtějí tě znovu provdat? Za nějakého zkostnatělého mužského se senátorskými pruhu?"

„Když teď bydlíš tady, mohla bych si najmout tvůj starý byt —" navrhla (ignorujíc mou otázku).

„Sama rozhodně ne."

„Já se nebojím."

„Tak by ses měla bát. Fontánový dvůr naháněl strach i mně."

„Promiň," řekla zasmušile. „Měla jsem Titovi dovolit, aby mě doprovodil domů —"

„Do Hádu s Titem." Měli jsme nevyřešený spor, což nám bránilo dojít spolu k rozumné dohodě. Kdybychom se v tuhle noční dobu začali hádat, mohlo by to vést ke katastrofálním důsledkům. Jestli chceš odejít, tak tě domů odvedu já. Ale napřed mi pověz, cos mi sem přišla říct." Unaveně zavřela oči, aby mě neviděla. „Heleno, to mi *musíš* prozradit!"

„Chtěla jsem se zeptat, jestli je dosud volné to místo pro děvče, které by ti vyřizovalo vzkazy.“

„Pro správnou žadatelku.“ Neodpověděla, ale znovu se na mě podívala. „Zůstaň tu přes noc a přemýšlej o tom,“ navrhl jsem tiše. „Poskytnu ti dobrý domov. Neraď bych tě našel spát někde ve vchodu do chrámu a žebrotat měďáky od kolemjdoucích u Probova mostu.“ Helena se stále ještě nerozhodla. „Máme jednu postel a jedno lehátko; můžeš si vybrat. Nežádám tě, abys spala se mnou.“

„Ty si nech postel,“ prohlásila Helena.

„Tak dobře. Neboj se, ani se tě nedotknu.“ Naštěstí jsem byl vyčerpaný, jinak by to nemusela být pravda. Namáhavě jsem se zvedl. „V ložnici mám proutěné křeslo, které touží po paničce. Tu máš lampu. A tady je trochu teplé vody, aby ses mohla umýt. Stačí to?“

Přikývla a odebrala se vedle.

Přece jenom jsme něco dokázali. Nedovedl bych definovat přesně co. Zato Helena Justina se odhodlala k obrovskému kroku — a já jí musím pomoci zdolat všechny nesnáze.

Plný neklidu jsem se pokusil vydrhnout ze sebe rybinu a pak jsem šmejdil po bytě jako normální pán domu: zajišťoval jsem okenice, uhasil oheň v pánvích s palivem a připadal jsem si strašně důležitý. Když jsem teď měl na starosti Helenu, zamkl jsem vnější dveře. Nevěděl jsem, jestli proto, abych lupiče zadržel venku, anebo Helenu uvnitř.

Zahvízdal jsem, abych na sebe upozornil, a pak jsem vešel dovnitř s dvěma hrnkami teplého medového nápoje. Lampička zablikala v průvanu, který jsem způsobil. Helena ležela schoulená na otcově lehátku a splétala si vlasy. S Galliným křeslem, Heleniným vakem a jinými věcmi vypadal pokojík útulně. Měl jsem dobrý pocit. „Přinesl jsem ti pití. Nepotřebuješ ještě něco?“ *Například mě?* Opatrně zavrtěla hlavou.

Postavil jsem hrnek tak, aby na něj mohla dosáhnout, a šoural jsem se ke dveřím. „Obyčejně tam přidávám hřebíček, ale řekni mi, jestli ho nemáš ráda, a příště ho vynechám.“

„Marku, vypadáš nějak nešťastně. Je to moje vina?“

„Pořád mi vrtá hlavou ten případ.“

„Co se stalo?"

„Toho propuštěnce někdo zavraždil, přes mou ubohou snahu. Jeho kuchař je taky mrtvý — a částečně jsem to zavinil já. Zítra se musím rozhodnout, jak dál."

„Povíš mi o tom?"

„Teď v noci?"

Helena Justina se na mě usmála. Zajímat se o mou profesi bude součástí její nové role. Hodlala se mě neustále vyptávat, prověřovat moje klienty, do všeho se plést... s tím si poradím. Přít se s Helenou o mé práci bude báječné. Široce se usmála. Všimla si, jak jsem se zaculil. Seděl jsem v Gallině křesle, hrnek s horkým nápojem držel na koleně a konečně jsem Heleně vyprávěl všechno, co se zběhlo od té doby, co jsme měli naposled možnost spolu mluvit.

Skoro všechno. Připadalo mi, že epizodka, jak mě Severina málem svedla, nestojí za zmínku. „Je to všechno?" zeptala se Helena.

„Nejdřív si mě najaly ty ženské od Hortensiů, abych chytil do pasti Severinu. Pak mě vykoply, a teď chce zase ona, abych usvědčil je..."

Helena se zamyslela nad mými možnostmi a já jsem ji zatím láskyplně pozoroval. „Polia a Atilia ti ukázaly dveře, což je rána. Myslím, že bys měl přijmout Severininu nabídku. Jestli je nevinná, nemáš co ztratit. A jestli to má přece na svědomí, budeš mít víc možností to dokázat, už kvůli tomu svému mrtvému příteli kuchaři. Kromě toho," dodala, „Severina ti bude muset platit, jestli budeš pro ni pracovat."

„Proti tomu se nedá nic namítnout." Neprozradil jsem jí své obavy, že mi zlatokopka bude možná chtít platit službami.

„Už je ti líp?"

„Mhm. Díky. Hned zítra za Severinou zajdu." Nejvyšší čas jít spát. „A pak taky, dcero Camilla Very, budu muset navštívit tvého urozeného tatínka a vysvětlit mu, jak jsem tě zneuctil —"

„Ty za nic nemůžeš. Já jsem se zneuctila sama."

„Tvůj otec se mohl naštvat. Takový šupák, co odloudil senátorovi dceru, pošpinil taky dobré jméno jejího otce."

Helena nad tím mávla rukou. „Každý otec by měl být hrdý, když zjistí, že jeho dcera večeřela kambalu se starším synem císaře jako jejím spolus-

tolovníkem."

„Miláčku, my Falconové někdy vůbec nevečeříme." Vypadala unaveně. Vzal jsem lampu. Naše pohledy se střetly. Šel jsem ke dveřím. „Na dobrou noc tě radši nepolíbím. Ale to jenom proto, že kdybych tě políbil, tak bych se možná neovládl."

„Marku, v tuhle chvíli nevím sama, co vlastně chci —"

„Nevadí. Ale je jasné, co *nechceš* —" Chystala se něco říct, ale zarazil jsem ji. „První pravidlo této domácnosti zní, nehádej se s pánem domu. Avšak počítám s tím, že ty ho porušíš." Zhasl jsem lampu. Pod příkrovem tmy jsem dodal: „A druhé pravidlo zní, buď na něho hodná, protože tě miluje."

„To zvládnou. A co ještě?"

„Nic. To je všechno. Až na jedno, Heleno Justino: Vítej v mém domě."

XLVI

Severina na mně ihned zpozorovala změnu. „Co se ti stalo?“ „Včera jsem měl výbornou večeři.“ Protože mé vztahy s Helenou byly tak křehké, rozhodl jsem se nechat si zprávu o své podnájemnici pro sebe. Ostatně prověřování klientů bude možná Helenina práce, ale těm není nic do jejího postavení.

„A to je všechno?“ vyzvídala Severina žárlivě. Ta slova mi připadala povědomá.

Informoval jsem ji, že přijímám její nabídku. Vyšetřování povedu dvojím směrem: budu zkoumat vztahy mezi Hortensiovou a Priscillovou podnikatelskou činností a přesné podrobnosti toho večírku, při němž zemřel Novus. Zeptala se, jestli by mi mohla nějak pomáhat, a zatvářila se překvapeně, když jsem odmítl. „Ty jsi byla podezřelá, Zotiko. Radši se drž stranou.“

„Jestli mě tedy napadne něco užitečného, tak tí to můžu přijít říct do bytu —“

„Ne, to nedělej. Do jednoho pokoje jsem si vzal podnájemníka, ale pokud jde o dámské návštěvy, moc mu nedůvěřuju. Já přijdu za tebou.“

„Ale ráda bych věděla, jak pokračuješ —“

„To se dozvíš.“ Už jsem musel skládat účty z každého kroku Heleně. Jeden dozorce mi stačí.

Severině to ve světlých očích zajiskřilo. „Jak to, že ses rozhodl mi pomoci?“

„Nesnáším nedokončenou práci.“

Byl jsem na odchodu. „To už odcházíš?“ Šla za mnou. „Ty jsi teď má jediná naděje, Falcone,“ zavrňela lísavě. „Nikdo mi nevěří —“

Laškovně jsem ji zarazil prstem přitisknutým na špičku pihovatého nosíku. „Jen počkej, až dokážu, že jsi nevinná.“ Když teď platila za svou výsadu, nasadil jsem ochranný tón. Ta póza mi připadala tak

přesvědčivá, až jsem se polekal. Po úmluvě s Helenou jsem se cítil bezstarostně. „Mimochodem, ještě pořád se snažíš umístit někde toho papouška? Vím o někom, kdo by možná uvítal společnost nějakého živého tvora.“

„Kdo to je?“

„Jedna vzdálená příbuzná.“ Totiž někdo, kdo by se mohl v nějaké mlhavé budoucnosti stát mou příbuznou. Ve skutečnosti jsem měl své vlastní důvody, proč jsem stál o toho ptáka. „Nemůžu slíbit, že by to bylo natrvalo, ale jestli chceš, tak jí vezmu Chloe na měsíc na zkoušku...“

Když jsem odešel, udělal jsem si dlouhou zacházku směrem k řece a zastavil se u Petronia Longa v boudě, kterou aventinští vigilové používali jako vězení i jídelnu. Bylo tam plno jeho lidí — hráli v kostky a reptali na vládu —, a tak jsme si sedli venku a pozorovali zásobovací čluny plující proti proudu Tiberu.

Petronius byl můj nejlepší přítel, proto jsem považoval za nutné svěřit se mu, jak jsem na tom s Helenou. Abych mu předem zarazil nevhodné žertování, zmínil jsem se mu také o tom, že celé uspořádání je zatím dost nejisté. Zavrtěl hlavou a usmíval se pod vousy. „Ach, vy dva! Vy nemůžete nikdy udělat nic jednoduše...“

„Copak existuje nějaký jednoduchý způsob, jak by plebejec odlákal dceru senátorovi?“

„Asi ne, ale měls to aspoň zkusit.“

Začal mi děkovat za včerejší večírek, ale zarazil jsem ho. „Bylo mi potěšením, vždyť jste mi se Silvií poskytli pohostinství — Hele, pověz mi, Petro, co se poslední dobou povídá o světě vysokých financí?“

„Nic zvláštního — samej podvod, lumpárna a otravování. Ty na něčem děláš?“

„Možná. Nenarazil jsi nikdy na kliku dravců jménem Hortensius, co spekulují s realitama?“ Petronius zavrtěl hlavou. „A co Appius Priscillus?“

„Jo, o tom jsem slyšel. Jestli ho chceš navštívit, tak si zacpi nos kolíčkem.“ Zvedl jsem udiveně obočí. „Všechno, co dělá, smrdí.“

„Jde o nějaký zvláštní smrad?“

„Já sám jsem s ním ještě nikdy nic neměl, ale vím, že dobrá polovina kramářů na Ostijské cestě si schovává hlavu do hrnce, jen co někdo vysloví jeho jméno. Chceš znát něco bližšího? Můžu se ti poptat.”

„To bych ti byl vděčnej...”

„To chceš chytit velkou rybu, Falcone,” upozornil mě Petronius varovně. Velikost jako taková — ani velikost jako měřítko společenského postavení — nikdy nedělala Petroniovi hlavu. Měl na mysli jenom to, že ten člověk je nebezpečný.

Doma jsem našel čistounké děvče pro všechno s nosem zabořeným do svitku poezie. Zašlo si do lázní. Dům byl provoněný vzrušujícími náznaky nějakého parfému, který se mi moc nelíbil. Letmo se na mě ušklíblo, jako bych měl šest nohou a kusadla, a drze se dál v úředních hodinách flákalo.

Zeptal jsem se naoko knouravým hlasem: „Bydlí tu nákej Falco?”

„Občas.” Načesanou hlavičku od svitku nezvedla.

„Můžeš mu něco vyřídit?”

„Jestli se mi bude chtít.”

„Jenom to, že bysem pro něj moh mít kšeft — jestli není moc háklivej.”

Falco není vybíravý.” Trpce se zasmála.

„Moc-li si počítá?” Konečně vzhlédla od četby. „Ne, to mu neříkej, holčičko. Odpověz: *Jak se tak na tebe koukám, tak víc, než si můžeš dovolit!*”

„Ale proč? To mu přece můžu klidně říct. Já vím, kolik jsi počítal mně —

”

„No jo, ale ty jsi krásná ženská a chtěl jsem na tebe udělat dojem. Stano-
vil jsem ti zvláštní sazby.”

„Chceš říct, že obzvlášť mastné.” Pod povrchem toho nezávazného žertování jsem vysílal naléhavé signály, že se mě zmocňuje nezvladatelná touha. Helena začínala měknout. „Dělám to dobře?” zeptala se.

„Omez ten přátelský tón. Z klientů koukají vždycky jenom potíže. Proč je povzbuzovat?”

„Co se ti to mele v tom pytli?”

Rozvázal jsem provázek a ven vyskočila našťvaná Chloe. „*Nestůj tam, ženská,*” zakrákorala, „*dej mi pít!*”

Helena zuřila. „Didie Falcone, jestli chceš nosit domů dárky, tak ti zaka-

zuju zvířata, co mi nadávají!"

„Ve snu by mě nenapadlo tě urazit. Nesu ti práci, miláčku. Myslím, že bychom se od toho hubatého opeřence mohli něco dozvědět. Je to samička. Jmenuje se Chloe. Zobá prý semena. Jako svědek je záludná a na-prosto nespolehlivá. Radši ji drž v pokoji se zavřenými okenicemi, aby se nepokusila pláchnout, než nám všechno vyklopí. Najdu ti tabulku — prostě zapiš všechno, co řekne."

„Na jaký výrok mám číhat?" Papoušek jí posloužil třemi výrazy, které je možno spatřit nejspíš na stěnách latrín v hospodách. „No to bude radost," mumlala Helena vzdorně. *

„Díky, zlatíčko. Jestli uvidíš agenta, co to tu má na starosti — jmenuje se Cossus —, řekla bys mu, aby se podíval na tu trhlinu?"

„Povím mu, že narušuje tvé plány pořídit si za tisíc sesterciů nástěnnou malbu na téma *Bellerofón a Pégasos*."

„To by ho mělo pohnout. Máš nějaké otázky, broučku?"

„Zdržíš se na oběd?"

„Promiň, ale nemůžu, nemám čas."

„Kam jdeš?"

„Klepat na dveře."

„Kdo udělá večeři?" Nerada odbíhala od načatého tématu.

Vhodil jsem do misky nějaké peníze. „Tak něco kup a já to uvařím. Najíme se spolu a budeme si povídat o tom, co jsem celý den dělal."

Dal jsem jí letmou, cudnou pusu na rozloučenou, která s ní ani nehnula, zato mě silně zneklidnila.

XLVII

Ukázalo se, že adresu Appia Priscilla, kterou jsem dostal, představuje pochmurná pevnost na Eskvilinu. Byl tedy blízkým sousedem pré-tora Corvina. Celá tato oblast bývala nechvalně známá jako semeniště chorob, zato nyní se tu zahnízdil mor jiného druhu: boháči.

Dům čpěl penězi, třebaže majitel dával bohatství najevo jinak než Hortensiové se svými přeplácanými interiéry a uměleckými poklady. Priscillus své bohatství zdůrazňoval tím, jak pečlivě svůj majetek chránil. Na domě neměl žádné balkony, na zahradě žádné pergoly, kde by se mohl ukrýt zloděj. Těch několik oken v patře bylo trvale zabeďněných. V budce na rohu ulice, kterou celou zabíralo jeho nevládné sídlo, hráli deskové hry muži ze soukromé stráže. V této pevnosti měl bydlet velmož říše realit. Zdi obepínající panství byly natřeny černě; jemný náznak charakteru pána.

Mřížkou v mimořádně bytelných černých vratech na mě zamžouraly bílé bulvy mohutného černého Afričana. Pustily mě dovnitř a všechny formality vyřídily bleskovou rychlostí, aby příchozí neměl čas obeznámit se blíž s celkovým uspořádáním. Ve vstupní hale hlídala dvojice britských loveckých psů (na řetězech), kteří se chovali o maličko přátelštěji než strážní v kožených oděvech. Napočítal jsem jich nejmíň pět a patrolovali po pozemku s lesklými dýkami, zastrčenými nápadně za pasem.

Všoupali mě do postranní místnosti, a než jsem se mohl začít nudit a čmárat své jméno na zeď, vešel tam nějaký tajemník s očividným úmyslem poslat mě, odkud jsem přišel.

„Mohl bych mluvit s Appiem Priscillem?“

„Ne. Priscillus má dnes schůzku se svými přívrženci, ale vedeme seznam. Pokud tam nejsi zapsán, nemáš nárok na žádnou podporu. Jestli jsi nájemce, tak se obrať na úředníka, co vyřizuje nájemné. Jestli potřebuješ půjčku, obrať se na —“

„Kde bych našel úředníka z personálních informací?“

Zarazil se. Jeho oči prozrazovaly, že takové informace jsou mimořádně důležité. „To jsem asi já.“

„Informace, které mě zajímají, jsou velice choulostivé. Priscillus by mi je možná poskytl raději sám.“

„On není choulostivý," pravil jeho člověk.

Pozoroval jsem, že Priscillus na tajemníky moc peněz nevynakládá. Tohle rozhodně nebyl vysoce vzdělaný Řek, který by mluvil a psal pěti jazyky. Měl bezvýrazný severoevropský obličej. Jediný náznak, že je písařem, představovalo rákosové pero s rozříznutou špičkou, zastrčené do srolovaného hnědého hadru, který mu sloužil jako opasek, a inkoust, jímž byl celý zapadáný.

„Jmenuju se Didius Falco," představil jsem se. Nepovažoval za zdvořilé se mě na to zeptat, ale já jsem považoval za zdvořilé říct: „Mohl bys prosím sdělit Appiovi Priscillovi, že bych mu rád položil několik otázek týkajících se událostí, k nimž došlo předevířem v domě Hortensiů? Vyjasnění těchto otázek bude právě tak v jeho zájmu, jako v mém.“

„Jaké to jsou otázky?"

„Důvěrné.“

„Mně to můžeš říct.“

„Možná — ale neřeknu.“ Tajemník našťavaně odešel a ani mě nevyzval, abych se posadil. Neměli tam vlastně žádné židle ani lavice. V místnosti byly jenom těžké truhly, patrně plné peněz. Každý, kdo by se na ty pokladnice posadil, by odešel s otisky zapeklitých vzorů od cvočků, pásů a šroubů. Rozhodl jsem se, že si své pozadí ponechám nepoznamenané.

Kdybych byl advokátem, neměl by soudní sluha ani čas nastavit vodní hodiny, aby odměřil mou řeč, než se vrátil můj posel. „Prý tě nepřijme," oznámil mi vítězoslavně.

Vzdychl jsem. „Tak co se dá dělat?"

„Nic. Nejsi tu žádoucí. A teď odejdi.“

„Zopakujme si to ještě jednou," řekl jsem trpělivě. Jmenuju se Marcus Didius Falco. Vyšetřuji otrávení propuštěnce Hortensia Nova; a náhodou také vraždu jeho kuchaře —

„A co z toho?" ušklíbl se tajemník.

„Někdo mi naznačil, že v té dvojí smrti může mít prsty Appius Priscil-

lus." Na to obvinění ani nemrkl. „Napadlo mě, že vzhledem k tomu vážnému obvinění by možná Priscillus uvítal možnost se ospravedlnit —“ navrhl jsem.

„Jestli něco udělal, tak mu to nikdy nedokážeš. Kdybys měl nějaký eso v rukávu, tak bys tu nebyl.“

„To vypadá přesvědčivě — ale jsou to jenom prázdná slova bandity. Vyříd' Priscillovi tohle: jestli to udělal, já to dokážu. A až to dokážu, vrátím se.“

„Pochybuju, Falcone. A teď ti radím v tvém vlastním zájmu, abys rychle vypadl. Jestli totiž nařídím svým Frygům, aby tě vyprovodili ven, mohl bys dopadnout na zem trochu tvrdě.“

„Jen to Priscillovi vyříd',“ opakoval jsem a zamířil ke dveřím. Když jsem došel k tomu pošklebujícímu se škrabalovi, rychlým obratem jsem mu zkroutil ruku a trhl jí nahoru za zády přesně v okamžiku, kdy jeho bdělost povolila. „Půjdemu mu ten vzkaz vyřídít hned, ano? Tu druhou část mu můžeme předat společně — a vyzkoušet si ho s tou první, protože mám podezření, že ji asi ještě neslyšel...“ Ten pitomec začal zuřit. „Přestaň sebou trhat, nebo tě týden dva bude ruka krutě bolet, až budeš psát těsnopisné poznámky —“ Škubl jsem mu paží, abych svou hrozbu zdůraznil. „Nedělej ze mě hlupáka — tys za Priscillem vůbec nešel. Byl jsi pryč jenom tak dlouho, co by sis stačil podrbat vši.“

„On tady není,“ vydechla ta inkoustová kaňka.

„A kde tedy je?“

„Tohle je jeho obchodní adresa. Má dům na Kvirinálu a dva další proti Solné bráně. Nebo může být taky za řekou v novém domě na Janikulu. Soukromé návštěvy přijímá jenom ve svých soukromých domech.“

„Kdy ho čekáte tady?“

„To se nikdy neví —“ Najednou se mi vykroutil a zařval, což vyburcovalo pozornost jednoho z jeho tělesných strážců.

„Jen klid. Já už jdu — ale jakmile se tvůj pán objeví, hled' mu můj vzkaz vyřídít.“

„Jen se neboj. A až mu ho vyřídím, Falcone, určitě se ti ozve.“

Usmál jsem se. Některé hrozby se opravdu nepříjemně splní. Ale většinou se vytratí do ztracena. Když jsem přecházel přes halu a koutkem oka

pozoroval toho fryžského svalovce, všiml jsem si nosítek. Ať už Priscillus utrácel své zisky za cokoli, rozhodně je nevyvaložil na tenhle dopravní prostředek. Byl to flekatý veterán z hnědé kůže, tak pomačkaný a usmolžený, až tím vzbuzoval pozornost. Už jsem ho viděl dřív: u požáru ten večer, kdy zemřel Hortensius Novus. To znamenalo, že jsem viděl i Priscilla, jak z něho vyskočil.

Těžký život podnikatele. Neměl skoro ani čas na zasloužený oddych po zavraždění rivala, a už musel být zpátky v ulicích a se smlouvou v ruce utěšovat vzlykající oběti paličství...

Podle těch nosítek jsem usoudil, že tu Priscillus přece jenom je. Ale už jsem se nehádal a odešel. Ta paže škrabala jistě dost bolí, takže se můžu spolehnout, že hned poběží za pánem, aby si postěžoval. Teď už by mu mohl vyřizovat můj vzkaz.

Venku před domovními dveřmi jsem zpozoroval něco jiného nepříjemného: z muly sestupoval ten ničemný surovec, kterého jsem viděl naposled, jak v Abakové ulici bourá staříkův ovocnářský krámek. Připravil jsem se na rvačku, ale ta hnusná štěnice se na mě nepamatovala.

To odpoledne jsem se bavil v Saturnově chrámu prohlížením cenzorova soupisu občanů a jejich majetku, jenž se z bezpečnostních důvodů přechovával ve státní pokladně. Appius Priscillus byl z otroctví propuštěn už dávno. V Římě jsme se velmi zpozдили s novým sčítáním občanů, ale měl by se vyskytovat v nějakých oficiálních dokumentech. Podařilo se mu svou existenci skrývat. To mě nepřekvapovalo.

Dnes jsem měl větší trhání než jindy vrátit se domů. Nesouviselo to ani tak s kyselou pachutí, kterou ve mně zanechala návštěva u Priscilla, jako spíš s určitým úsměvem, který mě možná uvítá v mém doupěti.

Nebyla doma. V tom jsem jí nemohl bránit. Budu jí muset dovolit toulat se někdy volně po okolí, jinak by si skeptikové mohli myslet, že ji zadržuji pro výkupné.

Podle očividných stop jsem poznal, že dopoledne bylo doma živo. Severina mě ujistila, že její papoušek je už zvyklý žít v bytě, ale to zřejmě znamenalo jenom tolik, že se Chloe naučila ozobávat bytové zařízení. Několikrát veřejně nesly šrámy po jejím zobáku a v kbelíku na odpadky

jsem uviděl rozbitý talíř. Così, a Helena to podle všeho nebyla, napadlo zuřivě mou kancelářskou stoličku a do poloviny prokousalo jednu její nohu. Ke všemu papoušek zmizel.

Helena mi tu nechala seznam jeho výroků, který bystře okomentovala:

Chloe je chytrá holka. (Pochybuj. H.)
Souprava na manikúru.
Kde mám oběd?
Jdem na návštěvu.
Dvě vejce v košíku. (Není to něco neslušného? H.)
Tři sprostá slova. (Odmítám je zapsat. H.)
Chloe, Chloe, Chloe. Chloe je hodná holka.
Jdu za Maiou. Tvého pitomého ptáka беру s sebou.

Poslední řádek mě zmátl, dokud jsem si neuvědomil, že je to vtip napsaný špičatým rukopisem mé sestry.

Rozmrzele jsem uháněl k Maie, abych si ověřil, jestli tam Helena skutečně je. Mohlo mě napadnout, že po té rybí večeři přijdou ke mně příbuzní slídit po drbech a zbytcích.

Helena a Maia se usadily na sestřině terase. Po kamenném parapetu a okrajích Mainých velikých kořenáčů se povalovala spousta prázdných talířů, misek a sklenic mátového čaje. Ani Maia, ani Helena se nezvedly, aby mi daly jíst. Samy jistě uđobávaly něco skoro celé odpoledne, takže byly tak nacpané, že se jim nechtělo hnout.

Helena mi nastavila tvář a já jsem ji na ni lehce políbil. Maia odvrátila oči. Naše formálnost ji zřejmě uváděla do rozpaků víc, než kdybychom si vášnivě padli do náruče.

„Kde je papoušek?”

„Schovaný,” odpověděla Maia. „Chtěl terorizovat děti, ale ty se nedaly. Musely jsme ho strčit pod obrácený hrnec, aby se mu nic nestalo.”

„Doma jsem viděl, co tam ten neřád natropil,” postěžoval jsem si a vyzobával drobečky, kde se dalo, jako ubohý vrabčák. „Seženu mu klec.”

Na dně jedné misky se mi podařilo najít několik scvrklých mandlí. Ne-

měly žádnou chuť. Mohl jsem vědět, že nějakými zbytky, které už odmítlo moje děvče a má nejmladší sestra, se moc nenajím.

„Mám zato, že ‚dvě vejce v košíku‘ by mohla být varlata,” informoval jsem je a použil jsem neutrální pojmenování, abych tím naznačil, že je obě považuju za zkušené ženy. „Ovšem jestli ta ‚souprava na manikúru‘ má nějaký skrytý význam, tak jsem ho nevyluštil.” Maia se tvářila, jako by ho znala, a později ho Heleně prozradí.

Dovolily mi si sednout, hodily mi pár polštářů a pak se uvolily vyslechnout si, co jsem celý den dělal. „S Priscillem se mi nepodařilo mluvit. Ale podle všeho je takový, jak jsem si myslel — vysoké nájemy a nízké pohnutky. Už to začíná vypadat, že Severina má možná pravdu.”

„Ne abys ji začal ještě litovat!” okřikla mě sestra. Zdálo se mi, že si s Helenou vyměnily významný pohled.

Jejich zarputilá reakce vedla k tomu, že můj postoj vůči té lovkyni bohatství poněkud změkl. „Proč ne? Co když jí všichni křivdili? Co když je to opravdu jenom domácká dívka, která ve vztahu k Hortensiovi Novovi jednala z těch nejlepších pohnutek a má prostě smůlu ve všem, na co sáhne?” Přehnaně ohleduplný postoj překvapil i mě. Že bych byl najednou taková měkkota?

Sestra i má paní začaly na mě rozčileně cinkat svými náramky a pak mi nařídily podrobně vyprávět o Severine Zotice, aby ji mohly systematicky rozcupovat. Maia, vyučená tkadlena, se obzvlášť zajímala o její ruční práce. „Opravdu tká sama? Jak rychle pracuje? Dělá podle nějakého vzoru? Když mění barvy, musí o tom přemýšlet, anebo sáhne automaticky po nejbližším přadenu?”

„Jak to mám vědět?”

„Marku, ty jsi budižkničemu.”

„Myslím, že to Severina nehraje. Nenaznačuje ta role pilné Penelopy, že by mohla být nevinná? Sedět u stavu mi připadá jako pěkné pokojné zaměstnání —”

„Když sedí tiše u stavu,” namítla Maia, „má spoustu času kout pikle a pletichařit.”

„Tradiční život slušné římské matrony. Augustus vždycky tvrdil, že ženy z jeho domácnosti utkaly všechny jeho oděvy doma.”

Helena se zasmála. „A ze všech žen z jeho rodiny se nakonec staly proslulé prostopášnice." Zamyšleně se na mě zadívala. „Ty bys stál o škrábavé, doma utkané tuniky?"

„Ani za nic." To bych se neopovážil.

„Tak dobrá. Tak nám teď pověz o těch jejích návštěvách knihovny. Co studuje?"

„Zeměpis."

„To vypadá neškodně — na první pohled," poznamenala Helena, ale s Maiou si opět vyměnily zasvěcený pohled. „Třeba hledá nějakou příjemnou provincii, kam by se mohla uchýlit s celou svou pokoutně získanou kořistí do dobrovolného exilu."

„O tom pochybuju. Na jediném svitku, do kterého jsem nahlédl, byly nějaké poznámky o Mauretánii. Kdo by chtěl odejít na poušť, kde řádí stáda slonů?"

„Kdyby si vypůjčila tři knihy o tom, jak krotit papoušky," zahihňala se Maia, „ještě bych tomu rozuměla. Tebe ta ženská přitahuje?"

Helena mě koutkem oka bedlivě pozorovala, a tak abych ji popíchl, jsem řekl: „Není špatná, pokud si člověk potrpí na rusovlásky."

Maia mě sjela, že prý jsem hnusný. Potom vyzvala Helenu Justinu, aby si mě (i s papouškem) odvedla domů.

Chvilí poté, co jsme se vrátili do bytu, jsem zjistil, že sestra naučila papouška krákorat: „Ach, Marcus je darebák!"

XLVIII

Druhý den dopoledne, zatímco jsem podnikal marné pokusy zastihnout Appia Priscilla v jeho různých přepychových bydlištích, koupila Helena Justina klec na papouška a později převzala dva vzkazy.

„Hledal tě jeden otrok, ale nechtěl mi prozradit, jak se jmenuje — musí to být posel od Hortensiů.

„Jsou mi dlužni balík.”

„Ten ti přinesl. Spočítala jsem to a napsala jsem mu stvrzenku. Mám ti vést účetnictví?”

Zalil mě studený pot, když se mi zjevila tato stránka soužití, kterou jsem si nikdy nepřipouštěl. „V žádném případě. Můj mozek a tělo jsou ti k dispozici, ale muž přece jen potřebuje nějaké soukromí...”

„Uvidíme.” S Helenou to nehnulo. „Ten poslíček prý našel někoho, kdo ti může pomoci. Zítra ráno ji přivede. Budeš doma? Dělá v kuchyni, tak to musí být brzy. A kuchařův pohřeb má být ve čtvrtek, kdyby ses ho chtěl zúčastnit.”

„Ano. Dlužím Viridovixovi určitý projev úcty.”

„Řekla jsem mu, že tam asi půjdeš. Druhý vzkaz mám od Petronia Longa. Potřebuje s tebou naléhavě mluvit.”

Petronius byl v práci, a tak jsem ho vyhledal na Aventinu. Odskočil si z hlídání Emporia, aby si se mnou mohl vypít sklenici vína. Vyprávěl jsem mu o tom, jak jsem ráno obcházel Priscillovy baráky a jak mi všude ukázali dveře. „Nejspíš šel nakupovat nějaká letoviska v Albanii. Když se nemůže rozhodnout, které si vybrat, tak je prostě koupí všechna...”

„Právě kvůli Priscillovi jsem tě hledal.” Petronius se na mě vážně podíval. Víno převaloval v ústech na znamení, že chutná jako zubní prášek. „Falcone, do jakýho hnoje to zase lezeš? Každý, koho jsem se na toho velmože zeptal, tvrdí, že jednat s ním je asi stejně bezpečné jako sáhnout si do

kýble hadů. A když se to tak vezme," dodal s gustem, „ti tvoji bratři Hortensiové — nebo co jsou zač — nejsou o moc lepší."

„Co na ně lidi mají?"

„Začněme s Priscillem. Je to hodně špinavá historie. Nejdřív se objevil na scéně během demolic po velkém požáru. Prokazoval ‚službu veřejnosti‘, když kořistil na vyhozených nájemnících, co Nero vykopl, aby si udělal místo pro svůj Zlatý dům. Priscillus se na ně vrhl s chamtivýma očima upřenýma na výplaty odškodného —"

„Já myslel, že ‚odškodné‘ je jenom špatný vtíp."

„Jsme snad v Římě, ne? Ve skutečnosti se stalo, že Nero odstranil mrtvoly a trosky bezplatně — ovšem to byl jenom podfuk, aby se mohl pohrabat v sutinách a zmocnit všeho, co ještě stálo zato. Peníze z Fondu na pomoc postiženým požárem, do něhož jsme my občané tak štědře přispívali —" Petro tím myslel, že z nás příspěvky ždímalí výběřčí daní, „se nedostaly dál než do císařovy pokladnice. Tisíce lidí zůstaly bez domova a v naprostém zoufalství. Nejdřív si pěkně namastili měšce podnikatelé, co zřídili dočasné přístřešky za městem. Potom si nahrabali podvodníci, kteří postavili laciné mizerné baráky pro vystěhovalce, ty, co zachránili aspoň něco, a ještě primitivnější ubytovny pro ty, kterým nezbylo nic. Nadělali si balíky. A jen co se ti postižení ubytovali, činže letěly nahoru. A když jim náklady začaly přerůstat přes hlavu, objevil se na scéně zase cynický Priscillus — tentokrát jako lichvář."

Většina Říma žije na dluh. Každý, počínaje uklízečem chrámů a konče konzulem, je skoro celý život zadlužený. Lidé na nejvyšší společenské příčce dovedou se svými pohledávkami žonglovat. Ti méně šťastní klesají pod břemenem pětiprocentních úroků, až musí nakonec prodávat syny do gladiátorských škol a dcery jako levné maso do bordelů.

„A co ten triumvirát Hortensiů, Petro? Je to jejich podnikání podobné?"

„Ano, ale poněkud slušnější. Věnují se různorodějším činnostem —"

Zmínil jsem se o tom, jak mi cukrář vyprávěl, že Pollia se chystá vybavit nějaké lodě na dovoz obilí. „Zdá se, že Novus spoléhal na dobře vyvážený majetek: obchodnické figle pěkně doplňující podvody s nájemními smlouvami."

„Styl jejich obchodování není tak brutální jako Priscillův. Jako majitelé

realit vzbuzují spíš dojem, že jsou mizerní správci. Proč by jim mělo záležet na tom, jestli jejich nájemníci vidí skrze zdi denní světlo nebo ne?"

„Skoro tak vlídný přístup jako Smaractův," prohodil jsem žertem.

„To není moc legrační. V jednom bytě v III. okrese zahynuly nedávno tři děti, když se tam propadla podlaha. Hortensiové mají na krku průměrně jeden soudní proces měsíčně, když je žalují chodci, kteří jen taktak uhnuli před taškami padajícími ze střech nebo kusy zdiva ulomeného z balkónových balustrád. Nedávno se zřítila celá stěna a zabila jednoho člověka, někde na Eskvilinu. Pro ně je zcela přirozené nechat dál chátrat nebezpečné stavby. Jejich postavení zůstává pevné, i když se jejich majetek ustavičně hroutí —"

„A pak na tom místě se ziskem staví znovu?"

„Samozřejmě!" potvrdil mi Petronius a mírně nadzvedl obě zápěstí. „Ale hlavní metoda, jak si pomáhají k velkým prachům, jsou podfuky s možnými zárukami."

„Co to je?"

„Tys ještě nevyrostl z plenek, Falcone?" Petronius jako by nemohl uvěřit, že to myslím vážně. O podvodech toho věděl víc než já. Jako placený důstojník míval někdy peníze na investování. Občas o ně přišel — ale ne tak často jako většina lidí. Měl dobře vyvinutý obchodnický smysl. „Oficiální výraz pro to je ‚hypotéka'. Chápeš?"

„Nejsem pitomý... Co to tedy znamená?"

„Podfuk, Falcone."

„To slovo jsem už slyšel, nebo jsem ho někde četl. Není to prostě výraz, co používají právníci pro zástavu, když je ta zástava zaručena majetkem? Jak se ten švindl provádí v praxi?"

„Probíhá to takto: Hortensiovi vlastní nějakou nemovitost a vyžádají si půjčku zajištěnou právě tou nemovitostí. Pak celý proces opakují znovu — stejný majetek, ale jiný věřitel. A znovu a pořád dokola, dokud je to možné. Vybírají si prostoduché investory, kteří nevědí, že žadatelům ten majetek už zajišťuje dluhy z dřívějšíka, ani po tom nepátrají."

„Takže oni zatěžují dům hypotékou až do jeho plné hodnoty tak často, jak jim to projde?"

„Konečně ti v tom opileckém mozečku začíná svítat! Další tah je, jak si

asi domyslíš, že Hortensiové dluhy nesplatí. Samozřejmě že o svůj původní majetek přijdou, ale to jim nevadí. V půjčkách za něj dostali zaplacené několikrát."

„Ale co na to jejich věřitelé, Petro? Nemůžou je žalovat?"

„Dostanou zaplacené podle přísného pořadí. Nejstarší smlouva přijde na pořad nejdřív. Jeden nebo dva dostanou určité odškodnění, když se dům prodá. Ale jakmile se vyčerpá jeho prodejní cena, ti ostatní utrou hubu."

„Cože? Není tu vůbec žádná ochrana?"

„Měli by se chránit sami a předem si zjistit nějaké informace. Když ne, tak mají prostě smůlu. Je to podfuk, který spoléhá na lenost spekulantů." Petronius to říkal rozmrzele. Byl to stejně jako já člověk, který se snažil přijít věcem na kloub. „To všechno jsem se dozvěděl od jednoho syrského finančníka. Normálně jenom zavrtí svými napomádanými kučery a nedostanu z něj ani slovo, ale tenhle Priscillus lidi tak štve, že by rádi viděli, aby ho někdo klepl přes prsty. O Hortensiech mi můj informátor řekl čistě ze zlosti nad tím, že se jim tak daří s tou komedií s několikanásobnými půjčkami. Žádný z oficiálních půjčovatelů by jim na to neskočil — ale na soukromém trhu se vždycky najdou omezení, co se nechají umluvit mazanou vidinou vysokých úroků. Normální obchodníci reptají, že jim Hortensiové vyfouknou veškeré volné záruky, kdežto Priscillus cihá stranou a každého svými brutálními metodami znervózňuje."

„A co kdyby se obě skupiny spojily?" nadhodil jsem.

Petronius sebou trhl. „To by bylo moc zlé."

Zůstal jsem zamyšleně sedět. Když jsem teď získal jakousi představu o tom, jak funguje říše Hortensiů a Priscillova, zdálo se, že jim zbývá široký prostor k ziskům, jenomže to vedlo také k nekonečné žárlivosti a spekulacím, jak vydělávat ještě víc. Chudí lidé se musí naučit nějak vystačit s málem a zvyknou si na to; lidé se spoustou peněz nemají nikdy pocit, že by to mohlo stačit.

„Díky ti, Petro. Neměl bych si dávat pozor ještě na něco jiného?"

„Snad jenom na to, jak říká můj informátor, že jestli Appia Priscilla našťveš, měl bych se zeptat, kde jsi uložil svou poslední vůli."

„Máma o ní ví," odsekl jsem.

Přejížděl mě klidnýma hnědýma očima. „Koukej pod tunikou nosit

ochranný pás a v botě dýku. Jestli se dostaneš do šlamastyky, dej mi vědět." Přikývl jsem. Vrátil se do práce. Já jsem ještě otálel nad sklenicí. Neřeknu, že jsem cítil strach — ale chloupky na celém těle mi stály v pozoru.

Abych odvedl znepokojivé myšlenky jinam, vydal jsem se za Severinou.

Jak jsem slíbil, přišel jsem podat hlášení.

„Jak se vede mému papouškovi?"

„Pokud vím, tak už se cítí jako doma..." Vylíčil jsem jí jeho ničitelskou činnost a opatrně jsem se vyhnul zmínce o tom, že teď právě ničí mou vlastní voliéru.

„Co jsi čekal?" vytkla mi zlatokopka dotčeně. Je to citlivá samička. S novým prostředím ji musíš seznamovat postupně." Usmál jsem se. Nepomyslel jsem na Chloe, ale na Helenu Justinu, která tak váhavě slíbila, že si rozbije stan u mého napajedla. „Nad čím se tak křeníš, Falcone?"

„Možná že budu muset ptáčka připoutat řetízkem k bidýlku."

„To rozhodně nesmíš. Kdyby se pokoušela vzlétnout, mohla by spadnout a zůstat tam viset."

„Měl jsem dojem, že se jí chceš za každou cenu zbavit."

„To taky chci," potvrdila mi. „Chloe jsem dostala od Grittia Frontona. Ten byl tak nepřijemný, že bych na něho ráda co nejdřív zapomněla."

„Neboj se. Tu tvou péřovou prachovku jsem předal osobě se silně humanárními city a koupili jsme jí pořádnou klec... Potřebuju si s tebou promluvit o dravějších ptácích. Posad' se, zachovej si čistou hlavu a nehraj mi tu zase komedii ve stylu „já nic nevím, jsem jenom hloupá ženuška'." Než se zmožla na protesty, pověděl jsem jí, co jsem zatím zjistil o Priscillovi. „To se shoduje s tvou verzí — ale vůbec nic to nedokazuje. Řekni mi, co víš o stycích mezi Priscillem a svou partou na Pinci. Zmínila ses o nějakém sporu, a že ta večere se pořádala na usmířenou. Co vedlo původně k roztržce? Mám pravdu, když se domnívám, že Hortensiové tu druhou organizaci nějak převezli těmi svými nekalými podvodnými hypotékami?"

„To je od tebe chytré!" připustila Severina. „Hortensius Novus vždýcky tvrdil, že k tomu došlo náhodou, ale je fakt, že opravdu Appia Priscilla podfukem přiměl, aby podepsal jednu z těch jeho pochybných smluv. Proto začal Priscillus rodině vyhrožovat, a proto taky Felix a Crepito, kteří

měli míň kuráže než Novus, chtěli ten spor ukončit a přijmout jeho nabídku na budoucí spolupráci."

„Mám dojem, že si podali ruce na něco víc než na náhradu za to, že ho ošidili. Myslím, že Felix a Crepito stáli o úplné sloučení obou podniků — u Marta Mstitele, vždyť by to mohli pořád ještě podniknout a měli by v hrsti všechny nájemní domy v Římě! Tvůj Novus se stavěl proti tomu?"

„Máš možná pravdu," přisvědčila nejistě. Poznal jsem, že už zase hraje tu prostoduchou ženušku, a tak jsem to dál nerozváděl. Jak jsem zjistil, se Severinou musel být člověk vždycky o jeden tah napřed a donutit ji, aby ho následovala.

„Poobědváš se mnou, Falcone? Chybí mi kloudná konverzace. Moje přítelkyně z lázní má moc práce, takže nemůže přijít, a postrádám svého snoubence —"

Na chvíli jsem zapomněl, že Severina je teď moje klientka. „Žádný strach," usmál jsem se sladce, „brzy si opatříš jiného a ten to prázdné místo zaplní."

Škody, které napáchal v mém bytě její paličatý papoušek, zřejmě podryly mou přirozenou snášenlivost.

Chtěl jsem vidět Helenu a toužil jsem napravit vztahy mezi námi tím, že jí pomůžu starat se o toho zlostného ptáka.

Cestou domů jsem měl pocit, že jsem s tím případem o kus pohnul. Ne že bych vymýtil veškerý podrost. Stále mi zbývaly tři party podezřelých a víc motivů, než je blech na kočce. Jediné, co měli společné, bylo, že jsem zatím nemohl nic dokázat.

Přesto mě neopouštěla dobrá nálada. Přinášelo mi to totiž daleko větší uspokojení než nějaká mise pro Vespasiána končící ve slepé uličce. Měl jsem před sebou mnohem živější problém, a jestli se mi podaří ho vyřešit, neznamenaloby to jenom odstranění nějakého utahaného politického červa, jehož zmizení by obyčejní lidé skoro ani nezpozorovali; tady šlo o skutečně škodlivé osoby ze sociálního hlediska, a ty jsem musel vyhrabat a usvědčit.

Jednoho z nich jsem už zřejmě vyšťáral. Pod schody k mému bytu čekal posel, bledý koktavý mladík s ječným zrnem. Vyřídil mi, že Appius Pris-

cillus dostal můj vzkaz. Jestli s ním chci mluvit, tak mám být za půl hodiny na Juliově fóru.

Už mi nezbýval ani čas zaskočit nahoru a říct o tom Heleně. Mládenci jsem poděkoval (zatvářil se překvapeně, že někdo může být vděčný za uvedení k Priscillovi) a uháněl na schůzku.

Věděl jsem, že Petronius by mě varoval, abych tam nechodil sám, ale měl jsem svůj nůž a sebejistotu, jež mi pomohly z mnoha situací. Kromě toho fórum Julia Caesara je přece otevřený veřejný prostor.

Chtěl jsem tam proniknout mazaně skrze kurii, kde sídlí senát, a ven vyjít velkými dvojítmými vraty vzadu. Byl by to nenápadný příchod — jenomže Priscillus se tam ještě nedostavil, a tak jsem zbytečně ztratil čas.

Všude vládl klid. Po levé straně jsem měl velký veřejný záchod, po druhé obchody. Byli tu připraveni na všechno. Caesar vybudoval toto nadbytečné fórum s půvabnou kolonádou kolem dokola. Vykročil jsem pro jistotu na volné prostranství.

Za pět minut se tam objevila hnědá nosítka. Přinesli je z východního konce a zůstali stát pod podloubím.

Dobře jsem se rozhlédl kolem, jestli někdo nečíhá v záloze. Nikde nikdo. Nakonec jsem tam pomalu přešel. Nosiči stáli bez hnutí, zírali před sebe a mě si nevšímali. Mohli být němí nebo pitomí či cizinci — nebo všechno dohromady. Ohlédl jsem se přes jedno i druhé rameno a pak jsem k nosítkům přistoupil. Odtáhl jsem splihlou koženou záclonku, přesvědčen, že tam Appius Priscillus nebude. Ale mýlil jsem se.

„Nastup si,” vyzval mě.

XLIX

Měl jsem pocit, jako bych se ocitl tváří v tvář další kryse. Cenil na mě zuby a probodával mě očima. Nastoupil jsem, ale raději bych se otíral koleny o svou spolubydlící v lautumijské cele.

Priscilla by nemohl nikdo obvinít, že si potrpí na přepych. Měl vyzáblou postavu muže, který je tak zaměstnaný, že nemá na jídlo čas. Byl oblečený do fádni staré tuniky, na níž sice nebylo nic špatného, ale působila tak pochmurně, že i já bych ji vyhodil a věnoval nějakému tulákovi (i když většina tuláků, co jsem znal, měla v oblékání lepší vkus). Poměrně nedávno udělal holič několik zkusmých tahů přes jeho úzkou bradu, ale tam šel asi jenom kvůli tradici udržované mezi obchodníky, že nejlepší tipy se sežnou právě u lazebníka. (Nechápu proč. Já jsem si tam sehnal nanejvýš vyrážku.) Priscillova toaleta nezahrnovala žádné drahé parádičky. Jeho řídké vlasy byly příliš dlouhé, drápy potřebovaly vyčistit a ostříhat. A nedovedl jsem si představit, že by se jeho pucifous někdy opovážil nabídnout mu lahvičku cedrové pryskyřice pro antikoncepční účely...

Priscillus nebyl ženatý. Teď jsem pochopil proč. Ne snad proto, že by ženě připadal odporný (většina by jich snesla špínu za nehty výměnou za všechny ty nedobytné truhlice), ale proto, že tenhle lakomý hubeňour, který se jen taktak udržuje při životě, by nehodlal platit byt a stravu někomu tak zbytečnému, jako je manželka.

Třebaže teď seděli v nosítkách dva cestující, nosiči vyrazili ostrým tempem. „Kam jdeme?“ zeptal jsem se poněkud vyplašeně, ještě než jsem se představil.

„Obchodní jednání na Martově poli.“ Bylo mi jasné, že musí jít o obchodní jednání. Ten by nikdy neztrácel čas návštěvou chrámu nebo tělocvičny. „Tak ty jsi Falco. Co ode mě chceš?“ Hlas měl poněkud sípavý, jako kdyby si šetřil i dech stejně lakotně jako všechno ostatní.

„Odpovědi na několik otázek, prosím. Zabývám se případem Hortensia

Nova —

„Pro koho pracuješ?”

„Platí mě Severina Zotica,” odpověděl jsem puntičkářsky.

„Tak jsi ještě větší blázen, než jsem si myslel. Měl by ses podívat na zoubky vlastní klientce, Falcone.”

„Já ji беру s velkou rezervou — ale nejdřív bych se potřeboval dovědět něco o tobě.” Bylo těžké se soustředit, protože nosiči stále klusali a nosítka natrásala každou slabiku, kterou jsme se snažili vyslovit. „Severina je profesionální nevěsta. Neměla žádný motiv Nova zabít, pokud by si nemohla činit nárok na dědictví po něm. Ty a Hortensiové jste mnohem pravděpodobnější podezřelí —” Krysí očka výhružně blýskla, až jsem se zachvěl. „Promiň, ale vycházím z faktů. Vypadá to pro tebe černě, jestli máš v úmyslu pokračovat v podnikání společně s Felixem a Crepitonem — když celý Řím ví, že jejich mrtvý společník se tak silně stavěl proti tomu. Mimochodem proč? Nevíš?” Priscillus na mě jenom vztekle zíral, a tak jsem si odpověděl sám: „Chápal to ne jako sloučení, ale jako převzetí — z tvé strany. Zvykl si být prvním kohoutem na svém smetišti. Odmítal zaujmout druhé místo za někým... jeho společníky to netlačilo, ti byli vždycky podřízeni Novovi —”

Nosítka se zastavila.

„Ty mě šteješ, Falcone.” Priscillus hovořil líným, rozmazaným hlasem, jakým vždycky vyhrožují banditi. Klidně to mohl být nějaký nadutý strážný, který neváhal přejít přes ulici čistě pro potěšení, aby mě mohl odstrčit.

„Tak mi pomoz.”

„Pomoz si sám!” zavrčel urážlivě. „Tady vystupujeme.”

Dalo se poznat, že jsme venku za městem, na širé pláni. Najednou jsem zatoužil zůstat v bezpečí v těch jeho nosítkách, i kdyby mě dál natrásala a musel bych si dávat pozor, abych se nepraštil o jeho kostnatá kolena. Od táhl záclonku a vystoupil. Skoro mě to pošetile uklidnilo.

Vystoupil jsem také. Mé obavy byly namístě. Kdybych se zuby nehty držel vevnitř, čekající Frygové by nosítka prostě převrátili na bok a vyřídili by mě, jako když se rozmačkává nějaká havěť ve skořápce. Venku to nevypadalo o nic lépe. Zůstali jsme stát uprostřed cvičiště mezi chlapy s kopími

v rukou. Jejich hroty netvořily tupé cvičné makety, byly ostré, z norické ocele — pořádně ostré. Když jsem se po vystoupení narovnal, ocitl jsem se v jejich sevření, takže bych si při sebemenším pohybu na kteroukoli stranu rozřízl kůži.

Nic jsem neříkal. Špička jednoho kopí mě šimrala na krku. Jakmile bych promluvil, proklála by mi hrdlo.

Dnes je po Martově poli roztroušeno mnoho pomníků, ale některé jeho části jsou dosud pusté. My jsme byli na jedné z nich. Suchý vítr od řeky mi čechral vlasy, ale mých zpocených paží se skoro ani nedotkl. Spatřil jsem několik jezdců na koních, ale byli příliš daleko, takže si nemohli všimnout, co se děje, ani kdyby chtěli zasáhnout.

Žádný z Frygů na mě nepromluvil. Stálo jich tam osm. Nechtěli riskovat. Byli malí, ale šlachovití, měli obličej s vysedlými lícními kostmi, jež se daly od sebe rozeznat jenom podle starých jizev. Cizinci z hornatého asijského vnitrozemí, možná přími potomci Chetitů — pověstných svou krutostí.

Nejdřív mě chtěli unavit. Pohrávali si se mnou, smýkali mnou sem a tam. Někteří kopími uhýbali, jiní mě postrkovali k jejich hrotům. Když se do hry opět zapojila všechna kopí, zhoupł jsem se na špičkách, abych uhnul, a hned nato mě postrčili na jinou stranu. Když se jim zdálo, že jeví malý zájem, vysloužil jsem si varovné rýpnutí, až mi vytryskla krev. Při prudším pohybu bych se snadno nabodl jako kuře na rožeň. Po celou tu dobu jsme všichni věděli, že hledám příležitost, jak jim uklouznout a vzít nohy na ramena — ale byl by to dlouhý běh. A i kdybych se jim dokázal vzdálit, rozletěla by se za mnou jejich kopí...

Signál k akci musel vyjít od muže za mnou. Popadl mě. Všichni Frygové odhodili zbraně. Potom se pustili do nové hry — pohazovali si mnou a mlátili mě do všech částí těla, k nimž se dostali. Ne moc, chtěli totiž, aby jim ta zábava vydržela.

Podařilo se mi skrčit a rozdávat také na oplátku rány, ale to je jenom vydráždilo k dalšímu posměchu a k tvrdším úderům, zatímco mi v ústech hořel strašný hněv.

Poznal jsem, že Priscillus si nepřeje, aby mě zabili. Mohl mi dát ihned podříznout krk a mou mrtvolu pohodit, aby o ni druhý den, zvlhlou a

ztuhlou v říční mlze, klopýtli jezdci na koních. Chtěl, abych mohl varovat každého, kdo by se chtěl šťárat v jeho záležitostech, co by následovalo, kdyby mocného Appia Priscilla rozhněval.

Až to všechno skončí, budu stále ještě naživu.

Pokud ovšem umějí Frygové poslouchat rozkazy a jsou dostatečně vy-cvičení. Jinak stále hrozila možnost, že by mě mohli oddělat náhodou.

L

Na takové rabiáty si počínali poměrně slušně. Složili mě tam, kde mě našli — na Juliově fóru. Když jsem se probral, poznal jsem diktátorův jezdecký pomník, na němž Jeho Veličenstvo shlíží povýšeně na svět, který dobylo (mě si však nevšimlo).

Plazil jsem se pryč. Netušil jsem kam, poněvadž se mi před očima všechno rozmazávalo. Když jsem nahmatat schody, řekl jsem si v duchu opatrně, že to musí být chrám Venuše Rodičky.

Pak jsem na nich ztratil vědomí.

Když jsem opět přišel k sobě, pohlédl jsem nahoru a potvrdil jsem si svou obdivuhodnou znalost topografie. Byla tam vyvýšená plošina, na níž jsem ležel, a nad ní nahoře nádherné hlavice korintských sloupů. Kdyby se tu zastavili nějakí návštěvníci z ciziny a zeptali se mě na ten chrám, mohl jsem je poučit, že uvnitř najdou pěkné sochy Venuše, Caesara a mladistvé Kleopatry a dva úchvatné obrazy (od Timomacha) Ajaka a Médey. Mezitím by si mohli poznamenat do svého cestovního deníku, že venku viděli už ne tak úchvatného informátora M. Didia Falcona, volajícího o pomoc tak chraptivě, že se každý kolemjdoucí raději tvářil, jako by nic neslyšel.

To se ti povedlo, Falcone. Když už máš být znehybněn, ať se to stane na schodech světoznámého chrámu na nejkrásnějším fóru v Římě.

Ven vyšel kněz. Kopl do mě a rychle kráčel dál v domnění, že jsem jedním z těch žebráků, kteří se obyčejně povalují na chrámových schodech.

O nekonečné hodiny později se ze své pochůzky vrátil. Tentokrát jsem byl na něho připraven. „Pomoz mi, pane, ve jménu božského Julia tě prosím!”

Udělal jsem dobře. Většinou kněží pohne prosba ve jménu patrona, který jim poskytuje živobytí. Možná se obávají, že jsi třeba jedním z revizorů kultu a v přestrojení je kontroluješ.

Když už se mi podařilo kněze zastavit, uvolil se odstranit mé prosakující tělo ze svých předtím neposkvrněných mramorových schodů a naložit mě do nosítek, za něž zaplatí Petronius.

Přišel jsem o senzaci, kterou můj krvavý příchod jistě vyvolal, z toho důvodu, že jsem byl v bezvědomí. Je to dobrý trik, jestli ho ovládáte. Vyhnete se tak poprasku.

Nestalo se to poprvé, že mě dopravili k Petroniovi jako balík zkažených potravin, které se příliš dlouho pařily na poledním slunci. Ale dosud jsem nikdy nebyl tak důkladně ztýráný, že jsem měl tělo na maděru.

Naštěstí byl doma. Časem jsem si uvědomil, že jsem v Petroniově a Silviině domě. Silvia dusila maso. Kdesi nad námi v pokojích v patře řádily její holčičky jako legie při ostrém výcviku. Jedno z děcek hrálo na pištivou flétničku, což přispívalo k mému utrpení.

Cítil jsem, jak mi Petro rozstřihává tuniku. Slyšel jsem ho klít. Slyšel jsem, jak mé boty žuchly do kbelíku. Ucítil jsem známou směs vůní z Petroniovy otevřené lékárníčky. Nebránil jsem se, když do mě vpravoval studenou vodu jako prostředek proti šoku. Spolkl jsem trochu horkého odvaru, ale většinu jsem vybryndal na hrud'. Potom už moc nezáleželo na tom, jestli zůstanu při vědomí nebo ne, až na mně bude pracovat, a tak jsem raději omdlel.

Měl tolik rozumu, že ze mě smyl špínu a zaslou krev, než dovolil manželce, aby doběhla pro Helenu.

LI

Nemohl jsem s ní mluvit.

Ona také nic neříkala. Jenom lehký stisk její ruky na mé se maličko změnil. Oteklé oči jsem skoro nemohl otevřít, ale zřejmě poznala okamžik, kdy jsem se probral. Viděl jsem ji na pozadí oslnivé záře: známý obrys jejího těla, tvar účesu z vlasů přichycených hřebeny ze zimostrázového dřeva nad ušima, jak je někdy nosila. Byly ovšem příliš jemné, levý hřeben jí stále sklouzával níž než pravý.

Její palec se maličko pohyboval a hladil mi hřbet ruky. Děkala to patrně bezděčně. Levým koutkem úst jsem vyloudil nějaký nesrozumitelný zvuk. Naklonila se ke mně. Na mém obličeji se jí podařilo najít jediný kousíček pokožky, který nebyl rozbolavělý, a lehce mě políbila.

Odešla. Zmocnila se mě nerozumná panika, až jsem uslyšel její hlas. „Je vzhůru. Děkuju vám, že jste se o něj postarali. Teď už to zvládnou. Nevíte o někom, kdo by měl nosítka, abychom ho mohli dopravit domů?“ Dveře zastínila Petroniova statná postava. Protestoval, že bude nejlepší nechat mě tady. (Myslel, že Helena je příliš choulostivá na to, aby si poradila s ošetřováním, jaké budu potřebovat.) Zavřel jsem oči a čekal. Čekal na přesvědčivý hlas vlastnického vztahu: „Petronie Longu, jsem dokonale schopná se o něho postarat. Nejsem žádná holčička, co si hraje s domečkem a nádobíčkem pro panenky.“

„Jsi ve vážný bryndě, Falcone,“ řekl Petro lakonicky. Měl tím na mysli všechnu tu bolest od Priscilla i to, že mě teď přebírá další tyran, hádající se s mými přáteli.

Ležel jsem tam jako dřevo a nechal Helenu, aby si to vyřídila sama. Umínala si, že prosadí svou. Bude na to stačit? Petro si myslel, že ne. A jak se na to dívám já? To Helena Justina věděla také. „Lucie Petronie — *Marcus chce, abych ho odvezla domů!*“

Petro potichu zaklel. Potom udělal, o co ho požádala.

Cesta proběhla rychle, ale pak mě nosiči odmítli vynést po schodech. Vylápal jsem je. Celá tři patra. Nezbyvalo mi nic jiného.

Když jsem se opět naplno probral, stál jsem opřený o stěnu své ložnice. Helena na mě pohlédla a dál mi připravovala postel. Silvia jí dala pro každý případ staré prostěradlo, abych si nezakrvácel své vlastní slušné. Ženy jsou ohromně praktické.

Pozoroval jsem Heleninu postavu, jak pracuje rychlými pohyby a s úsporným vynakládáním energie, takže bude jistě brzy hotová. Ne dost brzy.

„Já asi spadnu —“

„Já tě chytím...“

Heleniným slibům jsem mohl věřit. Jedním dlouhým krokem byla u mě. Díky nebesům za malé pokoje.

Ani jsem nevěděl, jak jsem se dostal do postele, ale najednou jsem tam ležel. Cítil jsem květinovou vůni, kterou tehdy užívaly snad všechny ženské lázně. K vědomí mě probral pocit, že mě někdo vybaluje z pláště, do něhož mě Petronius zavínil na cestu. Pod ním jsem měl jenom obvazy.

Helena zalapala po dechu. „No vida, na tohle tedy nepostačí miska horké polévky do žaludku a kaše z drcených fazolí na rány... Tvoje mužské příslušenství už jsem viděla, ale jestli se stydíš, můžu přes tebe přehodit příkrývku.“

„Před tebou ne.“ Ve svém vlastním domově jsem se sebral natolik, že jsem se zmohl na pár rozmazaných slov. „Ty o mně víš všechno. A já vím všechno o tobě —“

„To si jenom myslíš,“ zamumlala, ale začal jsem blouznit a na celé kolo jsem se rozesmál, až jsem si mohl ublížit.

Když se nade mnou sklonila, aby mě pohodlněji uložila na polštář, ovinul jsem ji oběma pažemi. Helena vyprskla. Bránila se, to z principu, ale opatrně dávala pozor, aby mě neporanila, když jsem ji strhl na postel. Zmeškala příležitost mi uniknout. Na nic víc jsem se nemohl, ale držel jsem ji pevně. Vzdala to. Ještě se chvíli vrtěla, ale jinak, a pak jsem uslyšel, jak její sandály padly na podlahu; nato si sundala náušnice a odložila je stranou. Ještě stále jsem ji oběma pažemi objímal, když jsem vplouval do

nevědomí. Ležela klidně. A bude u mě pořád a bude čekat, až se probudím. Vědět, že tohle postačí, abych ji dostal znovu do postele, byl bych si už dávno doběhl za nějakým neurvalcem a nechal se zmlátit.

LII

Byla tam. Seděla u mé postele v čistých šedých šatech a s pečlivě upravenými vlasy. Zamyšleně něco upíjela z poháru.

Změněné světlo mi prozradilo, že je druhý den ráno. Každá část mého těla, která mi včera otekla, dnes navíc ztuhla. Helena se neptala, jestli se cítím lépe. Viděla, že hůř.

Pečovala o mě svým klidným způsobem. Petronius ji zásobil povzbuzujícím lektvarem tlumícím bolesti, mastmi a chumáči jehněčí vlny. Ošetřovatelský režim už zvládala dobře. Každý, kdo se někdy staral o miminko, jistě pochopil i mé další potřeby.

Když jsem ležel klidně a vzpomínal se z očišťovacího a léčebného procesu, přisedla si ke mně na postel a opět mě vzala za ruku. Setkali jsme se očima. Byla mi nesmírně blízká.

„Nad čím se to usmíváš?”

„Každý mužský musí obzvlášť přilnout k dívce, která mu myje uši a vynáší nočník.”

„Vidím, že jsi ani teď nepřestal plácát nesmysly,” řekla Helena.

Příště mě probudil papoušek, který dostal jeden ze svých vřeštivých zachvatů. Několikrát denně si zavřískat představovalo pro něj asi jakési cvičení. Jeho hrdlo muselo mít nejvyvinutější svaly v celém Římě.

Když ten asociální výtržník konečně sklapl, přišla Helena za mnou.

„Já toho křiklouna uškrtím!” Ještě nikdy jsem nemusel přetrpět celé jeho představení. Byl jsem zděšený. „Ta stará paní nahoře si bude stěžovat —”

„Už si stěžovala,” informovala mě Helena. „Setkala jsem se s ní, když jsem jí vracela ty misky, co si od ní vypůjčila tvá sestra na rybí večeři. Bavily jsme se spolu docela přátelsky, jenomže ten pták nám to zase přetřhl. Je mi té ubohé stařenky líto. Stále má rozepře s domácím. On se ji snaží vystrnadit. Hubovat na tebe je její jediná zábava — myslím, že časem se to bude líbit i mně...”

Uběhlo zřejmě pár hodin od té doby, co jsem byl naposled vzhůru. Helena teď měla pohár s něčím jiným, s horkým medovým nápojem, a o ten se se mnou rozdělila. Ještě stále jsem byl celý udýchaný námahou z toho, jak jsem se zvedal do sedu, abych mohl pít, když vtom někdo zaklepal.

Byl to Hyacinthus. S sebou přivedl tu služičku, kterou jsem viděl v kuchyni u Hortensiů. Bezradně jsem se podíval na Helenu. Tohle nezvládnou.

Helenu Justinu nic nevyvedlo z míry, jakmile si vzala něco na starost. Poklepala mě po obvazech. „Didius Falco měl menší úraz, jak vidíte.” Jenom bohové vědí, jak jsem asi vypadal. Návštěvníci se tísnili u dveří, úplně zaražení. „Ale když už jste sem vážili cestu, tak přineseme do ložnice pár stoliček a můžete mluvit se mnou. Marcus bude jenom klidně ležet a poslouchat.

„Co se mu stalo?” zeptal se Hyacinthus šeptem.

Helena odpověděla pohotově: „Zakopl o schod.”

Ta princezna od škopku se jmenovala Anthea. Byla vysoká tři stopy a vypadala na dvanáct, ačkoli s Helenou jsme se později shodli, že její druhou funkcí asi bylo zahřívát vrchnímu kuchaři postel. Ze strádání měla špatnou pleť a pod ní smutný obličej, sklíčený výraz, rozpraskané ruce a patrně i bolavá chodidla. Chatrná tunika jí sahala sotva po zarudlá kolena.

Ležel jsem tam a v polospánku poslouchal, jak se Helena Justina pokouší z toho ubohého drobečka něco vymáčkout. „Pověz mi všechno, co se dělo ten den, kdy se pořádala ta večeře. Byla jsi v kuchyni celou dobu? Měla jsi asi na umývání spoustu nádobí, kastrolů a naběraček, už když Viridovix připravoval jídlo.” Anthea přikývla, hrdá, že někdo uznává její důležitost. „Nestalo se něco, co by ti připadalo zvláštní?” Tentokrát děvče zavrtělo hlavou. Suché vlasy neurčité barvy mu ustavičně padaly do očí.

Helena si zřejmě zapamatovala celý tehdejší jídelníček, protože se zmínila o většině jídel. Chtěla vědět, kdo míchal šafránovou omáčku na lososa, kdo porcoval zajíce, kdo překládal palačinky s halibutem, dokonce i kdo přivazoval to zatracené ovoce na zlatý stromek. Mně se už při pouhém poslechu zvedal žaludek, že jsem to jen taktak vydržel. „A ukázala se někdy v kuchyni ta paní, co jí říkají Severina?”

„Asi od půlky příprav.”

„A mluvila s Viridovixem?"

„To jo."

„Pomáhala mu vůbec?"

„Většinou seděla na kraji stolu. Při práci, a když mu bylo horko, Viridovix se obvykle děsně rozčiloval a ona ho uklidňovala. Myslím, že pár omáček ochutnala."

„Měli jste přitom zrovna hodně napilno? Takže jste si jí nemohli moc všimnout?"

„To jo, ale přece jenom jsem ji viděla, jak šlehá bílky."

Služtička chvílemi popotáhla, ale ani ze žalu, ani z rýmy; nakrčením čeníšku si jenom zpestřovala prázdný život. „Ušlehat vajíčka trvá někdy děsně dlouho, že?" šveholila Helena. Projevovala větší trpělivost, než bych dokázal já. „Někdy si přitom lidi podávají misku kolem dokola a je to docela užitečný nápad. Na co byly ty bílky?"

„Na polevu."

„Polevu?"

„To navrhla ona."

„Severina?"

„Jo. Viridovix se při své zdvořilosti nechtěl hádat, ale myslel si, že to nebude k ničemu."

„Proč? Ta poleva se rozetřela na něco, co měli lidi jíst?" zeptala se Helena a přimhouřila tmavé oči.

„To ne. Přišla jenom na tác."

„Tác?"

„Nikdo ji nejed. Měl se s ní jenom ozdobit ten tác."

Při tom výslechu už se služka začala tvářit rozčileně a zmateně. Chystal jsem se dát Heleně nějaký signál, ale pokračovala. „Antheo, můžeš mi říct, jak dlouho se u vás Severina zdržela a co se stalo, když odešla?"

„Zůstala tam celou dobu."

„Cože — během večeře?"

„To ne, tak dlouho ne. Jenom než večeře začala. Zrovna začala," opakovala a znovu si odhrnula vlasy z očí. Já jsem svíral pokrývku.

„Co bylo dál?" vyzvídala Helena přívětivě. Asi si všimla, že začínám být podrážděný.

„Severina drobet vzdychala a řekla, že je jí nějak mizerně a že bude domů.“

„Takže do té doby neudělala nic jiného, než že tu a tam něco ochutnala, mluvila s Viridovixem a ozdobila mísu?“

„Zkontrolovala všechny jídla, než odešla.“

„Co se přitom stalo?“

„Nic. Povídala, že všechno vypadá moc pěkně a že by Viridovix moh bejt na sebe hrdej.“

Jestli Helena cítila při tom rozhovoru nějaké napětí, nedala to na sobě vůbec znát. „Takže Severina vypadla a Viridovix šel do jídelny dohlížet na krájení. Nepřišel potom do kuchyně nikdo jiný kromě vás, domácích sluhů?“

„Ne.“

„Viděla jsi někoho z hostů?“

„Mohli procházet kolem cestou na záchod. Ale já jsem měla plno práce.“

„Nikdo z nich nepřišel dovnitř, třeba aby vám poděkoval za znamenité jídlo?“ Dusil jsem se smíchem a Hyacinthus se rozchechtal také. Helena si nás nevšímala. „Antheo, kde u vás necháváte připravená jídla, než je sluhové odnesou nahoru?“

„Na stole u dveří.“

„Vevnitř?“

„Jo.“

„Nemohl s nimi někdo něco provádět tak, aby ho nebylo vidět?“

„To ne. U stolu musí stát jeden chlapec a odhánět mouchy.“

„Aha. U vás máte asi hodně much,“ dovolila si Helena poznamenat ironicky. Otázky jí zatím došly.

„Ještě jedna věc,“ vyhrkla Anthea, skoro vyčítavě. „Severina a Viridovix se chechtali nad těma zákuskama.“

Helena zůstala klidná. „To šlo o ty koupené zákusky, co dodal do domu Minnius?“

„Jeden byl hodně velkej.“

„Speciální!“ zvolala Helena.

„Jo, ale s tím se pán nemoh otrávit —“ Poprvé Antheu silně vzrušilo něco, co nám chtěla sdělit. „O tom koláči já náhodou vím. A nikdo jinej.“

Severina povídala, že se o něj nejspíš pohádají, že ho každý bude chtít drapnout pro sebe. Radši prej ho odnese Hortensiovi Novovi do pokoje, aby si ho pozdějc sněd sám —"

Helena prudce otočila hlavu ke mně. Oba jsme zadrželi dech, a dokonce i posel napínal uši, protože si uvědomil, co to znamená. Ale služka, když tak nafoukla svůj velký okamžik, ho nechala zase splasknout. „On ho ale vůbec nejed."

Seděla a kochala se překvapením, jež vyvolala. Helena zamumlala: Jak to víš?"

„Já ho našla! Po večeri, když jsem seškrabávala zbytky z velkejch zlatejch talířů, abysem je mohla umejt, tak jsem ho uviděla v jednom kýblu na odpadky. Dobře si to pamatuju, protože nejdřív jsem ho chtěla vyndat a sníst si ho, jenomže byl celej olepenej šlupkama od cibule. Já cibuli nerada," dodala, jako kdyby měla v úmyslu ho i tak sníst, nebýt právě té cibule.

„To by mě zajímalo," dumala Helena, kdo ten koláč mohl vyhodit."

„To nikdo nevěděl. Já měla vztek. Vykřikla jsem, jakej blbec mizernej vyhodil takovej dobrej koláč. Měla jsem chuť ho seřezat — ale nikdo nic nevěděl."

Posadil jsem se. „Antheo, byly všechny ostatní zákusky snědené, když přinesli tác zpátky?"

„To bych řekla. V kuchyni nikdy nevidíme žádný zbylý zákusky."

„A jak se podávaly — na vinných listech, do kterých je balí Minnius?"

„Ne, jenom z tácu. Já jsem ho umyla," dodala trpce. „Nezbyl ani drobeček, ani jedinej drobeček. Vůbec se mi nechtělo ho mejt."

Znovu jsem se zvrátil na polštář. Ty zákusky se ukázaly jako falešná stopa. Skoro každý z přítomných musel sníst aspoň jeden, a nikdo z nich nepocítil žádnou nevolnost.

Helena oznámila tiše: „Falco je unavený. Myslím, že byste měli jít — ale ohromně jste nám pomohli. Viridovix bude pomstěný, ujišťuji vás."

Vedla je ven, ale její mozek jel stále ještě naplno, protože jsem uslyšel, jak se na odchodu ptá Anthey, jestli ten tác, na němž se zákusky podávaly, byl ten s tou bílkovou polevou.

Hyacinthus zavolal, že se uvidíme ve čtvrtek, jestli budu moct přijít na pohřeb, a pak si malou umývačku odvedl. (Další, na čem jsme se potom

s Helenou shodli, bylo, že pokud jsme měli pravdu o Antheině vztahu s Viridovixem, po něm ji patrně převzal Hyacinthus.)

Zaslechl jsem, jak u vnějších dveří říká posel Heleně, že dole na ulici stáli dva chlapi, co nápadně pozorovali náš dům. Vypadali na rváče, dodal.

Helena se vrátila do obývacího pokoje sama. Asi bude přemýšlet o tom, co jí právě Hyacinthus řekl, a nechce mi přidělovat starosti. Slyšel jsem, jak šlehá něco v misce, aby přišla na jiné myšlenky.

Nakonec se znovu objevila. „Omeleta k obědu.”

„Co to je?” Držela misku pokrytou tenkou vrstvou mokré bílé pěny.

„Bílky. Myslím, že když se nechají stát, splasknou a usadí se v misce. Nevypadá to moc vábně. Ale když Severina přišla s tím nápadem, asi si namluvila, že to připomíná ozdobnou sněhovou závěš.”

„Zvláště na stříbře.”

Helenu to překvapilo. „Nádobí bylo zlaté, ne?”

„Všechno ne. Anthea řekla, že se jí nechtělo umýt ten podnos od zákusků. Já jsem ho viděl. Velikánský stříbrný tác, který dala Novovi Severina.”

„Ale stejně si myslím, že bylo škoda těch vajec,” bručela Helena a nahlížela pochybovačně do naší vlastní misky.

„Tak jo. Radši mi pověz, co ti říkal posel o těch chlapech, co hlídají náš barák.” Soustředila se na vaječné bílky. Neměla v úmyslu svěřovat se se svými starostmi invalidovi. „Myslím, že není důvod se bát,” řekl jsem jí, neboť jsem věděl, kdo asi jsou ti hlídači.

„Marku —” začala ostře.

„Až půjdeš ven, jdi rovnou k nim a zeptej se jich, kdo je sem poslal.”

„Ty to víš?”

„Petronius. Vybavil nás jasně viditelnou stráží.”

„Jestli to Petronius považuje za nutné, nahání mi to tím větší strach.” Zadívali jsme se na sebe. Helena se podle všeho usnesla, že nemá smysl vyvolávat paniku. „Kladla jsem jí vhodné otázky?”

„Ty vždycky kladeš vhodné otázky.”

„Ty zákusky jsou důležité, Marku. Ty to víš. Koláčky můžeš otrávit každý zvlášť. Ale v tom případě si musíš zajistit, aby si oběť vzala ten správný... Myslela jsem, že to musel být ten největší.”

„Já vím." Usmál jsem se na ni.

„To by bylo dokonalé, Marku. Hortensius Novus byl hostitelem. Sázím se, že v takovém vulgárním domě nabízejí podnosy napřed hostiteli. A Novus by určitě hrábl po tom nejlepším."*

Opět jsem se usmál. „A přece ho Severina z toho tácu vzala."

„To je vyložená hádanka."

„Možná že ne. Není vyloučeno, že Severina je v tom nevinně. Třeba tam šla, přestože se cítila mizerně, právě proto, že ta hostina by mohla být pro jejího milovaného nebezpečná, jak si uvědomovala. Možná že si chtěla opravdu ověřit, jestli v jídle není nic podezřelého."

„To říká?" Ve skutečnosti mě na tuhle možnost ještě neupozornila. Je docela dobře možné," namítla Helena chladně, „že Severina chce, aby sis právě to myslel. Věděl podle tebe Viridovix, že hlídá, aby se nikdo nedostal k jeho jídlu?"

„Viridovix nebyl hlupák."

„Třeba jsi měl přijít na ten trik s tím velkým koláčem," zabručela Helena. „Mohl by to být mazaný dvojnásobný podfuk, zatímco ve skutečnosti byl jed někde jinde —"

„Taky že byl." Oba jsme se odmlčeli. Jestli ho otrávil při večeři," uvažoval jsem, „mohlo by to vyloučit jakoukoli souvislost s Priscillem. Konkurent by ho přece nemohl jen tak odrovnat v jeho vlastním domě."

„Nemohl Priscillus podplatit někoho z otroků?"

„Příliš riskantní. Na otroky padne podezření raz dva. To by musel být hodně velký úplatek — a pak je tu zase riziko, že otrok, který má příliš moc peněz, je nápadný."

„Ne, pokud byl ten otrok Viridovix a pokud je teď Viridovix mrtvý."

„Nikdy neuvěřím, že to udělal kuchař."

„No dobrá. Tys ho poznal." Všimla si, že jsem opravdu hodně unavený, takže bychom neměli pokračovat. „Dostali jsme se o něco dál?" zeptala se, uhlazujíc mi pokrývku.

Podrápaným prstem jsem se něžně dotkl její tváře. „Ale ano, já myslím, že ano," dobíral jsem si ji potměšile.

Helena mi strčila ruku zpátky pod pokrývku. Je čas nakrmit papouška. Zdrímni si."

„Ten pták je dost starý, aby se nakrmil sám.“

Ještě stále u mě tiše seděla. „Už máš lepší hlas. Je to dobré znamení, když můžeš mluvit.“

„To víš, že můžu mluvit. Jenom se nemůžu hýbat.“ Měla něco na srdci. „Copak je, zlatíčko?“

„Ale nic.“

„Já tě přece znám.“

„Marku, čím to, že vydržíš tolik bolesti?“

„V tu chvíli, když tě někdo mlátí, ani nemáš čas ji vnímat. A potom — člověk prostě musí zatnout zuby...“ Pozoroval jsem ji. Někdy měla Helena tendenci uzavírat se se svými problémy zarputile do sebe. Pak k ní mohl těžko někdo proniknout, ačkoli občas se přece jen obrátila na mě. „Miláčku... když jsi přišla o děťátko, bolelo to?“

„Mhm.“ Přes tu stručnou odpověď byla připravena se mi svěřit. Taková příležitost se mi možná už nikdy nenaskytne.

„Proto se bojíš mít další?“

„Já se bojím všeho, Marku. Že nevím, co se stane. Že s tím nemůžu nic dělat. Ta *bezmocnost*... Neschopné porodní báby, hloupí doktoři s nástroji, z kterých jde strach — děsím se, že umřu. Děsím se, že mi po všem tom úsilí umře děťátko a jak to vydržím...? Já tě moc miluju!“ řekla najednou. Nepřipadalo mi to od věci.

„Budu u tebe,“ slíbil jsem jí.

Smutně se usmála. „Ty si najdeš nějakou neodkladnou práci.“

„Ba ne,“ řekl jsem.

Helena si utřela slzy a já jsem ležel a snažil se vypadat spolehlivě. „Tak a teď jdu na toho papoucha,“ vzchopila se.

Udělala chybu, že se ode dveří po mně ohlédla.

„Ty toho ptáka jenom využíváš jako šikovného alibi,“ vyčetl jsem jí naříkavě.

„Jen se podívej, jak vypadáš,“ hartusila Helena. „Kdo by potřeboval alibi?“

Než jsem po ní stačil natáhnout ruku a chytit ji, musela se rozběhnout, protože zlověstné skřípání nám oznámilo, že se ten zatracený papoušek učí

ohýbat mříže klece.

„Co to provádíš, ty darebo. Pověz mi, kdo to udělal?" křičela Helena.

Ale Chloe jenom pronikavě zakrákala: „*Marcus zlobí!*”

Nebyla to pravda, škoda.

LIII

Helena se rozhodla, že navštíví rodiče sama, než přijde senátor (s pořádným klackem) za mnou.

Napůl jsem dřímал a vtom se mi zdálo, že ji slyším se vracet. Ležel jsem tiše, až někdo vešel do ložnice. Zavolal jsem: „Jsi to ty?“

„*U Junony!*“ Jiný hlas. „Ano, jsem to já. Tys mě ale vylekal.“

Severina Zotica.

Rázně jsem se posadil. Na předloktí držela papouška, takže musela být v kanceláři, kde jsme měli jeho klec. Zajímalo by mě, jestli ta slídívá kočka vlezla i do Helenina pokoje. Sem pak přicupitala po čichu, protože Helena byla horlivou vyznavačkou teplých obkladů z řeckého sena neustále přikládaných (kdežto Petronius vyčistil rány balzámovou pryskyřicí jen jednou, a pak už si jich nevšímal).

Když dobrodružka spatřila můj zrasovaný obličej, na místě se zarazila. „Ale ne! Co se ti to stalo, Falcone?“

„Appius Priscillus.“

Přitočila se k posteli a starostlivě vrkala: „Ale to potřebuješ, aby se o tebe někdo staral —“

„Však se stará, a dobře.“

Těkala očima kolem sebe. Už musela uznat, že přes bujně půltýdenní strniště na bradě jsem čistě umytý, učesaný a obložený jako nějaký orientální velmož poduškami a miskami fíků. Moje odřeniny a otoky už se nezhoršovaly, ale ještě se nezačaly hojit. Obvazy jsem měl sundané, aby rány větraly, ale byl jsem zakrytý čistou tunikou — ne z cudnosti, nýbrž abych si každých pár minut otoky a strupy neohmatával ve snaze zjistit, jestli se už zlepšují.

„Matka?“ zeptala se Severina ostře.

„Přítelkyně,“ odpověděl jsem. Z nějakého důvodu jsem si nepřál, aby se mi šfourala v soukromí.

V Severinině bílé tváři se objevilo napětí. V tu chvíli papoušek tiše hrdelně zavrnl a panička ho pohladila po šedých peříčkách na krku. „Tys mi lhal, Falcone — o tom ptákovi — a o své přítelkyni taky.“

„Vůbec ne.“

„Říkal jsi —“

„Já vím, co jsem říkal. Tehdy to byla pravda. Má přítelkyně potřebuje Chloe jako společníci. Obě mají prudkou povahu. Mám dojem, že se krotí navzájem..." To veselé žertování k ničemu nevedlo. „Promiň, že jsem se u tebe nehlásil. Od té doby, co se mi to stalo, jsem z domu nevytáhl paty. Co bys ode mě potřebovala?"

„Jeden z mých otroků se doslechl, že tě dal Priscillus zmlátit, a tak jsem samozřejmě chvátala sem — ale netušila jsem, že to bude tak zlé.“

„Už je to lepší. Nemusíš se znepokojovat.“

U postele mi stálo Helenino proutěné křeslo, a tak jsem Severině pokynul, aby se posadila. „To je milé, mít návštěvu.“ V atmosféře vládlo stále ještě napětí a já jsem je chtěl trochu uvolnit.

Zamračila se. „Kde máš tedy tu svou opatrovnici?"

„Helenu?" Její neodbytnost mě dráždila, ale natažený pohodlně ve vlastní posteli neměl jsem chuť se hádat. Zdálo se, že zrzka má záviděníhodné nutkání kdeco vlastnit, asi jako děcko, které bere hračky jiným dětem, než ho dospělí naučí se ovládat. „Helena Justina se odebrala vyložit otcí — náhodou je to senátor —, proč jsem za ním ještě nepřišel osobně, abych se omluvil, že jsem mu unesl jeho urozené dítě. Jestli sem vpadne muž s červenými měsíčky na botách —" (tradiční patricijský úbor) „— s ostrým mečem a zuřivým výrazem, uхни mu z cesty a pusť ho na mě.“

„Tys ale pokrytec k pohledání — ty jedeš po jejich penězích!"

„Ale kdepak, to ona jede po mých. Jenom s velkými obtížemi ji nepouštím ke svým účtům.“

Pravdě lidi nikdy nevěří.

Nastalo ticho. Ještě stále jsem se cítil tak bledě, že jsem se nestaral o nedůtklivost druhých.

„Co je tohle, Falcone?"

Na posteli mi ležela psací tabulka. „Dnešní diagnóza zněla nuda, a tak

jsem dostal nařízeno, že mám napsat báseň. Napadlo mě, že bych mohl složit satiru na téma ‚proč nenávidím papoušky‘."

„To je ale hrubián," postěžovala si Severina ptákovi.

„To je ale hrubián!" opakovala Chloe okamžitě.

„Učenlivý ptáček," pochválil jsem ji.

Severina se nenechala zarazit a znovu se otočila ke mně. „Znamená to, že s vyšetřováním končíš?"

„Aha! Vyšetřování..." opakoval jsem a dráždil ji uštěpačným tónem. Zajímalo mě několik věcí, na které jsem se jí chtěl zeptat, například jak to bylo s tou bílkovou polevou nebo vyhozeným koláčem. Avšak rozhodl jsem se, že napřed dokončím pátrání, než Severine Zotice dovolím, aby do celého případu vnesla další zmatek novým vykračováním. Nasadil jsem strohý profesionální tón: „Potřebuju si týden poležet doma — ale budu to muset zkrátit na tři dni. Zítra dopoledne je pohřeb Hortensiova kuchaře, kterého se chci zúčastnit."

Severina se zatvářila znepokojeně. „Co se Viridovixovi stalo, Falcone? Slyšela jsem, že umřel docela náhle. Má to nějakou souvislost s tím, co se stalo Novovi?"

Usmál jsem se, abych ji uklidnil. „Viridovix zemřel pokojně ve spánku."

„Tak proč chceš jít na jeho pohřeb?"

„Tak zaprvé jsem ho měl rád. A pak také jistě se tak dostanu blíž k domu."

„Hledáš nějaké stopy?"

„Možná."

„Falcone, já ti někdy nerozumím. Já jsem tvoje klientka, tak proč děláš se vším takové tajnosti?"

„Není v tom nic složitého. Tak dobře: mohlo by být myslím užitečné ukázat Hortensium — a jejich prostřednictvím snad taky varovat toho ničemu Priscilla —, že navzdory tomu, co se povídá, jsem stále ještě na nohou." Pohlédla na mě jakoby v obavách, že to nedokážu. „Pověz mi, setkala ses někdy s tím Priscillem?"

Podezíravě se zamračila, třebaže jsem se jí ptal jenom ze zvědavosti. „Když jsem byla provdaná za lékárníka, bydleli jsme blízko toho jeho domu na Eskvilinu. Takže jakmile se poslední dobou vztahy mezi ním a

Novem zhoršily, šla jsem za Priscillem sama. Jednala jsem jako prostředník a vyřídila jsem mu pozvání na tu večeři —"

„Novus s tím souhlasil?"

„Ovšem! Jinak bych tam rozhodně nechodila." Vážně jsem přikývl, ten rozhořčený protest mě pobavil. Žádná počestná žena nejde nikdy na návštěvu k muži. Jenže kdo vůbec je počestný? „Jestli mého snoubence zabil Priscillus, tak jsem k tomu napomohla!" Zvláštní, že ironie jí nedocházela.

„Jen klid," ubezpečoval jsem ji. „Válka o majetek byla na spadnutí dlouho předtím, než ses do toho vložila. A teď jsem to schytl od Priscilla já, když se cítil naštvaný. Předpokládám, že Hortensiovi byl Hádes souzený, i kdybys udělala nevím co."

„Myslíš, že to provedl on? Napadl tě proto, že máš nějaké důkazy?"

„Priscillus by patrně Nova zabil, kdyby mu to prošlo. Ještě to nevím jistě. V tuto chvíli sázím na Polliu a Atiliu —" Ta alternativa ji podle všeho uspokojila.

Začal jsem si dělat starosti, proč se Helena stále nevrací. Sotva odešla z domu, už se mi po ní stýskalo. Navrhl jsem Severině, aby se ještě zdržela, že je seznámím. „Ba ne, stavila jsem se tu cestou do lázní —" A já jsem si myslel, že se vypravila speciálně za mnou! Papouška přemluvila, aby si vyskočil na sloupek v nohách postele. „Tak ty se chystáš na ten kuchařův pohřeb. Pořád ještě dost dobře nechápu proč —" Ztichla, jako by mi docela nedůvěřovala. Zamračil jsem se, což ji asi neuklidnilo, jak si přála. „Přijeďš potom za mnou?"

„Jestliže to dáma žádá."

Před odchodem mě ještě napomenula, abych se opatroval (ačkoli bylo jasně řečeno, že mě opatruje někdo jiný), a na poslední chvíli se pak sklonila a políbila mě na tvář.

Čekala, přísahám, že ji strhnu na postel. Někteří lidé neberou na invalidy žádné ohledy.

„Konečně sami," řekl jsem s povzdechem papouškovi.

„*Tys ale pokrytec k pohledání,*" odpověděl papoušek hovorovým tónem.

Pustil jsem se do své básně.

Potom jsem dlouho přemýšlel.

Každý, koho by dal Appius Priscillus zpracovat na sulc z telecí nohy, by asi došel k názoru, že už to ho usvědčuje ze spáchání všech nevyřešených vražd v tomto měsíci. Já jsem si tím nebyl tak jist. Sled událostí mi připadal nelogický. Hortensius Novus pozval Priscilla na večeři a slíbil, že se s ním domluví. Priscillus nemohl v žádném případě až do konce večírku tušit, že Novus nakonec smlouvu o spojení obou podniků přece jen odmítne. Když všechno vypadalo nadějně, proč by tam chodil ozbrojený s plánem ho zavraždit?

Ten příliš okatý koláč ukazoval na ženskou ruku. Nápadný a vulgární. Až moc nápadný, zdálo se mi — ovšem zločiny jsou často páčány se směšně chabým rozmyslem. Má se za to, že zločinci jsou prohnání a chytří. Někdy projde nějaký nejasný plán hlupákům, protože je nikdo nepodezírá, že by mohli provést takovou pitomost. Na mě si ale nepřijdou. Po pěti letech detektivní práce jsem byl připraven věřit čemukoli.

Dumal jsem hodně dlouho.

„Tak mi pověz, kdo to udělal!“ zavřeštěla Chloe.

Hodil jsem po ní botu právě ve chvíli, kdy dovnitř vcházela Helena. Vyběhla zase ven a bezmocně se hihňala.

„Tak co otec?“ zavolaal jsem za ní.

„Chce s tebou mluvit.“

„S tím jsem počítal.“

Skrz závěs strčila znovu hlavu do pokoje a věnovala mi úsměv, který mě měl varovat, že přijde něco horšího. *„A máti vlastně taky...“*

Helena Justina usoudila, že Falconova *Satira* I.1 (*„Snesu ti, Lucie, tisíce důvodů, proč toho papouška nesnáším...“*) je nejlepší dílo, jaké jsem kdy napsal.

Zase smůla.

LIV

Ze zásady nikdy nechodím na pohřby lidí, které jsem sám zabil. Ovšem připadalo mi slušné udělat tentokrát výjimku kvůli někomu, koho jsem zabil nešťastnou náhodou.

Helena stále ještě spala v druhém pokoji na tom čtecím lehátku na základě chabé výmluvy, že mě nebude rušit, abych se mohl rychle zotavit. S tím se bude muset něco udělat. A já už jsem se bavil vymýšlením různých plánů, jak to změnit.

Tiše jsem sám vstal. Včera jsem se už oblékl a vláčel se po domě, abych vyzkoušel své síly, ale teď to bylo trochu jiné, když jsem se měl vypravit ven. Poprvé od svého zranění jsem si sám připravil ranní nápoj, dal čistou vodu ospalému papouškovi; a opět jsem se rozhlížel po bytě jako jeho majitel (a přitom si všiml, že se ta trhlina ve zdi stále zvětšuje). Odnosl jsem pohár také Heleně. Aby skryla svou úzkost, předstírala, že ještě napůl spí, ale z příkrývek se přece jen vynořil kousek teplé tváře, abych ho na rozloučenou políbil.

„Buď opatrný...”

„A ty taky.” Nohy jsem měl jako hadrové, když jsem sestupoval ze schodů dolů, a pak jsem si všiml, že nějaký nosič civí na mé zhmožděnině, a tak jsem znovu vyšlapal nahoru pro klobouk. Pro případ, že by mě Helena slyšela a dostala strach, nakoukl jsem k ní, abych ji ujistil, že jsem to jenom já.

Byla pryč.

Nechápal jsem, kam zmizela. Vrátil jsem se na chodbu. Byt byl tichý. I papoušek se znovu schoulil a usnul.

Odstrčil jsem závěs k své ložnici. Její pohár s horkým medovým nápojem stál na mém příručním stolku mezi poházenými pery, mincemi a hřebeny. Helena ležela v mé posteli. Musela tam přeběhnout, sotva jsem vytáhl paty, a schoulila se v mém pelíšku.

Upírala na mě hnědé oči jako vzdorný pes, který zůstal sám a vyskočil si na pánovo lůžko, jen co majitel vypadl z domu.

Ani se nepohnula. Na vysvětlenou jsem jí zamával kloboukem a přešel přes pokoj, abych se s ní znovu rozloučil polibkem. Našel jsem stejné líčko —, a když jsem se chtěl napřímít, zvedla se se mnou. Objala mě kolem krku a naše rty se setkaly. Sevřel se mi žaludek. Potom se krátký okamžik překvapení rozplynul v jistotu: takhle bezpečně mi umí vycházet vstříc jako dřív jenom Helena — dívka, po které tolik toužím a která mi dává najevo, že po mně také touží...

Přinutil jsem se přestat. „*Práce!*“ zachraptěl jsem. Kuchařův pohřeb nikdo nezdrží, jestli zůstanu doma a budu si hrát.

Helena se usmála, stále mi visela na krku a já jsem se jí chabě snažil vymanit, zatímco jí mé ruce jezdily a putovaly po celém těle. V očích měla tolik lásky a příslibu, že jsem byl připraven všechno ostatní hodit za hlavu. „*Práce, Marku...*“ opakovala. Znovu jsem ji políbil.

„Myslím, že je načase,“ mumlal jsem na Heleniných ústech, „abych se začal jako řádný římský majitel bytu vracet v poledne domů na oběd...“

Helena mě políbila.

„Zůstaň doma,“ řekl jsem. „Ani se odtud nehni — zůstaň tu a čekej na mě!“

LV

Když jsem se dohrabal do přízemí podruhé, uviděl jsem, že si nějací řemeslníci vykládají z ruční káry náradí. Slibné znamení. Jestliže sem pan domácí poslal lidi na nutné opravy, snad se brzy dočkáme i nových nájemníků. Už nebudeme mít tak vtíravý pocit, že bydlíme v mauzoleu. A časem — ne zrovna dnes — bych ty chlapíky mohl přemluvit, aby tu naši trhlinu vyplnili nějakou vycpávkou a omítkou.

Cítil jsem se dobře. Třebaže jsem šel na pohřeb někoho jiného, můj vlastní život se začal rozjasňovat.

Měli jsme právě zářijové kalendy. V Římě bylo stále až do pozdního večera horko, zatímco v severních končinách říše — například v Británii, kde jsem vojančil a později se setkal s Helenou — už budou vlhká chladná rána a pozdě odpoledne se začne hlásit blížící se dlouhé zimní šero. I tady se čas nějak divně pootočil. Připadal jsem si jako cizí. Měl jsem zvláštní tísnivý pocit, jaký přepadá vracejícího se invalidu, jako by město za těch několik dní, kdy jsem byl upoután na lůžko, prožilo celá staletí.

Vyrazil jsem ven příliš brzy. Vzduch mi nepříjemně dráždil citlivou kůži. Pouliční ruch mě rozčiloval. Hluk a barvy mi vysílaly do mozku poplašné signály. Ale opravdový šok jsem za svého prvního pracovního dne zažil, když se můj najatý oslík štrachal do kopce na Pincius a uviděl jsem, že krámek, kde Minnius prodával své pečivo, zmizel.

Nezbylo po něm nic. Bouda, rolety, chutné výrobky, to všechno bylo pryč. Zbourali i pec. Někdo srovnal cukrářův obchůdek se zemí.

Kouř z přenosného oltáře na rozsáhlých pozemcích Hortensiů mě přivedl na místo pohřbu. Z domu se stále ještě vinul průvod členů domácnosti. Já jsem čekal stranou, než se všichni shromáždí v prostoru mezi borovicemi. Viridovix bude ve slavné společnosti. Pincius se může pochlubit kupodivu vkusným pomníkem císaře Nerona.

Při pohřbu nedošlo k žádným odhalením. Překvapení u pohřební hranice jsou jenom laciné výmysly epických básníků. Já jsem teď byl satirik, takže jsem ani žádné překvapení nečekal. My satirikové jsme realisti.

V řeckém širáku a v černém plášti, který nosím při takových příležitostech, jsem se nenápadně zamíchal mezi truchlící přátele. Asi bych pozornosti docela neušel, protože na pohřbech je normální, že polovina přítomných se rozhlíží kolem, kdo z významných příbuzných přišel. Ti bystrozrací pátrající po dávno ztracených nevlastních bratrech, aby o nich mohli klevetit, by jistě usoudili, že jsem neznámá veličina, později dobrá na několik hodin dohadování.

Na chvíli se tam ukázali Crepito a Felix s oběma manželkami, když se jejich oddaný sluha vydával bez nejmenších cirátů na cestu do podsvětí. Vznášela se tam příjemná vůně olejů, ale ne moc výrazná. Byla připravena tabulka s nápisem, která se zasadí do vysoké ohradní zdi. Všiml jsem si, že ji nezakoupilo a neopatřilo věnováním zdejší panstvo, ale jeho spoluotroci.

Hortensiové krátce postáli u hranice, když se zapaloval oheň, a hned nato se odebrali za svými záležitostmi. Patrně uháněli na trh s otroky, aby si pořídili nového kuchaře.

Klobouk jsem si pošoupl do týla a přihlásil se k Hyacinthovi, jenž tam stál s majordomem. Když oheň vzplanul, dali jsme se do řeči.

„Falcone, ty pořád ještě vypadáš, že by sis moh lehnout tamhle k němu na hranici!”

„Čtyři dni jsem se živil jenom hroznovým rosolem v mlíce, tak ne abys kejchnul, nebo mě porazíš. Doufal jsem, že se posilním piškotovým pohárem s alkoholem — co je s Minniem?”

„Nějaký nedorozumění ohledně nájmu. Felix mu ho zrušil a vykopal ho.”

„A kam teda Minnius šel?”

„To bych taky rád věděl.”

Když teď panstvo odešlo, vycítil jsem mezi otroky spodní proudy nevole. Kuchařova smrt zavadala příčinu k povídačkám, třebaže se Hortensiové ujišťovali, že všechno ututlali.

„Moc si neposloužili, že Nova pochovali se vší parádou —” brumlal

Hyacinthus, „a chudák starej Viridovix musel čekat skoro celej tejdén u balzamovačů, a teď ho odbyli pěkně zkrátka. Byl to otrok — ale to byli dřív i oni!”

„Rodina je holt rodina,” řekl jsem.

Hyacinthus mi představil majordoma, nervózního človíčka, který po mně zvědavě pokukoval. „Bud’ zdrav. Já jsem Falco. Tu noc, co Viridovix umřel, jsme spolu trochu popíjeli a pěkně jsme si popovídali, proto jsem tady. Nebude ti vadit, když se tě na něco zeptám?” Vypadal rozpačitě, ale nebránil se. „S Viridovixem jsme se bavili o tom večírku. Říkal mi, jak hladce probíhal —” Bez povolení od rodiny jsem musel jednat rychle a opatrně. „Nevíš, co se stalo, když se společnost odebrala do soukromí?”

Majordomus tam zůstal na doslech, když ostatní služebnictvo vyhnali. Natolik se považoval za něco lepšího, aby věděl, že má držet jazyk za zuby, a na druhou stranu byl natolik lidský, že měl chuť vyklopit, co ví. „Pohádali se,” přiznal.

„O co se hádali?”

Zasmál se. „Kvůli Novovi.”

„Cože — on celé společnosti oznámil, že nepřistoupí na žádné spojení podniků, jak doufali?”

„Přesně tak. Odmítl hrát s nima. Mohli si svý vrhcáby strčit zpátky do pytlíku...”

Tak to tedy bylo. Nasál jsem vzduch skrze zuby. „Když potom Novus odklusal a Felix a Crepito tam zůstali s Priscillem, dali ti tři hlavy dohromady? Neobjímali se na rozloučenou všichni na prahu, když Priscillus odcházel?”

„Abys věděl,” ztišil hlas, „Crepito a Felix se s Priscillem už dávno o něčem domlouvali.”

„Aby to Novus nevěděl,” poznamenal jsem. Pak jsem si uvědomil svůj omyl. „Ba ne... kdepak, to je samozřejmě omyl. Novus jim na to přišel.”

Tím se všechno vysvětlovalo — jeho společníci a Priscillus se domnívali, že je pozval na večeři proto, aby uzavřeli dohodu — ale Novus se chystal připravit jim naopak pěkné překvapení. Jakmile se ocitli za zavřenými dveřmi a začali hovořit důvěrně, prozradil jim, že ví o jejich pletichách — a že na to hodlá reagovat takto: ožení se se Severinou Zotikou, zřekne se

dlouholetého partnerství, po svatbě se patrně odstěhuje a začne podnikat sám — a svůj podíl v podniku si odnese s sebou. Felix a Crepito se zhrozili — protože by nejen přišli o svůj podíl v obchodní říši Hortensiů, ale definitivně by o ně ztratil zájem i Appius Priscillus. Co by z toho měl, kdyby si uvázel na krk zkrachovalé společnosti? Byli vyhozeni přes oba boky člunu.

„Felix a Crepito museli kadit bahno z nilský delty — a jak to přijal Priscillus?”

„Překvapivě dobře,” odpověděl majordomus.

Až do té chvíle jsem se jakžtakž držel, ale najednou na mě silně dolehlo, že jsem venku teprve první den. Hrozilo mi, že mě vzrušení a horko z hranice porazí. Odmlčel jsem se. Musel jsem se soustředit, abych překonal tu náhlou slabost.

Majordomus udělal pro ten den dost v zájmu pravdy a spravedlnosti. Vycítil jsem, že už se mu nechce mluvit.

V malé skupince jsme sledovali poslední výtrysky vonných plamenů, když se Viridovix odebral po římském způsobu k svým vlastním vzdáleným bohům.

„Byl to kníže,” mumlal jsem. „Třebaže horlivý kuchař. Prvotřídní. Spolu jsme prožili jeho poslední noc tak, jak by nám to mohl každý kuchař závidět — s dobrým pitím, které jsme šlohlí panstvu... a vlastně,” vzdychl jsem, „bych docela rád věděl, co to bylo za ročník, abych si ho mohl koupit amforu a vypít ji na jeho památku —”

„Tady toho se můžeš zeptat —” Majordomus zastavil mladíka s naběhlýma očima nedospalého člověka. Právě se chystal přikročit k hranici a provést úlitbu. „Galenus má na starosti náš sklep —”

„Díky. Galene, můžeš mi říct, jaký druh falernského pijou Crepito a Felix — není to faustianské?”

„Falernské?” Zůstal stát. „Tady ne. Myslíš asi setinské — oni tvrdí, že je lepší — to si vzali do hlavy.”

Pravda, setinské uváděl Viridovix na jídelníčku.

„Víš jistě, že jsi neudělal výjimku pro mimořádnou příležitost? Tu noc, co tvůj pán umřel, tu bylo výborné víno — v modré skleněné karafě se stříbrným leskem nahoře na oblinách...”

„Já jsem ten večer žádnou takovou nepřipravil," tvrdil mládenec s ještě větší rozhodností.

„Měli jsme rozkazy udělat co nejlepší dojem," potvrdil majordomus. „Nic obyčejnějšího než zlaté džbány a nádoby vykládané drahokamy."

„Takovou karafu já mezi svýma vůbec nemám," ujišťoval mě Galenus. „Ani si nevzpomínám, že bych podobnou viděl."

„Nepřinesli vám ji zpátky do spíže?"

„Ne. To vím bezpečně. Pěkný sklo já dobře hlídám, protože dámy chtějí někdy odpoledne něco ucucávat a musí se jim to podávat hezky."

„To je moc zajímavé," poznamenal jsem. „Co když tu karafu přinesl někdo jako dárek?"

„Priscillus," vložil se do toho jiný mladík, kulatý tlouštík s ruměnými tvářičkami, který nás napjatě poslouchal. Já jsem se hostům staral o boty," vysvětloval. Měl plno práce, když musel přichozím zouvat sandály. „Tu třípytivou modrou karafu přinesl Priscillus."

Usmál jsem se na to červené jablíčko. „A byla u ní taky mistička ze stejného skla?"

Ani chvílku nezaváhal. „No jo, Priscillus ji měl v takový kabele, co si odložil s pláštěm. Na odchodu si na ni najednou vzpomněl a honem ji chvátal postavit na příborník vedle té karafy. V pytlíčku přinesl taky drobet čechřice a tu do misky nasypal, aby byl dárek se vším všudy..."

Taková dojemná představa. Skoro jsem ho musel obdivovat. Vzorný host.

LVI

Rozhlížel jsem se, jestli neuvidím služtičku Antheu, ale ta si snad až u té hořící hranice plně uvědomila, že kuchař je opravdu mrtvý. Bledá jako smrtka vzlykala v náruči dvou ubrečených kamarádek, div jí nepuklo srdce. Chtěl jsem jí položit několik otázek, ale upustil jsem od toho.

Krátce předtím, než oheň dohořel, poznal jsem postavu blížící se tam od brány. Byl to jeden ze Severininých otroků.

„Chce, abys přišel na oběd.“ Jak bylo pro toho statného hlídacího psa typické, zavrčel to rovnou bez okolků.

„Děkuju, ale nebudu moct.“

„To se jí nebude líbit,“ varoval mě.

Už mě nebavilo dělat poskoka jeho paní, která na mě kladla věčně nějaké požadavky, když jsem měl spoustu vlastní práce, ale abych se ho zbavil, řekl jsem, že zruším původní schůzku, když to půjde (ale to jsem rozhodně neměl v úmyslu). Pak jsem si cíp černého pláště přehodil přes rameno a zadíval se na hranici jako truchlící pozůstalý zabraný do trudných myšlenek: o pomíjivosti života, nevyhnutelnosti smrti, jak uniknout Fúriím, jak si usmířit Osud (a za jak dlouho se může člověk ve vší slušnosti z tohoto pohřbu vytrátit...).

Když otrok odešel, hodil jsem na hranici svůj věnec a nalil svůj olej, několika neslyšnými slovy se rozloučil s kuchařovou duší, a pak jsem si vyzvedl najatého oslíka a ze scény odklusal.

Na místě, kde předtím stál krámek, jsem se zamyšleně zastavil.

Musel jsem si ujasnit, co teď podniknout. Pro Severinu jsem pracoval čistě z toho důvodu, abych jí zůstal nablízku a mohl ji pozorovat jako podezřelou osobu. Snad už je načase, abych si vybral, jak na tom doopravdy jsem.

Ovšem všechno se začínalo jevit tak, jako by Severininy teorie o tom, kdo

zabil Hortensia Nova, přesně seděly. Rozhodně se o to pokusil Priscillus, poté co Novus tvrdošíjně trval na svém obchodním stanovisku. A druhý pokus s otráveným koláčem měly zřejmě na svědomí buď Pollia nebo Atilia.

Uvažoval jsem o průběhu událostí, který jsem teď mohl uspokojivě sledovat: Priscillus nastražil otrávené koření, jež zabilo Viridovixe. Tato vražda sice odstranila korunního svědka toho, co se ten den odehrálo v kuchyni — avšak došlo k ní náhodou. Kdybych ten večer nechodil z profesionálních důvodů do jídelny, Viridovix by se tam sám od sebe nepřihnal. To nemohl nikdo naplánovat. Chudák Viridovix zemřel nešťastnou náhodou.

Měl jsem jasné a velmi pádné důvody kuchařovu smrt pomstít. Ale ze stejné pádných společenských důvodů bych tím nic nezískal.

Jistě, měl jsem dostatek důkazů, aby mohl prétor podat na Appia Priscilla žalobu. Ale podívejme se, jak stojí fakta: Viridovix byl otrok. Kdybych dokázal, že ho Priscillus zabil — dokonce neúmyslně —, co by se asi stalo, pokud by se to vůbec dostalo k soudu? Nešlo by o vyšetřování vraždy, ale o stížnost Hortensiů, že je připravil o otroka. Appius Priscillus by byl nanejvýš žalován o náhradu za ztracený majetek. Žádný soud by neoceníl příliš vysoko galského válečného zajatce, kuchaře, který dokonce ani není z Alexandrie! Činilo by to maximálně dvě stě sesterciů.

Zbývala mi jediná naděje, jak Viridovixe pomstít, a to nepřímým způsobem: když dokážu, co se stalo jeho mrtvému pánovi, a přivedu před soud toho, kdo to spáchal. Já jsem však s jistotou věděl jenom to, co se *nestalo*. Mohl bych vyjmenovat podezřelé osoby, které měly k vraždě motiv, jenže mít motiv v těchto osvětlených dobách nestačí k tomu, aby byly veřejně obviněny. Ti lidé se o vraždu pokusili, ale pokud jsem věděl, jejich pokusy vyšly naprázdno. Opět tedy patrně žádná obžaloba.

A nakonec šlo o Severinu Zotiku. Severina měla očividný motiv, když jí Novus nabídl manželství —, ale přišla o něj v tom okamžiku, kdy zemřel, ještě než uzavřeli manželskou smlouvu.

Možná že měla *jiný* motiv. Jestli tomu tak bylo, nemohl jsem přijít na to, jaký.

Proč na pohřbu člověku vždycky tak vyhládne? Musel jsem přestat přemýšlet o životě, smrti a odplatě. Teď jsem nedokázal odtrhnout myšlenky od marné vzpomínky na ty chutné moučníky.

Majitel pozemku, který mohl zničit něco tak prospěšného pro místní obyvatele, musel být padlý na hlavu. Minnius by byl přínosem pro celé okolí, ať už by platil jakýkoli nájem. Když ho Hortensius Felix vykopl, nesporně po celém Pinci ziskal pověst bezohledného kazisvěta. Nu, majitelé jsou na to zvyklí. Kdo může vědět, jakými klikatými cestami se ubírá uzavování ve zvrácené mysli pronajímatele? Ačkoli v tomto případě se odpověď žel nabízela sama: Minnius toho věděl příliš mnoho.

Co mohl vědět? Prostě: Minnius věděl, kdo kupoval zákusky na slavnostní večeři.

Vědět to bylo nebezpečné. Na chvíli mě dokonce napadlo, že ten cukrář je možná mrtvý. Možná že za jedné temné noci, poté co byl Hortensius Novus otráven, seběhly pokradmu dolů z kopce od sídla propuštěnců podivné stíny, nešťastného krále cukrářů napadly ve spánku, utloukly ho a mrtvolu zakopaly do mělkého hrobu na místě jeho zbořené pece a krámku... Ne, ještě stále jsem napůl chorý a fantazíruju. Jediný pohled na to místo mě přesvědčil, že půdu tam nikdo nenarušil. (Byl jsem vnuk zahradníka — a nejen to, sloužil jsem v armádě a na vojně se člověk naučí všechno, co je třeba vědět o kopání v nepřátelské půdě.) Po dlouhém horším římském srpnu by se dalo poznat, jestli se někdo nepokoušel hrabat v tom tvrdém speklém svahu. Jedině slunce dokázalo rozervat povrch do takových hlubokých trhlin, kde se horlivě a bezcílně štváli sem tam mravenci vlekoucí kousíčky plev, a kde se vyhřívaly rozumnější ještěrky. Povrch této cesty udusala jenom kola a kopyta.

Minnius je možná mrtvý, ale pokud ano, pak není tady. A jestliže není tady a já nemám žádné důkazy, můžu právě tak doufat, že je naživu.

Kam tedy mohl odejít? Vzpomínal jsem na své rozhovory s ním a vybalil jsem si, jak mi jednou řekl: *„Tenkrát jsem ještě prodával pistáciové oříšky z podnosu v Emporiu...”*

Nasměroval jsem osla dolů z kopce a vydal se napříč Římem.

Trvalo mi hodinu, než jsem ho našel, ale nakonec se mi to podařilo. Byla to

tedy užitečně strávená doba.

Emporium stojí na břehu Tiberu blíž k městu ve stínu Aventinského pahorku. Je to hlavní nákupní středisko v Itálii a obchoduje se tam se zbožím dováženým přes moře, zkrátka a dobře největší a nejúžasnější tržnice v celé říši — pupek světového obchodu. Tam seženete všechno, od fénického skla po galskou zvěřinu; indické rubíny; britské kůže; arabský pepř; čínské hedvábí; papyrus, nakládané ryby, porfyr, olivy, jantar, ingoty cínu a mědi nebo žoky vlny medové barvy; a z Itálie zase stavební cihly, střešní tašky, keramické jídelní soupravy, olej, ovoce a vína, co srdce ráčí — za předpokladu, že jste ochotni kupovat ve velkém. Nemá smysl žádat zdvořile prodavače, aby vám laskavě vybral jeden pěkný muškátový oříšek; musíte si jich vzít dvacet soudků, jinak si račte jít po svých, než své jedovaté výroky dotvrdí podrážkou své boty. Venku jsou stánky pro flákače, kteří jenom hledají něco dobrého na zub k rodinnému obědu.

Už jako mrňavý kluk jsem poznal prostorný vnitřek Emporia, právě tak jako přístaviště, kde se na Tiberu strkaly bárky jedna za druhou, než přistály, i vykladiště pro vrzající nákladní vozy, které tam přirachotily po souši z Ostie. V Emporiu jsem znal víc lidí než můj švagr Gaius Baebius, a ten tam pracoval. (Ovšem kdo by stál o známost s nějakým Gaiem Baebiem, dokud vás nepostihla ta pohroma, že se oženil s vaší sestrou?) Věděl jsem dokonce, že ačkoli je budova na pohled až po střechu nacpaná zbožím, některé dny jsou pro Emporium mimořádně dobré; a když právě připluly ty pravé lodě, bývaly ještě lepší. Ovšem i tady se uplatňovala normální pravidla lidského života. Jestliže si tam člověk přišel pro ten zvláštní mramor růžového odstínu, který mu doporučil architekt na obložení rekonstruovaného atria, běžně se stávalo, že poslední desky, které měli ještě včera na skladě, si odvezl nějaký pekař na stavbu svého ohavného mauzolea, a kdy přijde další zásilka, jó, to bude, legáte, záviset na práci v lomu, na dovozu, větru a vůbec, *kdo to může vědět?* Místo toho si koupí aspoň lahvičku syrského parfému, aby tam nešel tak docela nadarmo — a tu pak doma na zápraží upustí.

Ale to ponechme stranou. *Moje* cesta tam dopadla úspěšně.

V hlavní budově se jako obvykle strkaly davy nosičů a rozléhalo se tam ze všech stran brebentění. Prodírat se tímto hlučným bazarem nebylo pro

nedávného invalidu zrovna nejrozumnější zaměstnání. Ale našel jsem ho. Už neměl svůj krámek, přesto však teď neprodával z podnosu jako kdysi, ale přes kamenný pult. Ovšem péct si své zboží prý musí ve veřejné pekárně.

„Proč tě vůbec Felix vyhodil?“

„Na sladké si v tom domě potrpěl jenom Novus,“ připomněl Minnius opatrně.

„To já vím. A podle mé teorie Novus taky na to své mlsounství doplatil —“ Zarazil jsem se. Radši nebudu zbytečně zdůrazňovat možnost, že Minnius prodává pečivo, po kterém se někdo otrávil — i když ten jed do něho vpravil kdosi jiný. Jak se ti tedy vede?“

„Jako kdybych se zase vrátil domů. Měl jsem to udělat už před lety. Pořád jsem si říkal, že bych odtamtud neměl odcházet, protože obchody mi šly docela slušně, ale tady si člověk taky brzy vychová pravidelný zákazník.“

„Tobě vyhovuje ten ruch, víd? Na Pinci jsou i ty blechy líný snobové.“ Minnius posloužil jednomu nosiči velikánským kusem piškotového moučníku. „Mám na tebe tři otázky, příteli, a pak už tě nebudu rušit.“ Přikývl. Lidem vyhovuje, když se předem dozvědí, že je připravíme o čas jenom ve stanovených mezích. „Tak zaprvé: řekni mi, jaké zákusky jsi poslal nahoru ten večer, co umřel Hortensius Novus. Dostal jsi nějaké zvláštní pokyny, anebo nechali výběr na tobě?“

Zatvářil se trochu upjatě. Odhadoval jsem, že ho někdo varoval, aby držel jazyk za zuby, ale on se přesto rozhodl, že mi to poví. „Původně si objednali sedm jemných zákusků. Den předtím se u mě zastavil jejich posel a vyřídil mi to — prej je mám vybrat podle svýho. Ale odpoledne za mnou přišel někdo jinej a koupil ještě jeden.“

„Mnohem větší než ty, cos jim už poslal,“ doplnil jsem tiše. „Měl přijít doprostřed podnosu pro efekt. A mohl vyvolat pořádný efekt!“ Nechal jsem na Minniovi, aby si domyslel proč. „Takže otázka číslo dvě: kdo vybral ten koláč navíc, Minnie?“

V duchu jsem sázel na dva z nich. Byl bych prohrál. Minnius odpověděl, ani nemrkl: „Hortensia Atilia.“

Ta tichá! To byl neočekávaný obrat. Přemýšlel jsem o tom. „Díky.“

„A co ta třetí otázka?" popoháněl mě. Za mnou už čekala fronta, až je obslouží.

Zazubil jsem se na něho. „Ta třetí zní: co stojí ty dvě holubičky nadívané rozinkami pro mě a mou blízkou přítelkyni?"

„Jak moc blízkou?"

„Nejbližší."

„Tak to abych ti počítal taky přátelskou cenu." Dvě z největších zabalil do révových listů a dal mi je zadarmo.

Vzácné pečivo jsem si uložil do klobouku a ten jsem nesl. Pak jsem zamířil k domovu a ke své nejbližší přítelkyni, která tam na mě čekala.

Oslíka jsem nechal v nájemních stájích, poněvadž jsem předpokládal, že se nějakou dobu zdržím doma. Také jsem ho nechtěl připravit o stín, seno a společnost. Kromě toho nerad platím za čekací dobu.

Stáje byly hned za rohem od našeho činžáku. Z toho rohu bylo vidět celý dům. Připadal jsem si jako mladík, který se poprvé zamiloval a s úžasem vidí všechno novými očima. Pohlédl jsem nahoru, což člověk u vlastního bydliště normálně nikdy nedělá, poněvadž ještě myslí na to místo, odkud přichází, a hledá svůj zvedač závořů.

Slunce mi stálo nad hlavou a bodalo mě do levého oka. Zamžoural jsem a odvrátil pohled od svého bytu. Ale hned jsem se tam podíval znovu.

Uviděl jsem něco podivného. Zastínil jsem si oči. Budova jako by se na chvíličku zachvěla, ale nebyl to světelný klam. Stál jsem asi padesát kroků od ní. Pouliční ruch pokračoval nerušeně dál, nikdo jiný si zpočátku ničeho nevšiml.

Celé průčelí mého činžovního domu se zhroutilo, během chvilky, jako lidský obličej, když se naráz rozpláče. Budova se zakymácela, pak zůstala očividně viset ve vzduchu. Všechny přírodní síly, jež udržují stavbu ve vzpřímené poloze, přestaly fungovat. Chvilí každá její část ještě trčela sama o sobě v prázdnu. Cosi dosud udržovalo tvar domu — a potom už nic. Dům se jedním podivně vláčným pohybem úhledně složil, sesul se do sebe.

Pak ulicí otrásl rachot.

Okamžitě se na nás snesl mohutný mrak prachu a zahalil každého štiplavým dusivým svinstvím.

LVII

Nejdřív neuvěřitelné ticho. Pak se zvedne křik.

Napřed si musíte vytrít prach z očí. Když se otřepáváte, je to ještě horší. Nemůžete se pohnout, dokud nevidíte. Vaše smysly se pokoušejí pochopit, co se děje.

První začínají křičet lidé na ulici, vyděšení a otřesení, ale také vděční, že mají ještě aspoň dech, aby mohli řvát. Pak se mohou ozývat další, zpod sutin, ale těžko se to dá poznat, dokud se neutiší panika a kdosi to nezačne organizovat. Vždycky se někdo najde.

Je třeba dodržet určitý postup. V Římě se stává často, že nějaký dům spadne.

Zpráva se rychle roznese po okolí, o to se postará ten hluk. Vzápětí tam přiběhnou muži s lopatami a podpěrami. Další se přiženou s kárami, háky, kolečky ze stavenišť, improvizovanými nosítky a snad i se zvedákem. Ale ne dost brzy. Pokud se ví, že v budově bydleli lidé, přítomní na nic nečekají. Než tam dorazí chlapi s lopatami, pustíte se do té hromady holýma rukama. Moc se tím nedokáže. Ale nemůžete tam přece jen tak stát.

Jediné, co mi na světě zbylo na starost, byly dvě pečené holubičky v klobouku plném prachu. Klobouk jsem položil na zápraží před jedním domem a přes něj položil svůj plášť. Jakési gesto. Zatímco jsem se snažil pochopit.

Zůstaň doma... Ani se odtud nehni — zůstaň tu a čekej na mě!

Cesta k našemu bývalému bytu mi trvala snad rok. Jiní postupovali vpřed se mnou. I když je tu člověk cizí, dělá, co může.

Chtělo se mi křičet. Chtělo se mi řvát. Nedokázal jsem vyslovit její jméno. Někdo přece jen zakřičel: výkřik, jenom zvuk, aby věděli, že jsme tady. Pak jsme tam stáli a naslouchali, jak se sutiny sesedávají. Tak se to má dělat: křiknete nebo zakleпáte na něco, pak se zaposloucháte a potom ko-

pete. Máte-li štěstí, prokopáváte se k někomu. V každém případě kopete. Rvete pryč celé trámy, jako by to bylo balzové dřevo, převracíte dveře dosud držící ve veřejích, ohýbáte zubatá břevna a hrabete se v tunách nepopsatelných trosek, které už vůbec nepřipomínají původní stavební materiál. Všude kolem se zvedají mraky prachu. V nich se pohybují stínové postavy. Suť se vám pod nohama najednou propadne, že sletíte, až se vám rozbuší srdce a zahalí vás ještě hustší prach. Čtyřpalcový hřeb, dosud lesklý jako první den, kdy ho někdo zatloukl, ti roztrhne holé koleno. Hřebety rukou jsou na cáry od toho, jak jste drápali cihly a cement. Pot vám ani nemůže stékat, protože se neprodere tlustou vrstvou bledého nánosů, který vám vysušuje kůži. Oděv jím máte obalený. Tyhle boty už si nebudete nikdy moct obout. Mezi koženými řemínky ti krvácejí prsty a kotníky na nohou. Prach vám zahlcuje plíce.

Co chvíli se lidé opět zastavují a žádají o ticho. Potom někdo sebere odvalu a křikne. A ty nasloucháš, jak se mezi rozbitými cihlami, taškami a tenkými dřevy, vším, co bylo kdysi tvým domovem, pomalu sype uvolněná malta.

Jestliže spadl velký dům, víte — a ani nemusíte naslouchat —, že vám asi sotva někdy někdo odpoví.

Při práci jsem skoro nepromluvil. I cizí lidé určitě pochopili, že to tam znám. Jakmile se tam objevily první lopaty, okamžitě jsem jednu popadl; právem vlastníka. V určitou chvíli se najednou ozval rachot sesedajícího se zdiva, a tak jsme všichni uskočili. Pak jsem se ujal velení a dohlížel na zasazování podpěr. Znal jsem to přece z vojny. Měl jsem výcvik, abych uměl převzít organizování civilistů, když pobíhají kolem jako vyplašené slepice. I při katastrofě se musí jednat s rozmyslem. I kdybych ji ztratil, ona by to ode mě očekávala. To moje děvče by očekávalo, že udělám všechno, co bude v mých silách, budu-li moci zachránit někoho jiného. Jestli je tady, jsem jí aspoň nablízku. Zůstanu u ní ve dne v noci, bude-li to nutné, dokud nebudu vědět s jistotou, kde je.

Mé pocity budou muset počkat. Čím déle, tím lépe. Asi bych nevydržel to, co mi mozek už hlásil, že cítím.

Když našli ženské tělo, všechno ztichlo.

Nevěděl jsem, kdo vyslovil mé jméno. Uvolnili mi místo. S vypětím vůle jsem se tam klopýtal podívat. Všichni čekali a přihlíželi. Doprovázely mě dotyky rukou na zádech.

Byla celá šedivá. Šedivé šaty, šedivá kůže, šedivé rozcuchané vlasy, plné prachu z omítky a úlomků zdiva. Nehybná mrtvola vytvořená z prachu. Tak pokrytá vrstvou špíny, že to mohl být kdokoli.

Neměla náušnice. Jiný oblouček ušního boltce a žádné zlato — vlastně ani dírka, kam by se dalo zaháknout.

Zavrtěl jsem hlavou. „Moje byla vysoká.“

Kromě toho jakmile jsem věděl s jistotou, že se můžu bezpečně podívat pořádně, viděl jsem, že ženiny vlasy budou pod tím šedým prachem stále šedivé. Ty vlasy byly řídké — jenom ubohý copánek, o nic širší než můj malíček, a asi po jedné stopě se zužující do několika cancourků. Ta moje měla tlustý cop až do pasu, skoro po celé délce stejně široký.

Někdo jí přikryl obličej šátkem. Nějaký hlas pravil: „To musí bejt ta stará paní z hořejšího patra.“ Ta potrhla stařena, co mi tak často nadávala.

Dal jsem se znovu do práce.

Silně mě to rozrušilo. Začínal jsem si představovat, co asi najdu.

Zastavil jsem se a otíral si pot z umouněného čela. Někdo, kdo věděl, že má v tu chvíli víc síly než já, mi vzal lopatu z rukou. Ustoupil jsem stranou, když se pustil do změti sutin v místě, kde jsem stál. Ve chvílce nečinnosti jsem cosi zahlédl.

Držadlo košíku. Poznal jsem lesklé černé lýko, kterým matka ovinula původní proutí, když se začínalo rozplétat. Vytáhl jsem ho na povrch. Něco mého. Visíval v našem obývacím pokoji u dveří.

Poodešel jsem stranou. Diváci bez řečí podávali záchranářům pití, aby si svažili hrdlo. I mně strčil někdo do ruky hrnek. Nebylo kam si sednout. Dřepl jsem si na paty, napil se, plecháček odložil, oklepal špínu z košíku a nahlédl dovnitř. Nic moc. Všechno, co mi zbylo. Pýcha naší domácnosti: deset bronzových lžiček, jež mi kdysi dala Helena; teď mi nedovolila schovávat je v matraci a běžně jsme je používali. Mámin kastrůlek, připravený pro ni. Mé sváteční boty, ukryté před papouškem... a struhadlo na sýr.

Neměl jsem tušení, kde se tam vzalo právě to struhadlo. A teď už se na to nebudu moct zeptat. Tolik nedokončeného — nejhorší důsledek náhlé smrti.

Všechno jsem dal zpátky do koše a prostrčil ruku držadly až po rameno. Pak se má statečnost zhroutila, už neměla smysl. Zabořil jsem si hlavu do paží a snažil se na nic nemyslet.

Někdo mi zatřásl ramenem. Někdo, kdo mě musel znát nebo znal ji nebo nás oba. Zvedl jsem hlavu, plný vzteku. Pak jsem uviděl, že někam ukazuje.

Zpoza rohu vyšla žena, právě tak jako před půlhodinou já. V náručí nesla velký kulatý bochník. Musela si vyběhnout koupit něco k obědu a teď se vracela domů.

Ten domov už tam nebyl. Zastavila se, jako by ji napadlo, že v zasnění zahrnula do nesprávné ulice. Pak jí došlo, co ten zhroucený dům znamená.

Chtěla se rozběhnout. Poznal jsem ji, než se stačila pohnout, ale bylo jasné, co má v úmyslu. Polekala se, že jsem asi byl v bytě, a teď si myslela, že mě to zavalilo a ležím mrtvý vespod. Existoval jediný způsob, jak ji na sebe upozornit.

Zahvízdal jsem. Náš signál. Zarazila se.

Vyskočil jsem. Uslyšela mě. Zpočátku jsem viděl, že mě nemůže najít. Potom mě přece našla. Teď už nebylo třeba křičet, ale já jsem řval. Konečně jsem to dokázal vyslovit. „*Heleno!*“

„Moje holčičko, lásko moje — jsem u tebe!“ Bochník žuchnul na zem a rozletěl se na padrť. Už jsem ji svíral v náručí. Měkkou — teploučkou — živoucí — Helenu. Vzal jsem její hlavu do dlaní, jako bych držel poklad. „*Heleno, Heleno, Heleno...*“ Vlasy se jí zachytávaly o mé prsty rozedřené od toho, jak jsem rval z cesty trámy, když jsem ji hledal. Byla čistá, nedotčená a vzlykala, div jí srdce nepuklo, protože ji na chvilku napadlo, že mě ztratila. „*Heleno, Heleno!* Když jsem viděl, jak se ten dům hroutí, tak jsem si myslel —“

„Já vím, co sis myslel.“

„Říkal jsem ti, abys na mě čekala —“

„Copak nevíš, *Didie Falcone*,“ vzlykala, „že to, co říkáš, *neberu nikdy vážně?*“

LVIII

Lidé nás popleskávali po zádech, ženy Helenu líbaly. Chtěl jsem se znovu pustit do kopání, ale dav rozhodl jinak. Dostrkal nás do krčmy, kde se před námi objevila karafa, kterou jsem tolik potřeboval, a po ní teplé masové pirohy, jež bych klidně oželel. Přinesli mi klobouk a plášť. A potom nás s tím samozřejmým taktem, s nímž se k sobě chovají neznámí lidé na místě katastrofy, nechali samotné.

Seděli jsme s Helenou těsně u sebe, s hlavami dohromady. Skoro jsme nemluvili. Nebylo co říct. Prožívali jsme chvíle hluboce sdíleného pohnutí, když víte, že nic už nebude nikdy jako dřív.

Byl jsem duchem natolik jinde, že mě jen stěží mohlo něco vyrušit, přesto však ke mně pronikl známý hlas. Otočil jsem se. Ve stínu plátěné stříšky nenápadně stál a objednával si pití čumil s ospalýma očima v hnědé, zeleně pruhované tunice. Zíral ven a přehlížel rozsah škody. Byl to agent majitele domu Cossus.

Přiskočil jsem k němu, než převzal objednávku. Zřejmě jsem se vyřítil ven, stále zaprášený od hlavy až k patě, jako duch z podsvětí. Přepadl jsem ho tak nečekaně, že neměl čas uhnout.

„Přesně s tebou jsem chtěl mluvit.“ Vrazil jsem do něho loktem a přitáhl ho dovnitř. Jestli se chceš napít, Cosse, pojď si zavdat s námi —“

Helena seděla na bližší lavici, a tak jsem Cossa posadil na druhou. Před ní stál ovšem stůl, ale já jsem chlapa zvedl, natočil si ho a přehodil přes něj. Sám jsem se přes stůl přehoupl jednoruč a přistál obkročmo na jeho lavici. Cossus zalapal po dechu. „Heleno, to je Cossus, ten báječný člověk, co mi zprostředkoval pronájem a měl na starosti náš byt. Posad se, Cosse —“ Pokoušel se vstát, ale okamžitě si sedl. „Napij se, Cosse —“ Drapl jsem ho za vlasy, otočil jsem si jeho hlavu k sobě, chytil karafu, a všechno, co v ní zbylo, jsem mu vytil na hlavu.

Helena se ani nehнула. Jistě si představovala, že to byl hodně hnusný doušek vína.

„Tady máš pití. A připrav se na to," pokračoval jsem stále tím přátelským tónem, „že tě zabiju, Cosse!"

Helena vztáhla ruku přes stůl. „Marku —" Cossus po ní vrhl kosý pohled s očividnou vděčností (na takového agenta). Jestli je to člověk, co měl na starosti náš byt," pravila Helena Justina svým nejupjatějším tónem, „ráda bych ho vlastnoručně zabila sama."

Cossus vyjekl. Její úsečná aristokratická řeč mu nahnala větší strach než moje výhrůžky. Pustil jsem ho. Napřímil se a třel si krk. Přejel pohledem krčmu, jako by hledal spojení. Viděl jenom, že se všichni otočili zády. Věděli, co je zač. Kdybych ho chtěl zabít, nikdo by pro něj nehnul prstem. Ba všichni doufali, že to udělám. Helena rázem získala oblibu v celém okolí. Kdyby ho chtěla zabít ona, lidé by jí ho pravděpodobně přidrželi.

Znovu jsem stůl obešel a sedl si k své milé.

„Vybral sis špatný den, Cosse," řekl jsem zlověstně. „Zářijové kalendy představují v kalendáři bílý den. Až teprve zítřek se označuje znamením smůly. To se přece nehodí, Cosse. Jak si můžou tvoji nájemníci předem něco naplánovat?" Začal cosi mumlat. Zarazil jsem ho. Obrátil jsem se k Heleně a zeptal se jí tiše: „Ráno jsem si všiml, že se v přízemí chystají něco dělat řemeslníci. Byli tam ještě, když jsi šla ven?"

„Právě končili," odvětila Helena. „Odnášeli celé lešení, co bývalo před vchodem."

„Došlo k menšímu omylu," mružel Cossus, ještě stále tak zabeďněný, že nepoznal, kdy má s těmi povídkami přestat. „Museli v domě něco rozrušit —"

„Například mě!"

„Moc mě to mrzí, Falcone," začal se Cossus váhavě omlouvat, vědom si vážného nebezpečí, že mu pěstí rozmlátím lebku.

„Mě taky, Cosse."

„Domáci ti nabídne odškodnění —"

„To tedy jo, Cosse. To bych mu radil!"

„Jaké odškodnění," zeptala se Helena klidným hlasem, „poskytne asi té staré paní ze čtvrtého patra, která je mrtvá?"

„Nepředvídatelné chybné výpočty našeho stavebního inženýra," vykrucoval se. Tuhle výmluvu měli podle všeho nacvičenou pro soudy.

„Poněkud drastické vyřešení vašeho problému s jejím nájmem," připojil jsem se. Cossus vzdychl. Konečně pochopil, že je mi jasné, oč tady jde, a že je zbytečné se vymlouvat. Byl líný, nenáviděl potíže. Moje připomínky ho natolik sklíčily, že se mu nechtělo odpovídat, a tak jsem to rozvedl sám. „Domáci se pokoušel ukončit nájem té paní, aby mohl dům zbourat a místo něho postavit něco elegantnějšího. Když se odmítla vystěhovat, ušetřil ten dobrák práci jejím advokátům, kteří by ji oškubali, tím, že stejně nechal barák spadnout."

„Ale proč jste jí prostě nedali výpověď?" chtěla vědět Helena.

„Dali. Totiž," přiznal agent, „měli jsme to udělat. Ta bába tam nahoře bydlela už tak dlouho, že jsem na ni docela zapomněl. Máme spoustu klientů.

Nemůžu si všechny pamatovat. V červnu k nám vpadla do kanceláře a zaplatila a přitom si něco brumlala pro sebe, jak to dělají všechny, tak jsem se jí koukal co nejrychleji zbavit, a teprve když s nadávkami odchvátala, všiml jsem si její adresy. Majitel mi vlastně nikdy nedal jasné pokyny, co s tím domem mám dělat, a tak jsem to prostě nechal tak. A potom v červenci si najednou usmyslel, že tam postaví něco nového, jenomže kvůli tý babce se s tím nedalo nic dělat další rok."

„A proč tedy," dotírala Helena, „jste tam pronajali byt nám?"

Své odporné rysy přinutil ke kajícímu výrazu. Já bych mu nevěřil ani tak dalece, až kam je vidět, když se člověk o půlnoci podívá velbloudovi do zadku. Helena by to vyjádřila asi elegantněji, ale měla stejný názor.

„Ono to totiž vypadá dobře," vysvětloval jsem. „Když barák spadne, snadněji se to dá ospravedlnit, když pan domácí předstírá, že prázdné byty pronajímal. Pak nejde o záměrnou demolici, ale o nehodu při přestavbě. Máte smůlu, nájemníci (pokud tu katastrofu náhodou přežijete): tady dostanete nazpátek část činže, tak se koukejte tvářit vděčně. A teď vypadněte!"

„Upozorňoval jsem tě, že ten nájem je jenom dočasnej," bručel Cossus ukřivděně.

„Promiň, asi jsem si smlouvu špatně přečetl. Nevšiml jsem si, že by tam

stálo *„pouze na půlroku — nebo dokud dům nespadne“*."

„Můžeme ti dát poměrný rabat —" začal Cossus. Hubu měl jako bránu do chrámu boha Jana: pořád otevřenou.

„Omyl," odsekla Helena. „Didius Falco od vás dostane *plnou* náhradu a zaplatíte mu taky veškerý nábytek a ostatní věci, o které přišel."

„Ano, paní."

Moje milovaná věděla náramně dobře, že muži ochotně slibují, ale později si to rozmyslí. „A teď nám rovnou tady napišeš bankovní směnku," prohlásila s rozhodností.

„Ano, paní. A jestli naléhavě potřebujete novou střechu nad hlavou, snad bych vám něco našel —" Pravý agent majitele realit. Naprostý pito-mec.

„Další z vašich dočasných specialit?" ušklíbl jsem se. Helena mě vzala za ruku. Zadívali jsme se na něho.

Helena Justina uháněla do nejbližšího obchodu s psacími potřebami a my s Cossem jsme se zatím dohadovali o ceně za můj ztracený nábytek. Docela jsem se bavil a dohodnutá částka byla vyšší, než co by stál ten nábytek.

Když se Helena vrátila, nadiktovala mu znění směnky. „Vystav ji na ni," nařídil jsem mu. „Jmenuje se Helena Justina a vede mi účetnictví." Cossus se zatvářil udiveně. Nevím, jak se tvářila Helena, poněvadž jsem se vyhý-bal jejímu pohledu.

Dospěli jsme k bodu, kdy jsme museli agenta buď propustit, anebo ho dát zavřít. Helena řekla tiše: „Ráda bych znala jméno našeho nedbalého pana domácího."

Cossus měl nejistý výraz. Jeho obavy jsem jen potvrdil: „To, že dostaneme zpátky své peníze, je teprve začátek."

„Musí se zodpovídat před soudem," pravila Helena.

Cossus začal hlasitě protestovat, ale já jsem mu to zarazil. „Tvoji zaměstnavatelé se dopustili menší chyby. Tato dáma, která dnes málem přišla o život při té vaší takzvané nehodě, je dcerou senátora. Až její otec uslyší, co se jeho pokladu stalo, určitě v senátu nastolí problém, jak majitelé nechávají své domy záměrně zchátrat — a tím to taky ještě neskončí." To poslední, co si Helena přála, bylo prozradit otci, jak nebezpečný může být

život se mnou. Ale dřív nebo později se to stejně dozví a Camillus Verus byl jedním z mála senátorů připravených se tou otázkou zabývat. „Tak jako tak to chci vědět," pokračoval jsem. Jen mi to pověz, Cosse. Abych dnes mohl spát s klidným svědomím — pověz mi, že jsem nesvěřil svůj život a život téhle vzácné dámy do rukou zabijáka Priscilla."

Zřejmě se mu ulevilo. „Kdepak, Falcone."

„Tak co?"

Jak se ode mě odtahoval, jeho hlas se ztišil do chrapotu. „Mě zaměstnávají Hortensiové," přiznal. „Váš byt patřil Novovi."

LIX

Z černalými prackami jsem ho popadl za předeck utahané tuniky a za-
třásl jím, div jsem mu nevyviklal zuby.

„Já za to nemůžu," skuhral Cossus. „Myslel jsem, že to víš." Čekal, že ho
pustím, ale držel jsem ho dál.

„Novus je mrtvý! Novus minulý týden umřel!"

„No a co?"

„Na čí rozkaz jste s tou demolicí pokračovali?"

„Novus mi už před několika tejdny nařídil, abych to dal udělat —"

„A když umřel, nenapadlo tě, že by sis to měl ověřit u jeho dědiců?"

„Já jsem si to ověřil." Podle toho, jak pohotově to řekl, jsem poznal,
že lže.

„U Felixe nebo u Crepitona?" Přestal jsem jím lomcovat, ale kus jeho tu-
niky jsem si ovinul kolem pěstí ještě pevněji. Věděl jsem, že při své lenosti
se neobtěžoval, aby se táhl nahoru zeptat.

„Ona přišla do kanceláře sama," zabručel. „Často mi vyřizovala vzkazy
od Nova, a tak jsem se jí zeptal. Ona povídala, abych s tím ostatní neobtě-
žoval, že teď mají smutek, ale abych pokračoval dál podle původních po-
kynů od Nova."

„Kdo, Cosse?"

„Severina Zotica."

„Ta žena nemá k takovému vyjednávání žádné oprávnění," namítl jsem
okamžitě, sice nevzrušeně, ale tak, aby mu to došlo. „Cosse, ona z tebe
udělala spoluviníka vraždy —" Agent už mě nezajímal, když jsem pochopil
plný význam toho, co mi sdělil: Severina si objednala zboření mého bytu;
dnes ráno se mě pokoušela odlákat pryč; nijak se mě nepokusila varovat,
že Helena je v nebezpečí...

Znechuceně jsem Cossa odstrčil. Lidé postávající u nálevního pultu si ho
podávali z ruky do ruky. Když ho dostrkali na ulici, klopýtl. Venku ho mu-

sel někdo poznat. Slyšel jsem výkřik, a on se rozběhl. Ve chvíli, kdy jsem přikročil ke dveřím, už se mu nedalo pomoci, i kdybych chtěl.

Dav, pobouřený vyhrabáváním těl, ho zahnal do kouta a mlátil ho hlava nehlava náradím, s kterým pracoval. Z trámů vytažených z trosek pak lidé stloukli kříž a ubožáka ukřižovali. Ale počítám, že byl mrtvý, ještě než ho připoutali k příčnému břevnu.

Opět jsem se posadil a jednou rukou vzal Helenu kolem ramen. Ona mě objala oběma pažemi.

Určitou dobu jsem tiše hovořil, ne právě k Heleně, ale ke světu vůbec. Horlil jsem proti majitelům půdy a domů — proti celé té jejich odporné vrstvě. Prohnaní podvodníci; chamtivci; bezohlední surovci jako Priscillus; a ti, co se jako Novus spoléhají na líné neschopné agenty, aby si nemuseli špinit ručičky hanebnými zločiny.

Helena mě nepřerušovala, abych se vypovídal, a pak mě tiše políbila na umouněný obličej. Bolest maličko povolila.

Trochu jsem se od ní odklonil, abych na ni viděl. „Já tě miluju.“

„Já tebe taky.“

„Co kdybychom se vzali.“

„Cože, teď? Když nemáme ani vindru?“ Přikývl jsem. „Ale proč?“ zeptala se. Já jsem šťastná tak, jak jsme. K čemu ceremonie a smlouvy a to pitomé házení oříšků? Když spolu budeme žít v důvěře a lásce —“

„Tobě to stačí?“

„Ano,“ odpověděla prostě. Moje silná, ironická paní měla v sobě zvláštní romantické sklony. Kromě toho ten obřad už jednou zažila a věděla, že nic nezaručuje. „Tobě to nestačí?“

„Ne,“ odpověděl jsem. Chtěl jsem se k ní přihlásit jaksepatří veřejně.

Helena Justina se tiše zasmála, jako by si pomyslela, že ty romantické sklony mám já.

Odešli jsme z krčmy. Čekala mě práce. Ošklivá práce. Nevěděl jsem, jak říct Heleně, že ji teď budu muset opustit.

Kráčeli jsme zvolna ke zbořeništi domu, který byl tak krátce naším do-

movem. Teď jsem pochopil, proč se dav, jenž se zmocnil Cossa, tak rozlítl: v žalostné řadě tam ležela další těla — celá rodina včetně tří dětí a jednoho nemluvněte. Další „dočasní“ nájemníci. A my jsme ani nevěděli, že v tom době bydlí s námi i tahle nešťastná skupinka.

Záchranáři stále ještě pracovali. Zůstalo tam jenom několik přihlížejících. V noci přijdou trosky prohledávat kořistníci. Zítra ráno tam Hortensiové, tvářící se pořádkumilovně, pošlou povozníky, které si jistě zjednali už dřív, aby zbořeníště vyklidili.

„Aspoň že my jsme spolu,“ zašeptala Helena.

„Budeme. Heleno, jenomže teď musím —“

„Já vím.“

Byla úžasná. Přitiskl jsem si ji k sobě a řekl jí to. Ještě pořád chceš se mnou žít?”

„Patříme k sobě.“

„Ty moje holčičko, jenomže patříme někam, kde je to lepší než tohle.“ Jako obvykle mě uklidňovala. „Však si najdeme něco jiného, ale tentokrát si to prověřím důkladněji než tenhle byt. Heleno, dneska už pro nás asi nestačím najít ubytování — radši teď jdi k rodičům a já tam za tebou přijdu později —“

„Pokorně se vrátit domů jako spráskaný pes?“ rozhořčila se. „To mě ani nenapadne!“

„Chci jenom, abys byla v bezpečí —“

„Já chci být s tebou.“

„A já s tebou. Věř mi, nechci tě teď nechávat samotnou. Toužím jenom po tom, abychom za sebou mohli zavřít dveře a já bych si tě tiskl k sobě, až bys cítila, že se ti nemůže nic stát, a mně už by bylo líp —“

„Jé, Marku, podívej!“ skočila mi do řeči Helena. „Tamhle je papoušek!“

Hřadoval na hromadě suti. Celý ucouraný, ale ani v nejmenším ustrašený. Helena zavolala: „Chloe, Chloe! Pojd' sem —“

Ta klec ji možná zachránila. Nějak z toho vyšla živá a teď se rozhlížela po tom zpuštění kolem se svým normálním výrazem posměšné nadřazenosti.

Kradli se k ní malí kluci (jejich máma by je za to nepochválila) a podle

všeho ji chtěli chytit. Chloe neměla mužské nikdy ráda. Nechala si je přijít na dosah, potom si načechrala peří, odskočila na druhou stranu a frnkla pryč. Ocásek jí zazářil rudě, když se zvedla. „Měli bychom varovat místní špačky, že se blíží pohroma," zažertoval jsem.

Helena natahovala krk, aby viděla, kam papoušek letí. Chloe jí vzdorně zakroužila kolem hlavy.

„Co myslíš, Marku, přežije to, když je na svobodě?"

„Ten pták se o sebe dovede postarat."

Chloe na chvíli usedla. „Chloe! Chloe!" lákala ji Helena znovu.

Když klučinové viděli, že má o papouška zájem ještě někdo jiný, vrhli se po něm. Chloe nečekala a třepetavě vyletěla na hřeben střechy, kam už za ní nikdo nemohl.

„Poleť dolů a řekni mi, kdo to udělal!" volala na ni Helena zoufale.

„*Cerinthus! Cerinthus! Cerinthus!*" zakrákorala Chloe poslušně.

Pak jsme se za ní dívali, jak stoupá ve stále menších obloucích do hor-kého modrého římského nebe.

LX

Nemělo smysl otálet.

„Miláčku, tahle práce, co dělám, nestojí za nic. Otloukají mě banditi, spadne mi dům, nejnádhernější žena, jakou jsem kdy měl v posteli, mi říká, že mě potřebuje, a já přece zase vyrazím dopadnout lotry — a to jsem právě zjistil, že ten člověk, kterého ti lotři zavraždili, je někdo, koho bych nechal naživu jenom proto, abych ho mohl zabít sám.“

Roztřásla mě zima, a tak jsem si přehodil černý plášť. To mi připomnělo, že v klobouku mám stále ještě ty dva zákusky od Minnia, zabalené do révových listů, takže se k nim prach asi nedostal. „Vezmi si je. Večer je spolu sníme v domě tvého otce,“ navrhl jsem a snažil se nedat najevo, že vím, jak bolestně Helena touží zůstat se mnou. „Slib mi to.“

Vzdychla si. „Otec s tebou beztak chce mluvit, když už chodíš.“

„Mělo by ho potěšit, že mu tě musím vrátit.“

„O tom si ještě promluvíme,“ řekla Helena, naznačujíc, že není o čem diskutovat

Bouchl jsem do klobouku, abych ho trochu vyprášil, a pak jsem si ho narázil.

„Vypadáš jako posel pomsty. Každý, kdo uvidí tvou siluetu rýsující se v nějakém průchodu, bude koukat honem vzít nohy na ramena...“

„To je ono,“ řekl jsem.

Už jsem nemohl snést tu vrstvu špíny na pokožce a ve vlasech, a tak jsem zaskočil do lázní, rychle se opláchl a přitom si rozmýšlel, co podniknu dál.

Byla polovina odpoledne. Teď už jsem měl v rukou značnou část mozaiky, takže jsem nabyl přesvědčení, že jakmile začnu přesouvat jednotlivé kamínky, budu schopen odhadem a se špetkou štěstí vyplnit prázdné mezery. Potřeboval jsem si promluvit s Priscillem, s manželkami Hortensiů a se Severinou Zotikou. Cerinthus je možná falešná stopa. Ovšem jestliže

zjistím, kde se ten *Cerinthus* vyskytuje, musím za ním taky zajít.

Jako prvního jsem si k návštěvě vybral *Appia Priscilla*. Zajdu za ním do jeho domu na *Janikulu*. Popoháněn novými objevy jsem si zvolil dobře.

Při pomyšlení, že nejdřív narazím na jeho fryžskou tělesnou stráž, se mi svíral žaludek, ale v současné chvíli jejich bdělost ochabla — během siesty se nehlídalo. Podle odporných hnědých nosítek v hale jsem poznal, že je *Priscillus* doma.

První chyby se dopustil jeho vrátný, když mě pustil dovnitř. Druhé, když šel ohlásit pánovi návštěvu a ani si nevšiml, že návštěvník řape rovnou za ním.

„Díky.“ Usmál jsem se na vrátného a odsunul jsem ho z cesty, když jsem vcházel dovnitř. „Nemusíš mě ohlašovat — my jsme s *Appiem Priscillem* staří přátelé.“

Měl jsem s ním nevyřízené účty, a jakmile jsem vstoupil do pokoje, k mé zášti se přidala bledá závist.

Byla to rozlehlá studovna s velkými vykládanými dveřmi, teď otevřenými dokořán, takže odhalovaly nádherný pohled přes *Tiber* k Římu. Jen trochu schopný dekorátér by z toho prostoru dovedl vykouzlit něco úžasného. *Priscillus* ten dům koupil nejspíš kvůli jeho poloze, avšak vůbec ji nevyužil. Místnost byla plná přirozeného světla — ale jinak tam *Priscillus* neměl nic než nedobytné pokladny. Nedopřál si ani nejzákladnější nábytek. Spokojil se s tak fádním vymalováním a omšelým zařízením, že se mu podařilo všechno zničit. Měl by být nějaký zákon proti zmaření možností tak dokonalého místa.

Bezděčně jsem nakrčil nos. Pro svou nádhernou polohu mi dům připadal mnohem příjemnější než ten na jeho obchodní adrese na *Eskvilinu*. Avšak tkvěl tu zatuchlý pach zanedbanosti.

„Hra skončila, *Priscille*. Máš nejvyšší čas opustit Řím!“

Priscillus, tentýž zakrslík s krysím obličejem, patrně v téže ošumělé tunice, našel po chvíli hlas a jedovatě na mě zasípal: „Vypadni a nezdržuj mě, *Falcone*.“

„Ani ty mě! Volám tě k odpovědnosti za vraždu *Nova*.“

„Nemáš proti mně žádný důkaz, *Falcone*!“

„Že nemám? A co ten dárek — to skvělé *falernské* —, co jsi přinesl jako

pozornost?"

„Tomu vínu nic nebylo," ujistil mě Priscillus až trochu příliš samolibě.

„To ti můžu potvrdit." Ušklíbl jsem se. „Taky jsem ho kapku ochutnal. Znalci by mohlo vadit, že trochu zteplalo, jak stálo v jídelně — ale bylo lahodné, že jsem snad lepší nepil. Nejlepší však chutnalo čisté. To koření, co jsi k němu přiložil, představovalo poněkud podivnou směs..." Vrhł po mně pohled. „Já sám si do opravdu kvalitního vína nikdy nepřidávám čechřici se skořicí. Moc trpké. Je ovšem pravda, že u podřadnějších vín překryje čechřice různé nedostatky..."

Už jsem toho řekl dost. Popošel jsem dál do pokoje.

Priscillus si začal špičkou písátka čistit nehty. „Co po mně chceš, Falcone?"

„Vlastně pomstu."

„To tě asi zklamou."

„Myslím že ne." Má jistota ho mátlá. Vyvedl jsem ho z míry natolik, že ani nezavolal posily. To mi vyhovovalo. Báł se, že na něho něco vím, takže mi stačilo ho v tom utvrzovat. „Priscille, já vím, jak byl Hortensius Novus zavražděn. Jestli to přijde před soud, povolají mě jako svědka a předložím důkazy —"

„K tomu nedojde." Dál si vyškrabával špínu z nehtů. Něco z toho svinstva se mu asi dostalo pod drápy už v době, kdy měl ještě mléčné zuby.

„Omyl. To, co vím, by příliš svědčilo proti Crepitonovi i Felixovi, takže by si vyšetřujícího préтора nemohli koupit, třebaže je u Crepitona až po uši zadlužený."

„Jak to, že toho tolik víš?" zeptal se Priscillus posměšně.

„Zjistil jsem to, když si mě najali, abych odehnal tu malou dobrodružku —"

„Ta to udělala!" pokusil se chabě. „Zrovna v tomhle pokoji seděla, když mi přinesla pozvání, a otevřeně přiznala, že kdyby se někdy chtěla zbavit nežádoucího manžela, otráвила by ho."

„Novus se jejím manželem nestal," namítl jsem logicky. „Užitečný nápad. Severinina přítomnost se vám ostatním, co jste si přáli Novovu smrt, musela náramně hodit jako ideální zástěrka. Nemysli si, že si to neuvědomovala. Jsem přesvědčen, že šla za tebou hlavně proto, aby ti ten nápad

nasadila do hlavy. Zpracovala si tě. Měl jsi to ovšem udělat až po svatbě — jenomže měla tu smůlu, že ses nemohl dočkat."

„Jak to chceš dokázat?" zabručel Priscillus našťavaně.

„Ten večer jsem tam šel služebně. Viděl jsem, jak tvé koření zamíchal někdo do číše vína. Viděl jsem, jak ten nápoj vypil. No a," zvolal jsem, jako bych se při té vzpomínce znovu polekal, „nevím, co jsi očekával, ale chudák starý Novus se překvapením složil. A minutu nato ležel na podlaze latríny."

Tahle podivuhodná slátanina podrobností a jakoby zasvěcených výmyslů začala mít žádoucí účinek. „Kolik?" zeptal se Priscillus unaveně.

„Ale mně nejde o úplatek!"

„Kolik?" opakoval. Zřejmě už dřív měl co do činění s prodejnými vyděrači.

Zavrtěl jsem hlavou. „Mě si nekoupiš. Věci už zašly příliš daleko. Škaredě se mě dotklo už to, jak jsi mě onehdy dal zmlátit — takže za všechno, co jsem prozradil Hortensiům v bolestech po utrpeném zranění, si můžeš sám!"

„Nech těch řečíček, Falcone," zavrčel Priscillus, ale poznal jsem, že mu vrtá hlavou, co jsem vlastně prozradil.

Napřímil jsem se. „Moje teorie vypadá takto: Crepito a Felix s tebou projednávali možnost, jak se Nova zbavit, kdyby dělal potíže. A on je dělal, takže jsi mu tam nechal ten zvláštní dáreček. Když umřel, ti dva se zpočátku drželi vaší dohody." Priscillus mi nic z toho nepotvrdil, ale ani to nevyvracel. „Dost je šokovalo, když jsem poukázal na to, že tím otráveným falernským — které jsi honem odklidil a ani ses nenapil s ostatními — ses chtěl zbavit nejen Nova, ale i celého klanu Hortensiů."

Stále se ovládal. Hrál to tak dobře, až to bylo nebezpečné. „Proč by si Felix a Crepito mysleli," zeptal se mě Appius Priscillus klidně, „že jsem to chtěl udělat?"

Usmál jsem se. „Varoval jsi je, aby si nedávali žádné koření?" Neodpověděl. To byla chyba. Sám se mi vydal do rukou. „Felix a Crepito nejsou zrovna nejchytřejší hoši na Flaminiově cestě, ale i oni si nakonec uvědomili, že chceš mít čisté pole. Unikli jenom náhodou. Novus neuměl nikdy počkat, a tak i tentokrát načal to víno sám. Ještě než se dozvěděl, že Novus je

mrtvý, odnesl Felix karafu do jiného pokoje — do Egyptského salonku — "dodal jsem, aby to vypadalo ještě přesvědčivěji. „Misku s kořením nechal na místě. Zpočátku se Felix a Crepito domnívali, že jsi Nova oddělal nějakým skvělým a nejjistitelným způsobem —"

„Ale tys jim vyklopil, jak to bylo!" přerušil mě Priscillus chladným, výhrůžným hlasem.

„Máš pravdu," přisvědčil jsem. „A Pollia s Atiliou teď taky vědí, že ses jim pokusil otrávit manžely. Poslaly Felixe a Crepiona šupem na úřady."

Priscillus se zaškaredil. Při své omezené, tajnostkářské mentalitě se se mnou bude rvát až do konce. Jsi pitomec, že jsi sem dnes chodil — rozmáčknu tě jako štěnici, Falcone!"

„To by sis nepomohl. Už to není v mých rukou. Usvědčí tě Hortensiové. Jejich sluhové tě viděli, jak jsi tam pokládal tu amforu. Viděli tě, jak jsi běžel zpátky s miskou koření, když ses pohádal s Novem. Felix a Crepito by mohli dokonce potvrdit, že jste se spikli už dřív."

„To by mohli, na to jsou dost pitomí. A o co jde tobě?" vyzvídal Priscillus pohrdavým sípavým tónem. Spustil jsem ruce. „Já vás všechny nenávidím. Nenáviděl jsem Nova. Bydlel jsem v jeho domě. Ten byt, co mi pronajal, byl předražený a mizerně udržovaný a dnes se celý dům zřítil. Málem zabil moje děvče. Málem zabil i mě —"

Takový hněv Priscillus při své pomstychtivé povaze chápal. „Udáš je za to?"

„Samozřejmě," zavrčel jsem. „Kdybych ty mizery mohl obvinít i z travičství, udělal bych to. Oni teď hučí do svého préтора, který jim zobá z ruky, obviňují tě a sami se natrásají, a tak sem rovnou letím. Byl jsem zvědav, jak se budeš tvářit, až ti povím, že už jsem viděl vojáky z městské stráže vyptávat se v tvém domě na Eskvilinu, a potom jistě zamíří rovnou sem." Z krysiho obličejů jsem vyčetl, jak Priscillus už v duchu uvažuje, že tento dům je mimo městské hradby, a tak to stráží bude asi chvíli trvat, než sem dorazí.

„Musíš sebou hodit, jestli si chceš s sebou vzít mycí houbu a pár pytlů peněz," dráždil jsem ho. „Řím je teď pro tebe malý, Priscille, tady se neschováš. Jestli chceš přežít, máš jedinou možnost: vzít roha a pár let navštěvovat různé pamětihodnosti v říši —"

„Zmiz!“ houkl na mě. Měl plnou hlavu starostí, jak co nejdřív vyrazit, takže tentokrát ani nezavolal cvičené Frygy, aby na mně zanechali své otisky.

Zachmuřil jsem se, jako by se mi ten příkaz nelíbil. Potom jsem si posunul klobouk na šňůrce do týla, zahalil se zlostně do pláště a odešel.

Pár minut nato už uháněla usmolená hnědá nosítka z domu.

Ležel jsem na zahradě v křoví a pozoroval, jak s ním putuje i několik neobvykle těžkých truhlic, které nesou na ramenou zpocení Frygové. Slyšel jsem, jak na ně Priscillus huláká, aby hnuli kostrou, když ho snášeli z Janikulského pahorku k Aureliově cestě a ke Kolovému mostu.

Mezi Římem a přístavem v Ostii je víc než třicet milníků. Doufal jsem, že ty Frygy donutí celou cestu klusat.

LXI

Šlo to vlastně docela hladce.

Stačí trochu postrašit a přidat pár lží. Tyrani jsou náramně citlivky. Můžete jim pověsit na nos jakoukoli povídačku, která ohrožuje jejich pohodlíčko, a sesypou se.

Co teď?

Než budu schopen vyřídít si to s jeho protivníky, s těmi ženskými na Pinciu, jako sůl jsem si potřeboval odpočinout. Klid — a snad lepší, než jsem doufal — jsem našel při pomalé procházce po břehu řeky v Transtiberině.

Kráčel jsem k severu. Beztak jsem tam potřeboval jít. Neměl jsem co ztratit, když obejdu nejzazší výběžek Janikulu a znovu si obhlédnu místo starého zločinu.

Caligulův a Neronův cirkus — té dvojice odporných ničemů, jací se najdou leda v nějaké zastrčené uličce za lázněmi — leží naproti široké zátočině, kterou řeka opisuje doprava kolem Martova pole. Ten týden se nekonaly žádné dostihy, zato tam vystavoval dravá zvířata malý zvěřinec a klece obklopoval obvyklý chumel bázlivých kluků, kteří si dodávali odvahy a chystali se po nich něco házet; malá holčička si chtěla pohladit tygra a chvílemi vybíhal ven vyplašený cvičitel a odháněl lidi od mříží. Předváděli tam jednoho hrocha, nezbytného slona, dva pštrosy a galského rysa. Poblíž se válelo několik žoků vlhké špinavé slámy a vysloveně to tam páchlo.

Provozovatelé zvěřince si ve stínu startovních bran postavili několik plátěných stanů. Když jsem procházel kolem nich a chystal se vejít do cirku, zaslechl jsem známý ženský hlas, vyprávějící nějakou lechtivou historku.

„... Myslela jsem, že se jenom odskočil vyčurat, ale byl pryč celou věč-

nost. Tak jsem ho úplně pustila z hlavy — nač se o něj starat? — , ale když jsem šla nakrmit kraju, div o něj nezakopnu. Už měl sundaný gatě, jak se chystal si ulevit, než uviděl hada — a teď se tam krčil u plachty, tak vyděšeněj, že nemoh ani zavolat —, klepaly se mu kolena a to jeho ubohý nádobíčko se mu bimbalo jako třídílná souprava na manikúru..."

Odhrnul jsem odrbaný závěs a se zářivým úsměvem nakoukl dovnitř. „Tady člověk věru nepotřebuje naslouchátko. Thalio! Tak jaký máš úspěchy s tím hadem?"

„Falcone! Ještě se pořád pokoušíš pláchnout z domova za nějakým dobrodružstvím? Jak jsi mě poznal?"

„Já jsem se totiž seznámil s jedním papouškem, kterýho jsi asi kdysi znala..."

„Ten strašnej pták!" zvolala.

Její společnice — hubená ženština, co asi živí chlapa, který napájí hrocha — se na mě upjatě usmála a z plátěné boudy vyklouzla.

Thalia zvažněla. „Ty ses ustrojil, jako bys někomu nesl špatnou zprávu."

„Doufám, že ničemům. Moc mi pomohlo, jak jsme spolu onehdy mluvili. Máš chvíličku čas?"

„Pojďme drobet na vzduch," navrhla, možná z obavy, že by nás mohl někdo slyšet.

Vedla mě ven a do cirku. Na chvíli jsme se zastavili u startovních bran, kde si kdysi pochutnal levhart na Severinině manželu Frontonovi. S Thalíi jsme mlčky vystoupili o několi řad výš a posadili se na mramorová sedadla.

„Dávám dohromady takovou teorii o Frontonově smrti. Thalio, ty jsi říkala, že jsi jeho ženu neznala. Takže mi asi nemůžeš říct, jestli neměla Severina nějakého milence, že?"

„To nemůžu. Ale Fronto si myslel, že měla."

„Tušil, kdo to je?"

„Žádný jméno jsem nikdy neslyšela. Ale Fronto asi věřil, že má někoho, koho zná už dlouho a kdo číhá za bukem."

„To by odpovídalo," přisvědčil jsem. „Mně se zmínila o jednom spolurotovkovi, s kterým sloužila u původního pána. Nosí prsten, co jí dal."

A doktor, co ošetřoval jinýho z jejich manželů, mi řekl, že ji potom přišel utěšit jeden přítel'. Ale teď po něm není ani vidu, ani slechu." Když jsme se spolu prve opili, tak poznamenala, že je v podsvětí. „Pověz mi, Fronto a Severina spolu žili jenom pár týdnů. Zdá se, že má na něho zlé vzpomínky. Myslíš, že ji bil?"

„To je možný."

„Byl to hrubián? Sladký řečičky, než se vzali, a potom jako když utne?"

„Znáš mužský." Zaculila se. Ale pak dodala: „Fronto nesnášel, když si z něho někdo dělal blázný."

„A myslel si, že ho Severina podfoukla?"

„A ne snad?" Chvilí jsme tam zamyšleně seděli. „Budu muset jít k soudu, Falcone?"

„To není jistý."

„Kdo by se mi postaral o hada?"

„Budu se snažit tě do toho nenamočit... Ale kdyby bylo nejhůř, znám jedno děvče, co má zvířátka rádo."

„Přemýšlela jsem o tom ošetřovateli," řekla Thalia a ukázalo se, proč se tak bojí, aby věci nezašly příliš daleko. „Vím jistě, že k nám přišel dělat přibližně v tu dobu, kdy se Fronto oženil — nemůžu to tvrdit, ale napadlo mě, že to ona přemluvila Frontona, aby ho vzal."

Usmál jsem se. „Taky mě to napadlo."

„A náhodou," pokračovala pomalu, „se mi vybavilo jméno toho chlapa —"

„Toho záhadného Gaia?" Posadil jsem se zpříma. „Toho, co vypustil levharta z klece a potom zahynul sám, když se na něho zřítla zeď?" A jak jsme tam tak tiše seděli, vzpomněl jsem si ještě na něco jiného; na podrobnosti, které jsem slyšel od Petronia: Zahynuly tři děti, když se propadla podlaha... Hortensiové mají na krku průměrně jeden soudní proces měsíčně... *Zřítla se celá stěna a zabila člověka, někde na Eskvilinu...* „Nejmenoval se náhodou Cerinthus?"

„Ty mizero —" pustila se do mě Thalia se smíchem, „tys to celou tu dobu věděl!"

A věděl jsem ještě něco jiného. Teď jsem pochopil pravou příčinu, proč musel Hortensius Novus zemřít.

LXII

Čas rychle letěl. Začínalo se šerit, když jsem došel do sídla Hortensiů, ale jeho majitelé se tak rádi předváděli, že už dali zapálit řady smolných pochodní a desítky blikajících lamp. Jako obvykle jsem se ocitl v přijímacím salonu, který jsem ještě vůbec neznal, a musel čekat.

Propuštěnci odložili statečně truchlení pro Nova a hostili přátele. Ucítíl jsem lehký závan vůně z hodovných věnců a chvílemi, když se otevřely dveře, jsem zaslechl vzdálený příboj smějících se hlasů, doprovázených třepetáním tamburíny. Poslal jsem jim vzkaz, který by měl vzbudit jejich zvědavost a zároveň je varovat. Vrátil se otrok a vyřizoval mi, že prý mě Sabina Pollia prosí, abych počkal. Aby mi ušel čas, než se společnost nacpe, poslala mi něco na zub: samé lahůdky, lákavě upravené na třech stříbrných mísách, a k tomu karafu jejich dobrého starého setinského vína. Zjistil jsem, že je lahodné. Neměl jsem chuť pouštět se do jídla, a tak mi připadalo jenom zdvořilé upíjet aspoň jejich setinského.

Na podnosu s vínem stály dva džbány ze stejné soupravy s horkou a studenou vodou, malý ohřívač na dřevěné uhlí, misky s bylinkami, špičatý cedníček a pěkné kroucené vinné sklenky ze zeleného syrského skla. Půl hodinky jsem se jimi bavil, pak jsem se pohodlně posadil na lehátko zdobené stříbrnými lvy, a zamyšleně se rozhlížel po bohatě zařízeném pokoji. Byl příliš parádní, takže se tu člověk nemohl cítit jako doma, ale já už jsem dospěl do stadia, kdy mému trpkému rozpoložení plně vyhovuje sedět mezi nevkusem a pohrdat jím.

Netrvalo dlouho a Sabina Pollia se skutečně dostavila. Trošičku vrávorala a nabídla se, že mi vlastnoručně nalije. Řekl jsem jí, že si dám velkou sklenici a že bylinky a vodu vynechám. Zasmála se, nalila dvě číše, posadila se ke mně a pak jsme si vydatně přihýbali neředěného setinského.

Po dnech šetřící diety chutnalo příjemněji než zdrávo. Ale obrátil jsem ho do sebe, vyhoupl se na nohy a nalil si ještě trochu. Šel jsem se znovu po-

sadit k Pollii. Jeden loket si položila na zadní opěradlo lehátka těsně za mou hlavu, opřela se o ruku a já jsem se jí zadíval do pěstěného obličejce. Voněla nějakým omamným parfémem, vytlačeným ze zvířecích žláz. Byla poněkud rozpalená a hleděla na mě zkušenýma přivřenýma očima.

„Přišel jsi mi něco říct, Falcone?“

Lenivě jsem se usmál a zblízka ji obdivoval, zatímco mě rukou lehce šimrala na uchu. Znamenité víno mě příjemně hřálo v hrdle. „Mohl bych ti toho říct hodně, Sabino Pollio — a většina z toho by se nevztahovala k věci, kvůli které jsem přišel.“ Přejížděl jsem prstem po dokonalé křivce její tváře. Nedala ani mrknutím najevo, že si toho všimla. Tiše jsem se zeptal: „Uvědomujete si s Atiliou, že vás viděli svědkové, co jste se pokoušely provádět s tím otráveným koláčem?“

Najednou velice ztichla. „Asi by u toho měla být i Atilia, ne?“ Hovořila bez rozpaků a bez jakékoli známky jiného viditelného rozrušení.

„Jak si přeješ.“ Ani se nehnula, aby poslala pro svou družku, a tak jsem pokračoval: „Hortensia Atilia se mohla aspoň vymluvit na to, že se chce postarat o budoucnost dítěte. A co ty?“ Pollia pouze pokrčila rameny. „Žádné dětičky?“

„Ne.“ Zajímalo by mě, jestli se pro to rozhodla záměrně, aby si zachovala postavu. Potom se zeptala: „Falcone, tys nám přišel vyhrožovat?“

„Já jsem prakticky na cestě za prétozem, abych mu ohlásil, co vím. Je mi známo,“ dodal jsem, když se mě pokoušela přerušit, „že pincijský prétor vám dluží spoustu peněz. Ale já mu připomenu, že za Vespasiánovy nové vlády, jestliže se chce stát časem konzulem, bude v jeho zájmu dokázat, jak umí být nestranný. Lituji, nestrannost může mít někdy tvrdý dopad na prétorovy soukromé přátele.“

„Proč by tě měl poslouchat?“

„Mám v Paláci určitý vliv, jak víš.“

Pollia se pohnula. „To by si měla poslechnout i Atilia —“ Nedopověděla. Domyslel jsem si, že asi celý večer vydatně popíjela.

Už jsem je držel oddělené dost dlouho, abych je zneklidnil, a tak jsem přikývl. Zatleskala, aby přivolala otroka, a zanedlouho přichvátala i Hortensia Atilia. Pollia s ní tiše mluvila na druhém konci pokoje a já jsem si zatím pohrával s věcičkami na podnosu s vínem.

„Tak copak jsi nám přišel říct?“ zeptala se Atilia, když ke mně přicházela, a tvářila se energicky.

„Snad by vás mohlo zajímat — to mě tak napadlo —, že Appius Priscillus právě opustil město.“ Atilia se okamžitě zamračila, Pollia, z těch dvou opilejší, ji za chvíli následovala. „Udělal to na můj podnět. Já jsem ho informoval,“ řekl jsem jakoby uklidňujícím tónem, „že Crepito a Felix přišli na to, jak se Novus otrávil vínem z karafy, kterou tu Priscillus nechal, a pochopili, že je hodlal taky zabít. Priscillus se polekal, že je to možná poněkud rozčílilo. Myslí si, že na něho podávají udání.“ Znovu jsem se posadil na lehátko se lvy, zaklonil hlavu a usmál se na ně. „Smím se vás, dámy, zeptat, co jste udělaly s tou karafou?“

Pollia se zahihňala. „To víno jsme vylily na hranici jako úlitbu —“ To muselo být při pohřbu Nova, nikoli když jsme pochovávali kuchaře. „A potom,“ dodala a přitrouble se zasmála, „jsme hodily do ohně i tu karafu.“

„Chtěly jste zničit důkaz? To nevádí, ta karafa nic nedokazovala.“

„Jak to, nedokazovala?“ podivila se Atilia. Na matku budoucího senátora jí to myslelo až nemoderně bystře.

„To falernské bylo neškodné. Priscillus dal jed do koření, které tam nechal jako přísadu do vína. To koření si do něho zamíchal Viridovix, chudák. Takže nakonec Priscillus zabil jenom vašeho kuchaře.“

„Co se tedy stalo Novovi?“ podivila se Atilia.

„Hortensius Novus se otrávil nějakým jídlem.“ Napjatě poslouchaly. „Asi jste si všimly,“ řekl jsem jim, „že když na stůl donesli ten tác se zákusky, váš speciální koláč chyběl.“ Atilia ztuhla. Pollia málem také, je-li to příliš opilá. Pravděpodobně se samy chystaly Nova otrávit, ale potom od toho upustily, neboť měly dojem, že jim to někdo překazil. A já jsem jim teď oznamoval, že jsou vražedkyně, když už nebyly připravené na to reagovat. „Naneštěstí ten koláč sebrala Severina Zotica — napadlo ji totiž, že Novus si na něm po večeři pochutná o samotě... Předpokládám, že si uvědomujete,“ pravil jsem vážně, „že dostane-li se to k soudu, trest za vraždu je být předhozen v aréně lvům.“

Vina mé posluchačky zaslepila natolik, že v té povídačce nepostřehly

žádné mezery. Přišly si ke mně sednout, každá z jedné strany. „Co to povídáš?" mumlala Pollia. „Dostane-li se to k soudu?"

„Záznamy se všemi podrobnostmi jsem uložil na bezpečném místě, kde přechovávám důležité listiny — pro případ, že by se mi něco stalo, víte? Ale v současné době jsem kromě Zotiky jediný, kdo o tom ví."

„Máte oba v úmyslu s tím něco podniknout?" zeptala se Atilia.

Poškrábal jsem se po bradě. „Přemýšlel jsem o tom cestou sem nahoru." Trochu se jim ulevilo. „Ta zrzka vás nebude obtěžovat. Zotica se bude muset smířit s tím, že co je pryč, je pryč. Mám v rukou důkazy o tom, jak zemřeli její bývalí manželové, a ona nemůže riskovat, že bych je vytáhl na světlo."

„A co ty?" otázala se Atilia lísavě.

„Mohl bych za to dostat pěkné peníze."

„Od koho?" utrhla se na mě Atilia, jež rychle změnila tón.

„Od každého veřejného žalobce, který touží po nějakém mimořádně zajímavém případě. Někteří si ode mě kupují informace, aby dodaly jejich kariéře lesk. Vaše historka přitáhne k soudu davy diváků a právníci si přes noc udělají jméno. Mohl bych na tom hodně vydělat, kdybych vás udal."

Pollia řekla neomaleně: „Můžeš si vydělat hodně, když nás neudáš."

Ta si Novovu říši zaslouží: pohotová obchodnice se spoustou praktických nápadů. Střídavě jsem si je prohlížel. Při té špatné pověsti některých detektivů bych je mohl přemluvit ke všemu. Čím černější návrh, tím líp. „Přijímám nabídky. Se svou přítelkyní jsme založili takový projekt, kterým se zjednodušují přesuny velkých peněžních částek." Pro hanebné návrhy měly pochopení. „Vlastně ji znáte. Poslal jsem ji za vámi, aby si vás omrkla, když jste si mě najímaly — Helena Justina."

„Ta dcera senátora?"

Zasmál jsem se. „To vám napovídala? Žije se mnou. Ta škola, co prý chtěla založit, jak vám namluvila — tak to byla jenom ukázka našich postupů. Jestli chcete, můžete věnovat příspěvek na Heleninu školu."

„Kolik?" zeptala se úsečně Atilia. Vytáhl jsem z rukávu obrovskou sumu. „Falcone, to by přece stačilo na řeckou univerzitu!"

„Musí se to provést řádně," ujišťoval jsem ji. „Bude nutné postavit skutečnou školu, jinak se nebude nic tutlat. Naštěstí vím o pozemku, který

nám můžete dát — jeden z vašich vlastních činžáků v Piscině Publice dnes kolem poledne spadl — a s ním i můj byt!" zabručel jsem, když Pollia začala protestovat.

Na chvíli nastalo ticho. Doopravdy jsem zvažněl. „Přitom přišli o život lidé. Mnoho lidí. Bude se tím zabývat senát. Radši varujte Felixe a Crepitona, že toho jejich líného agenta už na ulici ukřižovali a veřejnost se bude intenzivně zajímat o jejich obchody. Postavte se čelem k nové situaci, dámy. Musíte očistit Novovy podnikatelské metody — a to hodně rychle. Navrhuji co nejdřív zahájit program veřejných prací. Začněte platit za veřejné kašny. Postavte několik pomníků. Opatřete si lepší jméno, protože v současné době by vaše postavení už nemohlo být horší. Tak například," navrhl jsem, „ta nová škola by mohla nést jméno Hortensiů. To je slušný a účtyhodný projekt, kterým byste zapůsobily na širokou obec."

Nikdo se nezasmál, i když jeden z nás k tomu neměl daleko.

Pollia se vrávoravě postavila na nohy. Udělalo se jí špatně. Když prchala z pokoje, pozvedl jsem číši. Nastalo ticho. Já jsem dopil a chystal se k odchodu.

Atilia ke mně obrátila hlavu. Přiblížila se tak těsně, až mě její dech lechtal na líci. Zpotil jsem se. Nezbyvalo mi nic jiného než čekat. Hortensia Atilia mi nastavila krásnou tvář k polibku.

„Promiň," odbyl jsem ji hrubě. „Noc je ještě mladá a já mám spoustu práce — a mimoto jsem přece hodný hoch."

LXIII

Čistá vůně pinií na Pincijském pahorku mi konejšivě ovívala přetažený mozek. Předě mnou se prostíral Řím zahalený do černého pláště, a jeho jednotlivé rysy se daly odhadovat jenom podle slabých světél na sedmi pahorcích. Rozeznal jsem Kapitol a dvojitý vrchol Aventinu. Na opačné straně musí ležet Caelimontium. Přišel by mi k chuti koláč, aby se mi šlo rychleji. Ale musel jsem se bez něho obejít, když jsem procházel rušnými večerními ulicemi vstříc poslední zkoušce.

Cestou na jednání se Severinou jsem vyřídil ještě jednu důležitou záležitost: zastavil jsem se v kamenické dílně. Bylo otevřeno, ale svítila tam jenom jedna svíčka či dvě. Kameník se ke mně blížil mezi tajuplnými řadami hrubě opracovaných desek. Po obou stranách plešaté hlavy mu trčely nezapomenutelné kroužky uší. Úzkostlivě po mně mžoural, jak jsem tam čekal na konci uličky mezi kusy travertinu, stále zahalen do svého beztvarého černého pláště a s obličejem zastíněným širokou střechou klobouku.

„Scaure! Přišla za tebou Severina ohledně té objednávky? Říkal jsi mi, že se chce poradit s dalšími lidmi.“

„Ti známi z toho vycouvali. Za ten náhrobek zaplatila Severina sama.“

„Může si dovolit vzdát občas čest svým nebožtíkům. Scaure, nikdy nezapomínám na sliby. Řekl jsem ti, že se vrátím, až si to rozmyslí...“

„Ten kámen už je pryč,“ zabručel Scaurus.

„A kde?“

„Na jedny hrobce u Appiový silnice.“

„Ne pod jménem rodiny Hortensiových?“

„Pod jménem Moscus, pokud vím.“

Kameník se mylil, jestli si myslel, že se s tím spokojím. Byl jsem rozhodnut dotáhnout věci do konce. „V tuhle pozdní dobu se nepotáhnu za město

mezi duchy." Usmál jsem se na něho. „Nezkoušej to na mě, Scaure. Tam si můžu zajít někdy jindy, ale vím, že to nebude třeba... Já chci jenom vědět, co stojí na tom nápisu. Ukaž mi svoje destičky s poznámkami."

Viděl jsem, že má u pasu zavěšené voskované tabulky, na které si psal záznamy. Byl si toho vědom. Otočil jich tedy zpátky několik s novějšími objednávkami, a našel tu pravou.

Nestálo na ní to, co jsem očekával tehdy, když jsem se ho přišel vyptávat poprvé, ale přesně to, co jsem očekával teď:

D + M
C + CERINTHO
LIB + C + SEVER +
MOSC + VIXIT +
XXVI + ANN + SEV
ERINA + ZOTICA
+ LIB + SEVERI +
FECIT

Četl jsem si to nahlas a postupně luštil ty kamenické zkratky: „*„Duchu zesnulého Gaia Cerintha, propuštěnce Gaia Severa Moska, žil dvacet šest let: Severina Zotica, propuštěnkyně Severova, toto zbudovala...'* Náramně skromné. Na tom záznamu máš ještě volné místo. Co jsi to na konci vynechal?"

„Ona se totiž nemohla rozhodnout, jestli tam ještě přidat ‚jemu oddaná‘. Nakonec to kdovíproč vynechala."

Celkem nevinná fráze — často používaná na pomnících, které mužům postavily manželky nebo manželkám rovné neformální družky. Někdy takový hold mohl nepochybně vyznít ironicky. Ale každý, kdo ho četl, si z něho vyvodil, že tu šlo o blízký vztah.

Mohl jsem kameníkovi klidně prozradit, z jakého důvodu Severina ta slova vynechala: ač by ráda svému příteli propuštěnci vzdala poctu: byla to na slovo vzatá profesionálka, která za sebou nezanechává žádné stopy.

LXIV

Případalo mi to jako celá věčnost od té doby, co jsem naposled navštívil dům v Abakové ulici. Už byla noc, ale dům zářil světly. Ze tří tučných dědictví si mohla dovolit platit olej v lustru. Ve většině domovů už práce skončila. Avšak Severina se věnovala jediné činnosti, jaká zbývá domácky založené dívce, která nemá tento týden políчено na žádného manžela: sedět u stavu a dumat, jak ulovit dalšího.

Pozoroval jsem ji a vzpomněl jsem si, jak mě sestra Maia nabádala, abych si všiml, jestli tká doopravdy. Měl jsem dojem, že ano. I když se jí jinak nedalo v ničem věřit, pracovala s jistotou. Když jsem tam vešel, udržovala člunek v pohybu dál, třebaže zlostně vzhlédla.

„Po obědě už jsme všechno sklidili, Falcone!”

„A po večeři taky. Promiň.” Přesl jsem k lehátku, takže se musela od práce otočit. Unaveně jsem si zabořil obličej do dlaní. „Ach, Zotiko. Dnes mě potkávala jedna rána za druhou. Bohové, jak já jsem utahaný...”

„Můžeme ti něco nabídnout?” zeptala se konečně; cítila, že je to vhodné.

„Ne. Potřebuju jenom poutivou společnost a popovídat si s přátelskou duší.” Zhluboka jsem se nadechl a pak silně vypustil vzduch, abych si pročistil plíce. Když jsem zvedl oči, uviděl jsem, že už vlnu upustila a neklidně mě pozoruje. „Zrovna jsem odešel od Hortensiů. A předtím jsem navštívil Priscilla.”

„Co se stalo?” Teď už se tetelila radostným očekáváním něčeho mimořádného. Věděla, že jsem přišel případ uzavřít. Při vzrušení se cítila jako ryba ve vodě. Budu jí muset podrazit nohy neočekávaně, jinak se mi to nepovede.

„Mizerné divadýlko a většinou samé lži. V každém případě už to mám pro tebe všechno pěkně zabalené... obávám se, že mě ty ženské trochu moc napájely vínem. Nějak nejsem ve své kůži —” Nuceně jsem se usmál a prudce zvedl ruce. „Cítím se pošpiněný, Zotiko! Nesnáším, když si ze mě

někdo dělá hračku. A obzvlášť já mi protivně, jestliže se mi naznačuje, a ne zrovna skrytě, že jsem jenom další pěkný umělecký předmět, který si může nějaká propuštěnkyně, co má víc prachů než vkusu, koupit!" A tak jsem vesele hartusil dál. „Vyhovuje mi, když jsem pro někoho šťastný objev. Život mi zasadil pár pořádných políčků, které mi už nikdo neodpáře, ale má osobnost se tím jenom zocelila, takže pro znalce jsem výbornou investicí..."

„Co se děje, Falcone?" hihňala se Severina.

„Nic. Já aspoň myslím, že nic. Mám dojem, že jsem jim všem přinejmenším nahnal strach, třebaže nemám v ruce žádné kloudné důkazy."

„Tak mi pověz, jak to je."

Odpočítával jsem je na prstech. „*Crepito a Felix* vědí, že je *Priscillus* chtěl klidně otrávit — takže ten nebezpečný nápad o sloučení podniků je v háji. Když teď *Novus* zemřel, hortensiovská říše jim poněkud vyklouzla z ruky — zvláště proto, že jsem jim řekl, že je asi čeká senátní vyšetřování. Měli by si spěšně očistit obchodní praktiky a plně se věnovat veřejně prospěšné práci... *Priscillus* má zase za to, že na něho ti druzí dva podávají žalobu. Horempádem se vydal na dlouhou plavbu po moři. Jeho nájemníci by si mohli oddychnout. S kapkou štěstí se utopí, než se odváží vrátit do Říma."

„Jak se ti to všechno podařilo?"

„To nebylo nic těžkého. Přesvědčivost a osobní kouzlo. *Politia a Atilia* zatím trnou strachy, že udělají-li chybný krok, pošlu je do arény za pokus otrávit *Nova*. Oplátkou za mé mlčení jsou odhodlány konat dobré skutky — samozřejmě svým typickým okázalým stylem. Přemluvil jsem je, aby svou energii vložily do založení ústavu pro osiřelé dívky. Ty jsi taky sirotek, že? Mohl bych ti tam zajistit místo, jestli chceš —"

„Kolik ti toho dali vypít?"

„Ne moc. To víno bylo znamenitý ročník."

Severina se na mě zasmála. Já jsem jen zářil. Najednou pochopila, že ta veselost je jenom trik a že jsem ve skutečnosti střízlivý.

„Dnes mi spadl barák," řekl jsem. Úsměv v očích jsem nechal vyhasnout. „Ty o tom ovšem dobře víš."

LXV

P ozoroval jsem, jak Severinu hryže nejistota.

„Jaká by to byla ironie, Zotiko, kdybych tě pohnal před soud ne pro některého z tvých manželů — ani za zabití Nova —, ale pro obvinění ze zavraždění lidí, co dnes přišli o život. Jedna stará paní, kterou jsem jenom slyšel bouchat do zdi, a rodina, o níž jsem ani nevěděl, že tam bydlí.”

Oba jsme seděli bez pohnutí.

„Proč se nezeptáš?” popíchl jsem ji posměšně.

Pracně ze sebe vypravila: „Tvé přítelkyni se nic nestalo?”

„Co tobě na tom záleží?” Těm klidným modrým očím už dávno došlo, jak nebezpečná situace Severine hrozí, ale k tomu, co si myslí, se nedalo proniknout. „Tys ji znala, víd?” zeptal jsem se. Z mého hlasu chladného jako ocel si mohla snadno vyvodit, že Helena je asi mrtvá. „Chodila do stejných lázní jako ty.”

„Já myslela, žeš ji poslal —”

„Ano, to si uvědomuju. Mýlila ses. Byl to její vlastní nápad. Chtěla zřejmě vědět, čím se zabývám. Nikdy se mi nepřiznala, jinak bych jí to zakázal — ostatně snažil jsem se o to. To, že se Helena nepodvolovala příkazům, byla jedna z vlastností, které mě k ní od počátku přitahovaly.”

„Co se jí stalo?” zeptala se Severina váhavě.

„Dům se zhroutil. Nikdo z těch, co byli uvnitř, nepřežil.” Na chvíli jsem se odmlčel. „Podívej, nemá smysl sedět a lámat si hlavu, jestli se přiznat nebo ne, Zotiko. Já vím, čím je to vina. Pověděl mi to Cossus. Tys o tom věděla. Tys k tomu vlastně vydala rozkaz. Potom, jako bys mě chtěla varovat, jsi mi poslala ten trapný vzkaz, abys mě sem dnes přilákala — bez ohledu na to, kdo by tam ještě mohl být.”

Severinin výraz se změnil, ale tak nepatrně, že bych ho nemohl definovat. Ne že by se mi chtělo. I když možná pocítila lítost, já jsem se proti ní

zatvrdil.

„Nedělám si naděje, že bych tě mohl obvinít. Přišel jsem o svědka. Cosus je mrtvý. Místní lidi ho poznali a udělali s ním krátký proces. Ostatně majiteli byli Hortensiové. Jejich agent neměl nikdy přijímat rozkazy od tebe. Proč jsi to udělala? Aby ses mě zbavila, protože jsem ti začal šlapat na paty? Proč sis to rozmyslela? Doufala jsi, že bys mě přece jen mohla využít?"

Konečně promluvila. „Měl bys mi poděkovat. Snažila jsem se tě držet stranou."

„A Helenu zabít?" Byla bystrá. Uvědomila si, že bych o tom nemohl vůbec mluvit, kdyby to byla pravda. „Helena náhodou odešla, jinak už by bylo po tobě. Pro to, co jsi dnes udělala, jsi měla nějaký důvod. Nepředstírej, že ti šlo o mě. A i kdyby, ty si vážně myslíš, že bych tě ještě chtěl — nebo kteroukoli ženu —, kdybych ji při takovém neštěstí ztratil? Ale tvůj motiv byl daleko složitější. Víím, že jsi žárlila — jenomže jsi žárlila na nás oba. Nesnášela jsi pomyšlení, že někdo jiný má to, o co ty jsi přišla..." Naklonil jsem se kupředu, abych jí byl blíž, neboť seděla na nízké stoličce. „Vyprávěj mi o Gaiovi Cerinthovi, Zotiko."

Teď jsem konečně poznal, že jsem ji překvapil. Ale ani nyní mi nechtěla nic prozradit. „Ty beztak všechno víš."

„Vím, že jste oba pocházeli z Moskvy domácnosti. Vím, že Cerinthus zabil Grittia Frontona. Mohl bych to dokázat. Mám na to svědka. Ale osud rozhodl za mě, že se Cerinthus k soudu nedostaví. Vím, že ho pak zabila padající zeď. A víím, že ta zeď patřila Novovi."

Zavřela oči, jako by mi tak dávala za pravdu.

Ostatní jsem si mohl domyslet. „Cerinthus sloužil jako otrok s tebou. Co se stalo — ty ses do něho zamilovala? Potom, co ses provdala za Severa Moska, nebo předtím?"

„Potom," odpověděla vyrovnaně.

„Jakmile Moscus umřel, tys dostala svobodu a pěkné dědictví. Mohli jste se s Cerinthem vzít a spokojeně žít. Proč taková chamtivost? Přišel s nápadem nahromadit si obrovské věno on, nebo ty?"

„Oba."

„Velmi praktické. Jak dlouho jste to chtěli táhnout?“

„Po Frontonovi už ne.“

„Takže první obětí se stal Moscus. To Cerinthus vybral pánovi místo na slunci v rozpáleném amfiteátru?“

„Cerinthus mu koupil lístek. Za slunce nemohl.“

„Mohl za to, že tam starého Moska nechal sedět. Potom ten apatykář, Eprius. To jsi nějak zvládla sama. A konečně ten muž se šelmami. Tam došlo k dvěma chybám — Fronto ti nesvěřil, že má synovce, který bude po něm dědit, a taky tě bil. Cerinthus dokázal překousnout, že musíš spát s jinými, ale surovost nestrpěl. A tak se rozhodl pro nejkrutější řešení. Jenže brzy nato kráčel pod nějakou typicky chatrnou Novovou stavbou. Ty jsi z toho vyšla s pošramocenou pověstí, s mrtvým milencem, penězi, o které jsi snad už ani nestála — a nezbylo ti nic, čím by ses zabavila, leda pomýšlení na pomstu.“

Její pleť dostala nažloutlý nádech jako papyrus, ale duch se nezměnil. „Můžeš si povídat, co chceš, Falcone.“

„A s tebou to nehne? Tím bych si nebyl tak jist. Musela sis dobře a s duší plnou nenávisti promyslet, jak se dostat do Novovy blízkosti, ale když jsem ti tehdy večer oznámil, že je mrtvý, přece jen to tebou otřásl, Zotiko. Netvrd' mi, že ne. Myslím, že sis uvědomila pravdu: nenávist je prázdný motiv. Novus byl mrtvý, ale tvůj milenec taky. Cerinthus se nikdy nedoví, že jsi ho pomstila. Tentokrát ses neměla komu svěřit se svým úspěchem. Tentokrát jsi byla sama. Jaký to všechno mělo smysl, jak jsi mi řekla? Uspokojení z Novovy smrti se nevyrovnalo radosti, když jste mohli snít o budoucnosti s někým, koho jsi milovala, nemám pravdu, Zotiko?“ Severina vrtěla hlavou a odmítala uznat mé vývody. Já vím, Zotiko. Já vím, jak ti bylo, když jsi ho ztratila, a vím, jak ti je ještě i teď. Jakmile se tak plně někomu odevzdáš, ten druhý se navždy stane částí tebe.“ Tentokrát na protest slabě vykřikla. Bylo příliš pozdě. Dělal se mi zle nad tím, že jsem ji nutil, aby přiznala něco podobného tomu, co jsem cítil k Heleně. „Nemůžu ovšem pochopit jedno: jak člověk, který na vlastní kůži zakusil opravdovou ztrátu, může záměrně připravovat stejný osud někomu jinému. Ty jsi aspoň při Cerinthově smrti nemusela stát na ulici a dívat se, jak ta zeď padá.“ Obličej se jí zachvěl. Už jsem ho nechtěl vidět. „Vím, že jsi Nova za-

bila."

„Nevíš jak."

„Mám několik vodítek."

„To ti nestačí, Falcone."

„Vím, že jsi Priscillovi vsugerovala ten nápad s jedem, a patrně i těm ženským —"

„Ty nepotřebovaly žádné postrkování."

„Vím, že jsi zmařila jejich nejspíš pokus a snad bys zarazila i Priscilla, ale odešla jsi odtamtud ještě před jídlem. Nevydržela jsi to nervově, že? — když jsi už neměla Cerintha jako oporu. Ale proč jsi všechno zařídila tak, aby podezření padlo na ty ostatní, a pak jsi je z toho zase vytáhla? Proč jsi riskovala, že se připravíš o vlastní alibi, a najala sis mě? Vím, že si strašně ráda zahráváš s ohněm, a zkusila jsi to, Zotiko. Nejsem tak docela k ničemu. Je jsem očistil, i když tebe zatím nemůžu usvědčit. A proč je nechat, aby došli k vlastním závěrům a provedli ten čin za tebe?" Mlčela. Znal jsem odpověď. Spočívala v její posedlosti. „Ty jsi Nova nenáviděla tak hluboce, že jsi ho musela oddělat sama!"

„Nemáš žádný důkaz, Falcone."

„Nemám žádný důkaz," přisvědčil jsem tiše. Bylo zbytečné předstírat něco jiného. „Zatím. Ale nějaké svědectví musí existovat, a já ho najdu. Od-soudila ses tím, co ses dnes pokusila provést Heleně. Je v bezpečí — ale nikdy ti to neodpustím. Umím být stejně trpělivý, jako jsi byla ty, pokud šlo o Nova, a stejně rafinovaný. Už nebudeš mít nikdy klid, Zotiko. Stačí jeden chybný krok, a skočím ti po krku —"

Vstala. Oplácela mi to. „Helenu si neudržíš, Falcone. Celý život je zvyklá na pohodlí a ví, že by si mohla vybrat líp. Kromě toho je příliš inteligentní."

Shovívavě jsem na ni pohlédl. „Ale udržím."

„Drž se sobě rovných, Falcone."

„To právě dělám." Rázně jsem vstal. „Odcházím."

„V tom případě ti poděkuju a zaplatím."

„Od tebe nechci ani dík, ani peníze."

Severina se soucitně zasmála. „Tak jsi blázen. Jestli chceš žít se senátor-skou dcerou, tak potřebuješ prachy ještě víc než my s Cerinthem."

Její rýpání se mě nedotklo. „Peníze potřebuju, to je fakt. Potřebuju čtyři

sta tisíc sesterců, abych byl přesný."

„Abys povýšil do středního stavu? To se ti nikdy nepovede."

„Ale povede. I při zachování poctivosti."

Mé směšné společenské postavení jako by v ní probudilo zoufalou naději, že by mě mohla přece jen svést. „Měl bys zůstat u mě, Falcone. Spolu bychom mohli vykonat ve městě mnoho dobrého. Uvažujeme stejně. Oba jsme ctižádostiví. Nikdy se nevzdáváme. Spolu bychom vytvořili výkonnou dvojici v každém oboru, který bychom si zvolili —"

„My nemáme nic společného. To už jsem ti říkal."

Se zvláštní vážnou formálností mi podala ruku. Věděl jsem, že už jsem ji málem zlomil. Věděl jsem, že teď už se mi to nikdy nepodaří.

Přitiskl jsem palec na ten měděný prsten, důkaz lásky od Cerintha. „Takže to všechno bylo důmyslné tažení za pomstou, co? Všechno pro Venuši? Všechno z lásky?"

Najednou se zasmála a tvář se jí rozjasnila. „Ty se nikdy nepřestaneš snažit, vid'?"

„Ne."

„A budeš prohrávat, Falcone!"

Rozloučila se se mnou tedy se svou známou zlomyslností.

Když jsem odcházel z domu, právě tam dorazil někdo jiný. Elegantní švihácká postava: pěkná barevná tunika, do bronzová opálená pleť, vyleštěné boty, spousta vlasové vodičky — ale žádný floutek. Byl ostrý jako břitva. I když jsem ho viděl už dávno, poznal jsem ho okamžitě. „Lusie!"

Byl to tajemník eskvilinského prétora.

LXVI

Jakmile jsem si uvědomil, kdo to je, rozbušilo se mi srdce. Domyslel jsem si, že došlo k nějakému novému obratu.

Uhýbali jsme si na prahu navzájem. „Já jsem zrovna na odchodu.“ Usmál jsem se.

„Corvinus se doslechl, že je třeba vyřešit další případ —“ Dál jsme tam poskakovali a mžourali po sobě jako zápasníci. Jak jsi pořídil?“ zeptal se Lusius.

„Zase z toho vyvázla. Podařilo se mi zjistit, kdo oddělal toho dovozce zvěře — ale ten, co to spáchal, je po smrti. Byl to její milenec, ovšem bez něho to, co máme, nestačí, abychom pohnali před soud jenom ji. Mně se nakonec přiznala, že až do nedávna měla společníka, ale to je všechno.“

„Žádné jiné důkazy?“ zeptal se Lusius.

„Nula.“ Získal jsem dojem, že mi něco zatajuje. Vzal jsem ho za loket a odtáhl ho do kroužku světla dopadajícího tam z lucerny, která visela nad vchodem do Severinina domu. Nebránil se. „O co jde, Lusie? Vypadáš sám se sebou náramně spokojený.“

Tajemník se zazubil. „Tohle je moje kořist, Falcone!“

Zvedl jsem obě ruce a ucouvl. „Jestli jsi něco zjistil... vždyť jsme se do hodli, Lusie.“

„Chytil jsem ji na toho apatykáře,“ řekl mi tiše.

„Já jsem si myslel, že jsme tu záležitost s apatykářem probrali beze zbytku. Jak? Podá ten doktor, co ho vyšetřoval, přece jenom hlášení?“

„To ne. Ale řekl ti, že normálně Epria nikdy neošetřoval?“

Přikývl jsem. „Asi ho po tom udušení zavolali proto, že bydlel přes ulici.“

„A možná i proto, že to byl hlupák, a Severina to dobře věděla... Já jsem ovšem zjistil, že Eprius měl svého doktora.“

„Kvůli tomu chronickému kašli, co ho zahubil?“

„Eprius žádný kašel neměl."

„Předpokládám, že jsi mluvil s jeho normálním felčarem."

„Jo, mluvil. A zjistil jsem, že ho jeho vlastní doktor celá léta léčil na hemoroidy. Ten mastičkář měl dojem, že Eprius byl hodně marnivý — a tolik se za svůj neduh styděl, že Severina o něm možná ani nevěděla."

„Souvisí to nějak s naším vyšetřováním?"

„To bych řekl!" Lusius se vyloženě bavil. „Tomu normálnímu doktorovi jsem ukázal zbytky té pastilky proti kašli, která prý Epriovi zaskočila — ale neprozradil jsem mu, co to má být. Byla dost pomačkaná a částečně rozpuštěná, ale bezpečně poznal, že tu věcičku zhotovil sám."

„Tak co tedy?"

„Když jsem mu řekl, z kterého konce pacienta byla ta pastilka vylovena, nesmírně ho to překvapilo." Začínalo mi svítat. „Máš pravdu," potvrdil mi to Lusius vesele. „Ona zřejmě věděla, že Eprius má krabičku s kouzelnými gumovými bonbony — jenomže jí zalhal, jaký je jejich účel. Ta ‚pastilka proti kašli', kterou se podle Severiny zadusil, byl vlastně jeden z jeho čípků na hemoroidy."

Div jsem se nepotrhal smíchem, když jsem mu říkal: „To vyvolá u soudu poprask!"

Tajemníkovi přeletěl přes tvář napjatý výraz. „Už jsem ti povídal, Falcone, že tohle je můj případ."

„Takže co?" Neodpovídal. Vzpomněl jsem si, že si potrpí na rusovlásky. „Ty jsi blázen, Lusie!"

„Ještě jsem se nerozhodl."

„Jestli tam půjdeš za ní, ona rozhodne za tebe... Co na ní prosím tě vidíš?"

„Kromě domácích způsobů, zajímavého zjevu — a faktu, že bych každou minutu, až bych byl s ní, žil na pokraji nebezpečí?" pravil tajemník klidně, bez nejmenších iluzí.

„No, víš dobře, do čeho se pouštíš — což se o většině lidí nedá říct. Ona tvrdí, že nemá v úmyslu se znovu vdát — a to u ní znamená, že naléhavě hledá dalšího manžela. Jen jdi dál, chlapče, ale nedělej si naděje, že právě ty bys ji mohl zkrotit —"

„Jen se neboj. O to už se postará to, co zbylo z té pastilky.“

„Kde máš ten odporný důkaz?“

„V bezpečí.“

„Kde, Lusie?“

„Nejsem hlupák. K němu se žádný nedostane.“

„Jestli jí někdy prozradíš, kde je, tak se rozluč se životem.“

Lusius mě poklepal po rameni. Měl v sobě takovou klidnou sebejistotu, až mě to skoro děsilo. „Zajistil jsem si dokonalou ochranu, Falcone. Jestli umřu předčasně, vykonavatelé mé poslední vůle najdou ten důkaz spolu s doktorovým přísahným prohlášením a vysvětlující poznámkou.“

Na slovo vzatý tajemník právníka!

„Teď jdu dovnitř,“ řekl. „Drž mi palce.“

„Na pověry já nevěřím.“

„Já vlastně taky ne,“ připustil.

„Tak ti povím tohle: Setkal jsem se s jednou jasnovídkou a ta mi řekla, že příští manžel, na něhož se Severina pověsí, se dožije zralého stáří... záleží asi na tom, jestli dáš na předpovídání osudu. Uložil sis něco stranou?“

„Možná,“ odpověděl Lusius vyhýbavě.

„Tak jí to neprozrad.“

Lusius se zasmál. „To jsem ani neměl v úmyslu.“ Ustoupil jsem od zápraží. Chystal se zazvonit.

„Přece jenom si myslím, že bys mi měl svěřit, kam jsi ten osudný bonbónek schoval.“

Usoudil, že by mohlo být užitečné, aby to věděl ještě někdo jiný. „Corvinus si nedávno uložil svůj testament v domě vestálek.“ To dělávali senátoři běžně. „Dovolil mi, abych k němu přiložil i svůj. Kdyby se se mnou něco stalo, Falcone, moji vykonavatelé zjistí, že ten můj doklad má poněkud divnou pečeti...“

Měl pravdu. Nebyl hlupák. Nikdo, ani císař, by se nemohl zmocnit testamentu bez zvláštního povolení, jakmile byl předán do opatrování vestálkám.

„Spokojen?“ zeptal se mě s úsměvem.

Byl to skvělý nápad. Ohromně se mi líbil. Kdyby neměl tak příšerný vkus, pokud šlo o ženské, mohli jsme být s Lusiem opravdoví přátelé.

Napadlo mě dokonce, s nepatrným záchvěvem žárlivosti, že Severina Zotica možná konečně našla vhodného partnera.

LXVII

Senátor seděl na nádvoří zahradě a hovořil s manželkou. Působili dojmem, jako by kolem dokola probírali nějaké téma, až z toho byli oba unaveni: pravděpodobně mě. Ale Camillus Verus držel v ruce vinný hrozen a dál z něho nenuceně othrával kuličky i poté, co mě spatřil, kdežto Julia Justa — s těmi tmavými vlasy se v šeru nápadně podobala Heleně — se ani nepohnula.

„Dobrý večer, pane — paní Julio Justo. Doufal jsem, že tu najdu vaši dceru.“

„Občas se tu ukáže," brumlal její otec. „Vypůjčí si moje knihy, vyplácá nám horkou vodu, podnikne nájezd do vinného sklepa! Matce se z ní obyčejně podaří vypáčit pár slov, ovšem já můžu mluvit o štěstí, jestli zahlídnu její podpacek mizející ve dveřích." Musel jsem se usmívat. Byl to muž sedící na zahradě mezi mŕmami a vůněmi květin a dopřávající si výsady reptat na potomky. „Já ji vychoval. Je to moje vina, že je, jaká je — je to moje..."

„Máš pravdu," přitakala jeho žena.

„Byla tu dnes večer?" obrátil jsem se s úsměvem na její matku.

„Ano, byla," vpadl do toho otec nezdvořile. „Že prý tvůj dům spadl.“

„Velká rána, pane. Ještě že jsme byli venku..."

Pokynul mi, abych se posadil na kamennou lavičku. „Spadl ti dům, a tak se mě Helena Justina přišla zeptat, jak získat znovu listiny o svém dědictví po tetě Valerii; ze svého starého pokoje si Helena odnesla plno šatstva; a mám ti prý vyřídit, že se uvidíte později —"

„Je jí dobře?" vpadl jsem mu do toho a obrátil jsem se znovu na matinku v naději, že z ní snad vypáčím něco rozumného.

„Ale ano, vypadala jako jindy," odpověděla Julia Justa.

Senátorovi došly vtipy. Nastalo ticho.

Sebral jsem odvahu. „Měl jsem přijít dřív.“

Helenini rodiče si vyměnili pohledy. „Co na tom?" Camillus pokrčil ra-

meny. Je přece jasné, co se děje —"

„Chtěl jsem vám to vysvětlit."

„To má být omluva?"

„Já ji mám moc rád. Za to se nebudu omlouvat." Julia Justa se asi prudce pohnula, protože jsem uslyšel, jak jí zacinkaly náušnice a jak se cíp jejího vyšívaného šálu s šustotem otřel o kamenné sedátko.

Znovu zavládlo ticho. Vstal jsem. „Radši ji půjdu hledat."

Camillus se zasmál. „Mám si z toho vyvodit, že víš, kde ji hledat, anebo máme zorganizovat pátrací skupinu?"

„Myslím že vím, kde je."

I když jsem byl k smrti unavený, šel jsem pěšky. Putoval jsem k svému starému doupěti přes hřeben Aventinu. Sotva jsem táhl nohy za sebou a myslel na ty hezké domy, v nichž bydlí bohatí, a na ty ohavné špeluňky, kde podle nich mají žít chudí.

Došel jsem do XIII. okresu. Do nosu mi vnikaly známé pachy. Když jsem zahrnul do uličky, táhl se za mnou potmě hvízdot, ale ne násilnický.

Fontánový dvůr.

Ze všech hrozných činžáků ve všech špinavých zákoutích města nejhnusnější musí být Fontánový dvůr...

Před holičstvím zvedli své gladiátorské zadky Rodan a Asiacus z lavičky, kde si povídali. Potom si zase kecli. Můžou si počkat a zmlátit mě někdy jindy. Z prádelny jsem slyšel veselý halas: Lenia musí zřejmě hostit svého ničemného snoubence. Řím byl plný ženských, které se chystaly své mužské oškubat. Uškíbl jsem se, zvědav, jestli ho už dostrkala k tomu, aby se konečně rozhoupal.

Otevřely se dveře. Na pozadí světla jsem uviděl obrys nevzhledné postavy s několika štětinami na temeni: Smaractus!

Měl jsem zapláceno až do listopadu. Bylo by zbytečné se zastavovat a urážet ho. To počká. V řečnickém umění se můžu pocvičit jindy. Předstíral jsem, že jsem si ho nevšiml, přitáhl jsem si plášť těsněji k tělu a klobouk stáhl hlouběji do očí, abych prošel kolem jako nějaký podivný, černě zahalený přízrak. Poznal, že jsem to já, ale vrátil se dovnitř.

Napnul jsem svaly na nohou, a rozehrátý nostalgickými vzpomínkami

na známou bídu, jsem zdolal první z těch hrozných šesti schodišť.

LXVIII

Můj takzvaný byt byl brloh.

Na kulhavém stole stála amfora, štípnutá ze senátorova sídla. Už odzátkovaná. Tak vida, takhle se tu řádilo, zatímco já jsem byl pryč a dřel se s případem... Ve staré naprasklé misce seděly dvě pečené holubičky, nadívané šťavnatými rozinkami, zobáček proti zobáčku jako pochroumané zamilované hrdličky. Jedna stále ještě vypadala celkem k světu, kdežto ta druhá už měla unaveně povislý ocásek — jako já.

Ta nádherná ženská, která slibovala, že mi bude vyřizovat vzkazy, seděla na balkoně s pohárem vína a četla si jednu z mých tajných voskováných tabulek. Patrně tu, kterou bych jí zakázal číst. Báseň.

Druhý pohár nechala na stole pro případ, že by se tam dostavil někdo, kdo si potrpí na slušné víno. Nalil jsem si. Pak jsem se opřel ve dveřích a zaklepal svým pečetním prstenem. Tvářila se, že si toho nevšimla, ale maličko se jí zachvěly řasy, takže asi přece jen zaregistrovala mou mužnou přítomnost.

„Bydlí tady Falco?”

„Občas, když se mu zlíbí.”

„Nesu mu vzkaz.”

„Já mu ho vyřídím.”

„Jsi krásná.”

Zvedla oči. „Vítám tě, Marku.”

Pánovitě jsem se na ni zazubil. „Zdravím tě, třešničko. Už je po všem. Dotáhl jsem to tak daleko, jak to jenom šlo.”

„Usvědčíš ji?”

„Ne.”

Helena mou básničku odložila. Vedle ní na lavičce ležela menší pyramida vydaných knih. Na sobě měla jednu z mých ošumělých tunik a nohy v sešlapaných starých trepkách, také mých. „To jsem celý já,” řekl jsem.

„Narazím si děvče, co mi krade šaty a hrabe se mi v knihovně.“

„Tyhle mám náhodou od strýčka Publia —“ ukázala na svitky. Věděl jsem, že senátor měl bratra, který ten rok umřel, *zahynul na moři* (dopustil se vážné politické chyby). „V domě má spoustu krámů ještě z provincie, kde za mladých let sloužil —“

„To všechno jsi přečetla za jeden večer?“ zeptal jsem se a v duchu trnul, že bude drahý špás zásobovat tuhle dychtivou čtenářku novou potravou.

„Ale ne, jenom letmo prohlížela.“

„Přišla jsi na něco zajímavého?“

„Četla jsem si o králi Jubovi. Oženil se s Kleopatrou Silenou, dcerou Marka Antonia. Je to docela zajímavá osobnost — na krále. Jeden z těch výstředních soukromých učenců, který psal podrobné poznámky o různých předmětech — například pojednání o pryšci.“

„Dobrák Juba!“

„Znáš pryšec?“

„Samozřejmě.“ Zaznělo to tak, jako bych si myslel *Co to u Hádu ten pryšec je?* Zakřenil jsem se. „Pryšec je ta zelená rostlinka, celá téže chorobné barvy. Má listy jako kopí a drobné kvítky —“

Helena svraštila výrazné obočí a pak ztichla, jako kdyby si myslela *Jak to, že ten pitomec ví, co je pryšec?* Uslyšel jsem tlumený klokot a vzápětí radostný smích, jaký si nechávala na chvíle škádlení. Já zapomněla, že tvůj dědeček byl zahradník!“

„Se mnou nevyjdeš z překvapení!“ upozornil jsem ji.

„Chytrá hlavička,“ pochválila mě a měkce se na mě podívala.

„Rád projevuji zájem. Umím číst. Čtu všechno, co mi přijde pod ruku. Jestli tu necháš povalovat ty svitky, tak se do konce týdne stanu odborníkem na krále Jubu.“ Cítil jsem hořkost. Možná proto, že jsem neuspěl se svým případem. Já nejsem aventinský šupák. Všude, kam se vrátím, si všímám všeho možného. Poslouchám zprávy na Foru. Když někdo hovoří, bedlivě ho sleduju —“ Helenino trpělivé mlčení zarazilo mou trpkou chlubivou tirádu. „Tak například vím, že mi chceš, miláčku, říct něco důležitého o tom pryšci.“

Usmála se. Miloval jsem Helenin úsměv. „Dá se používat v lékařství. Jeden druh pojmenoval král Juba po svém lékaři Euphorbia. Euphorbius ho

používal jako projímadlo. Ovšem já," prohlásila moje milovaná sžíravě, „bych Euphorbiovi nedovolila, aby toho do mě vpravil třeba jen kapku."

„Proč ne?"

„Dávka musí být naprosto přesná. Pryšec má ještě jiné využití."

„Pověz mi jaké," zamumlal jsem a napjatě se předklonil, když jsem spatřil, jak se jí krásné oči zaleskly..

„V provincii krále Juby si jím lučištníci natírají hroty šípů. Pryšec je totiž taky prudce jedovatý."

„Otrávené šípy obvykle způsobují rychlé ochrnutí... Kde je tedy ta provincie," zeptal jsem se, abych jí poskytl potěšení říct mi to, třebaže už jsem to věděl, „kde sloužil tvůj strýc a kde měli toho slavného učeného krále?"

„Mauretánie," řekla Helena.

Zavřel jsem oči.

Helena vstala a oběma pažemi mě objala. Hovořila tím tichým, střízlivým hlasem, jakým mluvila vždycky, když jsme řešili nějaký případ. „To samozřejmě nic nedokazuje. Právnick by to mohl jako důkaz popřít. Ale kdyby zástupce žaloby přečetl výňatek z pojednání krále Juby a ty bys pak soudu řekl, že jsi v Severinině domě viděl ten svitek, potom — kdyby byl advokát dostatečně výmluvný a ty ses dokázal tvářit rozumněji než obvykle — by takový barvitý detail mohl vést k usvědčení."

Otevřel jsem oči. „Ty rostlinky mají mléčnou šťávu. Pamatuju si to z doby, kdy jsem musel plít. Asi má hořkou chuť. Tu šťávu mohla smíchat s medem, aby ji Novus chamtivě vylízal..."

Helena si mě přivinula ještě těsněji. Zrudl jsem, ale jak se říká, vyšel jsem jí na půl cesty vstříc. „Vymyslel jsi nějaký způsob, jak ji mohla použít?" zeptala se.

„Oba jsme to věděli už před časem —" Helena přikývla. „Rozetřela jed po tom stříbrném tácu, na kterém se při večírku podávaly zákusky. Přes něj nanesla tu svou bílkovou polevu, aby jed nepřišel do styku se zákusky. Minnius jich poslal sedm. Takže když se Severina večere nezúčastnila a jestli se všichni chovali slušně — a to prý ano, bylo mi řečeno —, musel na tácu zbýt poslední zákusek. Během porady z něho asi Hortensius Novus

nespouštěl oči. Když se společnost rozešla a on zmizel, zřejmě zaskočil zpátky do jídelny. Zhltl poslední zákusek. A potom —"

Odmlčel jsem se.

„Potom," dokončila za mě Helena, „Hortensius Novus tác olízal."

Stačilo by to k usvědčení? Jenom jako nepřímý důkaz. Ale veškeré důkazy jsou tak či onak nepřímé. Obhájce by na to horlivě poukazoval.

Má tedy smysl pokračovat? Ta dobrodružka už si nahrabala jmění. Možná že se teď polepší. Možná že ji polepší Lusius. Měl jsem osobní důvod k usvědčení Severiny, ale ještě silnější motiv k napadení svého bývalého domácího Nova. Kdyby Severina Hortensia Nova nezavraždila takříkajíc v zastoupení, byl by ze mě dnes večer taky vrah.

„Marku, jsi úplně vyčerpaný. Radši jsem ti to neměla říkat. Už jsi toho udělal dost. Teď to pusť z hlavy."

„Žádný klient," řekl jsem. „Žádný důvod cokoli dělat... Žádná spravedlnost!" zvolal jsem.

Spravedlnost byla pro lidi, kteří si ji mohli zaplatit. Já jsem byl chudý a musel jsem živit sebe a úctyhodnou ženu z příjmu, jaký mi skoro nedovolí ani dýchat, natož něco uspořít.

Spravedlnost nikdy neplatila za chudáka účty.

Vymanil jsem se jí a přešel na kraj balkonu. Zahleděl jsem se na tmavý stín Janikulského pahorku. Tam by se to bydlelo! Pěkné domy s příjemnými zahradami na úbočí a úchvatné rozhledy. Čtvrť blízko Tiberu, a přece řekou oddělená od ruchu a zmatků velkoměsta, jeho hluku, špíny a náporu. Jednou, až budu mít peníze, poohlédnu se možná po bydlení právě někde na Janikulu.

Zezadu ke mně přikročila Helena a přitulila se.

„Dnes jsem viděl dům, co ti koupím, až zbohatneme," řekl jsem.

„Jak vypadal?"

„Tak, že by stálo zato si na něj počkat..."

Šli jsme si lehnout. Postel byla stejně hrozná, jak jsem si ji pamatoval, ale s Helenou v náručí už mi připadala lepší. Ještě stále jsme měli zářijové kalendy. Teprve dnes ráno jsem sliboval, že se své paní budu věnovat. Šlo na

mě spaní. Ona na mě počká. Zítra ráno se probudíme spolu a nebudeme mít na práci nic než se těšit jeden z druhého. Když už celý případ skončil, můžu zůstat v posteli třeba týden.

Ležel jsem a hlavou mi pořád vířily myšlenky na to, co se dnes stalo. Když si Helena myslela, že už spím, hladila mě po vlasech. Předstíral jsem, že opravdu spím, a začal jsem ji laskat.

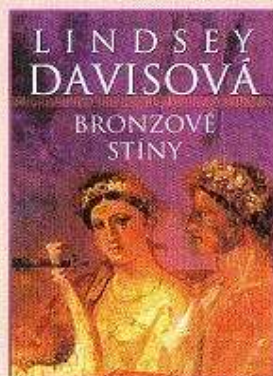
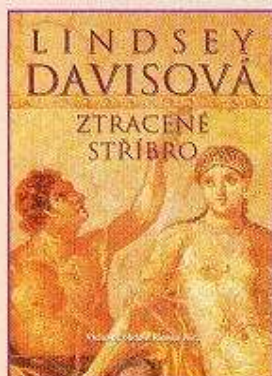
Nato jsme se oba rozhodli, že přece jenom nebudeme čekat až do rána.

LINDSEY DAVISOVÁ

se narodila v Birminghamu, nyní žije v Greenwichi. Po vystudování angličtiny v Oxfordu pracovala ve státní správě, ale teď se plně věnuje literatuře. První cenu „CWA Ellis Peters Historical Dagger“ dostala za svůj bestseller *Two for the Lions* (Dva pro lvy). Nedávno byla ve čtenářském průzkumu zařazena mezi 50 nejúspěšnějších autorů a v roce 1999 obdržela „Sherlockovu cenu za nejlepšího komického detektiva“ za vytvoření postavy Marca Didia Falcona.

MĚDĚNÁ VENUŠE je třetí z řady vtipných antických detektivek, v nichž ožívá každodenní Řím z roku 71, z počátku vlády císaře Vespasiana. Marcus Didius Falco řeší svůj další případ, tentokrát v soukromých službách zbohatlické snobské rodiny propuštěnců. Z klientů se brzy stanou podezřelí, když dojde k vraždě jednoho z nich, a případ se zamotává. Falco brzy odhalí, že v pozadí je soupeření dvou mocných klik majitelů realit, kteří používají nevybíravé prostředky, aby rozšířili své panství nad pozemky a zchátralými činžovními domy: nejednou dochází i na žhárství a vraždy. Už se zdá, že se Falconovy hmotné a bytové podmínky konečně zlepšily, aby mohl žít se svou milovanou Helenou, senátorskou dcerou, ale čekají ho další komplikace, nástrahy, nakládačky a nebezpečí...

V nakladatelství BB art již vyšlo:

ukáveč
esavon Bude

JVK České Budějovice

art.cz ■ www.bbart.cz

2681127341

Cena 199 Kč